

**International Ethics Standards
Board for Accountants®**

**Меѓународниот Кодекс за
Етика на
Професионалните
Сметководители**

**ВКЛУЧУВАЈЌИ ГИ И
МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА
НЕЗАВИСНОСТ**

ИЗДАНИЕ 2023

Меѓународната фондација за етика и ревизија (МФЕР), Одборот за меѓународни стандарди за етика на сметководители® (ОМСЕС®) и Меѓународната федерација на сметководители® (МФС®) не прифаќаат одговорност за загуба предизвикана на кое било лице кое настапува или се воздржува од постапување потпирајќи се на материјалот во оваа публикација, без разлика дали таквата загуба е предизвикана од небрежност или на друг начин.

Меѓународниот кодекс за етика за професионални сметководители™ (вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност™), Изложувањето на нацртите за коментирање, Консултативните документи и останатите публикации на ОМСЕС се издадени од страна на МФС и таа има авторско право на нив.

‘Одборот за меѓународни стандарди за етика на сметководители’, ‘*Меѓународниот кодекс за етика на професионални сметководители™ (вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност™)*’, ‘ОМСЕС’, логото на ОМСЕС, и логото на МФС се заштитени имиња на МФС, или регистрирани заштитени имиња и услужни знаци на МФС во САД и други земји. ‘Меѓународната фондација за етика и ревизија’ и ‘МФЕР’ се заштитени имиња на МФЕР или регистрирани заштитени имиња и услужни знаци на МФЕР во САД и други земји.

Авторски права © септември 2023 од Меѓународната федерација на сметководители (МФС). Сите права се задржани. Оваа публикација може да се преземе за лична употреба или да се купи од Одборот за меѓународни стандарди за етика на сметководители ® (ОМСЕС ®) на веб-страницата: www.ethicsboard.org. Потребна е писмена дозвола од МФС за репродукција, чување или пренесување, или за друга слична употреба на овој документ, освен за места каде што документот се користи само за индивидуална, некомерцијална употреба.

Процесите што ги поддржуваат операциите на ОМСЕС се помогнати од МФС.

За информации за авторски права, заштитен знак и дозволи, одете на [permissions_или контактирајте co permissions@ifac.org](mailto:permissions@ifac.org).

**International
Ethics Standards
Board for Accountants®**

529 Петта авенија
New York, New York 10017 USA

www.ethicsboard.org

ISBN: 978-1-60815-563-7

Овој Прирачник на Меѓународниот Кодекс за Етика на Професионалните Сметководители, издание 2023 г., објавен од страна на Одборот за Меѓународни Стандарди за Етика на Сметководители во септември 2023 на англиски јазик, е преведен на македонски јазик од страна на Институтот за Овластени Сметководители на Република Северна Македонија (ИОРПСМ) во септември 2024 г., и е репродуциран со одобрение на МФС. Процесот на преведување на Прирачникот на Меѓународниот Кодекс за Етика за Професионалните Сметководители на ОМСЕС, издание 2023, беше разгледан од страна на МФС и утврдено е дека преводот е извршен во согласност со „Изјавата за политики - Политика за Превод на Публикации на Меѓународната Федерација на Сметководители“. Текстот објавен од страна на МФС на англиски јазик се смета за единствен одобрен текст во Прирачникот на Меѓународниот Кодекс за Етика за Професионалните Сметководители на ОМСЕС, издание 2020. МФС не презема никаква одговорност за точноста и целосноста на преводот ниту за било какви активности кои може да произлезат од истиот.

Текст на англиски јазик на Прирачникот на Меѓународниот Кодекс за Етика на Професионалните Сметководители, издание 2023 © 2023 од страна на МФС. Сите права се задржани.

Текст на македонски јазик на Прирачникот на Меѓународниот Кодекс за Етика на Професионалните Сметководители (вклучувајќи ги меѓународните стандарди за независност), издание 2023 година © 2024 од страна на МФС. Сите права се задржани.

Оригинален наслов: Handbook of the International Code of Ethics for Professional Accountants, издание 2023; ISBN: 978-1-60815-547-7

Контактирајте не на Permissions@ifac.org за дозвола за репродукција, чување или пренесување, или са друга слична употреба на овој документ.

ПРИРАЧНИК НА МЕЃУНАРОДНИОТ КОДЕКС ЗА ЕТИКА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ СМЕТКОВОДИТЕЛИ (ВКЛУЧУВАЈЌИ ГИ И МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА НЕЗАВИСНОСТ)

ИЗДАНИЕ 2023

Како е организиран овој Прирачник

Содржините на овој Прирачник се подредени по делови на следниот начин:

Вовед во Одборот за Меѓународни стандарди на етика на сметководители	1
За Меѓународната фондација за етика и ревизија.....	2
Улогата на Меѓународната федерација на сметководители	3
Опсег на овој Прирачник	4
Суштински промени од изданието од 2022	7
Водич низ Кодексот	8
Содржина	13
Предговор.....	17
Дел 1 – Усогласеност со Кодексот, Основни принципи и Концепциска рамка.....	18
Дел 2 – Професионални сметководители во деловното работење.....	37
Дел 3 – Професионални сметководители во јавната практика.....	81
Меѓународни стандарди за независност (Дел 4А и 4Б)	
Дел 4А – Независност за ангажмани за ревизија и проверка	133
Дел 4Б – Независност за други ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка.....	229
Поимник, вклучувајќи и листа на кратенки.....	271
Датум на стапување во сила	291
Промени во Кодексот.....	292

Авторски права и превод

МФС ги издава прирачниците на ОМСЕС, стандардите и други публикации и ги поседува авторските права.

МФС смета дека е важно подготвувачите и корисниците на финансиските извештаи, ревизорите и другите професионални сметководители, регулатори, поставувачите на националните стандарди, тела членки на МФС, адвокати, академци, студенти и други заинтересирани групи во земјите од неанглиско говорно подрачје имаат пристап до стандардите на нивниот мајчин јазик. Затоа МФС го поттикнува и олеснува репродуцирањето, или преводот и репродукцијата на своите публикации.

Политиката на МФС во однос на преводот и репродукцијата на нејзините публикации на кои има авторски права е наведена во *Политика за стандарди за преведување и репродукција објавена од Меѓународната федерација на сметководители и Политика за репродукција, или преведување и репродукција на публикации на Меѓународната федерација на сметководители*. Заинтересираните страни кои сакаат да го репродуцираат, или преведат и репродуцираат овој прирачник треба да контактираат со permissions@ifac.org за релевантните одредби и услови.

ВОВЕД ВО ОДБОРОТ ЗА МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ЕТИКА НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ®

Одборот за меѓународни стандарди за етика на сметководители® (ОМСЕС®) е независно глобално тело за поставување стандарди. ОМСЕС му служи на јавниот интерес преку поставување висококвалитетни меѓународни етички стандарди (вклучувајќи ги стандардите за независност), како камен-темелник на етичкото однесување во деловното работење и организациите, како и на јавната доверба во финансиските и нефинансиските информации кои се од фундаментално значење за правилно функционирање и одржливост на организациите, финансиските пазари и економии ширум светот. Стандардите на ОМСЕС се содржани во Меѓународниот кодекс за етика за професионалните сметководители (вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност) (Кодексот).

ОМСЕС ги развива и издава своите стандарди независно и во согласност со одобрениот постоен процес и Рамката за јавен интерес, под надзор на Одборот за надзор на јавниот интерес. Состаноците на одборот се отворени за јавноста, а материјалите од дневниот ред се достапни на веб-страницата на ОМСЕС.

За повеќе информации посетете ја страницата www.ethicsboard.org.

ЗА МЕЃУНАРОДНАТА ФОНДАЦИЈА ЗА ЕТИКА И РЕВИЗИЈА

Меѓународната фондација за етика и ревизија (МФЕР или Фондацијата) е непрофитна организација која поддржува поставување на висококвалитетни меѓународни стандарди во етика, ревизија и уверување во јавен интерес. Фондацијата ја исполнува својата мисија преку своите два одбори за поставување стандарди, Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување и Одборот за меѓународни стандарди за етика на сметководители.

Фондацијата ја претставува имплементацијата на клучната препорака предвидена во препораките на Групата за надзор од јули 2020 година за зајакнување на системот за поставување на меѓународни стандарди за ревизија и стандарди за етика.

Мисијата на Фондацијата е да го поддржи развојот на висококвалитетни меѓународни стандарди за етика, ревизија и уверување преку:

- Обезбедување независен, технички стручен и ригорозен процес на поставување стандарди за етика, ревизија и уверување;
- Поддршка на јавниот интерес во текот на целиот процес на поставување стандарди за етика, ревизија и уверување; и
- Преку ОМСРУ и ОМСЕС, спроведување на истражување за поддршка на развојот, усвојување и имплементирање на меѓународните стандарди и помош во едукацијата и информирањето на засегнатите страни.

Транспарентните, висококвалитетни меѓународни стандарди се суштински столбови на глобалната архитектура на надворешно известување. Нивното усвојување и спроведување ја подобруваат достапноста на висококвалитетни финансиски и нефинансиски информации за засегнатите страни, инвеститорите и поддршката на јавната доверба и сигурноста во надворешното известување и уверувањето и поголем економски раст.

За повеќе информации посетете ја страницата на Фондацијата, www.ethicsandaudit.org.

УЛОГАТА НА МЕЃУНАРОДНАТА ФЕДЕРАЦИЈА НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ

Меѓународната федерација на сметководители (МФС) е глобална организација за сметководствената професија. Таа му служи на јавниот интерес преку работа со своите организации-членки за да помогне да се обезбеди квалификувана, образована и етичка работна сила на професионални сметководители ширум светот; преку придонесување за развој на одржливи организации од приватниот и јавниот сектор; и преку поддршка на силни меѓународни финансиски пазари и економии.

МФС е составена од повеќе од 180 професионални сметководствени организации во над 135 законодавства, кои претставуваат повеќе од 3 милиони професионални сметководители во јавната практика, индустријата, владата и образованието.

Како дел од неговата улога од јавен интерес, МФС придонесува за развој, усвојување и имплементација на висококвалитетни меѓународни стандарди и ги олеснува процесите што ги поддржуваат операциите на ОМСЕС.

За повеќе информации посетете ја веб-страницата на МФС на www.ifac.org.

ОПСЕГ НА ОВОЈ ПРИРАЧНИК

ИЗДАНИЕ 2023

Овој прирачник овозможува достапност на постојана референтна информација за Фондацијата, улогата на МФС и официјалниот текст на Меѓународниот кодекс за етика на професионални сметководители (вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност) (Кодексот) издаден од ОМСЕС.

СУШТИНСКИ ПРОМЕНИ ОД ИЗДАНИЕТО ОД 2022 ГОДИНА (КОДЕКСОТ)

Овој прирачник го заменува изданието од 2022 година на *Прирачникот за меѓународниот кодекс за етика на професионалните сметководители* и ги вклучува следните ревидирања кои ќе стапат во сила во декември 2023 година:

- Ревидирања кои се однесуваат на дефиницијата за тим на ангажманот и ревизии на групација. Ревидирањата се однесуваат на независноста и другите импликации на промените направени во дефиницијата за „тим на ангажманот“ во Кодексот, за да се усогласат со промените на дефиницијата за истиот поим во Меѓународните стандарди за ревизија (МСР) на ОМСРУ и Меѓународните стандарди за управување со квалитет (МСУК). Ревидирањата, исто така, генерално се однесуваат на различните разгледувања за независност во ревизија на финансиски извештаи на групација.

Ревидираните одредби кои се однесуваат на дефиницијата за тим на ангажманот и ревизија на групација ќе стапат во сила за ревизии на финансиски извештаи и ревизии на финансиски извештаи на групација како што следува:

- Промените во Дел 400, кои се однесуваат на ревидирање на дефиницијата за тим за ангажманот и новите одредби во Дел 405 кои се однесуваат на ревизии на групација, ќе стапат во сила за ревизии и проверки на финансиски извештаи и ревизии на финансиски извештаи на групација за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година.
- Следните усогласени и последователни измени ќе стапат во сила од 15 декември 2023:
 - Соодветните измени во Дел 360 за усогласување со терминологијата во МСР 600 (Ревидиран).
 - Соодветните измени на ревидираните одредби за услуги кои не се услуги за уверување во Дел 400.
 - Соодветните измени во деловите 300, 310, 320, 400, 510, 605 и 900 кои произлегуваат од ревидирањата на дефиницијата за тим на ангажманот.
 - Последователните измени поврзани со управувањето со квалитетот на Деловите 540, 800, 940 и 990.
- Промените во Поимникот ќе стапат во сила:
 - За ревизии и проверки на финансиски извештаи и ревизии на финансиски извештаи на групација за финансиски извештаи за

периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2023.

- За ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка во однос на основните предметни прашања на ангажманот што ги покрива периодите кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година; во спротивно, од 15 декември 2023 година.

Дозволена е предвремена примена.

Промените се објавени на веб-страницата на ОМСЕС во февруари 2023.

Претстојното истекување на „законската одредба“ која се однесува на долгорочната поврзаност на персоналот со клиент на ангажман за ревизија

- Точката Б540.20 која се однесува на долгорочната поврзаност на персоналот со клиент на ангажман за ревизија („законска одредба“) повеќе нема да биде во сила за ревизии на финансиски извештаи за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година. Согласно законската одредба, според која законодавното или регулаторно тело (или организација овластена или признасна од такво законодавно или регулаторно тело) има воспоставено период на ладење за партнер на ангажман за период пократок од пет последователни години, може да се примени тој пократок период на ладење, за кој важи праг од три години, под услов важечкиот временски период да не надминува седум години.

Одобрени промени кои сè уште не се стапени во сила

Изданието на Прирачникот од 2023 година содржи:

- Ревидирана дефиниција за ентитет од јавен интерес (ЕЈИ) која, меѓу другото, специфицира поширока листа на категории на ЕЈИ, вклучително и нова категорија „ентитет со кој јавно се тргува“ што ќе ја замени категоријата „ентитет кој котира на берза“.
Ревидираната дефиниција за ЕЈИ и поврзаните одредби ќе стапат во сила за ревизии на финансиски извештаи за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година. Дозволена е предвремена примена.
Промените беа објавени на веб-страницата на ОМСЕС во април 2022 година.
- Промените на дефинициите за „клиент на ангажман за ревизија“ и „клиент на ангажман за ревизија на групација“ во Поимникот што произлегуваат од одобрените ревидирања на дефинициите на ентитети кои котираат на берза и ентитети од јавен интерес, ќе стапат во сила за ревизии на финансиските извештаи и финансиски извештаи на групација за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година.

- Ревизии на Кодексот поврзани со технологија.

Ревидирањата поврзани со технологија на Деловите од 1 до 3 ќе стапат во сила од 15 декември 2024 година.

Ревидирањата поврзани со технологија на Дел 4А ќе стапат во сила за ревизии и проверки на финансиските извештаи за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година.

Усогласените и последователни измени поврзани со технологија на Дел 4Б, кои се однесуваат на ангажманите за уверување во однос на основното предметно прашање, кои покриваат временски периоди, ќе стапат во сила за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година; во спротивно, овие измени ќе стапат во сила од 15 декември 2024 година.

Дозволена е предвремена примена.

Промените беа објавени на веб-страницата на OMCEC во април 2023 година.

Промените што ќе стапат во сила во 2024 година ќе се рефлектираат во електронското издание на меѓународните стандарди во 2024 година.

Промени во Кодексот издадени по април 2023 година и нацрти за јавна расправа

За информации за неодамнешните случувања и за добивање конечни соопштенија издадени по април 2023 година или нацрти за јавна расправа, посетете ја веб-страницата на OMCEC на www.ethicsboard.org.

ВОДИЧ ВО КОДЕКСОТ

(Овој водич е необврзувачка помош за користење на Кодексот)

Цел на Кодексот

1. Меѓународниот Кодекс за етика на професионалните сметководители (*вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност*) (Кодексот) ги поставува основните принципи на етика за професионалните сметководители, одразувајќи го признанието на професијата во однос на нејзината одговорност од јавен интерес. Овие принципи го воспоставуваат стандардот на однесување што се очекува од професионалниот сметководител. Основните принципи се: интегритет, објективност, професионална компетентност и должно внимание, доверливост и професионално однесување.
2. Кодексот воспоставува концепциска рамка која професионалните сметководители треба да ја применат со цел да се идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за усогласеност со основните принципи. Кодексот поставува барања и материјал за примена за различни теми за да им помогне на сметководителите да ја применат концепциската рамка на тие теми.
3. Во случај на ревизии, ангажмани за проверка и други ангажмани за уверување, Кодексот ги воспоставува *Меѓународните стандарди за независност*, утврдени со примената на концепциската рамка за заканите по независност во однос на овие ангажмани.

Како е структуриран Кодексот

4. Кодексот го содржи следниот материјал:
 - Дел 1 – *Усогласеност со Кодексот, Основни принципи и Концепциска рамка*, кој ги вклучува основните принципи и концепциската рамка и е применлив за сите професионални сметководители.
 - Дел 2 – *Професионални сметководители во деловното работење*, кој воспоставува дополнителен материјал кој се однесува на професионалните сметководители во деловното работење при вршење на професионалните активности. Професионалните сметководители во деловното работење ги опфаќаат професионалните сметководители кои се вработени, ангажирани или договорени во извршна или неизвршна функција, на пример, во:
 - Трговија, индустриска или услужна дејност.
 - Јавна практика.
 - Образование.
 - Непрофитен сектор.
 - Регулаторни или професионални тела.

Дел 2 е применлив и за поединци кое се професионални сметководители во јавната практика кога вршат професионални активности во согласност со нивниот однос со фирмата, без разлика дали се договорно ангажирани, вработени или сопственици.

- Дел 3 – *Професионални сметководители во јавната практика*, кој воспоставува дополнителен материјал кој се однесува на професионалните сметководители во јавната практика кога обезбедуваат професионални услуги.
- *Меѓународни стандарди за независност*, кои воспоставуваат дополнителен материјал кој се однесува за професионални сметководители во јавна практика кога обезбедуваат услуги на уверување, како што следи:
 - Дел 4А – *Независност за ангажмани за ревизија и проверка* кој се применува при извршување на ангажмани на ревизија или проверка.
 - Дел 4Б – *Независност за ангажмани за уверување освен ангажмани за ревизија или ангажмани за проверка* кој се применува при извршување на ангажмани на уверување кои не се ангажмани на ревизија или проверка.
- *Поимник*, кој содржи дефинирани поими (заедно со дополнителни објаснувања каде што е соодветно) и опишани поими кои имаат специфично значење во одредени делови на Кодексот. На пример, како што е забележано во Поимникот, во Делот 4А, поимот „ангажман за ревизија“ се применува подеднакво за ангажмани за ревизија и проверка. Поимникот, исто така, вклучува листа на кратенки кои се користат во Кодексот и во другите стандарди на кои се однесува Кодексот.

5. Кодексот содржи делови кои се однесуваат на одредени теми. Некои делови содржат оддели кои се однесуваат на специфични аспекти на тие теми. Секој дел од Кодексот е структуриран, онаму каде што е соодветно, на следниот начин:

- Вовед – ја наведува темата што се обработува во соодветниот дел и ги претставува барањата и материјалот за примена во контекст на концепциската рамка. Воведниот материјал содржи информации, вклучувајќи и објаснување на употребените поими, што е важно за разбирање и примена на секој Дел и неговите оддели.
- Барања – воспоставува општи и посебни обврски во однос на прашањето кое се разгледува.
- Материјал за примена – дава основа, објаснувања, предлози за дејствија или прашања што треба да се разгледаат, илустрации и други насочувања кои можат да помогнат во усогласувањето со барањата.

Како да се користи Кодексот

Основни принципи, независност и концепциска рамка

6. Кодексот бара од професионалните сметководители да се придржуваат до основните принципи на етика. Кодексот, исто така, бара од нив да ја применуваат концепциската рамка за да ги идентификуваат, оценат и одговорат на заканите за усогласеност со основните принципи. Примената на концепциската рамка бара да се поседува испитувачки ум, да се практикува професионално расудување, да се остане внимателен за нови информации, како и за промени во фактите и околностите, и да се користи разумен и информиран тест од трета страна.
7. Концепциската рамка препознава дека постоењето услови, политики и процедури утврдени од професијата, законодавството, регулативата, фирмата или организацијата што вработува може да влијаат на идентификувањето на заканите. Тие услови, политики и процедури, исто така, може да бидат релевантен фактор во проценката на професионалниот сметководител за тоа дали заканата е на прифатливо ниво. Кога заканите не се на прифатливо ниво, концепциската рамка бара сметководителот да одговори на тие закани. Примената на заштитни мерки е еден начин на кој може да одговори на заканите. Заштитни мерки се дејствија што сметководителот ги презема поединечно или во комбинација и кои ефикасно ги намалуваат заканите на прифатливо ниво.
8. Дополнително, Кодексот бара професионалните сметководители да бидат независни кога вршат ревизија, проверка и други ангажмани на уверување. Концепциската рамка се применува на ист начин за идентификување, оценување и одговор на заканите за независност, како и за заканите за усогласеност со основните принципи.
9. Усогласеноста со Кодексот бара знаење, разбирање и примена на:
 - Сите релевантни одредби од одреден оддел во контекст на Дел 1, заедно со дополнителниот материјал наведен во одделите 200, 300, 400 и 900, како што е применливо.
 - Сите релевантни одредби од одреден оддел, на пример, примена на одредбите што се наведени во поднасловите насловени како „Општо“ и „Сите клиенти на ангажман за ревизија“ заедно со дополнителни специфични одредби, вклучувајќи ги и оние наведени во поднасловите насловени како „Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес“ или „Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес“.
 - Сите релевантни одредби наведени во одреден оддел заедно со некои дополнителни одредби наведени во кој било релевантен пододдел.

Барања и материјал за примена

10. Барањата и материјалот за примена треба да се читаат и применуваат со цел да се усогласат со основните принципи, да се применува концепциската рамка при вршење ревизија, проверка или друг ангажман за уверување да се биде независен.

Барања

11. Барањата се означени со буквата „Б“ и, во повеќе случаи, го вклучуваат изразот „треба да“. Изразот „треба да“ во Кодексот наметнува обврска на професионалниот сметководител или фирма да се придржува кон конкретната одредба во која се користи „треба да“.
12. Во некои ситуации, Кодексот предвидува специфичен исклучок од одредено барање. Во таква ситуација, одредбата е означена со буквата „Б“, но го користи зборот „може“ или друга условна формулација.
13. Кога во Кодексот се употребува зборот „може“, тој означува дозвола да се преземе одредена акција во одредени околности, вклучително и како исклучок од барање. Тој не се користи за означување можност.
14. Кога зборот „можеби“ се користи во Кодексот, тој ја означува можноста да се појави прашање, да се случи настан или да се преземе дејствие. Конкретниот поим не припишува одредено ниво на можност или веројатност кога се користи во случај на закана, бидејќи проценката на нивото на закана зависи од фактите и околностите за одредена работа, настан или тек на дејствување.

Материјал за примена

15. Покрај барањата, Кодексот содржи и материјал за примена кој обезбедува основа релевантна за правилно разбирање на Кодексот. Поконкретно, материјалот за примена е наменет да му помогне на професионалниот сметководител да разбере како да ја примени концепциската рамка на одреден сет на околности и да разбере и да се усогласи со одредени барања. Иако таквиот материјал за примена сам по себе не наметнува барање, земањето предвид на материјалот е неопходно за правилна употреба на барањата на Кодексот, вклучително и примена на концепциската рамка. Материјалот за примена е означен со „МП.“
16. Онаму каде што материјалот за примена вклучува листи со примери, можните ситуации не се ограничени исклучиво на наведените примери во овие листи.

Додаток на Водичот низ Кодексот

17. Додатокот на овој Водич дава преглед на Кодексот.

Додаток кон Водичот на Кодексот

ПРЕГЛЕД НА КОДЕКСОТ

Дел 1
УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ, ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И КОНЦЕПЦИСКА РАМКА
(сите професионални сметководители- оддели 100 до 199)

Дел 2
ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНО
РАБОТЕЊЕ
(Оддели 200 до 299)
(Дел 2 е применлив за индивидуални професионални
сметководители во јавната практика кога вршат
професионални активности во согласност со нивниот однос со
фирмата)

Дел 3
ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНА ПРАКТИКА
(Оддели 300 до 399)

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ НА НЕЗАВИСНОСТ
(Делови 4А и 4Б)
ДЕЛ 4А – НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И
ПРОВЕРКА
(Оддел 400 до 899)
ДЕЛ 4Б – НЕЗАВИСНОСТ ЗА ДРУГИ АНГАЖМАНИ ЗА
УВЕРУВАЊЕ
КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА
(Оддели 900 до 999)

РЕЧНИК
(Сите професионални сметководители)

ПРИРАЧНИК ЗА МЕЃУНАРОДНИОТ КОДЕКС ЗА ЕТИКА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ

(вклучувајќи ги и МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА
НЕЗАВИСНОСТ)

СОДРЖИНА

	Страница
ПРЕДГОВОР	17
ДЕЛ 1 – УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ, ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И КОНЦЕПЦИСКА РАМКА	18
100 Усогласеност со Кодексот	19
110 Основни принципи	21
111 – Интегритет	22
112 – Објективност	23
113 – Професионална компетентност и должно внимание	23
114 – Доверливост	24
115 – Професионално однесување	26
120 Концепциска рамка	28
ДЕЛ 2 – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНО РАБОТЕЊЕ	37
200 Примена на Концепциската рамка – Професионални сметководители во деловното работење	38
210 Конфликт на интереси	44
220 Подготовка и презентирање на информации	47
230 Дејствување со достатна експертиза	51
240 Финансиско учество, надоместок и поттик поврзани со финан- сиското известување и одлучување	55
250 Поттик, вклучувајќи подароци и гостопримство	57
260 Одговор на неусогласеност со закони и регулатива	64
270 Притисок да се прекршат основните принципи	76

ДЕЛ 3 – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА

ПРАКТИКА	81
300 Примена на Концепциската рамка – Професионални сметководители во јавната практика	82
310 Конфликт на интереси	90
320 Професионално назначување.....	97
321 Второ мислење	102
325 Објективност на проверувачот на квалитет на ангажманот и на останатите соодветни проверувачи.....	103
330 Надоместоци и други видови награда	104
340 Поттик, вклучувајќи подароци и гостопримство	107
350 Чување на средствата на клиентот	114
360 Одговор на неусогласеност со законите и регулативите.....	116
МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ НА НЕЗАВИСНОСТ (ДЕЛ 4А И 4Б)	116

ДЕЛ 4А – НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И

ПРОВЕРКА	133
400 Примена на концепциската рамка за независност за ангажмани за ревизија и проверка	135
405 Ревизија на групација.....	153
410 Надоместоци.....	152
411 Политики за надоместок и вреднување	157
420 Подароци и гостопримство	158
430 Фактички или судски спор под закана	159
510 Финансиски учества	160
511 Заеми и гаранции	166
520 Деловни односи.....	168
521 Семејни и лични односи.....	170
522 Неодамнешни услуги кај клиент на ангажман за ревизија	174
523 Работење како директор или раководно лице кај клиент на ангажман за ревизија	176

524	Вработување кај клиент на ангажман за ревизија.....	177
525	Привремени вработувања на персонал	182
540	Долгорочна поврзаност на персоналот (вклучувајќи ротирање на партнерите) со клиент на ангажман за ревизија	183
600	Обезбедување услуги за ангажман без уверување клиенти на ангажман за ревизија.....	190
601	– Сметководствени и книговодствени услуги	197
602	– Административни услуги	200
603	– Услуги на процена	201
604	– Даночни услуги.....	203
605	– Услуги на внатрешна ревизија.....	210
606	– Услуги од областа на ИТ системи.....	214
607	– Услуги за поддршка на судски спорови	216
608	– Правни услуги.....	217
609	– Услуги за регрутирање кадар	219
610	– Услуги од областа на корпоративни финансии	222
800	Финансиски извештаи со посебна намена кои вклучуваат ограничување на употреба и дистрибуирање (Ангажмани на ревизија и проверка)	225
ДЕЛ 4Б – НЕЗАВИСНОСТ ЗА ДРУГИ АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ		
КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА		
900	Примена на концепциската рамка за независност за ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка	230
905	Надоместоци.....	240
906	Подароци и гостопримство	243
907	Фактички или судски спор под закана	244
910	Финансиски учества	245
911	Заеми и гаранции	248
920	Деловни односи.....	251
921	Семејни и лични односи.....	253
922	Неодамнешни услуги кај клиент на ангажман за уверување.....	256

923	Работење како директор или раководно лице кај клиент на ангажман за уверување	258
924	Вработување кај клиент на ангажман за уверување	259
940	Долгорочна поврзаност на персоналот кај клиент на ангажман за уверување	261
950	Обезбедување услуги за ангажман без уверување на клиенти за ангажмани на уверување	263
990	Извештаи кои вклучуваат ограничување на употреба и дистрибуирање (Ангажмани на уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка)	268
	ПОИМНИК, ВКЛУЧУВАЈКИ И ЛИСТА НА КРАТЕНКИ.....	271
	ДАТУМ НА СТАПУВАЊЕ ВО СИЛА	291

ПРЕДГОВОР

ОМСЕС го развива и издава, од страна на свој орган за поставување стандарди, Меѓународниот кодекс за етика за професионални сметководители (вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност) (Кодексот). Кодексот се употребува од страна на професионални сметководители ширум светот. ОМСЕС го воспоставува Кодексот за меѓународна примена во согласност со утврдена процедура.

Меѓународната федерација на сметководители (IFAC) воспоставува посебни барања за своите тела членки во однос на Кодексот.

ДЕЛ 1 – УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ, ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И КОНЦЕПЦИСКА РАМКА

	Страница
Оддел 100 Усогласеност со Кодексот	18
Оддел 110 Основни принципи	19
Пододдел 111 – Интегритет	21
Пододдел 112 – Објективност	22
Пододдел 113 – Професионална компетентност и должно внимание ..	23
Пододдел 114 – Доверливост.....	24
Пододдел 115 – Професионално однесување.....	26
Оддел 120 Концепциска рамка	28

ДЕЛ 1 – УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ, ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И КОНЦЕПЦИСКА РАМКА

ОДДЕЛ 100

УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ

Општо

100.1 Истакнатото обележје на сметководствената професија е нејзиното прифаќање на одговорноста да дејствува во јавен интерес.

100.2 Довербата во сметководствената професија претставува причина поради која бизнисите, владите и другите организации вклучуваат професионални сметководители во широк опсег на области, вклучувајќи финансиско и корпоративно известување, уверување и други професионални активности. Сметководителите разбираат и признаваат дека таквата доверба се заснова на вештините и вредностите што сметководителите ги вклучуваат во професионалните активности што ги преземаат, вклучувајќи:

- (а) Почитување на етичките принципи и професионални стандарди;
- (б) Употреба на деловна остроумност;
- (в) Примена на експертиза за технички и други работи; и
- (г) Примена на професионално расудување.

Примената на овие вештини и вредности им овозможува на сметководителите да дадат совети или да обезбедат други резултати што ја задоволуваат целта за која биле обезбедени и на кои планираните корисници можат да се потпрат.

100.3 Кодексот поставува високи стандарди за етичко однесување што се очекува од професионалните сметководители, кои треба да се усвојат од професионалните сметководствени организации кои се членки на Меѓународната федерација на сметководители (МФС), или да се употребуваат од тие членки како основа за нивните етички кодекси. Кодексот, исто така, може да се користи или усвои од страна на одговорните лица за поставување етички стандарди за професионалните сметководители во одредени сектори или законодавства и од фирмите при развивањето на нивните политики за етика и независност.

100.4 Кодексот утврдува пет основни принципи што треба да ги почитуваат сите професионални сметководители. Тој, исто така, вклучува концепциска рамка која го поставува пристапот што треба да се преземе за да се идентификуваат, проценат и да се одговори на законите за усогласеност со тие основни принципи и, за ревизиите и другите ангажмани за уверување, законите за независност. Кодексот, исто така, ги применува фундаменталните принципи и концепциската рамка на низа факти и околности со кои би можеле да се сретнат сметководителите, без разлика дали во деловното работење или во јавната практика.

Барања и материјал за примена

100.5 МП1 Барањата во Кодексот, означени со буквата „Б“, наметнуваат обврски.

100.5 МП2 Материјалот за примена, означен со буквите „МП“, дава основа, објаснувања, предлози за активности или прашања што треба да се разгледаат, илустрации и други насоки релевантни за правилно разбирање на Кодексот. Конкретно, материјалот за примена е наменет да му помогне на професионалниот сметководител да разбере како да ја примени концепциската рамка во одредени околности и да разбере и да се усогласи со одредено барање. Иако таквиот материјал за примена сам по себе не наметнува барање, неопходно е да се разгледа материјалот за правилна примена на барањата на Кодексот, вклучително и примена на концепциската рамка.

Б100.6 Професионалниот сметководител треба да биде усогласен со Кодексот.

100.6 МП1 Почитувањето на основните принципи и усогласеноста со специфичните барања на Кодексот им овозможува на професионалните сметководители да ја исполнат својата одговорност да дејствуваат во јавен интерес.

100.6 МП2 Усогласеноста со Кодексот вклучува посветување на соодветно внимание на целта и намерата на специфичните барања.

100.6 МП3 Усогласеноста со барањата на Кодексот не значи дека професионалните сметководители секогаш ја исполниле својата одговорност да постапуваат во јавен интерес. Може да постојат невообичаени или исклучителни околности во кои сметководителот верува дека усогласеноста со барањето или барањата од Кодексот може да не е во јавен интерес или да доведе до неадекватен исход. Во тие околности, сметководителот се охрабрува да се консултира со соодветно тело како што е

професионално или регулаторно тело.

100.6 МП4 Постапувајќи во јавен интерес при вршењето на професионалните активности, професионалниот сметководител ги зема предвид не само преференциите или барањата на индивидуалниот клиент или организацијата работодавач, туку и интересите на другите засегнати страни.

Б100.7 Доколку постојат околности кога законите или регулативата го спречуваат професионалниот сметководител да се придржува кон одредени делови на Кодексот, тие закони и регулатива преовладуваат, а сметководителот ќе се придржува кон сите други делови од Кодексот.

100.7 МП1 Принципот на професионално однесување бара професионалниот сметководител да ги почитува релевантните закони и регулатива. Некои законодавства може да имаат одредби што се разликуваат или ги надминуваат оние што се наведени во Кодексот. Сметководителите во тие законодавства треба да бидат свесни за тие разлики и да се усогласат со построгите одредби, освен ако тоа не е забрането со закон или регулатива.

Прекршувања на Кодексот

Б100.8 Точките од Б400.80 до Б400.89 и од Б900.50 до Б900.55 се однесуваат на прекршување на *Меѓународните стандарди за независност*. Професионалниот сметководител кој идентификувал прекршување на која било друга одредба од Кодексот треба да го процени значењето на прекршувањето и неговото влијание врз способноста на сметководителот да се усогласи со основните принципи. Сметководителот, исто така, треба да:

- (а) преземе какви било активности кои му се достапни, што е можно поскоро, за соодветно да одговори на последиците од прекршувањето и
- (б) одреди дали да го пријави прекршувањето на релевантните страни.

100.8 МП1 Релевантните страни на кои може да им се пријави такво прекршување ги вклучуваат оние кои можеби биле погодени од тоа прекршување, професионално или регулаторно тело или надзорен орган.

ОДДЕЛ 110

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Општо

110.1 МП1 Постојат 5 основни принципи на етика за професионални сметководители:

- (а) Интегритет - да биде искрен и чесен во сите професионални и деловни односи.
- (б) Објективност - да применува професионално или деловно расудување, без да биде компромитиран од:
 - (i) пристрасност;
 - (ii) конфликт на интерес; или
 - (iii) несоодветно влијание или непотребно потпирање на поединци, организации, технологија или други фактори.
- (в) Професионална компетентност и должно внимание – да:
 - (i) постигне и одржува професионално знаење и вештини на ниво кое е потребно за да се осигури дека клиентот или работодавачот ќе добијат компетентни професионални услуги засновани на најновите технички и професионални стандарди и соодветното законодавството; и
 - (ii) дејствува вредно и во согласност со применливите технички и професионални стандарди.
- (г) Доверливост – да ја почитува доверливоста на информациите стекнати како резултат на професионални и деловни односи.
- (д) Професионално однесување – да:
 - (i) биде во согласност со релевантните закони и регулатива;
 - (ii) се однесува во согласност со одговорноста на професијата да дејствува во јавен интерес во сите професионални активности и деловни односи; и
 - (iii) избегнува какво било однесување за кое професионалниот сметководител знае или треба да

знае дека може да ја дискредитира професијата.

Б110.2 Професионалниот сметководител треба да се придржува кон секој од овие основни принципи.

110.2 МП1 Основните принципи на етика го утврдуваат стандардот на однесување што се очекува од професионалниот сметководител. Концепциската рамка го утврдува пристапот што сметководителот треба да го примени во усогласувањето со тие основни принципи. Пододделите од 111 до 115 ги поставуваат барањата и материјалот за примена поврзани со секој од основните принципи.

110.2 МП2 Професионален сметководител може да се соочи со ситуација во која усогласеноста со еден основен принцип е во конфликт со усогласеноста со еден или повеќе други основни принципи. Во таква ситуација, сметководителот може да размисли за консултации, доколку е потребно анонимно, со:

- Други во рамки на фирмата или работодавачот.
- Оние кои се задолжени за управување.
- Професионално тело.
- Регулаторно тело.
- Правен советник.

Меѓутоа, таквата консултација не го ослободува сметководителот од одговорноста да примени професионално расудување за да го реши конфликтот или, доколку е потребно, и освен ако тоа не е забрането со закон или регулатива, да се ограда од предметот што го создава конфликтот.

110.2 МП3 Професионалниот сметководител се охрабрува да ја документира суштината на прашањето, деталите за какви било дискусии, донесените одлуки и образложението за тие одлуки.

ПОДОДЕЛ 111 – ИНТЕГРИТЕТ

- Б111.1** Професионалниот сметководител треба да се придржува кон принципот на интегритет кој бара сметководителот да биде праведен и чесен во сите професионални и деловни односи.
- 111.1 МП1 Интегритетот вклучува правично постапување, вистинитост и поседување сила на карактерот за да се постапува соодветно, дури и кога поединецот се соочува со притисок да постапи поинаку или кога тоа може да создаде потенцијални негативни лични или организациски последици.
- 111.1 А2 Соодветното постапување вклучува:
- (а) „стојење на земја“ при соочување со дилеми и тешки ситуации; или
 - (б) предизвикување на другите како што налагаат и кога налагаат околностите,

на начин соодветен на околностите.
- Б111.2** Професионален сметководител не треба свесно да биде поврзан со извештаи, обрасци, комуникации или други информации каде што професионалниот сметководител верува дека информациите:
- (а) Содржат материјално погрешни изјави или изјави кои водат кон погрешни заклучоци;
 - (б) Содржат соопштенија или информации кои се непромислено подготвени; или
 - (в) Не содржат или даваат недоволно информации од оние кои се бара да бидат вклучени, каде што таквите пропусти или недоволни информации би довеле до погрешни заклучоци.
- 111.2 МП1 Доколку професионалниот сметководител обезбеди модифициран извештај во врска со такви извештаи, обрасци, комуникации или други информации, ќе се смета дека сметководителот не ја прекршува одредбата наведена во точката Б111.2.
- Б111.3** Кога професионалниот сметководител станува свесен дека бил поврзан со информации опишани во точка Б111.2, тогаш сметководителот треба да преземе чекори за да се огради од тие информации.

ПОДОДДЕЛ 112 – ОБЈЕКТИВНОСТ

Б112.1 Професионалниот сметководител треба да се придржува кон принципот на објективност, кој бара да применува професионално или деловно расудување, без да биде компромитиран од:

- (i) пристрасност;
- (ii) конфликт на интерес; или
- (iii) несоодветно влијание или непотребно потпирање на поединци, организации, технологија или други фактори.

Б112.2 Професионален сметководител не треба да врши професионални активности доколку околностите или односите дозволуваат пристрасност или несоодветни влијанија врз професионалното расудување на сметководителот во однос на таа активност.

ПОДОДДЕЛ 113 – ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ДОЛЖНО ВНИМАНИЕ

Б113.1 Професионалниот сметководител треба да се придржува кон принципот на професионална компетентност и должно внимание, кој бара од сметководителот да:

- (a) Постигне и одржува професионалното знаење и вештини на нивото потребно да се осигури дека клиентот или работодавачот ќе добијат компетентни професионални услуги засновани на најновите технички и професионални стандарди и соодветното законодавството; и
- (б) Настапува внимателно и во согласност со применливите технички и професионални стандарди.

113.1 МП1 Давање услуги на клиентите и организациите работодавачи со професионална компетентност бара практикување на здраво расудување во примената на професионалното знаење и вештина при преземање професионални активности.

113.1 МП2 Одржувањето професионална компетентност бара континуирана свесност и разбирање на релевантните технички, професионални, деловни и технолошко поврзани случувања. Континуираниот професионален развој му овозможува на професионалниот сметководител да ја развива и да ја одржи способноста да работи компетентно во рамките на професионалното опкружување.

113.1 МП3 Должното внимание ја опфаќа одговорноста да се дејствува во

согласност со барањата на задачата, внимателно, темелно и навремено.

Б113.2 При усогласувањето со принципот на професионална компетентност и должно внимание, професионалниот сметководител треба да преземе разумни чекори за да се осигури дека оние кои работат во професионално својство а настапуваат под овластување на сметководителот, имаат соодветна обука и надзор.

Б113.3 Онаму каде што е соодветно, професионалниот сметководител треба да осигури дека клиентите, работодавачот или другите корисници на професионалните услуги или активности на сметководителот се свесни за ограничувањата својствени за услугите или активностите.

ПОДОДЕЛ 114 – ДОВЕРЛИВОСТ

Б114.1 Професионалниот сметководител треба да го почитува принципот на доверливост, кој бара сметководителот да ја почитува доверливоста на информациите стекнати како резултат на професионални и деловни односи. Сметководителот треба да:

- (а) Биде подготвен на можноста за ненамерно обелоденување, вклучително и во општественото опкружување, а особено на близок деловен соработник или член на блиското или најблиското семејството;
- (б) Одржува доверливост на информациите во рамките на фирмата или работодавачот;
- (в) Одржува доверливост на информациите обелоденети од потенцијален клиент или работодавец;
- (г) Не обелоденува доверливи информации кои се стекнати како резултат на професионални и деловни односи надвор од фирмата или организацијата каде работи без соодветни и специфични овластувања, освен во случаи на законска или професионална должност или право за обелоденување;
- (д) Не користи доверливи информации стекнати како резултат на професионални и деловни односи за лична корист на сметководителот или за корист на трето лице;
- (ѓ) Не користи или открива никакви доверливи информации,

добиени или обезбедени како резултат на професионален или деловен однос, откако тој однос завршил; и

- (е) Преземе разумни чекори за да се осигури дека персоналот под контрола на сметководителот и поединците од кои се добиваат совети и помош, ја почитуваат обврската на сметководителот за доверливост.

114.1 МП1 Доверливоста му служи на јавниот интерес затоа што го олеснува слободниот проток на информации од клиентот на професионалниот сметководител или од работодавачот до сметководителот знаејќи дека информациите нема да бидат откриени на трето лице. Сепак, во продолжение се наведени околности во кои од професионалните сметководители се бара или може да се бара да објават доверливи информации или кога таквото обелоденување би можело да биде соодветно:

- (а) Обелоденувањето се бара со закон, на пример:
 - (i) Да се обезбедат документи или поинаку да се обезбедат докази во текот на судска постапка; или
 - (ii) На соодветните јавни органи да им ги обелодени законските прекршоци, што ги осознал овластениот сметководителот;
- (б) Обелоденувањето е дозволено со закон и е одобрено од страна на клиентот или работодавачот; и
- (в) Кога постои професионална должност или право на обелоденување, кога не е забрането со закон:
 - (i) За да се усогласи со проверката на квалитетот од страна на професионално тело;
 - (ii) За да одговори на распрашување или истрага од страна на професионално или регулаторно тело;
 - (iii) За да ги заштити професионалните интереси на професионалниот сметководител во судски постапки; или
 - (iv) За да биде во согласност со техничките и професионални стандарди вклучувајќи ги и етичките барања.

114.1 МП2 Факторите што треба да се земат предвид, при одлучување дали да се обелоденат доверливи информации, во зависност од околностите, вклучуваат:

Дали интересите на кои било страни, вклучително и трети страни чии интереси би можеле да бидат засегнати, би можеле да бидат оштетени доколку клиентот или работодавачот се согласи да обелодени информации од професионалниот сметководител.

Дали сите релевантни информации се познати и потврдени, до изводлив степен. Факторите кои влијаат на одлуката за обелоденување вклучуваат:

Непоткрепени факти.

Некомплетни информации.

Непоткрепени заклучоци.

Предложениот тип на комуникација и до кого е упатена.

Дали страните до кои е упатена комуникацијата се соодветни приматели.

Б114.2 Професионалниот сметководител треба да продолжи да го почитува принципот на доверливост, дури и по завршувањето на односот помеѓу сметководителот и клиентот или работодавачот. При промена на вработување или стекнување нов клиент, сметководителот има право да го користи претходното искуство, но нема да користи или открива какви било доверливи информации стекнати или примени како резултат на професионален или деловен однос.

ПОДОДДЕЛ 115 – ПРОФЕСИОНАЛНО ОДНЕСУВАЊЕ

Б115.1 Професионалниот сметководител треба да го почитува принципот на професионално однесување, кој бара сметководителот да:

- (а) ги почитува релевантните закони и регулатива;
- (б) се однесува на начин кој е во согласност со одговорноста на професијата да дејствува во јавен интерес во сите професионални активности и деловни односи; и
- (в) избегнува какво било однесување за кое сметководителот знае или треба да знае дека може да ја дискредитира професијата.

Професионалниот сметководител не треба свесно да се занимава

со каква било работа, занимање или активност што го нарушува или може да го наруши интегритетот, објективноста или добрата репутација на професијата и како резултат на тоа да биде некомпатибилен со основните принципи.

115.1 МП1 Однесување кое може да ја дискредитира професијата вклучува однесување за кое разумно и информирано трето лице веројатно ќе заклучи дека негативно влијае на добрата репутација на професијата.

Б115.2 При вршење маркетинг или промотивни активности, професионалниот сметководител не треба да ја омаловажува професијата. Професионалниот сметководител треба да биде чесен и да ја кажува вистината и не треба да:

- (а) Дава претерани тврдења за услугите што ги нуди, или квалификациите или искуството на сметководителот; или
- (б) Омаловажувачки референци или неосновани споредби со работата на другите.

115.2 МП1 Доколку професионалниот сметководител не е сигурен дали формата на рекламирање или маркетинг е соодветна, сметководителот се охрабрува да се консултира со релевантното професионално тело.

ОДДЕЛ 120

КОНЦЕПЦИСКА РАМКА

Вовед

120.1 Околностите во кои работат професионалните сметководители може да создадат закани за усогласеноста со основните принципи. Делот 120 ги поставува барањата и материјалот за примена, вклучително и концепциската рамка, за да им помогне на сметководителите да се усогласат со основните принципи и да ја исполнат нивната одговорност да дејствуваат во јавен интерес. Таквите барања и материјалот за примена одговараат на широк опсег на факти и околности, вклучувајќи ги различните професионални активности, интереси и односи, кои создаваат закани за усогласеноста со основните принципи. Покрај тоа, тие ги одвраќаат сметководителите од носење заклучоци дека одредена ситуација е дозволена само затоа што таа ситуација не е конкретно забранета со Кодексот.

120.2 Концепциската рамка одредува пристап за професионалниот сметководител за да ги:

- (а) Идентификува закани за усогласеност со основните принципи;
- (б) Оцени идентификуваните закани; и
- (в) Одговори на закани со нивно елиминирање или намалување на прифатливо ниво.

Барања и материјал за примена

Општо

Б120.3 Професионалниот сметководител треба да ја примени концепциската рамка за да ги идентификува, оцени и да одговори на закани за усогласеност со основните принципи наведени во Дел 110.

120.3 МП1 Дополнителните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примената на концепциската рамка се наведени во:

- (а) Дел 2 – *Професионални сметководители во деловно работење*;
- (б) Дел 3 – *Професионални сметководители во јавна практика*; и

- (в) *Меѓународни стандарди за независност*, како што следува:
- (i) Дел 4А – *Независност за ангажмани за ревизија и проверка*; и
 - (ii) Дел 4Б – *Независност за други ангажмани за уверување освен ревизија и проверка*.

B120.4

Кога се занимава со етичко прашање, професионалниот сметководител треба да го земе предвид контекстот во кој се појавило или може да се појави прашањето. Кога поединецот кој е професионален сметководител во јавната практика врши професионални активности во согласност со односите на сметководителот со фирмата, без разлика дали е договорувач, вработен или сопственик, поединецот треба да се придржува кон одредбите од Дел 2 што се применуваат во овие околности.

B120.5

При примена на концепциската рамка, професионалниот сметководител треба да:

- (а) Примени професионално расудување;
- (б) Остане внимателен за нови информации и за промени во фактите и околностите; и
- (в) Да применува тест на разумна и информирана трета страна како што е опишано во точката 120.5 МП4.

Поседување испитувачки ум

120.5 МП1 Испитувачкиот ум е предуслов за разбирање на познатите факти и околности, неопходни за правилна примена на концепциската рамка. Да се има испитувачки ум вклучува:

- (а) Разгледувања на изворот, релевантноста и доволноста на добиените информации, земајќи ги предвид природата, обемот и резултатите на професионалната активност што се презема; и
- (б) Да се биде отворен и внимателен за потребата од понатамошна истрага или друга активност.

120.5 МП2 При разгледување на изворот, релевантноста и доволноста на добиените информации, професионалниот сметководител може да земе предвид, меѓу другите прашања, дали:

- Се појавиле нови информации или има промени во фактите и околностите.
- Информациите или нивниот извор може да бидат под

влијание на пристрасност или личен интерес.

- Постои причина за загриженост дека во фактите и околностите познати на сметководителот може да недостасуваат потенцијално релевантни информации.
- Постои недоследност помеѓу познатите факти и околности и очекувањата на сметководителот.
- Информациите даваат разумна основа за да се дојде до заклучок.
- Може да има други разумни заклучоци до кои може да се дојде од добиените информации.

120.5 МП3 Точка Б120.5 бара од сите професионални сметководители да поседуваат испитувачки ум при идентификување, оценување и одговарање на законите за основните принципи. Овој предуслов за примена на концепциската рамка се однесува на сите сметководители без разлика на професионалната активност што ја вршат. Според стандардите за ревизија и другите стандарди за уверување, вклучително и оние издадени од ОМСРУ, сметководителите се, исто така, обврзани да применат професионален скептицизам, кој вклучува критичка проценка на доказите.

Примена на професионално расудување

120.5 МП4 Професионалното расудување вклучува примена на релевантна обука, професионално знаење, вештини и искуство сразмерно на фактите и околностите, земајќи ја предвид природата и обемот на одредени професионални активности и засегнатите интереси и односи.

120.5 МП5 Користењето професионално расудување е потребно кога професионалниот сметководител ја применува концепциската рамка со цел да донесе информирани одлуки за достапните текови на активности и да утврди дали таквите одлуки се соодветни во околностите. При донесувањето на оваа определба, сметководителот може да разгледа прашања како што се, дали:

- експертизата и искуството на сметководителот се доволни за да се дојде до заклучок.
- постои потреба за консултации со други кои имаат релевантна експертиза или искуство.
- сопствената предрасуда или пристрасност на сметководителот може да влијае на професионалното расудување направено од страна на сметководителот.

Разумно и информирано трето лице

120.5 МП6 Професионалниот сметководител го разгледува тестот на разумна и информирана трета страна во однос на тоа дали е веројатно дека некоја друга страна би ги донела истите заклучоци. Таквото разгледување се прави од перспектива на разумно и информирано трето лице, кое ги мери сите релевантни факти и околности што сметководителот ги знае, или разумно може да се очекува да ги знае, во моментот на донесување на заклучоците. Разумното и информирано трето лице не мора да биде сметководител, туку лице кое поседува релевантно знаење и искуство за да ја разбере и оцени соодветноста на заклучоците на сметководителот на непристрасен начин.

Идентификување на закани

Б120.6 Професионалниот сметководител треба да ги идентификува заканите за усогласеност со основните принципи.

120.6 МП1 Разбирањето на фактите и околностите, вклучувајќи ги сите професионални активности, интереси и односи кои би можеле да го загрозат усогласувањето со основните принципи, е предуслов за идентификација на заканите за таквата усогласеност од страна на професионалниот сметководител. Постојењето одредени услови, политики и процедури утврдени од страна на професијата, законодавството, регулативата, фирмата или работодавачот, кои можат да го поттикнат сметководителот да постапува етички, исто така, може да помогне да се идентификуваат заканите за усогласеноста со основните принципи. Точката 120.8 МП2 вклучува општи примери на такви услови, политики и процедури кои се, исто така, фактори релевантни за проценка на нивото на закани.

120.6 МП2 Закани за усогласеност со основните принципи може да бидат создадени од широк опсег на факти и околности. Не е можно да се дефинира секоја ситуација која создава закани. Покрај тоа, природата на ангажманите и работните задачи може да се разликуваат и, следствено, може да се создадат различни видови закани.

120.6 МП3 Заканите за усогласеност со основните принципи спаѓаат во една или повеќе од следните категории:

- (а) Зкана од личен интерес – закана дека финансиски или друг интерес несоодветно ќе влијае на расудувањето или однесувањето на професионалниот сметководител;
- (б) Зкана од самопроверка – закана дека професионалниот

сметководител нема соодветно да ги оцени резултатите од претходно направеното расудување; или дадена услуга од страна на професионалниот сметководител, или од страна на друг поединец во фирмата или работодавачот, на кои што сметководителот ќе се потпре при формирање заклучок како дел од извршување на тековна активност;

- (в) **Закана од застапништво** – закана дека професионалниот сметководител ќе ја промовира позицијата на клиентот или на организацијата која го вработува до точка кога е компрометирана објективноста на професионалниот сметководител;
- (г) **Закана од блискост** – закана кај којашто како резултат на долготраен или близок однос со клиентот или организацијата која го вработува, професионалниот сметководител ќе стане премногу сочувствителен кон нивните интереси или премногу попуслив во однос на нивната работа; и
- (е) **Закана од заплашување** – закана дека професионалниот сметководител ќе биде спречен да дејствува објективно поради фактички или воочени притисоци, вклучувајќи обиди за вршење несоодветно влијание врз професионалниот сметководител.

120.6 МП4 Околноста може да создаде повеќе од една закана, а заканата може да влијае на усогласеноста со повеќе од еден фундаментален принцип.

Оценување на заканите

Б120.7 Кога професионалниот сметководител идентификува закана за усогласеност со основните принципи, сметководителот треба да оцени дали таквата закана е на прифатливо ниво.

Прифатливо ниво

120.7 МП1 Прифатливо ниво е ниво на кое професионален сметководител кој користи разумен и информиран тест од трета страна веројатно би заклучил дека сметководителот е усогласен со основните принципи.

Релевантни фактори во вреднување на нивото на закани

- 120.8 МП1 Разгледувањето на квалитативните и квантитативните фактори е релевантно во проценка на законите од страна на професионалниот сметководител, како што е и комбинираниот ефект од повеќе закани, доколку е применливо.
- 120.8 МП2 Постоењето услови, политики и процедури опишани во точка 120.6 МП1, исто така, може да бидат фактори кои се релевантни за оценување на нивото на закани за усогласеност со основните принципи. Примери за такви услови, политики и процедури вклучуваат:
- Барања за корпоративно управување.
 - Барања за образование, обука и искуство за професијата.
 - Ефективни системи за поплаки кои му овозможуваат на професионалниот сметководител и на пошироката јавност да го привлечат вниманието кон неетичкото однесување.
 - Експлицитно наведена должност да се пријават прекршувања на етичките барања.
 - Професионално или регулаторно надгледување и дисциплински процедури.

Разгледување нови информации или промени во фактите и околностите

- Б120.9** Доколку професионалниот сметководител стане свесен за нови информации или промени во фактите и околностите кои би можеле да влијаат на тоа дали законата е елиминирана или намалена на прифатливо ниво, сметководителот треба да ја оцени и соодветно да одговори на таа закана.
- 120.9 МП1 Останувањето внимателен во текот на професионалната активност му помага на професионалниот сметководител да утврди дали се појавиле нови информации или се случиле промени во фактите и околностите кои:
- (а) Влијаат на нивото на закана; или
 - (б) Влијаат на заклучоците на сметководителот за тоа дали применетите заштитни мерки и понатаму се соодветни за да се одговори на идентификуваните закани.
- 120.9 МП2 Доколку новите информации резултираат со идентификација на нова закана, професионалниот сметководител е должен да ја процени и, како што е соодветно, да одговори на оваа закана.

(види: точка Б120.7 и Б120.10).

Одговор на заканите

Б120.10 Доколку професионалниот сметководител утврди дека идентификуваните закани за усогласеност со основните принципи не се на прифатливо ниво, сметководителот треба да одговори на заканите со нивно елиминирање или намалување на прифатливо ниво. Сметководителот треба да го стори тоа со:

- (а) Елиминирање на околностите, вклучувајќи ги интересите или односите, кои ги создаваат заканите;
- (б) Примена на заштитни мерки, онаму каде што се достапни и соодветни да се применат, за да се намалат заканите на прифатливо ниво; или
- (в) Одбивање или прекинување на конкретната професионална активност.

Активности за одговор на закани

120.10 МП1 Во зависност од фактите и околностите, на заканата може да се одговори со елиминирање на околноста што ја создава заканата. Сепак, постојат некои ситуации во кои на заканите може да се одговори само со одбивање или прекинување на конкретната професионална активност. Тоа е затоа што околностите што ги создаваат заканите не можат да се елиминираат и не можат да се применат заштитни мерки за да се намали заканата на прифатливо ниво.

Заштитни мерки

120.10 МП2 Заштитните мерки се активности, поединечно или во комбинација, кои професионалниот сметководител ги презема за ефективно да одговори на заканите за усогласеност со основните принципи на прифатливо ниво.

Разгледување на направените значајни проценки и постигнати севкупни заклучоци

Б120.11 Професионалниот сметководител треба да формира севкупен заклучок за тоа дали дејствијата што сметководителот ги презема или има намера да ги преземе за да ги реши создадените закани ќе ги елиминираат тие закани или ќе ги намалат на прифатливо ниво. При формирањето на целокупниот заклучок, сметководителот треба да:

- (а) Ги прегледа сите значајни донесени расудувања или донесени

заклучоци; и

(б) Го користи тестот на разумна и информирана трета страна.

Други разгледувања при примена на концепциската рамка

Пристрасност

120.12 МП1 Свесната или несвесната пристрасност влијае на примената на професионалното расудување при идентификување, оценување и одговор на заканите за усогласеност со основните принципи.

120.12 МП2 Примери за потенцијална пристрасност на кои треба да се внимава кога се применува професионално расудување вклучуваат:

- Пристрасност за прицврстување, што претставува тенденција да се користи почетната информација како сидро во однос на која несоодветно се оценуваат последователните информации.
- Пристрасност за автоматизација, што претставува тенденција да се фаворизира резултатот генериран од автоматизирани системи, дури и кога човечкото расудување или контрадикторните информации покренуваат прашања за тоа дали таквиот резултат е сигурен или соодветен за целта.
- Пристрасност кон достапност, што претставува тенденција да се стави поголема тежина на настаните или искуствата кои веднаш паѓаат на ум или се лесно достапни, отколку на оние што не се.
- Пристрасност за потврда, што претставува тенденција да се стави поголема тежина на информациите што го потврдуваат постојното верување, отколку информациите што се контрадикторни или фрлаат сомнеж врз тоа верување.
- Групно размислување, што е тенденција на група поединци да ја обесхрабрат индивидуалната креативност и одговорност и како резултат на тоа, да донесат одлука без критичко размислување или разгледување алтернативи.
- Пристрасност со прекумерна доверба, што е тенденција да се прецени сопствената способност да се направи точна проценка на ризикот или други проценки или одлуки.
- Пристрасност во репрезентативност, што е тенденција да се заснова разбирањето на модел на искуства, настани или верувања за кои се претпоставува дека се репрезентативни.

- Селективна перцепција, што претставува тенденција очекувањата на една личност да влијаат на тоа како личноста гледа на одредена работа или личност.

120.12 МПЗ Постапки што може да го ублажат ефектот на пристрасност вклучуваат:

- Барање совети од стручни лица за да се добие дополнителен инпут.
- Консултации со други за да се обезбеди соодветен предизвик како дел од процесот на оценка.
- Добивање обука поврзана со идентификација на пристрасност како дел од професионалниот развој.

Организациска култура

120.13 МП1 Ефективната примена на концепциската рамка од страна на професионален сметководител се подобрува кога важноста на етичките вредности кои се усогласени со основните принципи и другите одредби наведени во Кодексот се промовира преку внатрешната култура на организацијата на сметководителот.

120.13 МП2 Промовирањето етичка култура во една организација е најефективно кога:

- Раководителите и оние кои имаат управувачки улоги ја промовираат важноста на етичките вредности на организацијата и се сметаат себеси и другите одговорни за нивно демонстрирање;
- Се поставени соодветни програми за образование и обука, процеси на управување и оценка на успешноста и критериуми за наградување кои промовираат етичка култура;
- Се воспоставени ефективни политики и процедури за да се охрабрат и заштитат оние кои пријавуваат вистинско или сомнително незаконско или неетичко однесување, вклучително и свиркачи; и
- Организацијата се придржува до етичките вредности во односите со трети страни.

120.13 МПЗ Од професионалните сметководители се очекува да поттикнуваат и промовираат култура заснована на етика во нивната организација, земајќи ја предвид нивната позиција и стаж.

Разгледувања за ревизии, проверки, други ангажмани за уверување и поврзани услуги

Организациска култура

120.14 МП1 МСУК 1 поставува барања и материјал за примена во врска со културата на фирмата во контекст на одговорностите на фирмата да дизајнира, имплементира и користи систем за управување со квалитет за ревизии или проверки на финансиски извештаи, или други ангажмани за уверување или поврзани услуги.

Независност

120.15 МП1 Во согласност со Меѓународните стандарди за независност професионалните сметководители во јавната практика се обврзани да бидат независни при вршење на ревизии, проверки или други ангажмани за уверување. Независноста е поврзана со основните принципи на објективност и интегритет. Таа содржи:

- (а) Независност на умот – состојба на умот која дозволува изразување заклучок без влијанија кои го компромитираат професионалното расудување, дозволувајќи му на поединецот да дејствува со интегритет и да практикува објективност и професионален скептицизам.
- (б) Независност во однесување – одбегнување факти и околности кои се толку значајни што разумна и информирана трета страна, земајќи ги предвид сите конкретни факти и околности, веројатно ќе заклучи дека интегритетот, објективноста или професионалниот скептицизам на фирмата или на член на тимот на ангажманот за ревизија се компромитирани.

120.15 МП2 *Меѓународните стандарди за независност* поставуваат барања и материјал за примена за тоа како да се примени концепциската рамка за да се одржи независноста при вршење ревизии, проверки или други ангажмани за уверување. Од професионалните сметководители и фирмите се бара да ги почитуваат овие стандарди за да бидат независни при спроведувањето на таквите ангажмани. Концепциската рамка за идентификување, оценување и одговор на заканите за усогласеноста со основните принципи се применува на ист начин и за усогласеноста со барањата за независност. Категориите на закани за усогласеност со основните принципи опишани во точка 120.6 МП3 се, исто така, категории на закани за усогласеност со барањата за независност.

120.15 МПЗ Условите, политиките и процедурите опишани во точките 120.6 МП1 и 120.8 МП2 кои би можеле да помогнат во идентификување и оценување на заканите за усогласеност со основните принципи, исто така, може да бидат релевантни фактори за идентификување и оценување на заканите за независност. Во контекст на ревизии, проверки и други ангажмани за уверување, системот за управување со квалитет кој е дизајниран, имплементиран и управуван од фирма во согласност со стандардите за управување со квалитет издадени од ОМСРУ, претставува пример за такви услови, политики и процедури.

Професионален скептицизам

120.16 МП1 Согласно стандардите за ревизија, проверка и други стандарди за уверување, вклучително и оние издадени од ОМСРУ, од професионалните сметководители во јавната практика се бара да покажат професионален скептицизам кога планираат и вршат ревизии, проверки и други ангажмани за уверување. Професионалниот скептицизам и основните принципи кои се опишани во Дел 110 се концепти кои се меѓусебно поврзани.

120.16 МП2 Во ревизијата на финансиските извештаи, усогласеноста со основните принципи, поединечно и колективно, го поддржува практикувањето на професионален скептицизам, како што е прикажано во следните примери:

- Интегритетот бара професионалниот сметководител да биде директен и искрен. На пример, сметководителот го почитува принципот на интегритет со:
 - Да се биде директен и чесен кога се изразува загриженост за позицијата заземена од клиентот.
 - Спроведување распрашувања за неконзистентни информации и барање дополнителни ревизорски докази за да се одговори на загриженоста за изјавите кои би можеле да бидат материјално лажни или погрешни со цел да се донесат информирани одлуки за соодветниот правец на дејствување во околностите.
 - Поседување сила на карактерот за соодветно дејствување, дури и при соочување со притисок да се постапи поинаку или кога при постапувањето постои можност за создавање потенцијални негативни лични или организациски последици. Соодветното

постапување вклучува:

- (а) „Стоеење на земја“ при соочување со дилеми и тешки ситуации; или
- (б) Предизвикување на другите како што налагаат и кога налагаат околностите,

на начин соодветен на околностите.

Притоа, сметководителот го демонстрира критичкото оценување на ревизорските докази што придонесуваат за практикување професионален скептицизам.

- *Објективноста* бара професионалниот сметководител да употребува професионално или деловно расудување, без да биде компромитиран од:
 - (а) Пристрасност;
 - (б) Конфликт на интереси; или
 - (в) Несоодветно влијание или непотребно потпирање на поединци, организации, технологија или други фактори.
- На пример, сметководителот го почитува принципот на објективност со:
 - (а) Препознавање околности или односи, како што е блискост со клиентот, што може да го загрози професионалното или деловното расудување на сметководителот; и
 - (б) Разгледување на влијанието на таквите околности и односи врз расудувањето на сметководителот при оценувањето на достапноста и соодветноста на ревизорските докази поврзани со прашање кое е значајно за финансиските извештаи на клиентот.

Притоа, сметководителот се однесува на начин што придонесува за практикување професионален скептицизам.

- *Професионалната компетентност и должно внимание* бара професионалниот сметководител да има професионално знаење и вештина на ниво кое е потребно за да се обезбеди обезбедување компетентна професионална услуга и внимателно да постапува во согласност со важечките стандарди, закони и регулатива. На пример,

сметководителот го почитува принципот на професионална компетентност и должно внимание со:

- (а) Примена на знаење што е релевантно за индустријата и деловните активности на одреден клиент со цел правилно да се идентификуваат ризиците од материјално погрешно прикажување;
- (б) Дизајнирање и спроведување соодветни ревизорски процедури; и
- (в) Примена на релевантно знаење при критичко оценување дали ревизорските докази се достатни и соодветни во околностите.

Притоа, сметководителот се однесува на начин што придонесува за практикување професионален скептицизам.

ДЕЛ 2 – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНОТО РАБОТЕЊЕ

	Страна
Оддел 200 Примена на концепциската рамка – професионални сметководители во деловното работење	38
Оддел 210 Конфликт на интереси	44
Оддел 220 Подготовка и презентирање информации.....	47
Оддел 230 Дејствување со достатна стручност.....	51
Оддел 240 Финансиско учество, надомест и поттик поврзани со финансиското известување и одлучување	55
Оддел 250 Поттик, вклучувајќи подароци и гостопримство	57
Оддел 260 Одговор на неусогласеност со закони и регулатива	64
Оддел 270 Притисок да се прекршат основните принципи	76

ДЕЛ 2 – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНОТО РАБОТЕЊЕ

ОДДЕЛ 200

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНОТО РАБОТЕЊЕ

Вовед

- 200.1 Овој дел од Кодексот ги наведува барањата и материјалот за примена за професионалните сметководители во деловното работење при примена на концепциската рамка утврдена во Одделот 120. Овој дел не ги опишува сите факти и околности, вклучувајќи ги професионалните активности, интересите и односите, со кои би можеле да се соочат професионалните сметководители во деловното работење, кои креираат или можат да креираат закани во однос на усогласеноста со основните принципи. Затоа, концепциската рамка бара професионалните сметководители во деловното работење да бидат внимателни со вакви факти и околности.
- 200.2 Инвеститорите, доверителите, работодавачите и другите сектори на деловната заедница, како и владите и пошироката јавност, може да се потпираат на работата на професионалните сметководители во деловното работење. Професионалните сметководители во деловното работење може да бидат поединечно или заеднички одговорни за подготвувањето и известувањето на финансиски и други информации, на кои може да се потпираат нивните работодавачи и трети лица. Исто така, тие може да бидат одговорни за обезбедување на ефективно финансиско управување и компетентен совет за разни прашања кои се поврзани со деловното работење.
- 200.3 Професионалниот сметководител во деловното работење може да биде вработен, договорно ангажиран, партнер, директор (извршен или неизвршен), сопственик-менаџер или волонтер во работната организација. Правниот облик на односот на сметководителот со работната организација не ги наметнува етичките барањата кои се однесуваат на сметководителот.
- 200.4 Во овој дел, поимот „професионален сметководител“ се однесува на:
- (а) Професионален сметководител во деловно работење; и
 - (б) Поединец кој е професионален сметководител во јавната

практика при вршење професионални активности во согласност со односот на сметководителот со фирмата што го вработува сметководителот, било како договорувач, вработен или сопственик. Повеќе информации за тоа кога се применува Дел 2 за професионални сметководители во јавната практика се наведени во точките Б120.4, Б300.5 и 300.5 МП1.

Барања и материјал за примена

Општо

- Б200.5** Професионалниот сметководител треба да ги почитува основните принципи утврдени во Оддел 110 и да ја примени концепциската рамка утврдена во Оддел 120 за да ги идентификува, оцени и да одговори на заканите врз усогласеноста со основните принципи.
- 200.5 МП1 Професионалниот сметководител има одговорност да ги унапреди легитимните цели на организацијата што го вработува сметководителот. Кодексот нема за цел да ги попречи сметководителите да ја исполнат таа одговорност, туку се однесува на околностите во кои може да биде загрознена усогласеноста со основните принципи.
- 200.5 МП2 Професионалните сметководители можат да ја промовираат позицијата на организацијата која ги вработува кога ги промовираат легитимните цели и задачи на организацијата за која се ангажирани, под услов сите направени изјави да не се ниту лажни ниту погрешни. Таквите дејствија вообичаено нема да креираат закана од застапување.
- 200.5 МП3 Колку е повисока позицијата на професионалниот сметководител, толку поголема ќе биде способноста и можноста за пристап до информации и за влијание врз политиките, донесените одлуки и активностите преземени од другите страни вклучени во организацијата која ги вработува. Од сметководителите се очекува да поттикнуваат и промовираат култура заснована на етика во организацијата во согласност со точката 120.12 МП3, до степен до кој тие се способни да го сторат тоа, земајќи ја предвид нивната позиција и стажот во организацијата. Примери на активности што би можеле да се преземат вклучуваат воведување, спроведување и надзор на:
- Програми за едукација и обука за етика.
 - Процеси на управување и оценка на успешноста и критериуми за наградување кои промовираат етичка

култура.

- Политика за етика и политика за свиркачи.
- Политики и процедури дизајнирани да спречат неусогласеност со законите и регулативата.

Идентификување закани

200.6 МП1 Закани во однос на усогласеноста со основните принципи може да бидат креирани од широк опсег на факти и околности. Категориите на закани се опишани во точка 120.6 МП3. Следуваат примери на факти и околности во секоја од оние категории кои можат да создадат закани за професионалниот сметководител при преземање професионална активност:

(а) Закани од личен интерес

- Професионален сметководител поседува финансиско учество во, или дава заем или гаранција на, организацијата која го вработува.
- Професионален сметководител учествува во аранжмани за стимулативни надомести што ги нуди организацијата која го вработува.
- Професионален сметководител има пристап до корпоративните средства, кои ги користи за лични цели.
- На професионален сметководител му е понуден подарок или приоритетен третман од добавувач на организацијата која го вработува.

(б) Закани од самопроверка

- Професионален сметководител го одредува соодветниот сметководствен третман за деловна комбинација по извршување студија за изводливост која ја поткрепува одлуката за стекнување.

(в) Закани од застапување

- Професионален сметководител има можност да манипулира со информации во проспект со цел да добие поволно финансирање.

(г) Закани од блискост

- Професионален сметководител е одговорен за финансиското известување на организацијата која го

вработува кога член на најблиското или блиското семејство вработен во организацијата донесува одлуки кои влијаат на финансиското известување на организацијата.

- Професионален сметководител има долгогодишна поврзаност со поединци кои влијаат врз деловните одлуки.

(д) Закани од заплашување

- Професионален сметководител или член на најблиското или блиското семејство се соочува со закана од отпуштање или замена поради несогласување за:
 - Примена на сметководствен принцип.
 - Начинот на кој треба да се известуваат финансиските информации.
- Поединец кој се обидува да влијае на процесот на донесување одлуки на професионалниот сметководител, на пример, во поглед на склучување договори или примена на некој сметководствен принцип.

Оценка на законите

200.7 МП1 Условите, политиките и процедурите опишани во точките 120.6 МП1 и 120.8 МП2 може да влијаат на оценката дали законата врз усогласеноста со основните принципи е на прифатливо ниво.

200.7 МП2 Оценката на професионалниот сметководител за нивото на закана е, исто така, под влијание на природата и обемот на професионалната активност.

200.7 МП3 Оценката на професионалниот сметководител за нивото на закана може да биде под влијание на работната средина во организацијата која што го вработува и неговото деловно окружување. На пример:

- Лидерство кое ја нагласува важноста на етичкото однесување и очекувањата дека вработените ќе дејствуваат на етички начин.
- Политики и процедури за зајакнување и охрабрување на вработените да комуницираат во врска со етичките прашања што ги засегаат со високите нивоа на раководството без страв од одмазда.

- Политики и процедури за воспоставување и следење на квалитетот на работата на вработените.
- Системи за корпоративен надзор или други структури за надзор и силни внатрешни контроли.
- Постапки за вработување кои ја нагласуваат важноста од вработување на компетентни вработени од висок ранг.
- Навремена комуникација во однос на политиките и постапките, вклучувајќи и какви било нивни промени, на сите вработени, и соодветна обука и едукација за таквите политики и постапки.
- Политики за етика и кодекс на однесување.

200.7 МП4 Професионалните сметководители може да размислат да побараат правен совет кога веруваат дека се случило неетичко однесување или неетички активности извршени од други или ќе продолжат да се случуваат во организацијата која што ги вработува.

Одговор на законите

200.8 МП1 Одделите од 210 до 270 опишуваат одредени закани кои можат да се појават во текот на извршувањето на професионалните активности и вклучуваат примери на активности кои би можеле да одговорат на таквите закани.

200.8 МП2 Во екстремни ситуации, доколку околностите што ги создале законите не може да се отстранат и ако не се достапни заштитни мерки или тие не може да се применат за да се намали заканата на прифатливо ниво, тогаш можеби би било соодветно професионалниот сметководител да поднесе оставка од организацијата која што го вработува.

Комуникација со оние кои се задолжени за управувањето

Б200.9 Кога комуницира со оние кои се задолжени за управувањето во согласност со Кодексот, професионален сметководител треба да го определи соодветниот(-те) поединец(-и) во структурата на управување на организацијата што го вработува, со кои ќе комуницира. Доколку сметководителот комуницира со подгрупа на оние кои се задолжени за управувањето, сметководителот треба да утврди дали е неопходна и комуникација со сите кои се задолжени за управувањето за да бидат соодветно информирани.

200.9 МП1 При определувањето со кого да комуницира, професионалниот сметководител може да ги земе предвид:

- (a) Природата и важноста на околностите; и

(б) Прашањето што треба да биде комуницирано.

200.9 МП2 Примери за подгрупа на оние кои се задолжени за управувањето се одборот за ревизија или поединечни членови кои се задолжени за управувањето.

Б200.10 Доколку професионален сметководител комуницира со поединци кои имаат одговорности на раководството, како и одговорности за управување, сметководителот треба да биде сигурен дека со комуникацијата со тие поединци соодветно ги информира сите оние кои ја имаат улогата на управување со кои сметководителот инаку би комуницирал.

200.10 А1 Во некои околности, сите оние кои се задолжени за управувањето се вклучени во управувањето со организацијата во која се вработени, на пример, мал бизнис каде што единствениот сопственик управува со организацијата и никој друг нема улога на управување. Во овие случаи, ако прашањата се комуницираат со поединец(-ци) со управувачка одговорност, а тој/тие поединец(-ци), исто така, има(-ат) одговорности за управување, професионалниот сметководител го задоволил барањето за комуницирање со оние кои се задолжени за управувањето.

ОДДЕЛ 210

КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ

Вовед

210.1 Професионалните сметководители треба да се придржуваат кон основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка наведена во Оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.

210.2 Конфликт на интереси креира закани врз усогласеноста со принципот на објективност и може да креира закани врз усогласеноста со другите основни принципи. Ваквите закани може да се креираат кога:

- (а) Професионален сметководител презема професионална активност поврзана со одредена работа за две или повеќе страни чии интереси во однос на тоа прашање се во конфликт; или
- (б) Интересот на професионалниот сметководител во врска со одредено прашање и интересите на страната за која сметководителот презема професионална активност поврзани со тоа прашање се во конфликт.

Страна може да биде организација која го вработува професионалниот сметководител, добавувач, клиент, заемодавач, акционер или друга страна.

210.3 Овој оддел ги поставува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка на конфликти на интереси.

Барања и материјал за примена

Општо

Б210.4 Професионален сметководител не треба да дозволи професионалното или деловното расудување да биде загрозено од конфликт на интереси.

210.4 МП1 Примери на околности кои можат да креираат конфликт на интереси вклучуваат:

- Вршење раководна или управувачка позиција за две организации што го вработуваат и стекнување доверливи информации од една организација кои професионалниот сметководител би можел да ги употреби во корист или на

штета на другата организација.

- Преземање професионална активност за секоја од двете страни во партнерство, каде што двете страни го ангажираат сметководителот за да им помогне да го раскинат нивното партнерство.
- Подготовка на финансиски информации за одредени членови на раководството на организацијата што го вработува кои сакаат да направат преземање со откуп од раководството.
- Да биде одговорен за избор на добавувач за организацијата што го вработува кога член на најблиското семејство на сметководителот може да има финансиска корист од трансакцијата.
- Вршење работи на управување во организацијата што го вработува што подразбира одобрување одредени инвестиции за компанијата при што една од тие инвестиции ќе ја зголеми вредноста на инвестициското портфолио на сметководителот или на член на неговото најблиско семејство.

Идентификување конфликт

Б210.5 Професионален сметководител треба да преземе разумни чекори за да ги идентификува околностите што можат да креираат конфликт на интереси, а со тоа и закана врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Таквите чекори вклучуваат идентификување на:

- (а) Природата на релевантните интереси и односи меѓу засегнатите страни; и
- (б) Активноста и нејзините импликации за релевантните страни.

Б210.6 Професионалниот сметководител ќе ги следи со внимание, во текот на периодот, промените во природата на активностите, интересите и односите што можат да создадат конфликт на интереси при вршење професионална дејност.

Закани креирани од конфликти на интереси

210.7 МП1 Општо земено, колку е подиректна врската помеѓу професионалната активност и прашањето за кое страните имаат конфликт на интереси, толку е поголема веројатноста нивото на закана да не биде на прифатливо ниво.

- 210.7 МП2 Пример за активност што може да ги елиминира заканите што се креирани од конфликти на интереси е повлекување од процесот на одлучување поврзан со прашањето што предизвикува конфликт на интереси.
- 210.7 МП3 Примери на активности кои би можеле да бидат заштитни мерки за одговор на заканите креирани од конфликти на интереси вклучуваат:
- Преструктурирање или раздвојување на одредени одговорности и должности.
 - Обезбедување соодветен надзор, на пример, дејствување под надзор на извршен или неизвршен директор.

Обелоденување и согласност

Општо

- 210.8 МП1 Генерално, неопходно е:
- Да се обелодени природата на конфликтот на интереси и на кој начин биле разрешени какви било креирани закани, пред релевантните страни вклучувајќи ги соодветните нивоа во организацијата во која е вработен која е засегната од конфликтот; и
 - Да се добие согласност од релевантните страни професионалниот сметководител да ја преземе професионалната активност кога ќе се применат заштитни мерки како одговор на заканата.
- 210.8 МП2 Според однесувањето на страната, може да се подразбере дека постои согласност во околности кога професионалниот сметководител има доволно докази да заклучи дека страните се запознаени со околностите на самиот почеток и дека го прифатиле конфликтот на интереси доколку не дадат приговор за постоењето на конфликтот.
- 210.8 МП3 Доколку таквото обелоденување или согласност не е во писмена форма, професионалниот сметководител се охрабрува да го документира следното:
- Природата на околностите кои предизвикуваат конфликт на интереси;
 - Применетите заштитни мерки како одговор на заканите кога тоа е применливо; и

(в) Добиената согласност.

Останати разгледувања

210.9 МП1 При одговарање на конфликти на интереси, професионалниот сметководител се охрабрува да бара насоки од организацијата што го вработува или од други, како што се професионално тело, правен советник или друг сметководител. Кога се прават такви обелоденувања или се споделуваат информации во рамките на организацијата што го вработува и се бараат насоки од трети страни, се применува принципот на доверливост.

ОДДЕЛ 220

ПОДГОТВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ ИНФОРМАЦИИ

Вовед

220.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.

220.2 Подготвувањето или презентирањето информации може да создаде закани од личен интерес, заплашување или други закани врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Овој оддел ги наведува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

220.3 МП1 Професионалните сметководители на сите нивоа во организацијата во која се вработени се вклучени во подготовката или презентирањето информации во рамки на и надвор од организацијата.

220.3 МП2 Засегнатите страни на кои, или за кои, се подготвуваат или прикажуваат таквите информации ги вклучуваат:

- Раководството и оние кои се задолжени за управувањето.
- Инвеститорите и работодавачите или други доверители.
- Регулаторните тела.

Овие информации може да им помогнат на засегнатите страни да

ги разберат и да ги оценат аспектите на состојбата на организацијата работодавач, како и во донесувањето одлуки во врска со организацијата. Информациите може да вклучуваат финансиски и нефинансиски информации кои би можеле да бидат јавно објавени или кои се користат за внатрешни цели.

Примерите вклучуваат:

- Извештаи за работењето и за успешност.
- Анализи за поддршка на одлуки.
- Планови и проекции.
- Информации доставени до внатрешните и надворешните ревизори.
- Анализи за ризици.
- Финансиски извештаи за општа и посебна намена.
- Даночни пријави.
- Извештаи поднесени до регулаторни тела за правни цели и цели на усогласеност.

220.3 МПЗ За целите на овој оддел, подготвувањето или презентирањето информации вклучува евидентирање, чување и одобрување информации.

Б220.4 Кога подготвува или прикажува информации, професионалниот сметководител треба да:

- (а) Ги подготви или прикаже информациите во согласност со соодветната рамка за известување, онаму каде што е применливо;
- (б) Ги подготви или прикаже информациите на начин кој нема за цел да доведе во заблуда или несоодветно да влијае врз договорните или законски исходи;
- (в) Примени професионално расудување за:
 - (i) Точно и целосно претставување на фактите во сите материјално значајни аспекти;
 - (ii) Јасно опишување на вистинската природа на деловните трансакции или активности; и
 - (iii) Точно и целосно претставување на фактите во сите материјално значајни аспекти; и

- (г) Не испушти ништо со намера да доведе во заблуда или несоодветно да влијае врз договорните или законски исходи.

220.4 МП1 Пример за несоодветно влијание врз договорен или законски исход е користење нереална проценка со намера да се избегне прекршување на договорно барање, како што е должничка обврска или на законско барање, како што е барање за одржување на одредено ниво на капиталот во финансиска институција.

Примена на дискреција при подготвување или презентирање информации

Б220.5 За подготовката или презентирањето информации може да биде потребна примена на дискреција при правењето професионални проценки. Професионалниот сметководител нема да демонстрира таква дискреција со намера да ги доведе во заблуда другите или несоодветно да влијае врз договорните или законските исходи.

220.5 МП1 Примери на начини на кои може да се злоупотреби дискрецијата со цел да се постигнат несоодветни исходи вклучуваат:

- Утврдување проценки, на пример, утврдување проценки на објективната вредност со цел погрешно да се прикаже добивката или загубата.
- Избор или промена на сметководствена политика или метод меѓу две или повеќе алтернативи кои се дозволени во согласност со важечката рамка за финансиско известување, на пример, избор на сметководствена политика за долгорочни договори со цел погрешно да се прикаже добивката или загубата.
- Определување на временската рамка на трансакциите, на пример, нагодување на продажбата на средство кон крајот на фискалната година со цел да се доведе во заблуда.
- Утврдување на структурирањето на трансакциите, на пример, структурирање финансиски трансакции со цел погрешно да се прикажат средствата и обврските или класификацијата на паричните текови.
- Избор на обелоденувања, на пример, испуштање или прикривање информации поврзани со финансиски или оперативен ризик со цел да се доведе во заблуда.

Б220.6 При вршење професионални активности, особено оние кои не бараат усогласеност со релевантна рамка за известување, професионалниот сметководител треба да примени професионално расудување за да го идентификува и разгледа

следното:

- (а) Целта за која ќе се користат информациите;
- (б) Контекстот кој е даден; и
- (в) Публиката за која се наменети.

220.6 МП1 На пример, при подготвување или презентирање проформа извештаи, планови или проекции, вклучувањето релевантни проценки, апроксимации и претпоставки, онаму каде што е соодветно, ќе им овозможи на оние кои би можеле да се потпрат на таквите информации да формираат свои сопствени проценки.

220.6 МП2 Професионалниот сметководител, исто така, може да размисли за разјаснување на контекстот и целта на информациите што се прикажуваат пред публиката за која се наменети.

Потпирање врз работата на другите

Б220.7 Професионалниот сметководител кој има намера да се потпре врз работата на други поединци, било да се внатре или надвор од организацијата што ги вработува, или други организации, треба да примени професионално расудување за да определи какви чекори да преземе, доколку ги има, за да ги исполни одговорностите наведени во точка Б220.4.

220.7 МП1 Факторите што треба да се земат предвид при утврдувањето дали потпирањето на другите е разумно вклучуваат:

- Репутацијата, стручноста и расположливите ресурси на другиот поединец или организација.
- Дали другиот поединец е обврзан со важечките професионални и етички стандарди.

Таквите информации може да се добијат од претходна меѓусебна соработка или од консултации со другиот поединец или организацијата.

Разгледување информации кои се или можеби се погрешни

Б220.8 Кога професионалниот сметководител знае или има причина да верува дека информацијата со која е поврзан сметководителот е погрешна, сметководителот ќе преземе соодветни активности за да се обиде да го реши тоа прашање.

220.8 МП1 Соодветни активности би можеле да бидат:

- Разговор во однос на загриженоста дека информацијата е погрешна, со претпоставениот на професионалниот

сметководител и/или соодветното ниво(а) на раководство во организацијата што го вработува или оние кои се задолжени за управувањето и да се побара од таквите поединци да преземат соодветни мерки за да го решат прашањето. Таквата активност може да вклучи:

- Коригирање на информациите.
- Доколку информациите им се веќе обелоденети на корисниците за кои се наменети, информирање на корисниците за точните информации.
- Упатување на политиките и процедурите на организацијата што го вработува (на пример, политика за етика или политика за свиркачи) во врска со тоа како се решаваат таквите прашања внатре, во организацијата.

220.8 МП2 Професионалниот сметководител може да утврди дека организацијата што го вработува не презела соодветни мерки. Ако сметководителот има причина и понатаму да продолжи да верува дека информациите се погрешни, следните понатамошни активности би можеле да бидат соодветни под услов сметководителот да обрне внимание на принципот на доверливост:

- Консултирање со:
 - Релевантно стручно тело.
 - Внатрешен или надворешен ревизор на организацијата што го вработува.
 - Правен советник.
- Утврдување дали постојат какви било барања за комуникација со:
 - Трети страни, вклучувајќи ги и корисниците на информациите.
 - Регулаторни и надзорни органи.

Б220.9 Доколку по исцрпувањето на сите можни опции, професионалниот сметководител утврди дека не е преземено соодветно дејство и постои причина да се верува дека информацијата е сè уште погрешна, сметководителот треба да одбие да биде или да остане поврзан со информацијата.

220.9 МП1 Во такви околности, можеби ќе биде соодветно професионалниот сметководител да поднесе оставка во организацијата што го вработува.

Документирање

220.10 МП1 Професионалниот сметководител се охрабрува да ги документаира:

- Фактите.
- Сметководствените принципи или други релевантни професионални стандарди.
- Остварените комуникации и страните со кои се дискутирале прашањата.
- Насоките на дејствување, кои сметководителот ги разгледувал.
- Како сметководителот се обидел да го реши прашањето(-ата).

Останати разгледувања

220.11 МП1 Онаму каде што законите во однос на усогласеноста со основните принципи во врска со подготвувањето или презентирањето на информациите произлегуваат од финансиско учество, вклучувајќи и надомести и поттик поврзани со финансиското известување и донесување одлуки, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во Оддел 240.

220.11 МП2 Онаму каде што погрешните информации може да вклучуваат неусогласеност со законите и регулативата, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во Оддел 260.

220.11 МП3 Онаму каде што законите во однос на усогласеноста со основните принципи во врска со подготвувањето или презентирањето информации произлегуваат од притисок, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во Оддел 270.

ОДДЕЛ 230

ДЕЈСТВУВАЊЕ СО ДОСТАТНА СТРУЧНОСТ

Вовед

- 230.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 со цел да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.
- 230.2 Постапувањето без доволно стручност создава закана од личен интерес во однос на усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание. Овој оддел ги наведува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- Б230.3** Професионален сметководител не треба намерно да ја доведе во заблуда организацијата што го вработува во однос на нивото на стручност или искуство што го поседува.
- 230.3 МП1 Принципот на професионална компетентност и должно внимание бара професионалниот сметководител да презема само значајни задачи за кои сметководителот има или може да стекне доволно обука или искуство.
- 230.3 МП2 Закана од личен интерес во однос на усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание може да се создаде доколку професионалниот сметководител има:
- Недоволно време за извршување или комплетирање на соодветните должности.
 - Нецелосни, ограничени или поинаку несоодветни информации за извршување на должностите.
 - Недостатна стручност, обука и/или образование.
 - Несоодветни ресурси за извршување на должностите.
- 230.3 МП3 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таква закана вклучуваат:
- Степенот до кој професионалниот сметководител работи со други.
 - Релативниот стаж на сметководителот во деловното работење.
 - Нивото на надзор и проверки кои се применуваат во

работата.

- 230.3 МП4 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таква закана од личен интерес вклучуваат:
- Добивање помош или обука од некој со потребната стручност.
 - Осигурување дека има на располагање соодветно време за извршување на релевантните должности.

Б230.4 Кога не може да се одговори на заканата врз усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание, професионалниот сметководител треба да утврди дали да одбие да ги изврши должностите кои се во прашање. Доколку утврди дека е соодветно да одбие, сметководителот треба да ги соопшти причините.

Останати разгледувања

230.5 МП1 Барањата и материјалот за примена во Оддел 270 се применуваат кога професионалниот сметководител е под притисок да постапи на начин што може да доведе до прекршување на принципот на професионална компетентност и должно внимание.

ОДДЕЛ 240

ФИНАНСИСКИ УЧЕСТВА, НАДОМЕСТИ И ПОТТИК ПОВРЗАНИ СО ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ И ДОНЕСУВАЊЕ ОДЛУКИ

Вовед

- 240.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 со цел да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите.
- 240.2 Поседување финансиско учество или сознанието за постоење финансиско учество што го поседува член на најблиското или блиското семејство може да создаде закана од личен интерес врз усогласеноста со принципите на објективност или доверливост. Овој оддел ги наведува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјали за примена

Општо

- Б240.3** Професионален сметководител не треба да манипулира со информации или да користи доверливи информации за лична корист или финансиска добивка на други.
- 240.3 МП1 Професионалните сметководители може да имаат финансиски учества или може да имаат сознание за финансиски учества на членови на најблиското или блиското семејство коишто, во одредени околности, можат да креираат закани врз усогласеноста со основните принципи. Финансиските интереси ги вклучуваат и оние кои произлегуваат од надомести или поттик поврзани со финансиско известување и донесување одлуки.
- 240.3 МП2 Примери на околности кои можат да создадат закана од личен интерес вклучуваат ситуации во кои професионалниот сметководител или член од најблиското или блиското семејство:
- Има мотив и можност да манипулира со ценовно чувствителни информации со цел да се стекне со финансиска корист.
 - Поседува директно или индиректно финансиско учество во организацијата што го вработува и вредноста на тоа финансиско учество може директно да биде засегната од одлуките донесени од страна на сметководителот.

- Има право на бонус поврзан со добивката и вредноста на тој бонус може да биде под директно влијание на одлуките донесени од страна на сметководителот.
- Поседува, директно или индиректно, одложени права за бонус во вид на акции или опции за акции во организацијата што го вработува, чија вредност може да биде под директно влијание на одлуките донесени од страна на сметководителот.
- Учествува во аранжмани за надомест кои обезбедуваат поттик за постигнување цели или за поддршка на напорите за максимирање на вредноста на акциите на организацијата што го вработува. Пример за таков аранжман може да биде учество во планови за поттик кои се поврзани со исполнување одредени услови за успешност.

240.3 МПЗ Релевантни фактори за проценка на нивото на таква закана вклучуваат:

- Значајноста на финансиското учество. Што претставува значително финансиско учество, зависи од личните околности и материјалноста на финансиското учество за поединецот.
- Политики и постапки за комисија која е независна од раководството за да го утврди нивото или обликот на надоместот за повисокото раководство.
- Во согласност со какви било внатрешни политики, обелоденување на оние кои се задолжени за управувањето на:
 - Сите релевантни интереси.
 - Какви било планови за остварување права или тргување со соодветни акции.
- Процедури за внатрешна и надворешна ревизија кои се специфични за одговор на прашања кои се однесуваат на финансиско учество.

240.3 МП4 Заканите создадени од аранжмани за надомести или поттик може да станат покомплексни со експлицитен или имплицитен притисок од претпоставените или колегите. Види оддел 270, *Притисок за прекршување на основните принципи.*

ОДДЕЛ 250

ПОТТИК, ВКЛУЧУВАЈЌИ ПОДАРОЦИ И ГОСТОПРИМСТВО

Вовед

- 250.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 со цел да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите.
- 250.2 Нудењето или прифаќањето поттик може да создаде закана од личен интерес, или закана од блискост или заплашување врз усогласеноста со основните принципи, особено принципите на интегритет, објективност и професионално однесување.
- 250.3 Овој оддел ги утврдува барањата и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во врска со нудење и прифаќање поттик при извршување професионални активности што не претставува неусогласеност со законите и регулативата. Овој дел, исто така, бара од професионалниот сметководител да се придржува кон релевантните закони и регулатива кога нуди или прифаќа поттик.

Барања и материјал за примена

Општо

- 250.4 МП1 Поттик претставува предмет, ситуација или дејство што се користи како средство за да се влијае на однесувањето на друг поединец, но не нужно со намера да се влијае несоодветно на однесувањето на тој поединец. Поттиците може да варираат од помали акти на гостопримство меѓу деловни колеги до дела што резултираат со непочитување на законите и регулативата. Поттиците може да имаат многу различни форми, на пример:
- Подароци.
 - Гостопримство.
 - Забава.
 - Политички и добротворни донации.
 - Понуди за пријателство и лојалност.
 - Вработување и други комерцијални можности.
 - Приоритетен третман, права и привилегии.

Поттик кои се забранети со закон или регулатива

Б250.5 Во многу законодавства, постојат закони и регулатива, како што се оние поврзани со мито и корупција, кои забрануваат нудење или прифаќање поттик во одредени околности. Професионалниот сметководител треба да стекне разбирање за релевантните закони и регулатива и да ги почитува кога ќе се соочи со такви околности.

Поттик кои не се забранети со закон или регулатива

250.6 МП1 Нудењето или прифаќањето поттик кои не се забранети со закон и регулатива, сепак, може да создаде закани врз усогласеноста со основните принципи.

Поткуп со намера за несоодветно влијание врз однесувањето

Б250.7 Професионален сметководител не треба да нуди, ниту да ги поттикнува другите да нудат каков било поткуп, кој е направен или за којшто сметководителот смета дека разумно и информирано трето лице веројатно ќе заклучи дека е направен, со намера да се влијае несоодветно на однесувањето на примачот или на друг поединец.

Б250.8 Професионалниот сметководител не треба да прифати, ниту да ги охрабрува другите да прифатат каков било поткуп за кој сметководителот заклучил дека е направен, или смета дека разумно и информирано трето лице најверојатно ќе заклучи дека е направен, со намера да се влијае несоодветно на однесувањето на примачот или на друг поединец.

250.9 МП1 Поткупот се смета за несоодветно влијание врз однесувањето на поединец ако го натера поединецот да дејствува на неетички начин. Таквото несоодветно влијание може да биде насочено или кон примачот или кон друг поединец кој има некаков однос со примачот. Основните принципи претставуваат соодветна референтна рамка за професионалниот сметководител при разгледувањето на она што претставува неетичко однесување од страна на сметководителот и, доколку е потребно по аналогија, од други поединци.

250.9 МП2 Повреда на основниот принцип на интегритет се јавува кога професионален сметководител нуди или прифаќа, или охрабрува други да нудат или прифатат, поткуп кога намерата е несоодветно да се влијае врз однесувањето на примачот или на друг поединец.

250.9 МП3 Утврдувањето на тоа дали постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето бара примена на професионално расудување. Релевантни фактори што треба да се земат предвид може да бидат:

- Природата, зачестеноста, вредноста и кумулативниот ефект на поткупот.
- Временската рамка кога се нуди поткупот во однос на некое дејствие или одлука на која може да влијае.
- Дали поттикнувањето е вообичаена или културна практика во околностите, на пример, нудење подарок по повод верски празник или свадба.
- Дали поткупот е помошен дел од професионалната активност, на пример, нудење или прифаќање ручек во врска со деловен состанок.
- Дали понудата за поткуп е ограничена на индивидуален примател или достапна за поширока група. Пошироката група може да биде внатре или надвор од организацијата што го вработува, како што се други клиенти или добавувачи.
- Улогите и позициите на поединците кои нудат или им се нуди поткуп.
- Дали професионалниот сметководител знае, или има причина да верува, дека прифаќањето на поткупот би ги прекршило политиките и процедурите на организацијата работодавач на другата страна.
- Степенот на транспарентност со кој се нуди поткупот.
- Дали поткупот бил побаран или баран од примачот.
- Познавање на претходното однесување или углед на понудувачот.

Разгледување понатамошни активности

250.10 МП1 Доколку професионалниот сметководител стане свесен за понуден поткуп со вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето, сепак може да се создадат закани врз усогласеноста со основните принципи, дури и ако се исполнети барањата во точките Б250.7 и Б250.8.

250.10 МП2 Примери на активности кои би можеле да бидат заштитни мерки за справување со таквите закани се:

- Информирање на повисокото раководство или оние кои се задолжени за управување со организацијата која го вработува професионалниот сметководител или на понудувачот во врска со понудата.

- Измена или раскинување на деловниот однос со понудувачот.

Поткуп без намера за несоодветно влијание врз однесувањето

- 250.11 МП1 Барањата и материјалот за примена наведени во концепциската рамка се применуваат кога професионален сметководител ќе заклучи дека нема вистинска или воочена намера да се влијае несоодветно на однесувањето на примателот или на друг поединец.
- 250.11 МП2 Доколку таквиот поткуп е тривијален и незначителен, сите креирани закани ќе бидат на прифатливо ниво.
- 250.11 МП3 Примери на околности кога нудењето или прифаќањето поткуп што може да креира закани, дури и ако професионалниот сметководител заклучил дека нема вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето, се:
- Закани од личен интерес
 - На професионален сметководител му е понудено вработување со скратено работно време од страна на добавувач.
 - Закани од блискост
 - Професионален сметководител редовно носи клиент или добавувач на спортски настани.
 - Закани од заплашување
 - Професионален сметководител прифаќа гостопримство, чија природа може да биде согледана како несоодветна доколку биде јавно обелоденета.
- 250.11 МП4 Релевантните фактори кои се користат при оценување на нивото на таквите закани создадени со нудење или прифаќање таков поткуп ги вклучуваат истите фактори наведени во точка 250.9 МП3 за утврдување на намерата.
- 250.11 МП5 Примери на дејствија со кои би можеле да се отстранат закани создадени со нудење или прифаќање таков поткуп вклучуваат:
- Одбивање или ненудење поткуп.
 - Префрлање на одговорноста за каква било деловна одлука во која е вклучена другата страна на друго лице за кое професионалниот сметководител нема причина да верува дека ќе биде, или ќе се смета дека ќе биде, под

несоодветно влијание при донесувањето на одлуката.

250.11 МПб Примери на дејства кои би можеле да бидат заштитни мерки за справување со таквите закани создадени со нудење или прифаќање таков поткуп вклучуваат:

- Да се биде транспарентен со повисокото раководство или со оние кои се задолжени за управување на организацијата што го вработува професионалниот сметководител или организацијата на другата страна во врска со нудењето или прифаќањето поткуп.
- Регистрирање на поткупот во дневник што го води организацијата што го вработува сметководителот или организацијата на другата страна.
- Вклучување соодветен проверувач, кој не е вклучен во преземањето на професионалната активност на каков било друг начин, преку проверка на секоја извршена работа или одлуки донесени од сметководителот во врска со поединецот или организацијата од која сметководителот го примил поткупот.
- Донирање на поткупот во добротворни цели по приемот и соодветно обелоденување на донацијата, на пример, на оние кои се задолжени за управување или на поединецот што го понудил поткупот.
- Надоместување на трошокот за примениот поткуп, како што е гостопримството.
- Што е можно поскоро враќање на поткупот, како на пример, подарок, откако првично бил прифатен.

Членови на најблиското или блиското семејство

Б250.12 Професионален сметководител треба да биде внимателен за потенцијалните закани за усогласеноста на сметководителот со основните принципи создадени со понуда на поткуп:

- (а) од страна на член на најблиското или блиското семејство на сметководителот на другата страна со која сметководителот има професионален однос; или
- (б) на член на најблиското или блиското семејство на сметководителот од друга страна со која сметководителот има професионален однос.

Б250.13 Кога професионалниот сметководител ќе дознае за поткуп

понуден на, или направен од, член на најблиското или блиското семејство и ќе заклучи дека постои намера да се влијае несоодветно на однесувањето на сметководителот или на другата страна, или смета дека разумно и информирано трето лице веројатно ќе заклучи дека постои таква намера, сметководителот ќе го советува членот на најблиското или блиското семејство да не го нуди или прифаќа поткупот.

250.13 МП1 Факторите наведени во точка 250.9 МП3 се релевантни за утврдување дали постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето на професионалниот сметководител или на другата страна. Друг релевантен фактор е природата или блискоста на врската, помеѓу:

- (а) Сметководителот и членот на најблиското или блиското семејство;
- (б) Членот на најблиското или блиското семејство и другата страна; и
- (в) Сметководителот и другата страна.

На пример, понудата за вработување на брачниот другар на сметководителот од другата страна со која сметководителот преговара за значаен договор, надвор од вообичаениот процес на регрутирање, може да укаже на таква намера.

250.13 МП2 Материјалот за примена во точка 250.10 МП2 е, исто така, применлив за отстранување на законите што може да се создадат кога постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето на професионалниот сметководител или на другата страна, дури и ако членот на најблиското или блиското семејство го следел дадениот совет во согласност со точка Б250.13.

Примена на концепциската рамка

250.14 МП1 Кога професионалниот сметководител ќе дознае за поткуп понуден во околности наведени во точка Б250.12, може да се создадат закани врз усогласеноста со основните принципи кога:

- (а) Членот на најблиското или блиското семејство нуди или прифаќа поттикнување спротивно на советот на сметководителот во согласност со точка Б250.13; или
- (б) Сметководителот нема причина да верува дека постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз

однесувањето на сметководителот или на другата страна.

250.14 МП2 Материјалот за примена во точките 250.11 МП1 до 250.11 МП6 е применлив за целите на идентификување, оценување и отстранување на таквите закани. Релевантните фактори за оценка на нивото на закани во овие околности ја вклучуваат и природата или блискоста на односите наведени во точка 250.13 МП1.

Останати разгледувања

250.15 МП1 Доколку на професионален сметководител му се понуди поткуп од организацијата што го вработува во врска со финансиски учества, надомест и аранжман за поттик кои зависат од успешноста, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во Оддел 240.

250.15 МП2 Доколку професионален сметководител најде на или е свесен за поттик што може да резултираат со неусогласеност или сомневање за неусогласеност со законите и регулативата од страна на други поединци кои работат за или под раководство на организацијата што го вработува, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во Оддел 260.

250.15 МП3 Доколку професионален сметководител се соочи со притисок да понуди или прифати поттик што можат да креираат закани врз усогласеноста со основните принципи, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во Оддел 270.

ОДДЕЛ 260

ОДГОВОР НА НЕУСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНИ И РЕГУЛАТИВА

Вовед

- 260.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 со цел да ги идентификуваат, оценат и отстранат законите.
- 260.2 Закана од личен интерес или заплашување врз усогласеноста со принципите на интегритет и професионално однесување се создава кога професионалниот сметководител ќе стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност со законите и регулативата.
- 260.3 Професионален сметководител може да најде или да стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност во текот на извршувањето на професионалните активности. Овој оддел го води сметководителот во проценката на импликациите на прашањето и можните начини на дејствување како одговор на неусогласеност или можна неусогласеност со:
- (а) Законите и регулативата коишто се општопризнати дека имаат директно влијание врз утврдувањето на материјалните износи и обелоденувањата во финансиските извештаи на организацијата што го вработува; и
 - (б) Други закони и регулатива кои немаат директно влијание врз утврдувањето на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи на организацијата што го вработува, но чија усогласеност може да биде од фундаментално значење за оперативните аспекти на деловното работење на организацијата што го вработува, за нејзината способност да го продолжи своето деловно работење или да се избегнат материјални казни.

Цели на професионалниот сметководител во врска со непочитување на законите и регулативата

- 260.4 Карактеристично обележје на сметководствената професија е нејзиното прифаќање на одговорноста да дејствува во јавен интерес. Целите на професионалниот сметководител кога одговара на неусогласеност или можна неусогласеност се:

- (a) Да се усогласи со принципите на интегритет и професионално однесување;
- (б) Преку предупредување на раководството или, онаму каде што е соодветно, оние кои се задолжени за управувањето со организацијата што го вработува, да бара:
 - (i) Да им се овозможи да ги отстранат, поправат или ублажат последиците од идентификуваната или можна неусогласеност; или
 - (ii) Да се спречи неусогласеноста таму каде што сè уште не се случила; и
- (в) Да се преземат соодветни активности во интерес на јавноста.

Барања и материјал за примена

Општо

260.5 МП1 Неусогласеноста со законите и регулативата („неусогласеност“) опфаќа дејствија на пропуштање или извршување, намерни или ненамерни, кои се спротивни на важечките закони или регулатива извршени од следните страни:

- (a) Организација што го вработува професионалниот сметководител;
- (б) Оние кои се задолжени за управување со организацијата што го вработува;
- (в) Раководството на организацијата што го вработува; или
- (г) Други лица кои работат за или под раководство на организацијата што го вработува.

260.5 МП2 Примери на закони и регулатива на кои се однесува овој дел ги вклучуваат оние што се однесуваат на:

- Измама, корупција и мито.
- Перење пари, финансирање тероризам или приноси од криминал.
- Берзи и тргување.
- Банкарство и други финансиски производи и услуги.
- Заштита на податоци.

- Обврски за даноци и пензии и плаќања.
- Заштита на животната средина.
- Јавно здравје и безбедност.

260.5 МПЗ Неусогласеноста може да резултира со парични казни, судски спорови или други последици за организацијата што го вработува, што потенцијално може материјално да влијае на нејзините финансиски извештаи. Уште поважно, таквата неусогласеност може да има импликации врз поширокиот јавен интерес односно потенцијално значителна штета за инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност. За целите на овој оддел, неусогласеноста што предизвикува значителна штета е онаа што резултира со сериозни негативни последици за која било од овие страни во финансиска или нефинансиска смисла. Примерите вклучуваат извршување измама што резултира со значителни финансиски загуби за инвеститорите и прекршување на законите и регулативата за животната средина кои го загрозуваат здравјето или безбедноста на вработените или јавноста.

Б260.6 Во некои законодавства, постојат законски или регулаторни одредби коишто регулираат како професионалните сметководители треба да се справат со неусогласеност или можна неусогласеност. Овие законски или регулаторни одредби може да се разликуваат или да одат подалеку од одредбите во овој оддел. Кога ќе се сретне со таква неусогласеност или можна неусогласеност, сметководителот треба да стекне разбирање за тие законски или регулаторни одредби и да се усогласи со нив, вклучувајќи:

- (а) Какво било барање да се пријави случајот до соодветен орган; и
- (б) Каква било забрана за предупредување на релевантната страна.

260.6 МП1 Забрана за предупредување на релевантната страна може да биде утврдена, на пример, во согласност со регулативата за спречување на перење пари.

260.7 МП1 Овој оддел се применува без оглед на природата на организацијата што вработува, било да е ентитет од јавен интерес или не.

260.7 МП2 Професионален сметководител кој се соочува со или е свесен за прашања кои се очигледно незначителни, не е обврзан да се придржува кон овој оддел. Дали некое прашање е јасно незначително треба да се процени во однос на неговата природа и

неговото влијание, финансиско или друго, врз организацијата што го вработува, нејзините засегнати страни и општата јавност.

260.7 МПЗ Овој оддел не се однесува на:

- (а) Лично недолично однесување кое не е поврзано со деловните активности на организацијата што го вработува; и
- (б) Неусогласеност од страна на други страни освен оние што се наведени во точка 260.5 МП1.

Професионалниот сметководител, сепак, би можел да го смета за корисно упатството во овој оддел при разгледувањето како да реагира во овие ситуации.

Одговорности на раководството и оние кои се задолжени за управувањето на организацијата во која се вработени

260.8 МП1 Раководството на организацијата што го вработува, со надзор од оние кои се задолжени за управувањето, е одговорно да се погрижи деловните активности на организацијата да се спроведуваат во согласност со законите и регулативата. Раководството и оние кои се задолжени за управувањето се, исто така, одговорни за идентификување и решавање на секоја неусогласеност на:

- (а) Организацијата во која се вработени;
- (б) Поединец одговорен за управување со организацијата што вработува;
- (в) Член на раководството; или
- (г) Други лица кои работат за или под раководство на организацијата во која се вработени.

Одговорности на сите професионални сметководители

Б260.9 Доколку во организацијата што го вработува професионалниот сметководител постојат протоколи и процедури за решавање на неусогласеноста или можната неусогласеност, сметководителот треба да ги земе предвид при одлучувањето како да одговори на таквата неусогласеност.

260.9 МП1 Многу работодавачи имаат воспоставено протоколи и процедури во врска со тоа како во рамки на организацијата да се пријави неусогласеност или можна неусогласеност. Овие протоколи и

процедури вклучуваат, на пример, политика за етичко однесување или внатрешен механизам за дојавување. Таквите протоколи и процедури може да овозможат анонимно известување за прашања преку одредени канали.

Б260.10 Кога професионалниот сметководител ќе стане свесен за прашање за кое се однесува овој оддел, тој треба навремено да преземе чекори за усогласување со овој оддел. Со цел за преземање навремени чекори, сметководителот треба да ја има предвид природата на прашањето и потенцијалната штета врз интересите на работодавачот, инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност.

Одговорности на постари професионални сметководители во деловното работење

260.11 МП1 Постари професионални сметководители во деловното работење („постари професионални сметководители“) се директори, раководители или поискусни вработени кои можат да вршат значајно влијание врз и да донесуваат одлуки во врска со стекнување, распоредување и контрола на човечките, финансиските, технолошките, физичките и нематеријалните ресурси на организацијата која ги вработува. Поголеми се очекувањата овие поединци да преземат некакви дејствија кои, од аспект на јавниот интерес, претставуваат соодветен одговор на неусогласеност или можна неусогласеност отколку за другите професионални сметководители во организацијата работодавач. Ова е така поради улогите, позициите и сферите на влијание на постарите професионални сметководители во организацијата во која се вработени.

Стекнување разбирање за прашањето

Б260.12 Доколку, во текот на извршувањето на професионалните активности, постар професионален сметководител стане свесен за информации за неусогласеност или можна неусогласеност, сметководителот ќе стекне разбирање за прашањето. Ова разбирање треба да ги вклучи:

- (а) Природата на неусогласеноста или можната неусогласеност и околностите во кои се случила или може да се случи;
- (б) Примената на соодветните закони и регулатива во околностите; и
- (в) Проценка на потенцијалните последици врз организацијата што вработува, инвеститорите, доверителите, вработените

или пошироката јавност.

- 260.12 МП1 Од постар професионален сметководител се очекува да примени знаење и стручност и да примени професионално расудување. Сепак, од сметководителот не се очекува да има повисоко ниво на разбирање на законите и регулативата од она што е потребно за улогата на сметководителот во организацијата што го вработува. Дали некој акт претставува неусогласеност е во крајна линија прашање што треба да го утврди судот или друго соодветно судско тело.
- 260.12 МП2 Во зависност од природата и значењето на прашањето, постариот професионален сметководител може да предизвика, или да преземе соодветни чекори за да се предизвика, внатрешна истрага за прашањето. Сметководителот, исто така, може да се консултира на доверлива основа со други во организацијата што го вработува или професионално тело, или со правен советник.

Одговор на прашањето

- B260.13** Доколку постариот професионален сметководител идентификува или се сомнева дека настанала неусогласеност или може да се случи неусогласеност, сметководителот, во согласност со точка B260.9, ќе разговара за ова прашање со својот непосреден претпоставен, доколку го има. Доколку непосредниот претпоставен на сметководителот е вклучен во предметното прашање, сметководителот ќе разговара за прашањето со следното повисоко ниво на авторитет во организацијата што го вработува.
- 260.13 МП1 Целта на дискусијата е да се овозможи да се донесе одлука како да се одговори на прашањето.
- B260.14** Постариот професионален сметководител, исто така, треба да преземе соодветни чекори за:
- (а) Да комуницира во врска со прашањето со оние кои се задолжени за управувањето;
 - (б) Да биде усогласен со важечките закони и регулатива, вклучително и законски или регулаторни одредби кои го регулираат известувањето за неусогласеност или можна неусогласеност до соодветен орган;
 - (в) Да се отстранат, спречат или ублажат последиците од неусогласеноста или можната неусогласеност;
 - (г) Да се намали ризикот од повторно појавување; и
 - (д) Да се побара да се спречи настанувањето на

неусогласеноста доколку тоа сè уште не се случило.

260.14 МП1 Целта на комуницирањето на прашањето со оние кои се задолжени за управувањето е да се добие нивна согласност во врска со соодветните активности што треба да се преземат за да се одговори на прашањето и да им се овозможи да ги исполнат своите одговорности.

260.14 МП2 Некои закони и регулатива може да пропишат период во кој треба да се доставуваат извештаи за неусогласеност или можна неусогласеност до соодветен орган.

Б260.15 Покрај одговорот на прашањето во согласност со одредбите од овој оддел, постариот професионален сметководител треба да утврди дали е потребно да го обелодени прашањето пред надворешниот ревизор на организацијата што го вработува, доколку го има.

260.15 МП1 Таквото обелоденување би било во согласност со должноста или законската обврска на постариот професионален сметководител да ги обезбеди сите информации кои се потребни за да му се овозможи на ревизорот да ја изврши ревизијата.

Утврдување дали се потребни понатамошни активности

Б260.16 Постариот професионален сметководител да се процени соодветноста на одговорот на претпоставените на сметководителот, доколку ги има, и на оние кои се задолжени за управувањето.

260.16 А1 Релевантните фактори што треба да се земат предвид при оценувањето на соодветноста на одговорот на претпоставените на постариот професионален сметководител, доколку ги има, и оние кои се задолжени за управувањето вклучуваат дали:

- Одговорот е навремен.
- Тие презеле или овластиле соодветни дејствија за да се обидат да ги отстранат, спречат или ублажат последиците од неусогласеноста или да ја спречат неусогласеноста доколку сè уште не се случила.
- Прашањето е обелоденето на соодветните органи онаму каде што е соодветно и, доколку е така, дали обелоденувањето изгледа соодветно.

Б260.17 Во врска со одговорот на претпоставените на постариот професионален сметководител, доколку ги има, и на оние кои се задолжени за управувањето, сметководителот ќе утврди дали се потребни дополнителни активности во интерес на јавноста.

260.17 МП1 Утврдувањето дали се потребни понатамошни дејства, како и нивната природа и обем, ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи:

- Правната и регулаторната рамка.
- Итноста на ситуацијата.
- Опфатот на прашањето во рамки на организацијата работодавач.
- Дали постариот професионален сметководител и понатаму има доверба во интегритетот на претпоставените на сметководителот и на оние кои се задолжени за управувањето.
- Дали е веројатно да се повтори неусогласеноста или можната неусогласеност.
- Дали постојат веродостојни докази за вистинска или потенцијална значајна штета врз интересите на организацијата што вработува, инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност.

260.17 МП2 Примери на околности кои би можеле да предизвикаат постариот професионален сметководител повеќе да нема доверба во интегритетот на претпоставените на сметководителот и оние кои се задолжени за управувањето вклучуваат ситуации кога:

- Сметководителот се сомнева или има докази за нивна вмешаност или намера за вмешување во каква било неусогласеност.
- Спротивно на законските или регулаторните барања, тие не пријавиле, ниту одобриле известување за прашањето до соодветен орган во разумен рок.

Б260.18 При утврдувањето на потребата и природата и обемот на понатамошни активности, постариот професионален сметководител треба да примени професионално расудување. При донесувањето на оваа определба, сметководителот треба да земе предвид дали разумно и информирано трето лице веројатно ќе заклучи дека сметководителот постапил соодветно во интерес на јавноста.

260.18 МП1 Понатамошните активности што може да ги преземе постариот професионален сметководител вклучуваат:

- Информирање на раководството на матичното друштво за работата доколку организацијата што го вработува е членка на група.

- Обелоденување на прашањето до соодветен орган, дури и кога не постои законско или регулаторно барање за тоа.
- Отказ од организацијата што го вработува.

260.18 МП2 Отказот од организацијата што го вработува не е замена за преземање други дејствија што би можеле да бидат потребни за да се постигнат целите на постариот професионален сметководител во согласност со овој оддел. Сепак, во некои законодавства, може да има ограничувања во однос на понатамошните дејства што му се на располагање на сметководителот. Во такви околности, оставката може да биде единствениот расположлив начин на дејствување.

Барање совет

260.19 МП1 Бидејќи проценката на прашањето може да вклучува сложени анализи и расудувања, постариот професионален сметководител може да размисли за:

- Консултација во рамки на организацијата.
- Добивање правен совет за да се разберат опциите на сметководителот и професионалните или правните импликации од преземањето одреден правец на дејствување.
- Консултации на доверлива основа со регулаторно или професионално тело.

Утврдување дали да се обелодени прашањето на соодветен орган

260.20 МП1 Обелоденувањето на прашањето на соодветен орган би било исклучено доколку тоа е спротивно на закон или регулатива. Во друга ситуација, целта на обелоденувањето е да му се овозможи на соодветен орган да побара да се истражи прашањето и да се преземат активности во јавен интерес.

260.20 МП2 Утврдувањето дали да се направи такво обелоденување особено зависи од природата и степенот на вистинската или можна штета што е или може да биде предизвикана од прашањето врз инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност. На пример, постариот професионален сметководител може да утврди дека обелоденувањето на прашањето на соодветен орган е соодветна насока на дејствување доколку:

- Организацијата што го вработува е вклучена во поткуп (на пример, на локални или странски владини функционери со цел да се обезбедат големи договори).
- Организацијата што го вработува е регулирана и прашањето

е од такво значење што ја загрозува нејзината лиценца за работа.

- Организацијата што го вработува котира на берза за хартии од вредност и проблемот може да резултира со негативни последици за фер и слободно тргување со хартиите од вредност на организацијата што го вработува или да наметне системски ризик за финансиските пазари.
- Веројатно е дека организацијата што го вработува ќе продава производи кои се штетни за јавното здравје или безбедност.
- Организацијата што го вработува им промовира шема на своите клиенти за да им помогне во избегнувањето данок.

260.20 МПЗ Определувањето дали да направи такво обелоденување ќе зависи и од надворешни фактори како што се:

- Дали постои соодветен орган кој може да ги прими информациите и да побара предметот да се истражи и да се преземат мерки. Соодветниот орган ќе зависи од природата на прашањето. На пример, соодветен орган би бил регулатор за хартии од вредност во случај на лажно финансиско известување или агенција за заштита на животната средина во случај на прекршување на законите и регулативата за животната средина.
- Дали постои силна и веродостојна заштита од граѓанска, кривична или професионална одговорност или одмазда, обезбедена со закон или регулатива, како што е законот или регулативата за свиркачи.
- Дали постојат вистински или потенцијални закани за физичката безбедност на постариот професионален сметководител или други поединци.

Б260.21 Доколку постариот професионален сметководител утврди дека обелоденувањето на прашањето до соодветен орган е соодветен начин на дејствување во дадените околности, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот. Кога го прави таквото обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра намера и да биде внимателен при давање изјави и тврдења.

Непосредно прекршување

Б260.22 Во исклучителни околности, постариот професионален сметководител може да стане свесен за вистинското или планираното однесување за кое сметководителот има причина да

верува дека ќе претставува непосредно прекршување на закон или регулатива што би предизвикало значителна штета на инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност. По разгледување дали би било соодветно да се разговара за прашањето со раководството или со оние кои се задолжени за управување со организацијата што го вработува, сметководителот треба да примени професионално расудување и да одреди дали прашањето треба веднаш да го обелодени на соодветен орган со цел да се спречат или ублажат последиците на таквото непосредно прекршување. Доколку е направено обелоденување, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот.

Документирање

260.23 МП1 Во врска со неусогласеноста или можната неусогласеност што спаѓа во опсегот на овој дел, постариот професионален сметководител се охрабрува да ги документира следните работи:

- Прашањето.
- Резултатите од разговорите со претпоставените на сметководителот, доколку ги има, и оние кои се задолжени за управувањето и други страни.
- Како се справиле со прашањето претпоставените на сметководителот, доколку ги има, и оние кои се задолжени за управувањето.
- Насоките на дејствување што ги разгледувал сметководителот, донесените заклучоци и направените одлуки.
- Како сметководителот се уверил дека ја исполнил одговорноста наведена во точка Б260.17.

Одговорности на професионалните сметководители кои не се постари професионални сметководители

Б260.24 Доколку, во текот на извршувањето на професионалните активности, професионалниот сметководител стане свесен за информации за неусогласеност или можна неусогласеност, сметководителот ќе се обиде да добие разбирање за прашањето. Тоа подразбира разбирање за природата на неусогласеноста или можната неусогласеност и околностите во кои се случила или може да се случи.

260.24 МП1 Од професионалниот сметководител се очекува да го примени знаењето и стручноста и да примени професионално расудување. Сепак, од сметководителот не се очекува да има ниво на

разбирање на законите и регулативата поголемо од она што е потребно за улогата на сметководител во организацијата што го вработува. Дали некое дејствие претставува неусогласеност е во крајна линија прашање што треба да го утврди суд или друго соодветно судско тело.

260.24 МП2 Во зависност од природата и значењето на прашањето, професионалниот сметководител може да се консултира на доверлива основа со други во организацијата што го вработува, со професионално тело или со правен советник.

Б260.25 Доколку професионалниот сметководител идентификува или се посомнева дека настанала или може да настане неусогласеност, сметководителот, во согласност со точка Б260.9, ќе го информира непосредниот претпоставен за да му овозможи на претпоставениот да преземе соодветни мерки. Доколку изгледа дека непосредниот претпоставен на сметководителот е вклучен во предметното прашање, сметководителот ќе го информира следното повисоко ниво на овластување во организацијата што го вработува.

Б260.26 Во исклучителни околности, професионалниот сметководител може да утврди дека обелоденувањето на прашањето до соодветен орган е соодветен начин на дејствување. Ако сметководителот го стори тоа во согласност со точките 260.20 МП2 и МП3, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот. Кога прави такво обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра намера и да биде внимателен при давање изјави и тврдења.

Документирање

260.27 МП1 Во врска со неусогласеноста или можна неусогласеност што спаѓа во опсегот на овој оддел, професионалниот сметководител се охрабрува да ги документира следните работи:

- Прашањето.
- Резултатите од разговорите со претпоставениот на сметководителот, раководството и, онаму каде што е применливо, оние кои се задолжени за управувањето и другите страни.
- Како претпоставениот на сметководителот одговорил на ова прашање.
- Насоките на дејствување што ги разгледувал сметководителот, донесените заклучоци и направените одлуки.

ОДДЕЛ 270

ПРИТИСОК ЗА КРШЕЊЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ

Вовед

- 270.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 со цел да ги идентификуваат, оценат и одговорот на законите.
- 270.2 Притисокот што се врши врз или од страна на професионален сметководител може да создаде закана од заплашување или друга закана врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Овој дел ги наведува специфичните барања и материјалот за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

Б270.3

Професионален сметководител не смее да:

- (а) Дозволи притисокот од другите да резултира со прекршување на усогласеноста со основните принципи; или
- (б) Врши притисок врз другите за кои сметководителот има сознанија или има причина да верува дека ќе резултира со прекршување на основните принципи од страна на другите поединци.

270.3 МП1 Професионален сметководител може да се соочи со притисок што создава закани врз усогласеноста со основните принципи, на пример, закана од заплашување, кога презема професионална активност. Притисокот може да биде експлицитен или имплицитен и може да доаѓа од:

- Внатрешноста на организацијата која го вработува, на пример, од колега или претпоставен.
- Надворешен поединец или организација како добавувач, клиент или работодавач.
- Внатрешни или надворешни цели и очекувања.

270.3 МП2 Примери на притисок што може да резултира со закани врз усогласеноста со основните принципи вклучуваат:

- Притисок поврзан со конфликти на интереси:
 - Притисок од член на семејството кој конкурира да дејствува како добавувач на организацијата што го вработува професионалниот сметководител за да го избере членот на семејството наместо друг потенцијален добавувач.

Види, исто така, Оддел 210, *Конфликти на интереси*.

- Притисок да се влијае на подготвување или известување на информации:
 - Притисок да се известат погрешни финансиски резултати за да се исполнат очекувањата на инвеститорите, аналитичарите или заемодавачите.
 - Притисок од избраните функционери врз сметководителите од јавниот сектор за погрешно презентирање програми или проекти пред гласачите.
 - Притисок од колегите за погрешно прикажување на приходите, расходите или стапките на поврат за да се влијае на донесување одлуки за капитални проекти и набавки.
 - Притисок од претпоставените за одобрување или обработка на трошоци кои не се легитимни деловни трошоци.
 - Притисок да се прикријат извештаите на внатрешната ревизија кои содржат негативни наоди.

Види, исто така, Оддел 220, *Подготвување и презентирање информации*.

- Притисок да се дејствува без доволна стручност или должно внимание:
 - Притисок од претпоставените за несоодветно намалување на обемот на извршената работа.
 - Притисок од претпоставените да се изврши задача без доволно вештини или обука или со нереални рокови.

Види, исто така, Оддел 230, *Постапување со доволна стручност*.

- Притисок поврзан со финансиски учества:
 - Притисок од претпоставени, колеги или други, на пример, оние кои би можеле да имаат корист од

учество во надомест или аранжмани за поттик преку манипулирање со индикаторите за успешност.

Види, исто така, Оддел 240, *Финансиски учества, надомест и аранжмани за поттик поврзани со финансиско известување и донесување одлуки.*

- Притисок поврзан со поттик:
 - Притисок од други, било внатре или надвор од организацијата што го вработува, преку понудени поттик за несоодветно влијание врз процесот на расудување или одлучување на поединец или организација.
 - Притисок од колегите да се прифати мито или други поттик, на пример да се прифатат несоодветни подароци или забава од потенцијални добавувачи во процесот на наदाвање.

Види, исто така, Оддел 250, *Поттик, вклучувајќи и подароци и гостопримство.*

- Притисок поврзан со непочитување на законите и регулативата:
 - Притисок да се структурира трансакција за да се избегне данок.

Види, исто така, Оддел 260, *Одговор на неусогласеност со законите и регулативата.*

- Притисок поврзан со висината на надоместоците:
 - Притисок извршен од професионален сметководител врз друг професионален сметководител за давање професионални услуги за ниво на надомест што не дозволува доволно и соодветни ресурси (вклучувајќи човечки, технолошки и интелектуални ресурси) за извршување на услугите во согласност со техничките и професионалните стандарди.

Види, исто така, Оддел 330, Надоместоци и други видови награди

270.3 МПЗ Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на закани создадени од притисок вклучуваат:

- Намерата на поединецот што врши притисок и природата и

обемот на притисокот.

- Примената на законите, регулативата и професионалните стандарди во дадените околности.
- Културата и лидерството на организацијата што го вработува, вклучувајќи го степенот до кој тие ја одразуваат или нагласуваат важноста на етичкото однесување и очекувањата дека вработените ќе постапат етички. На пример, корпоративната култура која толерира неетичко однесување може да ја зголеми веројатноста дека притисокот ќе резултира со закана врз усогласеноста со основните принципи.
- Политики и процедури, доколку постојат такви, што ги има воспоставено организацијата што го вработува, како што се етика или политики за човечки ресурси кои укажуваат на притисокот.

270.3 МП4 Дискутирање за околностите кои создаваат притисок и консултирање со други за тие околности може да му помогне на професионалниот сметководител да го оцени нивото на заканата. Таквата дискусија и консултација, која налага да се биде внимателен за принципот на доверливост, може да вклучи:

- Разговарање за прашањето со поединецот кој врши притисок со цел да се реши.
- Разговарање за прашањето со претпоставениот на сметководителот, доколку претпоставениот не е поединецот кој врши притисок.
- Ескалирање на прашањето во организацијата што го вработува, вклучувајќи кога е соодветно, објаснување за какви било последователни ризици за организацијата, на пример со:
 - Повисоки нивоа на раководство.
 - Внатрешни или надворешни ревизори.
 - Оние кои се задолжени за управувањето.
- Обелоденување на прашањето во согласност со политиките на организацијата што го вработува, вклучувајќи ги и политиките за етика и свиркачи, користејќи каков било механизам којшто е воспоставен, како што е доверлива телефонска линија.
- Консултирање со:
 - Колега, претпоставен, персонал од човечки ресурси

или друг професионален сметководител;

- Релевантни професионални или регулаторни тела или индустриски здруженија; или
- Правен советник.

270.3 МП5 Пример за постапка со која можат да се отстранат законите создадени од притисок е, на пример, барање на професионалниот сметководител за реструктурирање или разделување одредени одговорности и должности, така што сметководителот повеќе нема да биде поврзан со поединецот или субјектот што врши притисок.

Документирање

270.4 МП1 Професионалниот сметководител се охрабрува да ги документира:

- Фактите.
- Остварените комуникации и страните со кои се дискутирале прашањата.
- Насоките на дејствување, кои се разгледувани.
- Како било решено прашањето.

ДЕЛ 3 – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА ПРАКТИКА

	Страница
Оддел 300 Примена на концепциската рамка – Професионални сметководители во јавната практика	82
Оддел 310 Конфликти на интерес	90
Оддел 320 Професионални назначувања	97
Оддел 321 Втори мислења	102
Оддел 325 Објективност на проверувачот на квалитетот на ангажманот и на останатите соодветни проверувачи	102
Оддел 330 Надоместоци и други видови награди	104
Оддел 340 Поттик, вклучувајќи подароци и гостопримство	107
Оддел 350 Чување на средствата на клиент	114
Оддел 360 Одговор на неусогласеност со закони и регулатива	116

ДЕЛ 3 – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА ПРАКТИКА

ОДДЕЛ 300

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА ПРАКТИКА

Вовед

300.1 Овој дел од Кодексот ги воспоставува барањата и материјалот за примена за професионални сметководители во јавната практика при примена на концепциската рамка утврдена во оддел 120. Овој дел не ги опишува сите факти и околности, вклучувајќи ги и професионалните активности, интересите и односите, со коишто би можеле да се соочат професионалните сметководители во јавната практика, кои креираат или можат да креираат закани врз усогласеноста со основните принципи. Затоа, концепциската рамка бара професионалните сметководители во јавната практика да бидат внимателни со вакви факти и околности.

300.2 Барањата и материјалот за примена коишто се однесуваат на професионалните сметководители во јавната практика се наведени во:

- *Дел 3 – Професионални сметководители во јавната практика*, оддели од 300 до 399, кој е применлив на сите професионални сметководители во јавната практика, без разлика дали обезбедуваат услуги за уверување или не.
- *Меѓународни стандарди за независност* како што следува:
 - Дел 4А – Независност за ангажмани за ревизија и проверка, оддели од 400 до 899, кој е применлив за професионалните сметководители во јавната практика кога вршат ангажмани за ревизија и проверка.
 - Дел 4Б – Независност за ангажмани за уверување, освен ангажмани за ревизија и проверка, оддели од 900 до 999, кој е применлив за професионалните сметководители во јавната практика кога вршат ангажмани за уверување, освен ангажманите за ревизија или проверка.

300.3 Во овој дел, поимот „професионален сметководител“ се однесува на индивидуални професионални сметководители во јавната практика и нивните фирми.

Барања и материјал за примена

Општо

Б300.4 Професионален сметководител треба да постапува во согласност со основните принципи воспоставени во оддел 110 и да ја применува концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификува, оцени и да одговори на заканите врз усогласеноста со основните принципи.

Б300.5 Кога се занимава со етичко прашање, професионалниот сметководител треба да го земе предвид контекстот во кој прашањето се појавило или може да се појави. Кога поединецот кој е професионален сметководител во јавната практика врши професионални активности во согласност со односите на сметководителот со фирмата, без разлика дали е со договорен ангажман, вработен или сопственик, поединецот треба да се придржува кон одредбите од дел 2 кои се применливи за овие околности.

300.5 МП1 Примери на ситуации во кои се применуваат одредбите од дел 2 за професионален сметководител во јавната практика вклучуваат:

- Соочување со конфликт на интереси кога е одговорен за избор на добавувач за фирмата, кога член на потесното семејство на сметководителот може да има финансиска корист од договорот. Во овие околности се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 210.
- Подготовка или известување на финансиски информации за клиент или фирмата на сметководителот. Во овие околности се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 220.
- Кога му е понудена поттик, како што е редовно нудење бесплатни билети за посета на спортски настани од страна на добавувачот на фирмата. Во овие околности се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 250.
- Соочување со притисок од партнер на ангажманот да пријави неточно одработено време за ангажман на клиентот. Во овие околности се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 270.

Идентификување закани

300.6 МП1 Закани врз усогласеноста со основните принципи може да бидат креирани од широк опсег на факти и околности. Категориите

закани се опишани во точка 120.6 МПЗ. Следуваат примери на факти и околности во секоја од одделните категории закани кои можат да креираат закани за професионалниот сметководител кога извршува професионална услуга:

(а) Закани од личен интерес

- Професионален сметководител има директно финансиско учество во клиент.
- Професионален сметководител нуди низок надоместок за да добие нов ангажман и надоместокот е толку низок што може да биде тешко да се изврши професионалната услуга во согласност со важечките технички и професионални стандарди за таа цена.
- Професионален сметководител има блиски деловни односи со клиент.
- Професионален сметководител има пристап до доверливи информации, кои може да се користат за лична корист.
- Професионален сметководител открива значајна грешка при оценка на резултатите од претходната професионална услуга извршена од страна на член на фирмата на сметководителот.

(б) Закани од самопроверка

- Професионален сметководител издава извештај за уверување за ефективноста на работењето на финансиските системи по воспоставувањето на системите.
- Професионален сметководител ги подготвил оригиналните податоци кои биле користени за генерирање на евиденцијата која е предмет на ангажманот за уверување.

(в) Закани од застапување

- Професионален сметководител ги промовира уделите, или акциите, на клиентот.
- Професионален сметководител дејствува како застапник во име на клиент во судски спор или при решавање спорови со трети страни.
- Професионален сметководител лобира за поддршка на регулатива во име на клиентот.

(г) Закани од блискост

- Професионален сметководител чијшто член од блиско или потесно семејство е директор или раководител кај клиентот.
- Директор или раководител кај клиентот или вработен на позиција на која може да врши значајно влијание врз предметното прашање на ангажманот, неодамна бил ангажиран како партнер на ангажманот.
- Член на тимот на ангажман за ревизија има долготрајна соработка со клиентот на ангажман за ревизија.
- Поединец за кој се смета дека служи како соодветен проверувач, како заштита за справување со закана, има блиски односи со поединец кој ја извршил работата.

(д) Закани од заплашување

- На професионален сметководител му се заканува отстранување од ангажманот на клиентот или отпуштање од фирмата поради несогласување во врска со професионално прашање.
- Професионален сметководител чувствува притисок да се согласи со расудувањето на клиентот бидејќи клиентот постручен во однос на даденото прашање.
- Професионален сметководител е информиран дека планираното унапредување нема да се случи освен доколку сметководителот не се согласи со несоодветен сметководствен третман.
- Професионален сметководител прифатил значаен подарок од клиент и добива закани дека прифаќањето на овој подарок ќе биде јавно објавено.

Оценка на закани

300.7 МП1 Условите, политиките и процедурите опишани во точка 120.6 МП1 и 120.8 МП2 може да влијаат на оценката дали заканата врз усогласеноста со основните принципи е на прифатливо ниво. Ваквите услови, политики и процедури може да се однесуваат на:

- (а) Клиентот и неговата работна средина; и
- (б) Фирмата и нејзината работна средина.

300.7 МП2 Оценката на професионалниот сметководител за нивото на закана е, исто така, под влијание на природата и опсегот на професионалната услуга.

Клиентот и неговата работна средина

300.7 МП3 Оценката на професионалниот сметководител за нивото на закана може да биде под влијание на тоа дали клиентот е:

- (а) Клиент на ангажман за ревизија и дали клиентот на ангажман за ревизија е ентитет од јавен интерес;
- (б) Клиент на ангажман за уверување кој не е клиент на ангажман за ревизија; или
- (в) Клиент на ангажман без уверување.

На пример, обезбедувањето услуги без уверување на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес може да се смета дека ќе резултира со повисоко ниво на закана врз усогласеноста со принципот на објективност во врска со ревизијата.

300.7 МП4 Структурата на корпоративното управување, вклучувајќи го и раководството на клиентот може да промовира усогласеност со основните принципи. Според тоа, оценката на професионалниот сметководител на нивото на закана, исто така, може да биде под влијание на работната средина на клиентот. На пример:

- Клиентот бара од соодветни поединци, кои не се од раководството, да го потврдат или одобрат назначувањето на фирма што ќе го изврши ангажманот.
- Клиентот има компетентен персонал со искуство и повисока позиција за да носат одлуки поврзани со управувањето.
- Клиентот воспоставил внатрешни процедури кои го олеснуваат објективниот избор во постапки за набавка на ангажмани без уверување.
- Клиентот има структура на корпоративно управување која обезбедува соодветен надзор и комуникација во врска со услугите на фирмата.

Фирмата и нејзината работна средина

300.7 МП5 Оценката на професионалниот сметководител за нивото на закана може да биде под влијание на работната средина во фирмата на сметководителот и нејзината оперативна средина. На пример:

- Управување на фирмата кое промовира усогласеност со основните принципи и воспоставува очекување дека членовите на тимот на ангажманот за уверување ќе дејствуваат во интерес на јавноста.
- Политики или процедури за воспоставување и следење на усогласеноста со основните принципи од страна на целиот персонал.
- Надомест, оценка на работењето и дисциплински политики и процедури кои промовираат усогласеност со основните принципи.
- Управување со зависноста од приходите стекнати од еден клиент.
- Партнерот на ангажманот има овластување во фирмата за одлуки во врска со усогласеноста со основните принципи, вклучувајќи какви било одлуки за прифаќање или обезбедување услуги на клиент.
- Барања за образование, обука и искуство.
- Процеси за олеснување и решавање на внатрешни и надворешни проблеми или поплаки.

Разгледување нови информации или промени во фактите и околностите

300.7 МП6 Нови информации или промени во фактите и околностите може да:

- (а) Влијаат на нивото на закана; или
- (б) Влијаат на заклучоците на професионалниот сметководител за тоа дали применетите заштитни мерки продолжуваат да дејствуваат при справувањето со идентификуваните закани како што било планирано.

Во овие ситуации, активностите кои што веќе биле спроведени како заштитни мерки можеби повеќе нема да бидат ефективни во справувањето со заканите. Соодветно на тоа, примената на концепциската рамка бара професионалниот сметководител да ги преиспита и соодветно да одговори на заканите. (види: точки Б120.9 и Б120.10).

300.7 МП7 Примери на нови информации или промени во факти и околности кои можат да влијаат на нивото на закана вклучуваат:

- Кога ќе се прошири опсегот на професионална услуга.

- Кога клиентот станува котиран ентитет или стекнува друга деловна единица.
- Кога фирмата се спојува со друга фирма.
- Кога професионалниот сметководител е ангажиран заеднички од два клиента и се појавува спор помеѓу двата клиента.
- Кога има промена во личните или потесните семејни односи на професионалниот сметководител.

Одговор на закани

300.8 МП1 Точките од Б120.10 до 120.10 МП2 ги воспоставуваат барањата и материјалот за примена за одговор на закани кои не се на прифатливо ниво.

Примери за заштитни мерки

300.8 МП2 Заштитните мерки варираат во зависност од фактите и околностите. Примери на активности кои во одредени околности може да претставуваат заштитни мерки за справување со заканите вклучуваат:

- Доделување дополнително време и квалификуван персонал за извршување на потребните задачи кога е прифатен ангажманот, може да одговори на закана од личен интерес.
- Ангажирање соодветно лице за проверка, кое не било член на тимот, да ја прегледа извршената работа или да даде совет доколку е потребно, може да одговори на заканата од самопроверка.
- Користење различни партнери и тимови со одделни линии за известување за давање услуги без уверување на клиент на ангажман за уверување може да одговори на заканите за самопроверка, застапување или блискост.
- Ангажирање друга фирма за извршување или повторно извршување на дел од ангажманот може да одговори на заканите од личен интерес, самопроверка, застапување, блискост или заплашување.
- Обелоденување какви било доделени надоместоци или аранжмани за провизија добиени за препорачување услуги или производи пред клиентот може да одговори на закана од личен интерес.
- Одвојување на тимовите кога се занимаваат со прашања од доверлива природа може да одговори на закана од личен

интерес.

300.8 МПЗ Останатите оддели од дел 3 и *Меѓународните стандарди за независност* опишуваат одредени закани што може да се појават во текот на извршувањето на професионалните услуги и вклучуваат примери на дејствија што би можеле да одговорат на заканите.

Соодветно лице за проверка

300.8 МП4 Соодветно лице за проверка е професионалец кој поседува потребно знаење, вештини, искуство и авторитет да ја провери, на објективен начин, релевантната извршена работа или дадената услуга. Таков поединец може да биде професионален сметководител.

Комуницирање со оние кои се задолжени за управувањето

Б300.9 Кога комуницира со оние кои се задолжени за управувањето во согласност со Кодексот, професионалниот сметководител треба да го утврди соодветниот(те) поединец(ци) во структурата на управување на ентитетот со кои ќе комуницира. Доколку сметководителот комуницира со подгрупа на оние кои се задолжени за управувањето, сметководителот треба да утврди дали е неопходна и комуникација со сите оние кои се задолжени за управувањето за да бидат соодветно информирани.

300.9 МП1 При утврдувањето со кого да комуницира, професионалниот сметководител може да ги земе предвид:

(а) Природата и важноста на околностите; и

(б) Прашањето што треба да биде соопштено.

300.9 МП2 Примери на подгрупа на оние кои се задолжени за управувањето се одборот за ревизија или поединечни членови на оние кои се задолжени за управувањето.

Б300.10 Доколку професионален сметководител комуницира со поединци кои имаат одговорности за управување, како и одговорности за управување, сметководителот треба да биде сигурен дека со комуникацијата со тие поединци соодветно ги информира сите оние кои се во улога на управувањето со кои сметководителот инаку би комуницирал.

300.10 МП1 Во некои околности, сите оние кои се задолжени за управувањето се вклучени во управувањето со ентитетот, на пример, мал бизнис каде што единствениот сопственик управува со ентитетот и никој друг нема улога на управување. Во овие случаи, доколку

прашањата се соопштуваат на поединец(ци) со одговорности за управување, а тој/тие поединец(ци), исто така, има(ат) одговорности за управување, професионалниот сметководител го задоволил барањето за комуницирање со оние кои се задолжени за управувањето.

ОДДЕЛ 310

КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ

Вовед

- 310.1 Од професионалните сметководители се бара да се придржуваат кон основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.
- 310.2 Конфликт на интереси креира закани врз усогласеноста со принципот на објективност и може да креира закани врз усогласеноста со другите основни принципи. Ваквите закани може да се создадат кога:
- (а) Професионален сметководител дава професионална услуга поврзана со одредено прашање на два или повеќе клиенти чии интереси во однос на тоа прашање се во конфликт; или
 - (б) Интересите на професионалниот сметководител во врска со одредено прашање и интересите на клиентот за кого сметководителот обезбедува професионална услуга поврзана со тоа прашање се во конфликт.
- 310.3 Овој оддел ги утврдува специфичните барања и материјалот за примена што се релевантни за примена на концепциската рамка при конфликти на интереси. Кога професионален сметководител обезбедува услуга на ревизија, проверка или друга услуга за уверување, во согласност со *Меѓународните стандарди за независност*, исто така, се бара независност.

Барања и материјал за примена

Општо

- Б310.4** Професионалниот сметководител не треба да дозволи конфликтот на интереси да го загрози професионалното или деловното расудување.
- 310.4 МП1 Примери на околности кои можат да креираат конфликт на интереси вклучуваат:
- Обезбедување советодавна услуга за трансакција на клиент кој сака да стекне клиент на ангажман за ревизија, за којшто фирмата добила доверливи информации во текот на ревизијата, кои би можеле да бидат релевантни за трансакцијата.

- Давање совет на два клиента во исто време во услови кога клиентите се натпреваруваат за стекнување на иста компанија и советот може да биде релевантен за конкурентните позиции на страните.
- Давање услуги на продавач и купувач во врска со иста трансакција.
- Подготовка на проценка на средства за две страни кои се во противничка позиција во врска со средствата.
- Застапување два клиента кои се во меѓусебен правен спор за исто прашање, како на пример, во тек на бракоразводна постапка или раскинување партнерство.
- Во врска со договор за лиценца, обезбедување извештај за уверување за доспеаните тантиеми за давателот на лиценцата и истовремено советување на примателот на лиценцата за висината на обврската што треба да се плати.
- Советување клиент да инвестира во деловен потфат во кој, на пример, брачниот другар на професионалниот сметководител има финансиско учество.
- Давање стратешки совети на клиент за неговата конкурентна позиција додека има заедничко вложување или сличен интерес со главен конкурент на клиентот.
- Советување клиент за стекнување деловен потфат за кој фирмата, исто така, е заинтересирана.
- Советување на клиент за купување производ или услуга, за кои фирмата има склучено договор за авторски права или договор за провизии со потенцијален продавач на тој производ или услуга.

Идентификување конфликт

Општо

Б310.5 Пред да прифати однос со нов клиент, ангажман или деловен однос, професионалниот сметководител треба да преземе разумни чекори за идентификување на околностите кои би можеле да креираат конфликт на интереси, а со тоа и закана врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Таквите чекори вклучуваат идентификување на:

- (а) Природата на релевантните интереси и односи меѓу вклучените страни; и

(б) Услугата и последиците од нејзиното вршење врз релевантните страни.

310.5 МП1 Ефективен процес за идентификација на конфликтот му помага на професионалниот сметководител при преземање разумни чекори за идентификување на интересите и односите кои би можеле да креираат фактички или потенцијален конфликт на интереси, било пред да се утврди дали да се прифати ангажман или во текот на ангажманот. Таквиот процес вклучува разгледување прашања идентификувани од надворешни страни, на пример, клиенти или потенцијални клиенти. Колку порано се идентификува фактички или потенцијален конфликт на интереси, толку е поголема веројатноста сметководителот да може да одговори на законите креирани од конфликтот на интереси.

310.5 МП2 Ефективен процес за идентификување фактички или потенцијални конфликти на интереси треба да ги земе предвид следните фактори:

- Природата на дадените професионални услуги.
- Големината на фирмата.
- Големината и природата на базата на клиенти.
- Структурата на фирмата, на пример, бројот и географската локација на канцелариите.

310.5 МП3 Повеќе информации за прифаќањето на клиентот се наведени во оддел 320, *Професионално назначување*.

Промену во околноста

Б310.6 Професионалниот сметководител треба да биде внимателен за промените во текот на времето во природата на услугите, интересите и односите кои можат да создадат конфликт на интереси при извршувањето на ангажманот.

310.6 МП1 Природата на услугите, интересите и односите може да се променат во текот на ангажманот. Ова е особено случај кога од професионалниот сметководител се бара да изврши ангажман во спротивната ситуација, иако страните што го ангажираат сметководителот можеби првично не биле вовлечени во спор.

Фирми од мрежа

Б310.7 Доколку фирмата е членка на мрежа, професионалниот сметководител треба да ги земе предвид конфликтите на интереси за кои сметководителот има причина да верува дека може да постојат или да настанат поради интереси и односи на фирмата во мрежата.

- 310.7 МП1 Факторите што треба да се земат предвид при идентификување на интересите и односите кои ја засегаат фирмата од мрежа вклучуваат:
- Природата на дадените професионални услуги.
 - Клиентите опслужени од мрежата.
 - Географските локации на сите релевантни страни.

Закани креирани од конфликти на интереси

310.8 МП1 Општо земено, колку е подиректна врската помеѓу професионалната услуга и прашањето за кое постои конфликт на интереси помеѓу страните, толку е поголема веројатноста дека нивото на закана не е на прифатливо ниво.

310.8 МП2 Релевантните фактори за оценка на нивото на закана што е креирана од конфликт на интереси вклучуваат и мерки со кои се спречува неовластено обелоденување доверливи информации при вршење професионални услуги поврзани со одредено прашање за кое два или повеќе клиенти чиишто интереси во однос на тоа прашање се во конфликт. Овие мерки вклучуваат:

- Постоене одделни делови од праксата за специјални функции во рамките на фирмата, што може да делува како пречка за пренесување доверливи информации за клиентот помеѓу деловите од праксата.
- Политики и процедури за да се ограничи пристапот до податоци за клиентите.
- Договори за доверливост потпишани од страна на вработените и партнерите на фирмата.
- Физичко и електронско одвојување на доверливите информации.
- Детална и наменска обука и комуникација.

310.8 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со заканите креирани од конфликт на интереси вклучуваат:

- Користење одделни тимови на кои им се дадени јасни политики и процедури за одржување на доверливоста.
- Користење соодветно лице за проверка, кое не е вклучено во давањето услуга или на друг начин вклучено во конфликтот, за проверка на извршената работа со цел оценка на соодветноста на клучните расудувања и заклучоци.

Обелоденување и согласност

Општо

Б310.9 Професионален сметководител треба да примени професионално расудување со цел да утврди дали природата и значењето на конфликтот на интереси се такви што е потребно негово конкретно обелоденување и експлицитна согласност со цел да одговори на заканата креирана од конфликтот на интереси.

310.9 МП1 Факторите кои треба да се земат предвид при утврдувањето дали е неопходно конкретно обелоденување и експлицитна согласност ги вклучуваат:

- Околностите што го креираат конфликтот на интереси.
- Страните коишто би можеле да бидат засегнати.
- Природата на прашањата што може да се појават.
- Веројатноста одредено прашање да се развие на неочекуван начин.

310.9 МП2 Обелоденувањето и согласноста може да имаат различни форми, на пример:

- Општо обелоденување на околностите на клиентите каде што, како што е и вообичаената деловна практика, професионалниот сметководител не обезбедува професионални услуги ексклузивно за кој било клиент (на пример, во одреден сектор на професионални услуги и пазар). Ова му овозможува на клиентот соодветно да даде општа согласност. На пример, сметководителот може да направи општо обелоденување во општите услови на ангажманот.
- Специфично обелоденување на околностите за конкретниот конфликт на засегнатите клиенти со доволно детали со цел да му се овозможи на клиентот да донесе информирана одлука за тоа прашање и соодветно да обезбеди експлицитна согласност. Таквото обелоденување може да вклучува детална презентација на околностите и сеопфатно објаснување за сите вклучени планирани заштитни мерки и вклучени ризици.
- Согласноста може да биде имплицирана од однесувањето на клиентите во околности кога професионалниот сметководител има доволно докази да заклучи дека клиентите ги знаат околностите на самиот почеток и дека го прифатиле конфликтот на интереси доколку не се

спротивстават на постоењето на конфликтот.

310.9 МПЗ Генерално, неопходно е:

- (а) да се обелодени природата на конфликтот на интереси и на кој начин сите засегнати клиенти одговориле на законите креирани од конфликтот на интереси; и
- (б) да се добие согласност од засегнатите клиенти за извршување на професионалните услуги кога се применуваат заштитни мерки за одговор на заканата.

310.9 МП4 Доколку таквото обелоденување или согласност не е во писмена форма, професионалниот сметководител се охрабрува да ги документира:

- (а) Природата на околностите кои предизвикуваат конфликт на интереси;
- (б) Доколку е применливо, заштитните мерки применети за да се одговори на заканите; и
- (в) Добиењата согласност.

Кога е одбиена експлицитна согласност

Б310.10 Доколку професионалниот сметководител утврдил дека е неопходна експлицитна согласност во согласност со точка Б310.9 и клиентот одбил да даде согласност, сметководителот треба да:

- (а) го прекине или одбие извршувањето на професионалните услуги што би резултирале со конфликт на интереси; или
- (б) ги прекине релевантните односи или да се ослободи од поврзаните интереси со цел да ја елиминира заканата или да ја намали на прифатливо ниво.

Доверливост

Опито

Б310.11 Професионалниот сметководител треба да обрне внимание на принципот на доверливост, вклучително и кога обелоденува или споделува информации во рамките на фирмата или мрежата и бара насоки од трети страни.

310.11 МП1 Пододделот 114 ги воспоставува барањата и материјалот за примена што се релевантни за ситуации кои можат да креираат закана врз усогласеноста со принципот на доверливост.

Кога обелоденувањето за добивање согласност би ја нарушило доверливоста

Б310.12 Кога конкретното обелоденување со цел да се добие експлицитна согласност би резултирало со повреда на доверливоста и поради тоа не може да се добие таквата согласност, фирмата треба да го прифати или да продолжи со ангажманот само доколку:

- (а) Фирмата не дејствува во улога на застапник за еден клиент со што има спротивставена позиција со друг клиент во однос на истото прашање;
- (б) Се воведени специфични мерки за да се спречи обелоденување на доверливи информации помеѓу тимовите кои им служат на двата клиента; и
- (в) Фирмата треба да се осигури дека разумна и информирана трета страна веројатно ќе заклучи дека е соодветно фирмата да го прифати или продолжи ангажманот бидејќи ограничувањето на способноста на фирмата да ја обезбеди професионалната услуга би предизвикало непропорционален негативен исход за клиентите или други релевантни трети страни.

310.12 МП1 До нарушување на доверливоста може да дојде кога, на пример, се бара согласност за извршување:

- Услуга дадена на клиент поврзана со трансакции за непријателско преземање на друг клиент на фирмата.
- Форензичка истрага за клиент во врска со сомневање за измама, кога фирмата има доверливи информации добиени од извршена работа за друг клиент кој би можел да биде вклучен во измамата.

Документирање

Б310.13 Во околностите наведени во точка Б310.12, професионалниот сметководител треба да ги документира:

- (а) Природата на околностите, вклучително и улогата што треба да ја преземе сметководителот;
- (б) Преземените специфични мерки за спречување на обелоденување информации помеѓу тимовите коишто им служат на двата клиента; и
- (в) Образложение зошто е соодветно да го прифати или да продолжи со ангажманот.

ОДДЕЛ 320

ПРОФЕСИОНАЛНИ НАЗНАЧУВАЊА

Вовед

- 320.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.
- 320.2 Прифаќањето однос со нов клиент или промените во постојниот ангажман може да креира закана врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Овој дел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена што се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Прифаќање клиент и ангажман

Општо

- 320.3 МП1 Законите врз усогласеност со принципите на интегритет или професионално однесување може да бидат создадени, на пример, од сомнителни прашања поврзани со клиентот (неговите сопственици, раководството или активностите). Прашањата кои, доколку се познати, може да креираат таква закана вклучуваат вмешаност на клиентот во незаконски активности, нечесност, сомнителни практики за финансиско известување или друго неетичко однесување.
- 320.3 МП2 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таква закана вклучуваат:
- Знаење и разбирање на клиентот, неговите сопственици, раководството и оние кои се задолжени за управувањето и деловните активности.
 - Посветеноста на клиентот да ги реши несигурните прашања, на пример, преку подобрување на практиките за корпоративно управување или внатрешните контроли.
- 320.3 МП3 Закана од личен интерес врз почитувањето на принципот на професионална компетентност и должно внимание се креира доколку тимот не поседува или не може да стекне знаење потребно за извршување на професионалните услуги.

320.3 МП4 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таква закана вклучуваат:

- Соодветно разбирање на:
 - Природата на деловните активности на клиентот;
 - Сложеноста на неговото работење;
 - Барањата на ангажманот; и
 - Целта, природата и делокругот на работата што треба да се изврши.
- Познавање на релевантните индустрии или предметното прашање.
- Искуство со релевантните регулаторни барања или барања за известување.
- Политики и процедури што фирмата ги има имплементирано како дел од системот за управување со квалитет во согласност со стандардите за управување со квалитет, како што е МСУК 1, кои одговараат на ризиците за квалитет поврзани со способноста на фирмата да го изврши ангажманот, во согласност со професионалните стандарди и применливите законски и регулаторни барања.
- Нивото на надоместоците и степенот до кој тие ги имаат предвид потребните ресурси, земајќи ги предвид комерцијалните и пазарните приоритети на професионалниот сметководител.

320.3 МП5 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на закана од личен интерес вклучуваат:

- Назначување доволен број членови во тимот на ангажманот со потребните компетенции.
- Договарање реална временска рамка за извршување на ангажманот.
- Користење стручни лица онаму каде што е потребно.

Промени во професионалното назначување

Општо

Б320.4 Професионален сметководител треба да утврди дали постојат какви било причини да не го неприфати ангажманот кога:

- (а) Потенцијален клиент бара сметководителот да замени друг

сметководител;

- (б) Сметководителот разгледува можност за доставување понуда за ангажман кој го извршува друг сметководител; или
- (в) Сметководителот разгледува можност за прифаќање работа што е комплементарна или дополнителна на онаа што ја извршува друг сметководител.

320.4 МП1 Може да постојат причини да не се прифати ангажман. Една таква причина може да биде доколку не може да се одговори на закана создадена од факти и околности со примена на заштитни мерки. На пример, може да постои закана од личен интерес врз усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание доколку професионалниот сметководител го прифати ангажманот пред да биде запознаен со сите релевантни факти.

320.4 МП2 Доколку од професионалниот сметководител се бара да преземе комплементарна или дополнителна работата на работата на постојниот или претходниот сметководител, може да се креира закана од личен интерес врз усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание, на пример, како резултат на нецелосни информации.

320.4 МП3 Релевантен фактор за оценка на нивото на таква закана е дали во тендерите е наведено дека пред прифаќањето на ангажманот ќе се побара контакт со постојниот или претходниот сметководител. Овој контакт му дава можност на предложениот сметководител да се распраша дали има некои причини поради кои не треба да го прифати ангажманот.

320.4 МП4 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на закана, како што е закана од личен интерес, вклучуваат:

- Барање до постојниот или претходниот сметководител да обезбеди какви било информации, што му се познати нему, за коишто, според мислењето на постојниот или претходниот сметководител, предложениот сметководител треба да биде свесен пред да донесе одлука дали ќе го прифати ангажманот. На пример, со распрашувањето може да се откријат релевантни факти кои претходно не биле обелоденети и може да укажат на несогласувања со постојниот или претходниот сметководител што може да влијае на одлуката за прифаќање на назначувањето.

- Добивање информации од други извори, како на пример, преку распрашување трети страни или испитување во врска со повисокото раководство или оние кои се задолжени за управувањето на клиентот.

Комуникација со постојниот или претходниот сметководител

320.5 МП1 На предложениот сметководител вообичаено ќе му треба дозвола од клиентот, по можност во писмена форма, за да започне дискусии со постојниот или претходниот сметководител.

Б320.6 Доколку предложениот сметководител не е во можност да стапи во комуникација со постојниот или претходниот сметководител, тогаш треба да преземе други разумни чекори за да добие информации за какви било можни закани.

Комуникација со предложениот сметководител

Б320.7 Кога од постојниот или претходниот сметководител се бара да одговори на комуникација од предложениот сметководител, постојниот или претходниот сметководител треба да ги:

- (а) почитува релевантните закони и регулатива кои го регулираат барањето; и
- (б) обезбеди какви било информации искрено и недвосмислено.

320.7 МП1 Постоен или претходен сметководител е обврзан за доверливост. Дали на постојниот или претходниот сметководител му е дозволено или од него се бара да дискутира за работите на клиентот со предложениот сметководител ќе зависи од природата на ангажманот и од:

- (а) тоа дали постојниот или претходниот сметководител добил дозвола од клиентот за дискусија; и
- (б) законските и етичките барања кои се однесуваат на таквите комуникации и обелоденувања, кои може да бидат различни во различни законодавства.

320.7 МП2 Околностите во коишто од професионалниот сметководител се бара или може да се бара да обелодени доверливи информации, или кога таквото обелоденување може да биде соодветно, се наведени во точка 114.1 МП1 од Кодексот.

Промени во назначувањата за ревизија или проверка

Б320.8 Во случај на ревизија или проверка на финансиските извештаи,

професионалниот сметководител треба да побара од постојниот или претходниот сметководител да обезбеди информации, што му се познати нему, во врска со какви било факти или други информации за коишто, според мислењето на постојниот или претходниот сметководител, предложениот сметководител треба да биде свесен пред да донесе одлука за прифаќање на ангажманот. Исклучок се околностите кои вклучуваат неусогласеност или сомневање за неусогласеност со законите и регулативата наведени во точките Б360.21 и Б360.22:

- (а) Доколку клиентот се согласи постојниот или претходниот сметководител да ги обелодени таквите факти или други информации, постојниот или претходниот сметководител ќе ги обезбеди информациите искрено и недвосмислено; и
- (б) Доколку клиентот не успее или одбие да му даде дозвола на постојниот или претходниот сметководител да дискутира за работите на клиентот со предложениот сметководител, постојниот или претходниот сметководител треба да му го обелодени овој факт на предложениот сметководител, кој треба внимателно да го разгледа таквиот неуспех или одбивање при одлучувањето дали да го прифати назначувањето.

Продолжување соработка со клиент и продолжување ангажман

Б320.9 За ангажман со клиент којшто се повторува, професионалниот сметководител треба да проверува периодично дали да продолжи со ангажманот.

320.9 МП1 По прифаќањето на ангажманот може да се создадат потенцијални закани врз усогласеноста со основните принципи, кои, доколку му биле познати порано, би можеле да предизвикаат професионалниот сметководител да го одбие ангажманот. На пример, закана од личен интерес врз усогласеноста со принципот на интегритет може да биде креирана со неправилно управување со заработката или несоодветни вреднувања во билансот на состојба.

Користење на работата на стручно лице

Б320.10 Кога професионален сметководител има намера да ја користи работата на стручно лице, сметководителот треба да утврди дали користењето е оправдано.

320.10 МП1 Факторите што треба да се земат предвид кога професионалниот сметководител има намера да користи работа на стручно лице ги

вклучуваат угледот и експертизата на стручното лице, ресурсите со коишто располага стручното лице и професионалните и етичките стандарди што се применливи за стручното лице. Овие информации може да се обезбедат од претходната соработка со стручното лице или во консултација со други.

ОДДЕЛ 321

ВТОРИ МИСЛЕЊА

Вовед

- 321.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорот на законите.
- 321.2 Давањето второ мислење на ентитет кој не е постоен клиент може да создаде закана од личен интерес или друга закана врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Овој оддел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 321.3 МП1 Од некоја компанија или ентитет кој не е постоен клиент, или во негово име, може да биде побарано од професионалниот сметководител да обезбеди второ мислење за примена на стандардите за сметководство, ревизија, известување или други стандарди или принципи за (а) конкретни околности или (б) трансакции. Закана, како на пример, закана од личен интерес врз усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание, може да се креира доколку второто мислење не е засновано на истите факти што му биле достапни на постојниот или претходниот сметководител или е засновано на несоодветни докази.
- 321.3 МП2 Релевантен фактор при оценувањето на нивото на таква закана од личен интерес се околностите на барањето и сите други достапни факти и претпоставки кои се однесуваат на изразувањето на професионалното расудување.
- 321.3 МП3 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од личен интерес вклучуваат:
- Со дозвола на клиентот, добивање информации од постојниот или претходниот сметководител.
 - Опишување на ограничувањата околу какво било мислење во комуникацијата со клиентот.
 - Обезбедување копија од мислењето на постојниот или претходниот сметководител.

Кога не е обезбедена дозвола за комуникација

Б321.4 Доколку ентитетот што бара второ мислење од професионален сметководител не му дозволи на сметководителот да комуницира со постојниот или претходниот сметководител, тогаш сметководителот треба да утврди дали може да го даде побараното второ мислење.

ОДДЕЛ 325

ОБЈЕКТИВНОСТ НА ПРОВЕРУВАЧОТ НА КВАЛИТЕТОТ НА АНГАЖМАНОТ И НА ОСТАНАТИТЕ СООДВЕТНИ ПРОВЕРУВАЧИ

Вовед

- 325.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.
- 325.2 Назначувањето проверувач на квалитет на ангажманот кој е вклучен во работата што се проверува или има блиски односи со одговорните за извршување на таа работа може да создаде закани за усогласеноста со принципот на објективност.
- 325.3 Овој дел поставува специфичен материјал за примена кој е релевантен за примената на концепциската рамка во однос на објективноста на проверувачот на квалитет на ангажманот.
- 325.4 Пример за соодветен проверувач според опишаното во точката 300.8 А4, исто така, е и проверувач за квалитет на ангажманот. Затоа, материјалот за примена во овој дел може да се примени во околности кога професионален сметководител назначува соодветен проверувач да ја прегледа извршената работа, како заштита за справување со идентификуваните закани.

Материјал за примена

Општо

- 325.5 МП1 Квалитетни ангажмани се постигнуваат преку планирање и извршување на ангажманите и известување за нив во согласност со професионалните стандарди и важечките законски и регулаторни барања. МСУК 1 ги утврдува одговорностите на фирмата за нејзиниот систем за управување со квалитетот и бара од фирмата да дизајнира и имплементира решенија за да одговори на ризиците за квалитет поврзани со успешноста на ангажманот. Таквите решенија вклучуваат воспоставување политики или процедури кои се однесуваат на проверките на квалитетот на ангажманот, во согласност со МСУК 2.
- 325.5 МП2 Проверувач на квалитет на ангажманот е партнер, друг поединец во фирмата или надворешно лице, назначен од фирмата да ја изврши проверката на квалитетот на ангажманот.

Идентификување закани

325.6 МП1 Следниве се примери на околности кога може да се создадат закани за објективноста на професионалниот сметководител назначен како проверувач на квалитетот на ангажманот:

(а) Зкана од личен интерес

Двајца партнери на ангажман, при што секој служи како проверувач на квалитетот на ангажманот за ангажманот на другиот.

(б) Закани од самопроверка

Сметководител кој служи како проверувач на квалитетот на ангажманот на ангажман за ревизија, откако претходно служел како партнер на ангажманот.

(в) Зкана од блискост

Сметководител кој служи како проверувач на квалитетот на ангажманот има блиски односи или е член на потесното семејство на друг поединец кој е вклучен во ангажманот.

(г) Зкана од заплашување

Сметководител кој служи како проверувач на квалитетот на ангажманот има директна линија за известување до партнерот одговорен за ангажманот.

Оценување на закани

325.7 МП1 Факторите кои се релевантни при оценување на нивото на закани за објективноста на поединецот назначен како проверувач на квалитетот на ангажманот ги вклучуваат:

- Улогата и стажот на поединецот.
- Природата на односот на поединецот со другите лица кои се вклучени во ангажманот.
- Должината на временскиот период во кој поединецот претходно бил вклучен во ангажманот и улогата на поединецот.
- Кога поединецот последен пат бил вклучен во ангажманот пред да биде назначен за проверувач на квалитетот на ангажманот и какви било последователни релевантни промени на околностите на ангажманот.
- Природата и сложеноста на прашањата кои бараат значајно расудување од поединецот во која било претходна

вклученост во ангажманот.

Одговор на заканите

- 325.8 МП1 Пример за дејство што може да ја елиминира заканата од заплашување, е повторно назначување на одговорностите за известување во рамките на фирмата.
- 325.8 МП2 Пример за дејство што може да биде заштитна мерка за справување со заканата од самопроверка е спроведување на период со доволно времетраење (период на ладење) пред поединецот што бил на ангажманот да биде назначен за проверувач на квалитетот на ангажманот.

Период на ладење

- 325.8 МП3 МСУК 2 бара од фирмата да воспостави политики или процедури кои специфицираат, како услов за подобност, период на ладење од две години пред партнерот на ангажманот да може да ја преземе улогата на проверувач на квалитетот на ангажманот. Ова служи за да се овозможи почитување на принципот на објективност и конзистентно извршување квалитетни ангажмани.
- 325.8 МП4 Периодот на ладење што го бара МСУК 2 се разликува и не ги менува барањата за ротација на партнерите во Делот 540, кои се дизајнирани да одговорат на заканите за независноста создадени од долгогодишното поврзување со клиент на ангажман за ревизија.

ОДДЕЛ 330

НАДОМЕСТОЦИ И ДРУГИ ВИДОВИ НАГРАДИ

Вовед

- 330.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорат на законите.
- 330.2 Нивото и природата на надоместоците и другите договори за наградување може да креираат закана од личен интерес врз усогласеноста со еден или повеќе основни принципи. Овој дел утврдува специфичен материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во вакви околности.

Материјал за примена

Ниво на надоместоци

- 330.3 МП1 Нивото на надоместоци може да влијае врз способноста на професионалниот сметководител да ги изврши професионалните услуги во согласност со техничките и професионалните стандарди.
- 330.3 МП2 Професионален сметководител може да наведе кој било износ на надоместок за кој смета дека е соодветен. Понудувањето помал надоместок во однос на друг сметководител самото по себе не е неетички. Сепак, нивото на понуден надомест може да креира закана од личен интерес врз усогласеноста со принципот на професионална компетентност и должно внимание, доколку понудениот надоместок е толку мал што за таа цена можеби ќе биде тешко да се изврши ангажманот во согласност со стручните и професионалните стандарди.
- 330.3 МП3 Фактори кои се релевантни за оценката на нивото на таква закана вклучуваат:
- Дали клиентот е свесен за условите на ангажманот и, особено, за основата на која се одредува надоместокот и кои професионални услуги се опфатени.
 - Дали нивото на надомест е утврдено од независна трета страна, како што е на пример, регулаторно тело.
- 330.3 МП4 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од личен интерес вклучуваат:
- Нагодување на висината на надоместоците или делокругот

на ангажманот.

- Вклучување соодветно лице за проверка на извршената работа.

Неизвесни надоместоци

330.4 МП1 Неизвесни надоместоци се користат за одредени видови услуги кои не се услуги за уверување. Сепак, во одредени околности неизвесните надоместоци може да креираат закани врз усогласеноста со основните принципи, особено закана од личен интерес врз усогласеноста со принципот на објективност.

330.4 МП2 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Природата на ангажманот.
- Опсегот на можните износи на надоместоци.
- Основата на која се утврдува надоместокот.
- Обелоденување до наменетите корисници за извршената работата од страна на професионалниот сметководител и основата на која се утврдува наградувањето.
- Политики и процедури за управување со квалитетот.
- Дали исходот или резултатот од трансакцијата независно ќе биде проверен од трета страна.
- Дали висината на надоместокот е утврдена од независна трета страна, како што е на пример, регулаторно тело.

330.4 МП3 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од личен интерес вклучуваат:

- Вклучување соодветно лице за проверка кое не било вклучено во извршувањето на услугата, која не е услуга за уверување, за проверка на работата извршена од страна на професионалниот сметководител.
- Добивање однапред напишан договор со клиентот за основата на наградување.

330.4 МП4 Барањата и материјалот за примена поврзани со неизвесни надоместоци за услугите дадени на клиенти на ангажман за ревизија или проверка и други клиенти за услуги на уверување се наведени во *Меѓународните стандарди за независност*.

Надоместоци за препорачување или провизии

330.5 МП1 Закана од личен интерес врз усогласеноста со принципите на

објективност и професионална компетентност и должно внимание се креира доколку професионалниот сметководител плати или прими надоместок за препорачување или прими провизија во врска со клиент. Таквите надоместоци за препорачување или провизии вклучуваат, на пример:

- Надоместок што му се плаќа на друг професионален сметководител со цел да се добие работа од нов клиент кога клиентот продолжува како клиент на постојниот сметководител, но бара специјализирани услуги што не ги нуди тој сметководител.
- Надоместок добиен од препорачување на постојниот клиент на друг професионален сметководител или друго стручно лице кога постојниот сметководител не ја обезбедува конкретната професионална услуга што ја бара клиентот.
- Провизија добиена од трета страна (на пример, добавувач на софтвер) во врска со продажба на стоки или услуги на клиент.

330.5 МП2 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од личен интерес вклучуваат:

- Обезбедување однапред утврден договор со клиентот за аранжмани за провизија во врска со продажбата на стоки или услуги на клиентот, од друга страна, може да одговори на закана од личен интерес.
- Обелоденување на клиентите какви било договори за надоместоци за препорачување или провизии платени на или добиени од друг професионален сметководител или трета страна за давање препораки за услуги или производи може да одговори на закана од личен интерес.

Купување или продажба на фирма

330.6 МП1 Професионалниот сметководител може да купи цела или дел од друга фирма врз основа на тоа дека плаќањата ќе се вршат на поединци кои претходно биле сопственици на фирмата или на нивните наследници или имоти. Ваквите плаќања не се сметаат за надоместоци за препорачување или провизии за целите на овој оддел.

ОДДЕЛ 340

ПОТТИК, ВКЛУЧУВАЈЌИ ПОДАРОЦИ И ГОСТОПРИМСТВО

Вовед

- 340.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.
- 340.2 Нудењето или прифаќањето поттик може да креира закана од личен интерес, блискост или заплашување врз усогласеноста со основните принципи, особено принципите на интегритет, објективност и професионално однесување.
- 340.3 Овој оддел ги воспоставува барањата и материјалот за примена што се релевантни за примена на концепциската рамка во врска со нудење и прифаќање поттик при вршење професионални услуги што не претставува неусогласеност со законите и регулативата. Овој оддел, исто така, бара од професионалниот сметководител да се придржува кон релевантните закони и регулатива кога нуди или прифаќа поттик.

Барања и материјал за примена

Општо

340.4 МП1 Поттик е предмет, ситуација или активност што се користи како средство за влијание врз однесувањето на друга личност, но не нужно со намера несоодветно да се влијае на однесувањето на тој поединец. Поттиците може да варираат од помали акти на гостопримство помеѓу професионалните сметководители и постојните или потенцијалните клиенти до дела кои може да резултираат со неусогласеност со законите и регулативата. Поттиците може да имаат многу различни форми, на пример:

- Подароци.
- Гостопримство.
- Забава.
- Политички и добротворни донации.
- Понуди за пријателство и лојалност.
- Вработување и други комерцијални можности.
- Приоритетен третман, права и привилегии.

Поттик кои се забранети со закон или регулатива

Б340.5 Во многу законодавства, постојат закони и регулатива, како што се оние што се поврзани со мито и корупција, кои забрануваат нудење или примање поттик во одредени околности. Професионалниот сметководител треба да стекне разбирање за релевантните закони и регулатива и да ги почитува кога сметководителот ќе се соочи со такви околности.

Поттик кои не се забранети со закон или регулатива

340.6 МП1 Нудење или прифаќање поттик која не е забранета со закон и регулатива, сепак, може да креира закани врз усогласеноста со основните принципи.

Поттик со намера за несоодветно влијание врз однесувањето

Б340.7 Професионалниот сметководител не треба да нуди, ниту да ги охрабрува другите да нудат, каква било поттик што е направена, или за која сметководителот смета дека разумна и информирана трета страна најверојатно ќе смета дека е направена со намера несоодветно да се влијае на однесувањето на примателот или друго лице.

Б340.8 Професионалниот сметководител не треба да прифати, ниту да ги охрабрува другите да прифатат, каква било поттик за која сметководителот ќе заклучи дека е направена, или смета дека разумна и информирана трета страна најверојатно ќе смета дека е направена, со намера несоодветно да се влијае на однесувањето на примателот или друго лице.

340.9 МП1 Поттиката се смета за несоодветно влијание врз однесувањето на поединецот доколку го натера поединецот да дејствува на неетички начин. Таквото несоодветно влијание може да биде насочено кон примателот или кон друг поединец кој има некаква поврзаност со примателот. Основните принципи се соодветна референтна рамка за професионалниот сметководител при разгледувањето на она што претставува неетичко однесување од страна на сметководителот и, доколку е потребно по аналогија, од други поединци.

340.9 МП2 Повреда на основниот принцип на интегритет се јавува кога професионален сметководител нуди или прифаќа, или охрабрува други да понудат или прифатат, поттик чијашто цел е несоодветно да се влијае на однесувањето на примателот или друг поединец.

340.9 МП3 Утврдувањето дали постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето бара примена на професионално расудување. Релевантни фактори што треба да се

земат предвид може да вклучат:

- Природата, зачестеноста, вредноста и кумулативниот ефект на поттикта.
- Периодот во кој се нуди поттикта во однос на која било активност или одлука на којашто може да влијае.
- Дали поттикта е вообичаена или културна практика во дадените околности, на пример, нудење подарок по повод верски празник или свадба.
- Дали поттикта е помошен дел од професионалната активност, на пример, нудење или прифаќање ручек во врска со деловен состанок.
- Дали понудата за поттик е ограничена на индивидуален примател или достапна за поширока група. Пошироката група може да биде внатре или надвор од фирмата, како што се други клиенти или добавувачи.
- Улогите и позициите на поединците во фирмата или кај клиентот кои нудат или им се нуди поттик.
- Дали професионалниот сметководител знае или има причина да верува дека прифаќањето на поттикта би ги прекршило политиките и процедурите на клиентот.
- Степенот на транспарентност со кој се нуди поттикта.
- Дали поттикта му била побарана од страна на примателот.
- Познавање на претходното однесување или углед на понудувачот.

Разгледување понатамошни активности

340.10 МП1 Доколку професионалниот сметководител стане свесен за поттик која е понудена со вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето, сепак може да се создадат закани врз усогласеност со основните принципи, дури и ако се исполнети барањата во точките Б340.7 и Б340.8.

340.10 МП2 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таквите закани вклучуваат:

- Информирање на повисокото раководство на фирмата или оние кои се задолжени за управувањето со клиентот во врска со понудата.
- Измена или раскинување на деловниот однос со клиентот.

Поттик без намера за несоодветно влијание врз однесувањето

- 340.11 МП1 Барањата и материјалот за примена наведени во концепциската рамка се применуваат кога професионалниот сметководител заклучил дека нема вистинска или воочена намера за несоодветно влијание на однесувањето на примателот или друг поединец.
- 340.11 МП2 Доколку таквата поттик е тривијална и незначителна, сите креирани закани ќе бидат на прифатливо ниво.
- 340.11 МП3 Примери на околности кога нудењето или прифаќањето на таквата поттик може да создаде закани, дури и ако професионалниот сметководител заклучил дека нема вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето, вклучуваат:
- Закани од личен интерес
 - На професионалниот сметководител му се нуди гостопримство од потенцијалниот стекнувач на клиентот додека тој обезбедува корпоративни финансиски услуги на клиентот.
 - Закани од блискост
 - Професионалниот сметководител редовно носи постоен или потенцијален клиент на спортски настани.
 - Закани од заплашување
 - Професионалниот сметководител прифаќа гостопримство од клиент, чијашто природа може да биде согледана како несоодветна доколку биде јавно обелоденета.
- 340.11 МП4 Релевантните фактори кои се користат при оценувањето на нивото на таквите закани креирани со нудење или прифаќање таква поттик ги вклучуваат истите фактори наведени во точка 340.9 МП3 за утврдување на намерата.
- 340.11 МП5 Примери на дејствија со кои би можеле да се отстранат закани креирани со нудење или прифаќање таква поттик вклучуваат:
- Одбивање или ненудење поттик.
 - Префрлање на одговорноста за давање какви било професионални услуги на клиентот на друго лице за кое професионалниот сметководител нема причина да верува дека ќе биде, или ќе се смета дека е, под несоодветно влијание при давањето на услугите.
- 340.11 МП6 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни

мерки за одговор на таквите закани создадени со нудење или прифаќање таква поттик вклучуваат:

- Да се биде транспарентен со повисокото раководство на фирмата или со клиентот во врска со нудењето или прифаќањето поттик.
- Регистрирање на поттикта во дневник кој го надгледува повисокото раководство на фирмата или друг поединец одговорен за усогласеноста на фирмата со етичките барања или дневник кој го води клиентот.
- Вклучување соодветно лице за проверка, кое не е вклучено во давањето на професионалната услуга на каков било друг начин, преку проверка на извршената работа или одлуките донесени од страна на професионалниот сметководител во врска со клиентот од кој сметководителот ја примил поттикта.
- Донирање на поттикта во добротворни цели по приемот и соодветно обелоденување на донацијата, на пример, на член на повисокото раководство на фирмата или на поединецот што ја понудил поттикта.
- Надоместување на трошокот за примената поттик, како што е гостопримството.
- Што е можно поскоро враќање на поттикта, како на пример подарок, откако првично била прифатена.

Членови на потесно или блиско семејство

Б340.12 Професионалниот сметководител треба да остане внимателен во однос на потенцијални закани врз усогласеноста на сметководителот со основните принципи креирани со нудењето на поттик:

- (а) од страна на член на потесното или блиското семејство на сметководителот на постоен или потенцијален клиент на сметководителот.
- (б) на член на потесното или блиското семејство на сметководителот од страна на постоен или потенцијален клиент на сметководителот.

Б340.13 Кога професионалниот сметководител ќе дознае за поттик која е понудена или направена од член на потесното или блиското семејството и заклучи дека постои намера да се влијае несоодветно на однесувањето на сметководителот или на

постојниот или потенцијалниот клиент на сметководителот, или смета дека разумна и информирана трета страна веројатно ќе заклучи дека постои таква намера, сметководителот треба да го советува членот на потесното или блиското семејство да не ја нуди или прифаќа поттикта.

340.13 МП1 Факторите наведени во точка 340.9 МП3 се релевантни за утврдувањето дали постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето на професионалниот сметководител или на постојниот или потенцијалниот клиент. Друг релевантен фактор е природата или блискоста на врската, помеѓу:

- (а) Сметководителот и членот на потесното или блиското семејство;
- (б) Членот на потесното или блиското семејство и постојниот или потенцијалниот клиент; и
- (в) Сметководителот и постојниот или потенцијалниот клиент.

На пример, понудата за вработување, надвор од вообичаениот процес на регрутирање, на брачниот другар на сметководителот од страна на клиент за кого сметководителот обезбедува деловна процена во врска со потенцијална продажба може да укаже на таква намера.

340.13 МП2 Материјалот за примена во точка 340.10 МП2 е, исто така, релевантен за одговор на закани што може да се создадат кога постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето на професионалниот сметководител, или на постојниот или потенцијалниот клиент, дури и ако членот на потесното или блиското семејство го следел дадениот совет во согласност со точка Б340.13.

Примена на концепциската рамка

340.14 МП1 Кога професионалниот сметководител ќе дознае за поттик што е понудена во околностите наведени во точка Б340.12, може да се креираат закани врз усогласеноста со основните принципи кога:

- (а) Членот на потесното или блиското семејство нуди или прифаќа поттик спротивно на советот на сметководителот согласно точката Б340.13; или
- (б) Сметководителот нема причина да верува дека постои вистинска или воочена намера за несоодветно влијание врз однесувањето на сметководителот или на постојниот или

потенцијалниот клиент.

340.14 МП2 Материјалот за примена наведен во точките од 340.11 МП1 до 340.11 МП6 е релевантен за целите на идентификување, оценување и одговор на таквите закани. Релевантните фактори за оценување на нивото на закани во овие околности, исто така, ја вклучуваат природата или блискоста на односите наведени во точка 340.13 МП1.

Останати разгледувања

340.15 МП1 Доколку професионалниот сметководител се соочи со или стане свесен за поттик кои може да резултираат во неусогласеност или постоење сомнеж за неусогласеност со законите и регулативата од страна на клиент или поединци кои работат за или под раководство на клиентот, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 360.

340.15 МП2 Доколку на фирма, фирма од мрежата или член на тимот на ангажман за ревизија им се нудат подароци или гостопримство од клиент на ангажман за ревизија, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 420.

340.15 МП3 Доколку на фирма или на член на тимот за ангажман за уверување им се нудат подароци или гостопримство од клиент на ангажман за уверување, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 906.

ОДДЕЛ 350

ЧУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА НА КЛИЕНТ

Вовед

- 350.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите.
- 350.2 Чувањето на имотот на клиентот креира закана од личен интерес или друга закана врз усогласеноста со принципите на професионално однесување и објективност. Овој оддел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Пред преземање чување

- Б350.3** Професионалниот сметководител не треба да преземе чување на парите на клиентот или други средства, освен доколку тоа не е дозволено со закон и во согласност со какви било услови под кои може да се преземе таквото чување.
- Б350.4** Како дел од процедурите за прифаќање на клиентот и ангажманот, поврзани со преземање чување на парите или имотот на клиентот, професионалниот сметководител треба:
- (а) да спроведе соодветни распрашувања во врска со изворот на средствата; и
 - (б) да ги земе предвид поврзаните законски и регулаторни обврски.
- 350.4 МП1 Распрашувањата во врска со изворот на имотот на клиентите може да откријат, на пример, дека средствата потекнуваат од незаконски активности, како што е перење пари. Во такви околности, ќе се креира закана и ќе се применуваат одредбите од оддел 360.

После преземање на чување

- Б350.5** Професионалниот сметководител на кој му се доверени пари или други средства што им припаѓаат на други треба:
- (а) да се усогласи со релевантните закони и регулатива кои се однесуваат на чување и евидентирање на средствата;

- (б) да ги чува средствата одвоено од личните средства или средствата на фирмата;
- (в) да ги користи средствата само за целта за која се наменети;
и
- (г) постојано да биде подготвен да даде отчет за тие средства и сите генерирани приходи, дивиденди или добивки, на сите лица што имаат право на такви информации.

ОДДЕЛ 360

ОДГОВОР НА НЕУСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНИТЕ И РЕГУЛАТИВИТЕ

Вовед

- 360.1 Од професионалните сметководители се бара да се усогласат со основните принципи и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорат на законите.
- 360.2 Закана од личен интерес или заплашување врз усогласеноста со принципите на интегритет и професионално однесување се креира кога професионалниот сметководител ќе стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност со законите и регулативата.
- 360.3 Професионален сметководител може да се соочи или да стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност во текот на обезбедувањето професионална услуга на клиентот. Овој оддел му дава насоки на сметководителот при проценка на импликациите на прашањето и можните начини на дејствување со цел да одговори на неусогласеноста или можната неусогласеност со:
- (а) Законите и регулативата за кои е општопознато дека имаат директно влијание врз определувањето на материјалните износи и обелоденувањата во финансиските извештаи на клиентот; и
 - (б) Други закони и регулатива кои немаат директно влијание врз определувањето на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи на клиентот, но усогласеноста со нив би можела да биде од фундаментално значење за оперативните аспекти на деловното работење на клиентот, за неговата способност да го продолжи своето деловно работење или за да се избегнат материјално значајни казни.

Цели на професионалниот сметководител во врска со непочитување на законите и регулативата

- 360.4 Карактеристично обележје на сметководствената професија е нејзиното прифаќање на одговорноста да дејствува во јавен интерес. Целите на професионалниот сметководител кога одговара на неусогласеност или можна неусогласеност се:
- (а) Да се усогласи со принципите на интегритет и

професионално однесување;

- (б) Преку предупредување на раководството или, онаму каде што е соодветно, оние кои се задолжени за управувањето со клиентот, да бара:
- (i) да им се овозможи да ги отстранат, поправат или ублажат последиците од идентификуваната или можна неусогласеност; или
 - (ii) да се спречи неусогласеноста таму каде што сè уште не се случила; и
- (в) Да се преземат соодветни понатамошни активности во интерес на јавноста.

Барања и материјал за примена

Општо

360.5 МП1 Неусогласеноста со законите и регулативата („неусогласеност“) опфаќа дејствија на пропуштање или извршување, намерни или ненамерни, кои се спротивни на важечките закони или регулатива извршени од следните страни:

- (а) Клиентот;
- (б) Оние кои се задолжени за управувањето кај клиентот;
- (в) Раководството на клиентот; или
- (г) Други поединци кои работат за или под раководство на клиентот.

360.5 МП2 Примери на закони и регулатива на кои се однесува овој оддел ги вклучуваат оние што се однесуваат на:

- Измама, корупција и мито.
- Перење пари, финансирање тероризам или приноси од криминал.
- Берзи и тргување.
- Банкарство и други финансиски производи и услуги.
- Заштита на податоци.
- Обврски за даноци и пензии и плаќања.
- Заштита на животната средина.

- Јавно здравје и безбедност.

360.5 МПЗ Неусогласеноста може да резултира со парични казни, судски спорови или други последици за клиентот, што потенцијално може материјално да влијае на неговите финансиски извештаи. Уште поважно, таквата неусогласеност може да има импликации врз поширокиот јавен интерес, односно потенцијално значителна штета за инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност. За целите на овој оддел, неусогласеноста што предизвикува значителна штета е онаа што резултира со сериозни негативни последици за која било од овие страни во финансиска или нефинансиска смисла. Примерите вклучуваат извршување измама којашто резултира со значителни финансиски загуби за инвеститорите и прекршување на законите и регулативата за животната средина што го загрозува здравјето или безбедноста на вработените или јавноста.

Б360.6 Во некои законодавства, постојат законски или регулаторни одредби кои регулираат како професионалните сметководители треба да одговорат на неусогласеност или можна неусогласеност. Овие законски или регулаторни одредби може да се разликуваат или да одат подалеку од одредбите во овој оддел. Кога ќе се соочи со таква неусогласеност или можна неусогласеност, сметководителот треба да стекне разбирање за тие законски или регулаторни одредби и да се усогласи со нив, вклучувајќи:

- (а) какво било барање за пријавување на случајот на соодветен орган; и
- (б) каква било забрана за предупредување на клиентот.

360.6 МП1 Забрана за предупредување на клиентот може да биде утврдена, на пример, во согласност со регулативата за спречување на перење пари.

360.7 МП1 Овој оддел се применува без разлика на природата на клиентот, било да е ентитет од јавен интерес или не.

360.7 МП2 Професионален сметководител кој се соочува со или е свесен за прашања кои се очигледно незначителни, не е обврзан да се придржува кон барањата на овој оддел. Дали некое прашање е јасно незначително треба да се процени во однос на неговата природа и неговото влијание, финансиско или друго, врз клиентот, неговите засегнати страни и општата јавност.

360.7 МПЗ Овој оддел не се однесува на:

- (а) Лично недолично однесување кое не е поврзано со

деловните активности на клиентот; и

- (б) Неусогласеност од страна на други страни, освен оние наведени во точка 360.5 МП1. Ова ги подразбира, на пример, околностите во кои професионалниот сметководител бил ангажиран од страна на клиентот да изврши задача за длабинска анализа на друг ентитет кој извршил фактичка или можна неусогласеност.

Професионалниот сметководител, сепак, би можел да го смета за корисно упатството во овој оддел при разгледувањето на тоа како да одговори во овие ситуации.

Одговорности на раководството и оние кои се задолжени за управувањето

360.8 МП1 Раководството, со надзор од оние кои се задолжени за управувањето, е одговорно да се погрижи деловните активности на клиентот да се спроведуваат во согласност со законите и регулативата. Раководството и оние кои се задолжени за управувањето се, исто така, одговорни за идентификување и решавање на секоја неусогласеност на:

- (а) Клиентот;
- (б) Поединец одговорен за управување со ентитетот;
- (в) Член на раководство; или
- (г) Други лица кои работат за или под раководство на организацијата што вработува.

Одговорности на сите професионални сметководители

Б360.9 Кога професионалниот сметководител ќе стане свесен за прашање за кое се однесува овој оддел, чекорите што сметководителот ги презема за усогласување со овој оддел треба да бидат навремено преземени. Со цел да се преземат навремени чекори, сметководителот треба да ја земе предвид природата на прашањето и потенцијалната штета врз интересите на ентитетот, инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност.

Ревизии на финансиски извештаи

Стекнување разбирање за прашањето

Б360.10 Доколку професионалниот сметководител, кој е ангажиран да изврши ревизија на финансиските извештаи, стане свесен за

информации во врска со неусогласеност или можна неусогласеност, тој треба да стекне разбирање за прашањето. Ова разбирање ја вклучува природата на неусогласеноста или можната неусогласеност и околностите во кои таа се случила или може да се случи.

360.10 МП1 Професионалниот сметководител може да стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност во текот на извршувањето на ангажманот или преку обезбедување информации од други страни.

360.10 МП2 Од професионалниот сметководител се очекува да го примени знаењето и стручноста и да примени професионално расудување. Сепак, од сметководителот не се очекува да има поголем степен на познавање на законите и регулативата од она што е потребно за спроведување на ангажманот. Дали одредено дејствие претставува неусогласеност е во крајна линија прашање што треба да го утврди судот или друго соодветно судско тело.

360.10 МП3 Во зависност од природата и значењето на прашањето, професионалниот сметководител може да се консултира на доверлива основа со други лица во фирмата, фирма во мрежата или професионално тело или со правен советник.

Б360.11 Доколку професионалниот сметководител идентификува или се посомнева дека дошло или може да дојде до неусогласеност, сметководителот треба да дискутира за прашањето со соодветното ниво на раководството и, онаму каде што е соодветно, со оние кои се задолжени за управувањето.

360.11 МП1 Целта на дискусијата е да се разјасни разбирањето на професионалниот сметководител за релевантните факти и околности за прашањето и неговите потенцијални последици. Дискусијата, исто така, може да го поттикне раководството или оние кои се задолжени за управувањето да го истражат ова прашање.

360.11 МП2 Соодветното ниво на раководство со кого треба да се дискутира за ова прашање е предмет на професионално расудување. Релевантни фактори кои треба да се земат предвид вклучуваат:

- Природата и околностите на прашањето.
- Поединците кои се фактички вклучени или би можеле да бидат вклучени.
- Веројатноста од заговор.
- Потенцијалните последици од прашањето.
- Дали одредено ниво на раководството е во состојба да го

истражи прашањето и да преземе соодветни мерки.

360.11 МПЗ Соодветно ниво на раководство вообичаено би било барем едно ниво над поединецот или поединците кои се вклучени или потенцијално вклучени во прашањето. Во контекст на група, соодветното ниво може да биде раководството на ентитетот што го контролира клиентот.

360.11 МП4 Професионалниот сметководител, исто така, би можел да размисли да разговара за ова прашање со внатрешните ревизори, доколку е применливо.

Б360.12 Доколку професионалниот сметководител верува дека раководството е вклучено во неусогласеноста или можната неусогласеност, сметководителот ќе разговара за ова прашање со оние кои се задолжени за управувањето.

Одговор на прашањето

Б360.13 Во дискусијата во врска со неусогласеноста или можната неусогласеност, со раководството и, онаму каде што е соодветно, со оние кои се задолжени за управувањето, професионалниот сметководител треба да ги советува да преземат соодветни и навремени активности, доколку веќе не го сториле тоа, за да:

- (а) се отстранат, спречат или ублажат последиците од неусогласеноста;
- (б) се спречи настанувањето на неусогласеноста доколку тоа сè уште не се случило; или
- (в) се обелодени прашањето на соодветните власти онаму каде што се бара со закон или регулатива или доколку се смета дека е неопходно во интерес на јавноста.

Б360.14 Професионалниот сметководител треба да размисли дали раководството и оние кои се задолжени за управувањето ги разбираат нивните законски одговорности во однос на неусогласеноста или можната неусогласеност.

360.14 МП1 Доколку раководството и оние кои се задолжени за управувањето не ги разбираат нивните законски одговорности во однос на прашањето, професионалниот сметководител може да им предложи соодветни извори на информации или да им препорача да добијат правен совет.

Б360.15 Професионалниот сметководител треба да ги почитува применливите:

- (а) Закони и регулатива, вклучително и законски или регулаторни одредби кои го регулираат известувањето за неусогласеност или можна неусогласеност до соодветен орган; и
- (б) Барања на стандардите за ревизија, вклучувајќи ги и оние кои се однесуваат на:
 - Идентификување и одговор на неусогласеност, вклучувајќи и измама.
 - Комуницирање со оние кои се задолжени за управувањето.
 - Разгледување на импликациите од неусогласеноста или можната неусогласеност врз извештајот на ревизорот.

360.15 МП1 Некои закони и регулатива може да го предвидат период во кој треба да се доставуваат извештаи за неусогласеност или можна неусогласеност до соодветните органи.

Комуникација во врска со групации

Б360.16 Кога професионалниот сметководител ќе стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност во која било од следните две ситуации поврзани со групацијата, сметководителот ќе му го соопшти прашањето на партнерот за ангажман за групацијата, освен доколку тоа не е забрането со закон или регулатива:

- (а) Сметководителот да извршува ревизорска работа поврзана со компонентата за потребите на ревизијата на групацијата; или
- (б) Сметководителот да биде ангажиран да изврши ревизија на финансиските извештаи на правно лице или деловна единица кои претставуваат дел од групацијата за други цели освен за ревизија на групацијата, на пример, законска ревизија.

Комуникацијата со партнерот на ангажманот за групацијата треба да биде дополнителна активност покрај одговорот на прашањето во согласност со барањата на овој оддел.

360.16 МП1 Целта на комуникацијата е да му овозможи на партнерот на ангажманот за групацијата да биде информиран за ова прашање и да утврди, во контекст на ревизија на групацијата, дали и, доколку

е така, како да одговори на прашањето во согласност со одредбите во овој оддел. Барањето за комуникација во точка Б360.16 се применува без оглед на тоа дали фирмата или мрежата на партнерот на ангажманот за групацијата е иста или различна фирма или мрежа од онаа на професионалниот сметководител.

Б360.17

Кога партнерот на ангажманот за групацијата ќе стане свесен за неусогласеност или можна неусогласеност во текот на ревизија на групацијата, партнерот на ангажманот за групацијата треба да разгледа дали прашањето би можело да биде релевантно за:

- (а) една или повеќе компоненти кои се предмет на ревизија за целите на ревизија на групацијата; или
- (б) едно или повеќе правни лица или деловни единици кои се дел од групацијата; и
- (в) чии финансиски извештаи се предмет на ревизија за други цели освен за ревизија на групацијата, на пример, законска ревизија.

Ова разгледување треба да биде како дополнение на одговорот на прашањето во контекст на ревизија на групацијата во согласност со барањата на овој оддел.

Б360.18

Доколку неусогласеноста или можната неусогласеност би била релевантна за една или повеќе компоненти наведени во точка Б360.17(а) и правни лица или деловни единици специфицирани во точка Б360.17(б), партнерот на ангажманот за групацијата треба да преземе чекори за прашањето да им биде соопштено на оние кои вршат ревизорска работа на компонентите, правните лица или деловните единици, освен доколку тоа е забрането со закон или регулатива. Доколку е потребно, партнерот на ангажманот за групацијата треба да организира соодветни испрашувања (било на раководството или од јавно достапни информации) за тоа дали релевантното правно лице или деловна единица наведени во точка Б360.17(б) се предмет на ревизија и, доколку е така, да се утврди идентитетот на ревизорите, доколку е тоа практично.

360.18 МП1

Целта на комуникацијата е да им се овозможи на одговорните за ревизорската работа на компонентите, правните лица или деловните единици да бидат информирани за ова прашање и да утврдат дали и, доколку е така, како да одговорат во согласност со барањата на овој оддел. Барањето за комуникација се применува без оглед на тоа дали фирмата или мрежата на партнерот на ангажманот за групацијата е иста или различна од фирмата или

мрежата која ја врши ревизијата на компонентите, правните лица или деловните единици.

Утврдување дали е потребна понатамошна активност

Б360.19 Професионалниот сметководител треба да ја оцени соодветноста на одговорот на раководството и, онаму каде што е применливо, на оние кои се задолжени за управувањето.

360.19 МП1 Релевантните фактори што треба да се земаат предвид при оценувањето на соодветноста на одговорот на раководството и, онаму каде што е применливо, на оние кои се задолжени за управувањето вклучуваат дали:

- одговорот е навремен;
- неусогласеноста или можната неусогласеност е соодветно истражена;
- се преземени, или се преземаат, дејствија за да се отстранат, спречат или ублажат последиците од неусогласеноста;
- се преземени, или се преземаат, дејствија за да се спречи настанувањето на каква било неусогласеност доколку сè уште не се случила;
- се преземени, или се преземаат, соодветни чекори со цел да се намали ризикот од повторно случување, на пример, дополнителни контроли или обуки;
- неусогласеноста или можната неусогласеност е обелоденета на соодветните органи онаму каде што е соодветно и, доколку е така, дали таквото обелоденување е соодветно.

Б360.20 Во насока на одговорот на раководството и, онаму каде што е применливо, на оние кои се задолжени за управувањето, професионалниот сметководител треба да утврди дали се потребни дополнителни активности во интерес на јавноста.

360.20 МП1 Утврдувањето дали е потребна понатамошна активност, како и природата и обемот на таа активност, ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи:

- Правната и регулаторната рамка.
- Итноста на ситуацијата.
- Опсегот на прашањето во рамки на клиентот.
- Дали професионалниот сметководител продолжува да има доверба во интегритетот на раководството и, онаму каде што е применливо, на оние кои се задолжени за управувањето.
- Дали е веројатно да се повтори неусогласеноста или можната

неусогласеност.

- Дали постојат веродостојни докази за вистинска или потенцијална значајна штета врз интересите на ентитетот, инвеститорите, доверителите, вработените или на пошироката јавност.

360.20 МП2 Примери на околности кои би можеле да предизвикаат професионалниот сметководител повеќе да нема доверба во интегритетот на раководството и, онаму каде што е применливо, оние кои се задолжени за управувањето, вклучуваат ситуации кога:

- Сметководителот се сомнева или има докази за нивна вмешаност или намера за вмешување во каква било неусогласеност.
- Сметководителот бил свесен дека, спротивно на законските или регулаторните барања, тие не пријавиле, ниту одобриле известување за прашање до соодветен орган во разумен рок.

Б360.21 При утврдувањето на потребата и природата и обемот на понатамошните активности, професионалниот сметководител треба да примени професионално расудување. При донесувањето на оваа определба, сметководителот треба да земе предвид дали разумна и информирана трета страна веројатно ќе заклучи дека сметководителот постапил соодветно во интерес на јавноста.

360.21 МП1 Понатамошните активности што може да ги преземе професионалниот сметководител вклучуваат:

- Обелоденување на прашањето до соодветен орган, дури и кога не постои законско или регулаторно барање за тоа.
- Повлекување од ангажманот и професионалната соработка, доколку тоа е дозволено со закон или регулатива.

360.21 МП2 Повлекувањето од ангажманот и професионалната соработка не е замена за преземање други дејствија кои би можеле да бидат потребни за да се постигнат целите на професионалниот сметководител во согласност со овој оддел. Сепак, во некои законодавства, може да има ограничувања во однос на понатамошните дејства што може да му бидат на располагање на сметководителот. Во такви околности, повлекувањето од ангажманот може да биде единствениот расположлив начин на дејствување.

Б360.22 Доколку професионалниот сметководител се повлече од професионалниот однос во согласност со точките Б360.20 и 360.21 МП1, сметководителот треба, на барање на предложениот

сметководител во согласност со точка Б320.8, да му ги обезбеди сите релевантни факти и други информации во врска со идентификуваните или можни неусогласености на предложениот сметководител. Претходниот сметководител треба да го стори тоа, дури и во околностите наведени во точка Б320.8(б) кога клиентот не успева или одбива да му даде дозвола на претходниот сметководителот да ги дискутира работите на клиентот со предложениот сметководител, освен ако тоа не е забрането со закон или регулатива.

360.22 МП1 Фактите и другите информации кои што треба да бидат обезбедени се оние за кои, според мислењето на претходниот сметководител, предложениот сметководител треба да биде свесен пред да се одлучи дали да го прифати назначувањето за ревизијата. Одделот 320 се однесува на комуникациите на предложените сметководители.

Б360.23 Доколку предложениот сметководител не може да комуницира со претходниот сметководител, предложениот сметководител ќе преземе разумни чекори за да добие информации за околностите на промената на назначувањето преку други извори.

360.23 МП1 Други извори на информации за околностите на промената на назначувањето вклучуваат распрашување на трети страни или истражување на раководството или оние кои се задолжени за управувањето.

360.24 МП1 Бидејќи оценката на прашањето може да вклучува сложени анализи и расудувања, професионалниот сметководител може да размисли за:

- Консултација внатре, во фирмата.
- Добивање правен совет за да се разберат опциите на сметководителот и професионалните или правните импликации од преземањето одреден правец на дејствување.
- Консултации на доверлива основа со регулаторно или професионално тело.

Утврдување дали да се обелодени прашањето на соодветен орган

360.25 МП1 Обелоденувањето на прашањето на соодветен орган би било неприфатливо доколку тоа е спротивно на законот или регулативата. Во друга ситуација, целта на обелоденувањето е да му се овозможи на соодветниот орган да побара да се истражи прашањето и да се преземат активности од јавен интерес.

360.25 МП2 Утврдувањето дали да се направи такво обелоденување, особено зависи од природата и степенот на вистинската или можна штета,

што е или може да биде предизвикана од прашањето, врз инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност. На пример, професионалниот сметководител може да утврди дека обелоденувањето на прашањето на соодветен орган е соодветна насока на дејствување доколку:

- Ентитетот е вклучен во поткуп (на пример, на локални или странски владини функционери со цел да се обезбедат големи договори).
- Ентитетот е регулиран и прашањето е од такво значење што ја загрозува неговата лиценца за работа.
- Ентитетот котира на берза за хартии од вредност и проблемот може да резултира со негативни последици за фер и слободно тргување со хартиите од вредност на организацијата што го вработува или да наметне системски ризик за финансиските пазари.
- Веројатно е дека ентитетот ќе продава производи кои се штетни за јавното здравје или безбедност.
- Ентитетот им промовира шема на своите клиенти за да им помогне во избегнувањето данок.

360.25 МПЗ Определувањето дали да направи такво обелоденување ќе зависи и од надворешни фактори како што се:

- Дали постои соодветен орган кој може да ги прими информациите и да побара предметот да се истражи и да се преземат мерки. Соодветниот орган ќе зависи од природата на прашањето. На пример, соодветен орган би бил регулаторна комисија за хартии од вредност во случај на лажно финансиско известување или агенција за заштита на животната средина во случај на прекршување на законите и регулативата за животната средина.
- Дали постои силна и веродостојна заштита од граѓанска, кривична или професионална одговорност или одмазда пропишана со законите или регулативата, како што е закон или регулатива за свиркачи.
- Дали постојат вистински или потенцијални закани врз физичката безбедност на професионалниот сметководител или други поединци.

Б360.26 Доколку професионалниот сметководител утврди дека обелоденувањето на прашањето за неусогласеност или можна неусогласеност до соодветен орган е соодветен начин на дејствување во дадените околности, таквото обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот. Кога го

прави таквото обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра намера и да биде внимателен кога дава изјави и тврдења. Сметководителот, исто така, треба да размисли дали е соодветно да го информира клиентот за своите намери пред да го обелодени прашањето.

Непосредно прекршување

Б360.27 Во исклучителни околности, професионалниот сметководител може да стане свесен за вистинското или планираното однесување за кое сметководителот има причина да верува дека ќе претставува непосредно прекршување на закон или регулатива што би предизвикало значителна штета на инвеститорите, доверителите, вработените или на пошироката јавност. Откако прво разгледал дали би било соодветно да се разговара за прашањето со раководството или со оние кои се задолжени за управувањето со организацијата што го вработува, сметководителот треба да примени професионално расудување и да утврди дали прашањето веднаш да го обелодени на соодветен орган со цел да се спречат или ублажат последиците од таквото непосредно прекршување. Доколку е направено обелоденување, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот.

Документирање

Б360.28 Во врска со неусогласеноста или можната неусогласеност што спаѓа во опсегот на овој оддел, професионалниот сметководител треба да ги документира следните работи:

- На кој начин раководството и, онаму каде што е применливо, оние кои се задолжени за управувањето се справиле со прашањето.
- Насоките на дејствување што ги разгледувал сметководителот, донесените заклучоци и направените одлуки, земајќи го предвид тестот на разумна и информирана трета страна.
- Како сметководителот се уверил дека ја исполнил одговорноста наведена во точка Б360.20.

360.28 МП1 Оваа документација е дополнение на усогласувањето со барањата за документација според важечките ревизорски стандарди. МСР, на пример, бараат професионалниот сметководител кој врши ревизија на финансиските извештаи да:

- Подготви достатна документација за да овозможи разбирање на значајните прашања кои произлегуваат во текот на ревизијата, донесените заклучоци и значајните

професионални расудувања направени при донесувањето на тие заклучоци;

- Документира дискусии со раководството за значајните прашања, оние кои се задолжени за управувањето и други, вклучително и природата на значајните прашања за кои е дискутирано и кога и со кого се одржале дискусиите; и
- Документира идентификувани и можни неусогласености и резултатите од дискусијата со раководството и, онаму каде што е применливо, со оние кои се задолжени за управувањето и други страни надвор од ентитетот.

Професионални услуги што не се ревизии на финансиски извештаи

Стекнување разбирање за прашањето и негово решавање со раководството и оние кои се задолжени за управувањето

Б360.29 Доколку професионалниот сметководител што е ангажиран да обезбедува професионална услуга, која не е ревизија на финансиските извештаи, стане свесен за информации за неусогласеност или можна неусогласеност, тој треба да се обиде да стекне разбирање за прашањето. Ова разбирање треба да вклучи разбирање за природата на неусогласеноста или можната неусогласеност и околностите во кои тоа се случило или може да се случи.

360.29 МП1 Од професионалниот сметководител се очекува да го примени знаењето и стручноста и да примени професионално расудување. Сепак, не се очекува сметководителот да има повисоко ниво на разбирање на законите и регулативата од она што е потребно за извршување на професионалната услуга за која бил ангажиран. Дали дејствието претставува вистинска неусогласеност, во крајна линија е прашање кое треба да го утврди суд или друго соодветно судско тело.

360.29 МП2 Во зависност од природата и значењето на предметот, професионалниот сметководител може да се консултира на доверлива основа со други лица во фирмата, фирма во мрежата или професионално тело или со правен советник.

Б360.30 Доколку професионалниот сметководител идентификува или се сомнева дека настанала или може да дојде до неусогласеност, ќе разговара за ова прашање со соодветното ниво на раководство. Доколку сметководителот има пристап до оние кои се задолжени за управувањето, тој ќе разговара и за ова прашање со нив, доколку е соодветно.

360.30 МП1 Целта на дискусијата е да се разјасни разбирањето на

професионалниот сметководител за фактите и околностите релевантни за прашањето и неговите потенцијални последици. Дискусијата, исто така, може да го поттикне раководството или оние кои се задолжени за управувањето да го истражат ова прашање.

360.30 МП2 Соодветното ниво на раководство со кого треба да се разговара во врска со прашањето е прашање на професионално расудување. Релевантни фактори што треба да се земат предвид вклучуваат:

- Природата и околностите на прашањето.
- Поединците кои се вклучени или за кои постои потенцијал да бидат вклучени.
- Веројатноста за заговор.
- Потенцијалните последици од прашањето.
- Дали одредено ниво на раководството е во состојба да ја истражи работата и да преземе соодветни мерки.

Комуницирање во врска со прашањето со надворешниот ревизор на ентитетот

Б360.31 Доколку професионалниот сметководител врши неревизорска услуга за:

- (а) Клиент на ангажман за ревизија на фирмата; или
- (б) Компонента на клиентот на ангажман за ревизија на фирмата,

тој треба да да комуницира во врска со неусогласеноста или можната неусогласеност во фирмата, освен ако тоа не е забрането со закон или регулатива. Комуникацијата треба да се изврши во согласност со протоколите или процедурите на фирмата. Во отсуство на такви протоколи и процедури, тие се доставуваат директно до партнерот на ангажманот за ревизија.

Б360.32 Доколку професионалниот сметководител врши неревизорска услуга за:

- (а) Клиент на ангажман за ревизија на фирма во мрежа;
- (б) Компонента на клиентот на ангажман за ревизија на фирма во мрежа,

тој треба да размисли дали да ја комуницира неусогласеноста или можната неусогласеност до фирмата во мрежа. Доколку е направена комуникацијата, таа треба да се изврши во согласност

со протоколите или процедурите на мрежата. Во отсуство на такви протоколи и процедури, тие треба да се достават директно до партнерот на ангажманот за ревизија.

Б360.33

Доколку професионалниот сметководител врши неревизорска услуга за клиент којшто не е:

- (а) Клиент на ангажман за ревизија на фирма или фирма во мрежа;
- (б) Компонента на клиент на ангажман за ревизија на фирма или фирма во мрежа,

тој треба да размисли дали да комуницира во врска со неусогласеноста или можната неусогласеност со фирмата која е надворешен ревизор на клиентот, доколку постои таква.

Релевантни фактори за разгледување

360.34 МП1 Факторите кои се релевантни за разгледување во однос на комуникацијата во согласност со точките од Б360.31 до Б360.33 вклучуваат:

- Дали тоа би било спротивно на закон или регулатива.
- Дали постојат ограничувања во врска со обелоденувањето наметнати од регулаторна агенција или обвинител во отворена истрага за неусогласеност или можна неусогласеност.
- Дали целта на ангажманот е да се истражи потенцијалната неусогласеност со цел да му се овозможи на ентитетот да преземе соодветни мерки.
- Дали раководството или оние кои се задолжени за управувањето веќе го информирале надворешниот ревизор на ентитетот за ова прашање.
- Веројатната материјалност на прашањето за ревизијата на финансиските извештаи на клиентот или, кога прашањето се однесува на компонента на групација, нејзината веројатна материјалност за ревизијата на финансиските извештаи на групацијата.

Цел на комуникацијата

360.35 МП1 Во околностите наведени во точките од Б360.31 до Б360.33, целта на комуникацијата е да му овозможи на партнерот на ангажманот за ревизија да биде информиран за неусогласеноста или можната неусогласеност и да утврди дали и, доколку е така, како да одговори во согласност со одредбите од овој оддел.

Разгледување дали е потребно понатамошно дејствување

Б360.36 Професионалниот сметководител, исто така, треба да размисли дали се потребни дополнителни дејствија во интерес на јавноста.

360.36 МП1 Дали е потребно понатамошно дејствие, како и природата и обемот на истото, ќе зависи од фактори како што се:

- Правната и регулаторната рамка.
- Соодветноста и навременоста на одговорот на раководството и, онаму каде што е применливо, на оние кои се задолжени за управувањето.
- Итноста на ситуацијата.
- Вклученоста на раководството или на оние кои се задолжени за управувањето во ова прашање.
- Веројатноста за настанување значителна штета врз интересите на клиентот, инвеститорите, доверителите, вработените или пошироката јавност.

360.36 МП2 Понатамошните дејствија на професионалниот сметководител може да вклучат:

- Обелоденување на прашањето до соодветен орган дури и кога не постои законско или регулаторно барање за тоа.
- Повлекување од ангажманот и професионалниот однос доколку тоа е дозволено со закон или регулатива.

360.36 МП3 При разгледувањето на прашањето дали да се обелодени на соодветен орган, треба да се земат предвид следните релевантни фактори:

- Дали тоа би било спротивно на законот или регулативата.
- Дали има ограничувања за обелоденување наметнати од страна на регулаторна агенција или обвинител во отворена истрага за неусогласеност или можна неусогласеност.
- Дали целта на ангажманот е да се истражи потенцијалната неусогласеност во рамките на ентитетот за да му се овозможи да преземе соодветни мерки.

Б360.37 Доколку професионалниот сметководител утврди дека обелоденувањето на неусогласеноста или можната неусогласеност на соодветен орган е соодветна насока на дејствување во околностите, таквото обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот. Кога го прави таквото обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра волја и да биде внимателен кога дава изјави и тврдења. Сметководителот, исто така, треба да размисли дали е соодветно

да го информира клиентот за своите намери пред да го обелодени прашањето.

Непосредно прекршување

Б360.38 Во исклучителни околности, професионалниот сметководител може да стане свесен за вистинското или планираното однесување за кое сметководителот има причина да верува дека претставува непосредно прекршување на закон или регулатива што би предизвикало значителна штета на инвеститорите, доверителите, вработените или на пошироката јавност. Откако прво размислил дали би било соодветно да се разговара за прашањето со раководството или со оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот, сметководителот треба да примени професионално расудување и да одреди дали прашањето треба веднаш да го обелодени на соодветен орган со цел да се спречат или ублажат последиците од такво непосредно прекршување на законот или регулативата. Доколку е направено обелоденувањето, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.1(г) од Кодексот.

Барање совет

360.39 МП1 Професионалниот сметководител може да размисли за:

- Консултација внатре, во фирмата.
- Добивање правен совет за разбирање на професионалните или правните импликации од преземањето одредена насока на дејствување.
- Консултации на доверлива основа со регулаторно или професионално тело.

Документирање

360.40 МП1 Во врска со неусогласеноста или можната неусогласеност што спаѓа во опсегот на овој оддел, професионалниот сметководител се охрабрува да го документира следното:

- Прашањето.
- Резултатите од дискусијата со раководството и, онаму каде што е применливо, со оние кои се задолжени за управувањето и други страни.
- На кој начин раководството и, онаму каде што е применливо, оние кои се задолжени за управувањето одговориле на тоа прашање.
- Насоките на дејствување што ги разгледувал сметководителот, донесените заклучоци и направените

одлуки.

- Како сметководителот се уверил дека ја исполнил одговорноста наведена во точка Б360.36.

ДЕЛ 4А – НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

	Страна
Оддел 400 Примена на концепциската рамка за независност за ангажмани за ревизија и проверка	135
Оддел 405 Ревизија на групацијата	135
Оддел 410 Надоместоци	152
Оддел 411 Политики за надоместоци и вреднување	157
Оддел 420 Подароци и гостопримство	158
Оддел 430 Фактички или судски спор	159
Оддел 510 Финансиски учества.....	160
Оддел 511 Заеми и гаранции.....	166
Оддел 520 Деловни односи	168
Оддел 521 Семејни и лични односи	170
Оддел 522 Неодамнешни услуги кај клиент на ангажман за ревизија....	174
Оддел 523 Работен ангажман како директор или раководител кај клиент на ангажман за ревизија.....	176
Оддел 524 Вработување кај клиент на ангажман за ревизија.....	177
Оддел 525 Привремени ангажирања на персонал.....	182
Оддел 540 Долгорочна поврзаност на персоналот (вклучувајќи и ротирање на партнерите) со клиент на ангажман за ревизија.....	183
Оддел 600 Обезбедување услуги кои не претставуваат уверување кај клиент на ангажман за ревизија	
на ангажман за ревизија	190
Пододдел 601 – Сметководствени и книговодствени услуги.....	197
Пододдел 602 – Административни услуги	200
Пододдел 603 – Услуги на проценка	201
Пододдел 604 – Даночни услуги	203
Пододдел 605 – Услуги на внатрешна ревизија	210
Пододдел 606 – Услуги од областа на ИТ системи.....	214

Пододдел 607 – Услуги за поддршка на судски спорови	216
Пододдел 608 – Правни услуги	217
Пододдел 609 – Услуги за регрутирање кадар	219
Пододдел 610 – Услуги од областа на корпоративни финансии	222
Оддел 800 Финансиски извештаи со посебна намена кои вклучуваат ограничување на употреба и дистрибуирање (Ангажмани на ревизија и проверка).....	225

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА НЕЗАВИСНОСТ (ДЕЛОВИ 4А И 4Б)

ДЕЛ 4А – НЕЗАВИСНОСТ КАЈ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

ОДДЕЛ 400

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА ЗА НЕЗАВИСНОСТ КАЈ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

Вовед

Општо

- 400.1 Од јавен интерес, а воедно и барање на Кодексот, е професионалните сметководители во јавната практика да бидат независни при извршување ангажмани на ревизија или на проверка.
- 400.2 Овој дел се однесува, како на ангажманите за ревизија, така и на ангажманите за проверка, доколку не е поинаку наведено. Поимите „ревизија“, „тим на ангажман за ревизија“, „ангажман за ревизија“, „клиент на ревизорот“ и „ревизорски извештај“ се применуваат подеднакво и за проверка, тим на ангажман за проверка, ангажман за проверка, клиент на ангажман за проверка, и извештај на ангажман за проверка.
- 400.3 Во овој дел, поимот „професионален сметководител“ се однесува на поединечните професионални сметководители во јавната практика и на нивните фирми.
- 400.4 МСУК 1 бара фирмата да дизајнира, имплементира и да користи систем за управување со квалитетот за ревизии или проверки на финансиските извештаи извршени од фирмата. Како дел од овој систем на управување со квалитетот, МСУК 1 бара од фирмата да воспостави цели за квалитет кои се однесуваат на исполнувањето на одговорностите во согласност со релевантните етички барања, вклучително и оние што се поврзани со независност. Според МСУК 1, релевантните етички барања се оние што се поврзани со фирмата, нејзиниот персонал и, кога е применливо, другите кои подлежат на барањата за независност на кои подлежат фирмата и ангажманите на фирмата. МСР и МСАП утврдуваат одговорности за партнерите на ангажманите, како и за тимовите на ангажманите, соодветно на нивото на ангажман за ревизија и проверка. Распределбата на одговорностите во рамки на една фирма ќе

зависи од нејзината големина, структура и организација. Голем број одредби од овој Дел не пропишуваат специфична одговорност за постапки поврзани со независност за поединци во рамки на фирмите и наместо тоа, за полесно референцирање се повикуваат на поимот „фирма“. Фирмата ја доделува оперативната одговорност за усогласеност со барањата за независност на поединец(и) во согласност со МСУК 1. Дополнително на тоа, останува одговорноста на секој професионален сметководител, во однос на усогласеноста со сите одредби кои се применливи за активностите, интересите или односите на тој сметководител.

400.5 Независноста е поврзана со принципите на објективност и интегритет. Таа се состои од:

- (а) Независност на умот – состојба на умот која дозволува изразување заклучок без влијанија кои го компромитираат професионалното расудување, дозволувајќи му на поединецот да дејствува со интегритет и да применува објективност и професионален скептицизам.
- (б) Независност во однесувањето – одбегнување факти и околности кои се толку значајни што разумна и информирана трета страна веројатно ќе заклучи дека интегритетот, објективноста или професионалниот скептицизам на фирмата или на член на тимот на ангажманот за ревизија се компромитирани.

Во овој Дел посочувањето на „независност“ на поединец или фирма значи дека поединецот или фирмата постапуваат во согласност со одредбите на овој Дел.

400.6 При извршување ангажмани на ревизија, Кодексот бара фирмите да постапуваат во согласност со основните принципи и да бидат независни. Во овој дел се наведени специфичните барања и материјалот за примена во однос на тоа како да се примени концепциската рамка за одржување независност при извршување на таквите ангажмани. Концепциската рамка која е наведена во оддел 120 се применува за независноста, како и за основните принципи кои се наведени во оддел 110. Одделот 405 ги поставува специфичните барања и материјалот за примена што се применуваат при ревизија на групација.

400.7 Овој Дел ги опишува:

- (а) Фактите и околностите, вклучувајќи и професионални

активности, интереси и односи, кои создаваат или би можеле да создадат закани за независноста;

- (б) Потенцијални активности, вклучувајќи и заштитни мерки, кои би можеле да бидат соодветни за одговор на таквите закани; и
- (в) Некои ситуации во кои заканите не можат да се отстранат или кога не постојат заштитни мерки за нивно намалување до прифатливо ниво.

Тим на ангажман и тим на ангажман за ревизија

400.8 Овој дел се однесува на сите членови на тимот на ангажман за ревизија, вклучувајќи ги и членовите на тимот на ангажманот.

400.9 Тимот на ангажман за ангажман за ревизија ги вклучува сите партнери и персонал во фирмата кои вршат ревизорска работа на ангажманот, и сите други поединци кои вршат ревизорски процедури кои се од:

- (а) Фирма од мрежата; или
- (б) Фирма која не е фирма од мрежа или друг давател на услуги.

На пример, поединец од ревизорска фирма на компонента што врши ревизорски процедури за финансиските информации на компонентата за целите на ревизија на групација е член на тимот на ангажманот за ревизија на групацијата.

400.10 Во МСУК 1, давателот на услуги вклучува поединец или организација надвор од фирмата која обезбедува ресурси, што се користат во извршувањето на ангажманите. Давателите на услуги ја исклучуваат фирмата, фирма од мрежата или други структури или организации во мрежата.

400.11 Ангажманот за ревизија може да вклучи стручни лица во, или ангажирани од, фирмата, фирма од мрежата или ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорска фирма на групацијата, кои помагаат во ангажманот. Во зависност од улогата на поединците, тие може да бидат членови на тимот на ангажманот или на тимот на ангажман за ревизија. На пример:

- Поединци со експертиза во специјализирана област на сметководство или ревизија кои вршат ревизорски процедури се членови на тимот на ангажманот. Тие вклучуваат, на пример, поединци со експертиза во сметководството за даноци на доход или во анализа на

комплексни информации произведени со автоматизирани алатки и техники со цел да се идентификуваат невообичаени или неочекувани врски.

- Поединци во, или ангажирани од, фирмата кои имаат директно влијание врз исходот од ангажманот за ревизија преку консултации во врска со технички или индустриски специфични прашања, трансакции или настани за ангажманот, се членови на тимот на ангажман за ревизија, но не и членови на тимот на ангажманот.

Меѓутоа, поединците кои се надворешни стручни лица не се ниту членови на тимот на ангажманот, ниту членови на тимот на ангажман за ревизија.

400.12 Доколку ангажманот за ревизија е предмет на проверка на квалитетот на ангажманот, проверувачот на квалитетот на ангажманот и сите други поединци кои вршат проверка на квалитетот на ангажманот се членови на тимот на ангажман за ревизија, но не и членови на тимот на ангажманот.

Ентитети од јавен интерес

400.13 Некои од барањата и материјалот за примена, наведени во овој Дел, го одразуваат степенот на јавен интерес за одредени ентитети кои се дефинирани како ентитети од јавен интерес. Фирмите се охрабруваат да утврдат дали некои дополнителни ентитети, или одредени категории ентитети треба да имаат третман на ентитети од јавен интерес, бидејќи имаат голем број и широк опсег на заинтересирани страни. Факторите, кои треба да се разгледаат, вклучуваат:

- Природата на деловното работење, како што е чување средства во својство на старател за голем број заинтересирани страни. Примерите можат да вклучат финансиски институции, како што се банки и осигурителни компании и пензиски фондови.
- Големината.
- Бројот на вработени.

Извештаи кои вклучуваат ограничување на употребата и дистрибуирањето

400.14 Одреден извештај на ревизорот може да вклучува ограничување на употребата и дистрибуирањето. Кога тоа е случај и кога се исполнети барањата наведени во одделот 800, тогаш барањата за независност наведени во овој Дел може да бидат модификувани

во согласност со одредбите наведени во одделот 800.

Ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка

400.15 Стандардите за независност кои се однесуваат на ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка се наведени во Делот 4Б – *Независност кај ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка.*

Барања и материјал за примена

Општи одредби

Б400.16 Фирма која изршува ангажман за ревизија треба да биде независна.

Б400.17 Фирмата треба да ја применува концепциската рамка која е наведена во оддел 120 за да идентификува, оцени и одговори на заканите врз независноста кои се поврзани со ангажманот за ревизија.

Забрана за преземање управувачки одговорности

Б400.18 Фирмата или фирма од мрежата не треба да преземе управувачка одговорност за клиент на ангажман за ревизија.

400.18 МП1 Управувачките одговорности вклучуваат контрола, водење и насочување на ентитетот, вклучително и донесување одлуки во врска со стекнување, распоредување и контрола на човечки, финансиски, технолошки, физички и нематеријални ресурси.

400.18 МП2 Кога фирмата или фирма од мрежата презема управувачка одговорност кај клиент на ангажман за ревизија, се создаваат закани од самопроверка, личен интерес и блискост. Преземањето управувачка одговорност, исто така, може да создаде закана од застапување, бидејќи фирмата или фирма од мрежата станува премногу тесно поврзана со ставовите и интересите на раководството.

400.18 МП3 Утврдувањето дали една активност претставува управувачка одговорност зависи од околностите и бара примена на професионално расудување. Примери на активности кои би се сметале за управувачка одговорност вклучуваат:

- Воспоставување политики и стратешки насоки.
- Вработување или отпуштање вработени.
- Насочување и преземање одговорност за постапките на вработените во однос на работата на вработените за ентитетот.

- Одобрување трансакции.
- Контрола или управување со банкарски сметки или инвестиции.
- Одлучување кои препораки на фирмата или фирма од мрежата или други трети страни да се имплементираат.
- Известување до оние кои се задолжени за управувањето во име на раководството.
- Преземање одговорност за:
 - Подготовка и објективно презентирање на финансиските извештаи во согласност со важечката рамка за финансиско известување.
 - Дизајнирање, спроведување, следење или одржување внатрешна контрола.

400.18 МП4 Поврзано со придржувањето кон точка Б400.19, обезбедувањето совети и препораки за да му се помогне на раководството на клиентот на ангажман за ревизија во извршувањето на неговите одговорности не претставува управувачка одговорност. Обезбедувањето совети и препораки на клиентот на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка и е опфатено во Оддел 600.

Б400.19

При вршење професионална дејност за клиент на ангажман за ревизија, фирмата треба да се задоволи со тоа дека раководството на клиентот ги прави сите расудувања и ги носи сите одлуки кои се соодветни за одговорноста на раководството. Ова вклучува стекнување на уверување дека раководството на клиентот:

- (a) Назначува лице што поседува соодветни вештини, знаење и искуство кое ќе биде одговорно во секое време за одлуките на клиентот и ќе ги надгледува активностите. Такво лице, пожелно од повисокото раководство, би ги разбрало:
 - (i) Целите, природата и резултатите на активностите; и
 - (ii) Одговорностите на соодветниот клиент и фирмата или фирма од мрежата.

Сепак, од лицето не се бара да поседува експертиза за извршување или повторно извршување на активностите.

- (б) Обезбедува надзор над активностите и ја оценува соодветноста на резултатите од активностите извршени за целите на клиентот.
- (в) Ја прифаќа одговорноста за активностите, доколку ги има,

што треба да се преземат, што произлегуваат од резултатите од активностите.

Поврзани ентитети

Б400.20 Како што е дефинирано, клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет што котира на берза ги вклучува сите негови поврзани ентитети. За сите останати ентитети, посочувањата на клиент на ангажман за ревизија во овој Дел ги вклучуваат сите поврзани ентитети врз кои клиентот има директна или индиректна контрола. Кога тимот на ангажманот за ревизија има сознание или има причина да верува дека односот или околностите кои вклучуваат друг поврзан ентитет на клиентот се релевантни за оценувањето на независноста на фирмата од клиентот, тогаш тимот на ревизија треба да го вклучи тој поврзан ентитет при идентификувањето, оценката и соодветното постапување во однос на законите по независност.

[Точките од 400.21 до 400.29 се намерно оставени празни]

Период во кој се бара одржување независност

Б400.30 Согласно барањата на овој Дел, независноста треба да се одржува во текот на двата периода, како што следува:

- (а) Периодот на ангажманот; и
- (б) Периодот што го опфаќаат финансиските извештаи.

400.30 МП1 Периодот на ангажманот започнува кога тимот на ангажманот започнува со извршување на ревизијата. Периодот на ангажманот завршува кога ќе биде издаден извештајот за ревизијата. Кога ангажманот има повторлив карактер, тогаш тој завршува со известувањето од која било страна дека професионалниот однос е завршен или со издавањето на финалниот извештај за ревизијата.

400.30 МП2 Периодот на ангажманот започнува кога тимот на ангажманот почнува да ја врши ревизијата. Периодот на ангажманот завршува кога ќе се издаде ревизорскиот извештај. Кога ангажманот е од повторлива природа, тој завршува по известувањето од која било од страните дека професионалниот однос престанал или со издавањето на конечниот ревизорски извештај.

Б400.31 Доколку ентитетот стане клиент на ангажман за ревизија во текот на или по периодот опфатен со финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење, тогаш фирмата треба да утврди дали се креирани какви било закани по независноста од:

- (а) Финансиските или деловните односи со клиентот на

ангажманот за ревизија во текот на или по периодот опфатен со финансиските извештаи, но пред прифаќањето на ангажманот за ревизија; или

(б) Претходните услуги обезбедени на клиентот на ангажманот за ревизија од страна на фирмата или фирма од мрежата.

400.31 МП1 Закани по независноста се создаваат доколку на клиент на ангажман за ревизија му е извршена услуга без уверување, во текот на, или по периодот кој е опфатен со финансиските извештаи, но пред тимот на ангажманот да започне со извршување на ревизијата, а таа услуга не би била дозволена за време на периодот на ангажманот.

400.31 МП2 Факторот што треба да се земе предвид во такви околности е дали резултатите од извршената услуга може да бидат дел или да влијаат на сметководствената евиденција, внатрешната контрола врз финансиското известување или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

400.31 МП3 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за соодветно да се постапи со таквите закани вклучуваат:

- Да не се назначуваат професионалци, кои вршеле услуга која не е услуга на уверување, како членови на тимот на ангажманот.
- Да се постави соодветен проверувач кој соодветно ќе ја провери работата извршена во врска со ревизијата, како и работата без уверување.
- Ангажирање друга фирма надвор од мрежата која ќе го оцени резултатот на услугата без уверување или ангажирање друга фирма надвор од мрежата да ја изврши повторно услугата без уверување до оној степен до кој е неопходно да ѝ се овозможи на таа друга фирма да ја преземе одговорноста за услугата.

400.31 МП4 Закана за независност создадена со обезбедување услуга која не претставува услуга на уверување, од страна на фирмата или фирма од мрежата пред периодот на ангажманот за ревизија или пред периодот опфатен со финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење, е елиминирана или намалена на прифатливо ниво доколку резултатите од таквата услуга биле користени или имплементирани во период ревидиран од друга фирма.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б400.32 Фирмата не треба да прифати назначување ревизор на ентитет од

јавен интерес на кој фирмата или фирма од мрежата му обезбедила услуга без уверување, пред таквото назначување, што може да создаде закана од самопроверка во однос на финансиските извештаи на кои фирмата ќе изрази мислење, освен ако:

- (а) Обезбедувањето таква услуга престанува пред почетокот на периодот на ангажманот за ревизија;
- (б) Фирмата презема мерки за справување со какви било закани за нејзината независност; и
- (в) Фирмата утврдува дека, според разумна и информирана трета страна, сите закани за независноста на фирмата се елиминирани или ќе бидат елиминирани или намалени на прифатливо ниво.

400.32 МП1 Активностите кои разумно и информирано трето лице би можело да ги смета за елиминирање или намалување на сите закани за независноста на прифатливо ниво, создадени од обезбедувањето услуги без уверување на ентитет од јавен интерес пред да биде назначен за ревизор на тој ентитет, вклучуваат:

- Резултатите од услугата биле предмет на ревизорски процедури во текот на ревизијата на финансиските извештаи за претходната година од страна на фирмата претходник.
- Фирмата ангажира професионален сметководител, кој не е член на фирмата што го изразува мислењето за финансиските извештаи, да изврши проверка на првиот ангажман за ревизија кој е под влијание на заканата од самопроверка, во согласност со целта на проверката на квалитет на ангажманот.
- Ентитетот од јавен интерес ангажира друга фирма надвор од мрежата да:
 - (i) ги оцени резултатите од услугата без уверување; или
 - (ii) повторно ја изврши услугата,

до степен кој е неопходен за да ѝ се овозможи на другата фирма да преземе одговорност за резултатот од услугата.

[Точките од 400.33 до 400.39 се намерно оставени празни]

Комуникација со оние кои се задолжени за управувањето

400.40 МП1 Точките Б300.9 и Б300.10 наведуваат барања кои се однесуваат на комуникација со оние кои се задолжени за управувањето.

400.40 МП2 Дури и кога не се бара со овој Кодекс, со применливите

професионални стандарди, законите или регулативата, се охрабрува редовна комуникација помеѓу фирмата и оние кои се задолжени за управувањето со клиентот во врска со односите и другите прашања кои според мислењето на фирмата, би можеле разумно да влијаат на независноста. Таквата комуникација им овозможува на оние кои се задолжени за управувањето да:

- (а) ги разгледаат расудувањата на фирмата при идентификување и оценување на заканите;
- (б) разгледаат како е постапено во однос на заканите вклучувајќи и оценка на соодветноста на применетите заштитни мерки кога таквите мерки се расположливи и можат да се применат; и
- (в) преземат соодветно дејствие.

Таквиот пристап може да биде од особена помош во поглед на заканите од заплашување и блискост.

[Точките од 400.41 до 400.49 се намерно оставени празни]

Фирми од мрежата

400.50 МП1 Фирмите најчесто креираат поголеми структури со други фирми и ентитети со цел да ја зголемат својата способност за обезбедување професионални услуги. Дали овие поголеми структури претставуваат мрежа, зависи од одредени факти и околности. Ова не зависи од тоа дали фирмите и ентитетите се различни и правно одвоени.

Б400.51 Фирма од мрежата треба да биде независна од клиентите на ангажманите за ревизија на другите фирми во рамките на мрежата како што тоа се бара во овој Дел.

400.51 МП1 Барањата за независност во овој Дел, кои се применливи за фирма која е дел од мрежа, се применуваат и за секој ентитет кој ја исполнува дефиницијата за фирма од мрежа. Не е неопходно ентитетот, исто така, да ја исполнува дефиницијата за фирма. На пример, консултантско биро или професионално правно биро може да претставува фирма од мрежата, но да не претставува фирма.

Б400.52 Кога една фирма е поврзана со поголема структура на други фирми и ентитети, фирмата треба да:

- (а) Примени професионално расудување за да утврди дали мрежата е креирана од таква голема структура;

- (б) Разгледа дали е веројатно дека разумна и информирана трета страна ќе заклучи дека ентитетите се поврзани на таков начин што постои мрежа; и
- (в) Примени вакво расудување конзистентно во рамките на таквата поголема структура.

Б400.53

При утврдување дали една мрежа е создадена од поголема структура на фирми и други ентитети, фирмата треба да заклучи дека постои мрежа кога таквата поголема структура има за цел да соработува и:

- (а) Јасно е дека целта е остварување добивка или поделба на трошоците помеѓу ентитетите во рамки на структурата. (види: точка 400.53 МП2);
- (б) Ентитетите во рамки на структурата имаат заедничка сопственост, контрола или управување. (види: точка 400.53 МП3);
- (в) Ентитетите во рамки на структурата имаат заеднички политики и процедури за управување со квалитет. (види: точка 400.53 МП4);
- (г) Ентитетите во рамки на структурата имаат заедничка деловна стратегија. (види: точка 400.53 МП5);
- (д) Ентитетите во рамки на структурата користат заедничко заштитено име. (види: точка 400.53 МП6, 400.53 МП7); или
- (ѓ) Ентитетите во рамки на структурата делат значаен дел од професионалните ресурси. (види: точки 400.53 МП8, 400.53 МП9).

400.53 МП1 Освен аранжманите кои се опишани во точка Б400.53, може да има и други аранжмани помеѓу фирмите и ентитетите во рамки на поголема структура која сочинува мрежа. Сепак, таквата поголема структура може да има за цел само олеснување во однос на упатување на работата, што самото по себе не ги исполнува критериумите за сочинување мрежа.

400.53 МП2 Поделбата на незначителни трошоци самото по себе не претставува мрежа. Дополнително на тоа, доколку поделбата на трошоци е ограничена само на оние трошоци кои се однесуваат на развојот на ревизорска методологија, прирачници или обуки, тоа самото по себе не претставува мрежа. Понатаму, здружување

помеѓу фирма и инаку неповрзан ентитет за заеднички да обезбедат услуга или некој продукт, самото по себе не претставува мрежа. (види: точка Б400.53(а)).

- 400.53 МП3 Заедничка сопственост, контрола или управување може да се постигне со договор или на друг начин. (види: точка Б400.53(б)).
- 400.53 МП4 Заеднички политики и процедури за управување со квалитет се оние кои се дизајнирани, имплементирани и се користат низ целата структура. (види: точка Б400.53(в)).
- 400.53 МП5 Заедничка деловна стратегија вклучува договор од страна на ентитетите за постигнување заеднички стратешки цели. Еден ентитет не претставува фирма од мрежа само со тоа што соработува со друг ентитет исклучиво за да одговорат заеднички на одредено барање за понуда за извршување професионална услуга. (види: точка Б400.53(г)).
- 400.53 МП6 Заедничко заштитено име вклучува заеднички иницијали или заедничко име. Една фирма користи заедничко заштитено име ако, на пример, при потпишување на извештајот за ревизија партнерот на фирмата го вклучува во потписот заедничкото заштитено име како дел од, или заедно со, името на фирмата. (види: точка Б400.53(д)).
- 400.53 МП7 Дури и фирмата да не припаѓа на мрежа и не користи заедничко заштитено име како дел од своето име на фирмата, таа може да се однесува како да припаѓа на мрежа доколку на својот меморандум или промотивен материјал посочува дека е член на здружение на фирми. Според тоа, доколку не се внимава на тоа како фирмата го објаснува таквото членство, може да се создаде впечаток дека фирмата припаѓа на мрежа. (види: точка Б400.53(д)).
- 400.53 МП8 Професионални ресурси вклучуваат:
- Заеднички системи кои на фирмите им овозможуваат да разменуваат информации, како што се податоци за клиенти, евиденција за наплата и време.
 - Партнери и друг персонал.
 - Технички одделенија кои даваат совети за технички прашања или прашања кои се специфични за дејноста, трансакции или настани за ангажманите за уверување.
 - Методологија за ревизија или прирачници за ревизија.
 - Семинари и ресурси за обука. (види: точка Б400.53(ѓ)).
- 400.53 МП9 Одлуката за тоа дали заедничките професионални ресурси се значителни, зависи од околностите. На пример:

- Заедничките ресурси може да бидат ограничени на заедничка методологија за ревизија или прирачници за ревизија, без размена на персонал или информации за клиентот или пазарот. Во такви околности не е веројатно дека заедничките ресурси ќе бидат значителни. Истото се однесува за обезбедување заедничка обука.
- Заедничките ресурси може да вклучуваат размена на персонал или информации, како на пример, кога вработените се одбираат од заедничка база, или во рамките на поголема структура е создадено заедничко техничко одделение за да им обезбеди технички совет на фирмите кои учествуваат во структурата што тие треба да го следат. Во такви околности, поверојатно е дека разумна и информирана трета страна ќе заклучи дека заедничките ресурси се значителни. (види: точка Б400.53(ѓ)).

Б400.54 Доколку фирма или мрежа продава составен дел на својата практика, и компонентата продолжува да го користи целото име, или дел од името на фирмата или мрежата во ограничен временски период, релевантните ентитети треба да утврдат како да го обелоденат фактот дека не се фирми од мрежа кога се претставуваат себеси пред надворешни страни.

400.54 МП1 Договорот за продажба на компонента на праксата може да утврдува дека, во текот на ограничен временски период, продадената компонента може да продолжи да го користи целото име, или дел од името на фирмата или мрежата и покрај тоа што таа повеќе не е поврзана со фирмата или мрежата. Во такви околности, иако двата ентитети и понатаму може да работат под заедничкото име, факт е дека тие не припаѓаат на поголема структура која има за цел заедничка соработка. Следствено на тоа, двата ентитети не претставуваат фирми на мрежа.

[Точките од 400.55 до 400.59 се намерно оставени празни]

Општа документација за независност кај ангажмани за ревизија и проверка

Б400.60 Фирмата треба да ги документира заклучоците во однос на усогласеноста со овој Дел и суштината на секоја релевантна дискусија која ги поткрепува тие заклучоци. Поконкретно:

- (а) Кога се применуваат заштитни мерки како одговор на закана, фирмата треба да ја документира природата на заканата и заштитните мерки кои постојат или се применети; и

- (б) Кога одредена закана бара значителна анализа и фирмата заклучила дека заканата е веќе на прифатливо ниво, фирмата треба да ја документира природата на заканата и образложението за заклучокот.

400.60 МП1 Документацијата обезбедува доказ за расудувањето на фирмата при формирање на заклучоците во врска со усогласеноста со овој Дел. Сепак, недостаток на документација не определува дали фирмата земала во предвид одредено прашање или дали фирмата е независна.

[Точките од 400.61 до 400.69 се намерно оставени празни]

Спојувања и стекнувања

Кога спојување на клиент креира закана

400.70 МП1 Како резултат на спојување или стекнување, еден ентитет може да стане поврзан ентитет со клиентот на ангажманот за ревизија. Закана за независност, а со тоа и можноста фирмата да продолжи со ангажманот за ревизија, може да биде креирана од претходни или тековни интереси или односи помеѓу фирмата или мрежата на фирмата и таквиот поврзан ентитет.

Б400.71 Во околностите наведени во точка 400.70 МП1,

- (а) Фирмата треба да ги идентификува и оцени претходните и тековни интереси и односи со поврзаниот ентитет кој, земајќи ги предвид сите преземени активности за соодветен одговор на заканата, може да влијаат на неговата независност и следствено на неговата можност, да продолжи со ангажманот за ревизија по датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно; и
- (б) Во врска со точката Б400.72, фирмата треба да преземе чекори за прекин на сите интереси или односи кои не се дозволени со Кодексот до датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно.

Б400.72 Како исклучок на точката Б400.71(б), доколку интересот или односот не можат разумно да бидат прекинати до датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно, фирмата ќе:

- (а) Направи оценка на заканата која е креирана од интересот или односот; и
- (б) Разговара со оние кои се задолжени за управувањето во

врска со причините поради кои интересот или односот не можат разумно да бидат прекинати до датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно и за оценката на степенот на закана.

400.72 МП1 Во некои околности, може да не биде разумно возможно да се прекине одреден интерес или однос кој креира закана до датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно. Причина за ова може да биде услуга без уверување, што ја обезбедува фирмата на поврзаниот ентитет, а која ентитетот не е во можност да ја префрли кај друг вршител на таква услуга до тој датум.

400.72 МП2 Фактори кои се релевантни во оценката на степенот на закана, која е креирана од спојувања и стекнувања, кога постојат интереси и односи кои не можат разумно да бидат прекинати вклучуваат:

- Природата и значајноста на интересот или односот.
- Природата и значајноста на односот на поврзаниот ентитет (на пример, дали поврзаниот ентитет е подружница или мајка).
- Должината на временскиот период до датумот на кој ќе може разумно да биде прекинат интересот или односот.

Б400.73 Доколку, следствено на дискусијата наведена во точка Б400.72(б), оние кои се задолжени за управување бараат фирмата да продолжи да дејствува во улога на ревизор, фирмата треба да го стори тоа само ако:

- (а) Интересот или односот биде прекинат во најбрз можен разумен временски период, но не подоцна од шест месеци по датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно;
- (б) Кој било поединец кој има таков интерес или однос, вклучувајќи и интерес или однос кој настанал преку извршување на услугата без уверување, а кој не би бил дозволен според оддел 600 и неговите пододелки, нема да биде член на тимот на ангажманот за ревизија ниту поединец кој е одговорен за проверка на квалитет на ангажманот; и
- (в) Се применат преодни мерки, како што е неопходно, и тие да бидат предмет на разговор со оние кои се задолжени за управувањето.

400.73 МП1 Примери на такви преодни мерки вклучуваат:

- Да се изврши проверка на работата извршена во врска со ревизијата или работата во врска со услугите без уверување од страна на професионален сметководител, како што е соодветно.
- Да се изврши проверка која е усогласена со целта на проверка на квалитетот на ангажманот, од страна на професионален сметководител, кој не е член на фирмата која изразува мислење за финансиските извештаи.
- Да се ангажира друга фирма која ќе ги оцени резултатите на услугата без уверување или да се вклучи друга фирма, повторно да изврши услугата без уверување до степен кој е неопходен за да ѝ овозможи на другата фирма да преземе одговорност за извршената услуга.

Б400.74

Можно е фирмата да завршила значителен дел од работата за ангажманот за ревизија пред датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно и може да биде во можност да ги заврши останатите ревизорски процедури во рамки на краток временски период. Во такви околности, доколку оние кои се задолжени за управувањето бараат од фирмата да го заврши ангажманот за ревизија додека нивниот интерес или однос, како што е идентификуван во точка 400.70 МП1, продолжува, фирмата треба да го стори тоа само ако:

- (а) го оценила степенот на закана и разговарала во врска со резултатите со оние кои се задолжени за управувањето;
- (б) е во согласност со барањата од точка Б400.73 од (б) до (в); и
- (в) улогата на ревизор му престане не подоцна од датумот на кој е издаден извештајот за ревизија.

Доколку и понатаму е загрозна објективноста

Б400.75

Дури и да можат да се исполнат сите барања наведени во точките Б400.71 до Б400.74, фирмата треба да определи дали околностите кои се идентификувани во точка 400.70 МП1 креираат закана на која не може соодветно да се одговори, така што објективноста ќе биде загрозна. Во таков случај, фирмата треба да го прекине својот ангажман за ревизија.

Документација

Б400.76

Фирмата треба да ги документира:

- (а) Сите интереси или односи кои се идентификувани во точка 400.70 МП1, кои нема да бидат прекинати до датумот на кој спојувањето или стекнувањето станува ефективно и причините поради кои тие нема да бидат прекинати;
- (б) Преодните мерки што се применети;
- (в) Резултатите од разговорите со оние кои се задолжени за управувањето; и
- (г) Причините поради кои претходните и тековните интереси и односи не креираат закана со која би била загрозена објективноста.

[Точките од 400.77 до 400.79 се намерно оставени празни.]

Прекршување на одредбата за независност за ангажмани за ревизија и проверка

Кога фирмата идентификува прекршок

Б400.80 Доколку фирмата заклучи дека настанало прекршување на одредено барање од овој Дел, фирмата треба да:

- (а) го заврши, прекине или отстрани интересот или односот кој го креира прекршокот и соодветно да постапи со последиците од прекршокот;
- (б) разгледа дали во однос на прекршокот се применливи какви било правни и законски барања и, доколку се:
 - (i) да се усогласи со тие барања; и
 - (ii) да разгледа дали треба да се пријави прекршокот на професионално или регулаторно тело или надзорен орган доколку таквото пријавување е вообичаена пракса или се очекува во релевантното законодавство;
- (в) комуницира навремено во врска со прекршокот, во согласност со своите политики и процедури, со:
 - (i) Партнерот на ангажманот;
 - (ii) Поединец со оперативна одговорност за усогласеност

со барањата за независност;

- (iii) Други релевантни вработени во фирмата и, кога е соодветно, мрежата; и
 - (iv) Оние кои според барањата за независност наведени во Делот 4А треба да преземат соодветни дејствија;
- (г) ја оцени значајноста на прекршокот и неговото влијание врз објективноста на фирмата и способноста за издавање на ревизорски извештај; и
- (д) во зависност од значајноста на прекршокот, да утврди:
- (i) дали треба да го прекине ангажманот за ревизија; или
 - (ii) дали постои можност да преземе дејствија кои задоволително ќе одговорат на последиците од прекршокот и дали таквите дејствија може да бидат преземени и се соодветни во околностите.

При утврдување на погоренаведеното, фирмата треба да примени професионално расудување и да земе предвид дали е веројатно дека разумна информирана трета страна ќе заклучи дека објективноста на фирмата би можела да биде компромитирана, и според тоа, фирмата не би била во можност да издаде ревизорски извештај.

400.80 МП1 Прекршок на одредба од овој Дел би можела да настане и покрај тоа што фирмата има систем за управување со квалитет кој е дизајниран за да одговори на барањата за независност. Како резултат на прекршокот може да биде неопходно да се прекине ангажманот за ревизија.

400.80 МП2 Значајноста и влијанието на прекршокот врз објективноста на фирмата и способноста за издавање ревизорски извештај ќе зависат од следниве фактори:

- Природата и времетраењето на прекршокот.
- Бројот и природата на какви било претходни прекршоци во однос на тековниот ангажман за ревизија.
- Дали член на тимот на ангажманот за ревизија бил запознаен со некој интерес или однос кој го креирал прекршокот.
- Дали поединецот кој го креирал прекршокот е член на тимот на ангажманот за ревизија или друг поединец за кој се

предвидени барања за независност.

- Ако прекршокот се однесува на член на тимот на ангажманот за ревизија, улогата на тој поединец.
- Ако прекршокот е креиран од обезбедување професионална услуга, влијанието на таа услуга, доколку има, на сметководствената евиденција или на износите што се прикажани во финансиските извештаи за кои фирмата треба да изрази мислење.
- Опсегот на законите од личен интерес, застапување, заплашување или други закани кои се креирани со прекршокот.

400.80 МПЗ Во зависност од значајноста на прекршокот, примери на активности кои фирмата може да ги смета за задоволителни, како одговор на прекршокот, вклучуваат:

- Отстранување на релевантниот поединец од тимот на ангажманот за ревизија.
- Ангажирање други поединци за извршување дополнителна проверка на ревизорската работа, која е под влијание на заканата или повторно извршување на таа работа до степен до кој тоа е неопходно.
- Препорака до клиентот на ангажманот за ревизија за ангажирање друга фирма која ќе ја провери или повторно ќе ја изврши ревизорската работа која е под влијание на заканата до степен до кој тоа е неопходно.
- Доколку прекршокот се однесува на услуга без уверување, а која влијае на сметководствената евиденција или на износите прикажани во финансиските извештаи, ангажирање друга фирма, која ќе ги оцени резултатите на услугата без уверување или ангажирање друга фирма која повторно ќе ја изврши услугата без уверување до степенот кој е неопходен за да ѝ овозможи на другата фирма да ја преземе одговорноста за услугата.

Б400.81

Доколку фирмата утврди дека не можат да се преземат активности со кои ќе се одговори на последиците од прекршокот на задоволително ниво, фирмата треба да ги информира оние кои се задолжени за управувањето во најкус можен рок и да преземе чекори кои се неопходни за прекин на ангажманот за ревизија во согласност со применливите законски или регулаторни барања. Онаму каде што не е дозволен прекин на ангажманот во согласност со законите или регулативата, фирмата треба да

постапи во согласност со утврдените барања за известување или обелоденување.

Б400.82

Доколку фирмата утврди може да се преземат дејствија со кои ќе се одговори на последиците од прекршокот на задоволително ниво, фирмата треба да разговара со оние кои се задолжени за управувањето за:

- (а) Значајноста на прекршокот, вклучувајќи ги и неговата природа и времетраење;
- (б) Тоа како настанал прекршокот и како бил идентификуван;
- (в) Дејствијата кои се предложени или преземени и зошто со таквите дејствија задоволително ќе се одговори на последиците од прекршокот и ќе ѝ овозможат на фирмата да издаде ревизорски извештај;
- (г) Заклучокот дека, според професионалното расудување на фирмата, објективноста не е компромитирана и образложението за таквиот заклучок; и
- (д) Сите чекори кои се предложени или преземени од страна на фирмата за намалување или одбегнување на ризикот од понатамошно настанување прекршоци.

Ваквите разговори треба да се случат во најкус можен рок, освен ако не е определен алтернативен временски период за известување за помалку значајните прекршоци, од страна на оние кои се задолжени за управувањето.

Комуницирање во врска со прекршоците со оние кои се задолжени за управувањето

400.83 МП1 Точките Б300.9 и Б300.10 ги утврдуваат барања во однос на комуницирањето со оние кои се задолжени за управувањето.

Б400.84

Во однос на прекршоците, фирмата треба да комуницира по писмен пат со оние кои се задолжени за управувањето во врска со:

- (а) Сите прашања за кои е разговарано во согласност со точка Б400.82 и да обезбеди потврда од оние кои се задолжени за управувањето дека се преземени, или можат да бидат преземени, дејствија со кои на задоволително ниво соодветно ќе се постапи со последиците на прекршокот; и
- (б) Опис на:

- (i) Политиките и процедурите на фирмата кои се релевантни за прекршокот и кои се дизајнирани за да ѝ обезбедат разумно уверување дека е одржана независноста; и
- (ii) Сите чекори што фирмата ги презела или ги предложила да ги преземе за намалување или одбегнување на ризикот од понатамошно настанување прекршоци.

Б400.85 Доколку оние кои се задолжени за управувањето не потврдат дека со дејствијата кои се предложени од страна на фирмата во согласност со точка Б400.80(д)(ii) на задоволително ниво соодветно ќе се постапи во однос на последиците на прекршокот, фирмата треба да преземе неопходни чекори за прекин на ангажманот за ревизија во согласност со точка Б400.81.

Прекршоци кои се случиле пред да биде издаден претходниот извештај на ревизорот

Б400.86 Доколку прекршокот настанал пред издавањето на претходниот извештај на ревизорот, фирмата треба да постапи во согласност со одредбите на Делот 4А при проценка на значајноста на прекршокот и неговото влијание врз објективноста на фирмата и неговата способност за издавање ревизорски извештај во тековниот период.

Б400.87 Исто така, фирмата треба да:

- (a) го разгледа влијанието на прекршокот, доколку постои, врз објективноста на фирмата во врска со какви било ревизорски извештаи кои биле претходно издадени, и можноста за повлекување на таквите ревизорски извештаи; и
- (b) разговара во врска со тоа прашање со оние кои се задолжени за управувањето.

Документација

Б400.88 При усогласувањето со барањата наведени во точките од Б400.80 до Б400.87, фирмата треба да ги документира:

- (a) Прекршокот;
- (b) Преземените активности;

- (в) Клучните одлуки кои се донесени;
- (г) Сите прашања за кои е разговарано со оние кои се задолжени за управувањето; и
- (д) Сите разговори кои се направени со професионални или регулаторни тела или надзорни органи.

Б400.89

Доколку фирмата продолжи со ангажманот за ревизија, треба да ги документира:

- (а) Заклучокот дека, според професионалното расудување на фирмата, објективноста не е компромитирана; и
- (б) Причината поради која преземените активности со кои на задоволително ниво соодветно ќе одговори на последиците на прекршокот така што фирмата може да го издаде ревизорскиот извештај.

ОДДЕЛ 405

РЕВИЗИИ НА ГРУПАЦИЈА

Вовед

405.1 Одделот 400 бара фирмата да биде независна кога врши ангажман за ревизија и да ја примени концепциската рамка утврдена во Оддел 120 за да ги идентификува, оцени и да одговори на законите за независност. Овој дел ги поставува специфичните барања и материјалот за примена што се релевантни за примена на концепциската рамка при извршување ангажман за ревизија на групација.

Барања и материјал за примена

Општо

405.2 МП1 МСР се применуваат за ревизија на финансиските извештаи на групација. МСР 600 (Ревидиран) се однесува на посебни разгледувања во врска со ревизија на финансиските извештаи на групација, вклучително и кога се вклучени ревизори на компонента. МСР 600 (Ревидиран) бара од партнерот за ангажман на групацијата да преземе одговорност да потврди дали ревизорите на компонентата ги разбираат и ќе се усогласат со релевантните етички барања, вклучително и оние што се поврзани со независноста, кои се однесуваат на ревизија на групацијата. Барањата за независност наведени во МСР 600 (Ревидиран) или други релевантни ревизорски стандарди применливи за ревизии на групации кои се еквивалентни на МСР 600 (Ревидиран) се оние што се наведени во овој оддел.

405.2 МП2 Ревизорската фирма на компонентата што учествува во ревизија на групација може посебно да издаде ревизорско мислење за финансиските извештаи на клиентот на ангажман за ревизија на компонентата. Во зависност од околностите, ревизорската фирма на компонентата можеби ќе треба да се придржува до различни барања за независност кога врши ревизорска работа за ревизија на групација и одделно издава ревизорско мислење за финансиските извештаи на клиентот на ангажман за ревизија на компонента поради законски, регулаторни или други причини.

Комуникација помеѓу ревизорската фирма на групацијата и ревизорската фирма на компонентата

Б405.3 МСР 600 (Ревидиран) бара од партнерот на ангажманот на групацијата да преземе одговорност да го запознае ревизорот на

компонентата со релевантните етички барања, кои се применливи со оглед на природата и околностите на ангажманот за ревизија на групацијата. Кога ревизорската фирма на компонентата ќе се запознае со релевантните етички барања, ревизорската фирма на групацијата во соодветно време треба да ги достави потребните информации за да ѝ овозможи на ревизорската фирма на компонентата да ги исполни своите одговорности во согласност со овој оддел.

405.3 МП1 Примери за прашања за кои ревизорската фирма на групацијата може да комуницира вклучуваат:

- Дали клиентот на ангажман за ревизија на групацијата е ентитет од јавен интерес и релевантните етички барања што се применуваат за ангажманот за ревизија на групацијата.
- Поврзаните ентитети и другите компоненти во рамки на групацијата што е клиент за ревизија кои се релевантни за разгледувањата за независност што се применуваат за ревизорската фирма на компонентата и членовите на тимот на ангажманот за ревизија на групацијата во, или ангажирани од, таа фирма.
- Периодот во кој се бара од ревизорската фирма на компонентата да биде независна.
- Дали партнерот на ревизија кој работи на компонентата за целите на ревизија на групацијата е клучен партнер за ревизија на групацијата.

Б405.4 МСР 600 (Ревидиран), исто така, бара од партнерот на ангажманот на групацијата да побара од ревизорот на компонентата да комуницира за тоа дали ревизорот на компонентата ги исполнил релевантните етички барања, вклучително и оние што се поврзани со независноста, кои се однесуваат на ангажманот за ревизија на групацијата. За целите на овој оддел, таквото барање ќе ја вклучи комуникацијата за:

- (а) Какви било прашања за независност што бараат значајно расудување; и
- (б) Во врска со тие прашања, заклучокот на ревизорската фирма на компонентата за тоа дали заканите за нејзината независност се на прифатливо ниво, како и образложението за тој заклучок.

405.4 МП1 Доколку на партнерот за групацискиот ангажман му го привлече вниманието прашање што укажува дека постои закана за независност, МСР 220 (Ревидиран) бара од партнерот на ангажман

на групацијата да ја оцени заканата и да преземе соодветни мерки.

Разгледувања за независност кои се применливи за поединци

Членови на тимот на ангажман за ревизија на групација во, или ангажирани од, фирма за ревизија на групацијата и нејзините фирми од мрежата

Б405.5 Членовите на тимот на ангажман за ревизија на групација во, или ангажирани од, ревизорската фирма на групацијата и нејзините фирми од мрежата треба да бидат независни од клиентот на ангажманот за ревизија на групацијата во согласност со барањата од овој Дел, кои се применливи за тимот на ангажман за ревизија.

Други членови на тимот на ангажман за ревизија на групација

Б405.6 Членовите на тимот на ангажман за ревизија на групација во, или ангажирани од, ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата треба да бидат независни од:

- (а) Компонентата која е клиент на ангажман за ревизија;
- (б) Ентитетот за чиишто финансиски извештаи на групацијата, ревизорската фирма на групацијата изразува мислење; и
- (в) Секој ентитет врз кој ентитетот од потточка (б) има директна или индиректна контрола, под услов тој ентитет да има директна или индиректна контрола врз клиентот на ангажманот за ревизија на компонентите,

во согласност со барањата од овој Дел кои се применливи за тимот на ангажманот за ревизија.

Б405.7 Во врска со поврзани ентитети или компоненти во рамките на клиентот на ангажманот за ревизија на групацијата, различни од оние што се опфатени во точка Б405.6, член на тимот на ангажманот за ревизија на групацијата во, или ангажиран од, фирма за ревизија на компонента надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата, треба да ја извести ревизорската фирма на компонентата за секој однос или околност за која поединецот знае или има причина да верува дека може да создаде закана за независност на поединецот во контекст на ревизијата на групацијата.

405.7 МП1 Примери на односи или околности што го вклучуваат поединецот или некој од членовите на потесното семејство на поединецот, како што е применливо, кои се релевантни за разгледување на поединецот кога се усогласува со точка Б405.7 вклучуваат:

- Директно или материјално индиректно финансиско учество во ентитетот кој има контрола врз клиентот на ангажманот за ревизија на групацијата, доколку клиентот на ревизија на групацијата е материјален за тој ентитет (види Оддел 510).
- Заем или гаранција кои вклучуваат: (види Оддел 511)
 - Ентитет кој не е банка или слична институција освен ако заемот или гаранцијата се нематеријални; или
 - Банка или слична институција, освен ако заемот или гаранцијата се дадени согласно редовните процедури, правила и услови за кредитирање.
- Деловен однос кој е значаен или вклучува материјално финансиско учество (види Оддел 520).
- Член на потесното семејство кој е: (види Оддел 521)
 - Директор или раководно лице на ентитетот; или
 - Вработен на позиција на која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на ентитетот.
- Поединецот кој служи како, или неодамна служел како: (види Оддел 522 и Оддел 523)
 - Директор или раководно лице на ентитетот; или
 - Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на ентитетот.

Б405.8 По добивањето на известувањето како што е наведено во точка Б405.7, ревизорската фирма на компонентата треба да ги процени и треба да ги реши сите закани за независност создадени од односот или околностите на поединецот.

Разгледувања за независност што се применливи за ревизорската фирма на групацијата

Б405.9 Ревизорската фирма на групацијата треба да биде независна од групацијата која е клиент на ангажманот за ревизија, во согласност со барањата од овој Дел кои се применливи за фирмата.

Разгледувања за независност што се применливи за фирми од мрежата на ревизорската фирма на групација

Б405.10 Фирма од мрежата на ревизорската фирма на групацијата треба да биде независна од групацијата која е клиент за ревизија, во согласност со барањата од овој Дел кои се применливи за фирма од мрежата.

Разгледувања за независност кои се применливи за ревизорските фирми на компонентите надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата

Сите клиенти на ревизија во рамки на групацијата

Б405.11 Ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата треба да:

- (а) Биде независна од компонентата која е клиент на ангажманот за ревизија, во согласност со барањата наведени во овој Дел кои се применливи за фирмата во однос на сите клиенти на ангажмани за ревизија;
- (б) Ги применува релевантните барања во точките Б510.4(а), Б510.7 и Б510.9 во однос на финансиските интереси во ентитетот, за чиишто финансиски извештаи на групацијата ревизорската фирма изразува мислење; и
- (в) Ги применува релевантните барања во Оддел 511 во однос на заемите и гаранциите што го вклучуваат ентитетот, а за чии финансиски извештаи ревизорската фирма на групацијата изразува мислење.

Б405.12 Кога ревизорската фирма за ревизија на компонента надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата знае, или има причина да верува, дека некоја поврзаност или околност која го вклучува клиентот на ангажманот за ревизија на групацијата, надвор од оние што се наведени во точка Б405.11(б) и (в), е релевантна за оценка на независноста на ревизорската фирма на компонентата од компонентата која е клиент на ангажманот за ревизија, ревизорската фирма на компонентата треба да ја вклучи таа поврзаност или околност при идентификување, оценување и справување со законите за независност.

Б405.13 Кога ревизорската фирма за ревизија на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата знае, или има причина да верува, дека поврзаноста или околностите на фирмата во мрежата на ревизорската фирма на компонентата со компонентата која е клиент на ангажманот за ревизија или групацијата која е клиент на ангажманот за ревизија создава закана за независност на ревизорската фирма на компонентата,

тогаш ревизорската фирма на компонентата треба да ја оцени и да одговори на секоја таква закана.

Период во кој се бара независност

405.14 МП1 Посочувањата во точките Б400.30 и 400.30 МП1 на финансиските извештаи и ревизорскиот извештај се однесуваат на финансиските извештаи на групацијата и ревизорскиот извештај за финансиските извештаи на групацијата, соодветно, кога се применуваат во овој оддел.

Групации кои се клиенти на ангажман за ревизија што не се ентитети од јавен интерес

Б405.15 Кога групацијата која е клиент за ревизија не е ентитет од јавен интерес, ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата треба да биде независна од клиентот на ангажманот за ревизија на компонентата, во согласност со барањата наведени во овој Дел, кои се применливи за клиентите за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес за целите на ревизија на групацијата.

405.15 МП1 Кога ревизорската фирма за ревизија на компонента надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата, исто така, врши ангажман за ревизија за компонентата која е клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес, поради други причини освен ревизија на групацијата, на пример, законска ревизија, барањата за независност кои се релевантни за ревизијата на клиенти што се ентитети од јавен интерес се применуваат и за тој ангажман.

Групации кои се клиенти на ангажман за ревизија што се ентитети од јавен интерес

Услуги без уверување

Б405.16 Согласно точката Б405.17, кога групацијата која е клиент за ревизија е ентитет од јавен интерес, тогаш ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата, треба да се придржува кон одредбите наведени во Оддел 600, што се применуваат за ентитетите од јавен интерес во однос на обезбедувањето услуги без уверување, на клиентот на ангажман за ревизија на компонентата.

405.16 МП1 Онаму каде што групацијата која е клиент за ревизија е ентитет од јавен интерес, тогаш на ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата ѝ е забрането, на пример:

- Обезбедување сметководствени и книговодствени услуги на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес (види Оддел 601).
- Дизајнирање на системот за информатичка технологија, или негов дел, за компонента која е клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес, каде што таков систем за информатичка технологија генерира информации за сметководствената евиденција или финансиските извештаи на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија (види Оддел 606).
- Дејствување во улога на застапување за компонента која е клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес, во решавањето спор или судски спор пред трибунал или суд (види Оддел 608).

405.16 МП2 Финансиските информации за кои ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата врши ревизорски процедури кои се релевантни за оценка на заканата од самопроверка, што може да се создаде со обезбедувањето на услугата без уверување од страна на ревизорската фирма на компонентата, а со тоа и примената од Оддел 600. На пример, ако ревизорските процедури на ревизорска фирма на компонентата се ограничени на одредена ставка како што е залиха, резултатите од која било услуга без уверување, која е дел или влијае на сметководствената евиденција или на финансиските информации поврзани со сметководството за, или внатрешните контроли врз, залихите се релевантни за проценка на заканата од самопроверка.

Б405.17 По исклучок од точка Б405.16, ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата, може да обезбеди услуга без уверување која не е забранета според Оддел 600 на ревизорската фирма на компонентата, без да комуницира за информациите за предложената услуга без уверување со оние кои се задолжени за управувањето со групацијата која е клиент за ревизија или добивање нивна согласност во врска со обезбедувањето на таа услуга, како што е наведено во точките Б600.21 до Б600.24.

Клучни партнери за ревизија

Б405.18 Партнерот на ангажманот на групацијата треба да утврди дали ревизорскиот партнер кој врши ревизорска работа на компонента за целите на ревизија на групацијата е клучен партнер за ревизија на групацијата. Доколку е така, партнерот на ангажманот на

групацијата треба да:

- (а) Комуницира за таа определба со тој поединец; и
- (б) Наведе:
 - (i) Во случај на сите клиенти на ревизија на групација, дека поединецот е предмет на точка Б411.4, и
 - (ii) Во случај на клиенти на ревизија на групација кои се ентитети од јавен интерес, дека поединецот исто така е предмет на точките Б524.6, Б540.5(в) и Б540.21(ii)

405.18 МП1 Клучниот партнер на ревизија донесува клучни одлуки или прави расудувања за значајни прашања во однос на ревизијата на финансиските извештаи на групацијата за кои ревизорската фирма на групацијата изразува мислење за ревизија на групацијата.

Промени во компонентите

Сите клиенти на ревизија во рамки на групација

Б405.19 Кога ентитетот кој не е поврзан ентитет станува компонента во рамки на групацијата која е клиент за ревизија, ревизорската фирма на групацијата ги применува точките Б400.71 до Б400.76.

Промени во ревизорските фирми на компонентите

Сите клиенти на ревизија во рамки на групација

405.20 МП1 Може да постојат околности во кои ревизорската фирма на групацијата бара друга фирма да изврши ревизорска работа како ревизорска фирма на компонентата за време или по периодот опфатен со финансиските извештаи на групацијата, на пример поради спојување или преземање клиент. Закана за независност на ревизорската фирма на компонентата може да биде создадена од:

- (а) Финансиски или деловни односи на ревизорската фирма на компонентата со компонентата која е клиент на ангажманот за ревизија за време или по периодот опфатен со финансиските извештаи на групацијата, но пред ревизорската фирма на компонентата да се согласи да ја изврши ревизорската работа; или
- (б) Претходни услуги обезбедени на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија од страна на ревизорската фирма на компонентата.

405.20 МП2 Точките 400.31 МП1 до МП3 го поставуваат материјалот за

примена што е применлив за проценка на заканите за независност за ревизорската фирма на компонентата, доколку ревизорската фирма на компонентата обезбедила услуга без уверување на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија во текот на или по периодот опфатен со финансиските извештаи на групацијата, но пред ревизорската фирма на компонентата да започне да ја врши ревизорската работа за целите на ревизија на групацијата, и таквата услуга нема да биде дозволена за време на периодот на ангажманот.

405.20 МПЗ Точката 400.31 МП4 го прикажува материјалот за примена што е применлив за проценка на заканите за независност на ревизорската фирма на компонентата, доколку ревизорската фирма на компонентата обезбедила услуги без уверување пред периодот опфатен со финансиските извештаи на групацијата.

Групации кои се клиенти на ангажман за ревизија што се ентитети од јавен интерес

405.21 МП1 Точките Б400.32 и 400.32 МП1 се применуваат кога ревизорската фирма на компонентата се согласува да врши ревизорска работа за цели на ревизија на групација во врска со клиент за ревизија на групација кој е ентитет од јавен интерес, доколку ревизорската фирма на компонентата претходно обезбедила услуга без уверување на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија.

405.21 МП2 Точките Б600.25 и 600.25 МП1 се применуваат во врска со услугата без уверување, која била обезбедена на компонентата тековно или претходно, од страна на ревизорска фирма на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија, кога групацијата која е клиент за ревизија последователно ќе стане ентитет од јавен интерес.

Прекршување на одредбата за независност кај ревизорска фирма на компонента

- 405.22 МП1 Може да дојде до прекршување на одредбата од овој дел и покрај тоа што ревизорската фирма на компонентата има систем за управување со квалитет, дизајниран да одговори на барањата за независност. Точките Б405.23 до Б405.29 се релевантни за ревизорската фирма на групацијата во определувањето дали би можело да ја користи работата на ревизорската фирма на компонентата, во случај на настанување прекршоци кај ревизорската фирма на компонентата.
- 405.22 МП2 Во случај на прекршок кај ревизорската фирма на компонентата во рамки на мрежата на ревизорската фирма на групацијата, точките Б400.80 до Б400.89 се применуваат и за ревизорската фирма на групацијата во однос на ревизија на групацијата, како што е применливо.

Кога ревизорската фирма на компонентата ќе идентификува прекршување

Б405.23 Доколку ревизорската фирма на компонентата заклучи дека настанало прекршување на овој дел, ревизорската фирма на компонентата треба да:

- (а) Го заврши, суспендира или елиминира интересот или односот што го создал прекршувањето и да ги реши последиците од прекршувањето;
- (б) Го оцени значењето на прекршувањето и неговото влијание врз објективноста и способноста на ревизорската фирма на компонентата да врши ревизорска работа за целите на ревизија на групацијата;
- (в) Во зависност од значењето на прекршувањето, определи дали е можно да се преземат мерки што на задоволително ниво даваат одговор на последиците од прекршувањето и дали таквото дејство може да се преземе и е соодветно во околностите; и
- (г) Веднаш да комуницира писмено за прекршувањето со партнерот на ангажманот во групацијата, вклучително и проценката од страна на ревизорската фирма на компонентата за значајноста на прекршувањето и сите активности што се предложени или преземени за да се одговори на последиците од прекршувањето.

405.23 МП1 Точките 400.80 МП2 и МП3 го наведуваат материјалот за примена кој е релевантен за оценка на ревизорската фирма на компонентата, за значењето и влијанието на прекршувањето врз

објективноста и способноста на ревизорската фирма на компонентата да даде мислење или заклучок за ревизорската работа извршена во компонентата, за целите на ревизијата на групацијата и разгледување какви било активности што би можеле да се преземат за задоволително да се одговори на последиците од прекршувањето.

Б405.24

По приемот на известувањето на ревизорската фирма на компонентата за прекршувањето, партнерот на ангажманот на групацијата треба да ја:

- (а) Провери оценката на ревизорската фирма на компонентата за значењето на прекршувањето и нејзиното влијание врз објективноста на ревизорската фирма на компонентата, и секоја активност што може да се преземе или била преземена за да се одговори на последиците од прекршувањето;
- (б) Оцени способноста на ревизорската фирма на групацијата да ја користи работата на ревизорската фирма на компонентата за целите на ревизија на групацијата; и
- (в) Определи потребата од какви било дополнителни активности.

Б405.25

При примена на точката Б405.24, партнерот на ангажманот на групацијата ќе примени професионално расудување и треба да разгледа дали разумна и информирана трета страна веројатно ќе заклучи дека објективноста на ревизорската фирма на компонентата е загрозна и затоа, ревизорската фирма на групацијата не е во можност да ја користи работата на ревизорската фирма за компонентата за целите на ревизија на групацијата.

405.25 МП1

Доколку партнерот на ангажманот на групацијата утврди дека последиците од прекршувањето биле задоволително решени од страна на ревизорската фирма на компонентата и дека не е загрозна објективноста на ревизорската фирма на компонентата, ревизорската фирма на групацијата може да продолжи да ја користи работата на ревизорската фирма на компонентата за ревизија на групацијата. Во одредени околности, партнерот на ангажманот на групацијата може да утврди дека се потребни дополнителни активности за задоволително решавање на прекршувањето, за да се искористи работата на ревизорската фирма на компонентата. Примери за такви активности вклучуваат ревизорската фирма на групацијата да спроведе специфични постапки за областите погодени од прекршувањето или да бара од ревизорската фирма на компонентата да изврши соодветна

корективна работа на погодените области.

405.25 МП2 МСР 600 (Ревидиран) утврдува дека, ако имало прекршување од ревизорот на компонентата и прекршувањето не е задоволително решено, ревизорот на групацијата не може да ја користи работата на тој ревизор на компонентата. Во тие околности, партнерот на ангажманот на групацијата може да најде други начини за да ги добие потребните ревизорски докази за финансиските информации на компонентата која е клиент на ревизија. Примерите за такви начини вклучуваат, ревизорската фирма на групацијата да ја изврши потребната ревизорска работа врз финансиските информации на компонентата која е клиент на ревизија, или да бара друга ревизорска фирма да изврши таква ревизорска работа врз компонентата.

Дискусија со оние кои се задолжени за управување со клиентот на ангажман за ревизија на групацијата

405.26 МП1 Во однос на прекршувањата од страна на ревизорската фирма на компонентата во рамки на мрежата на ревизорската фирма, се применува точка Б400.84.

Б405.27 Во однос на прекршувањата од страна на ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата, ревизорската фирма на групацијата треба да разговара со оние кои се задолжени за управување со клиентот на ангажман за ревизија на групацијата за:

- (а) Оценка на ревизорската фирма на компонентата за значењето и влијанието на прекршувањето врз објективноста на ревизорската фирма на компонентата, вклучувајќи ја природата и времетраењето на прекршувањето и активноста што може да се преземе или била преземена; и
- (б) Дали:
 - (i) Спроведените активности на задоволително ниво ќе одговорат, или одговориле на последиците од прекршувањето; или
 - (ii) Ревизорската фирма на групацијата ќе користи други начини за да ги добие потребните ревизорски докази за финансиските информации на компонентата која е клиент на ангажман за ревизија.

Таквата дискусија треба да се одржи што е можно поскоро, освен ако не е одредено алтернативно време од оние кои се задолжени за управувањето за пријавување помалку значајни прекршувања.

Б405.28 Ревизорската фирма на групацијата треба да комуницира во писмена форма со оние кои се задолжени за управувањето со групацијата која е клиент на ангажман за ревизија за прашањата што се дискутирани во согласност со точка Б405.27 и треба да добие согласност од оние кои се задолжени за управувањето дека може да се преземат активности или биле преземени за задоволително решавање на последиците од прекршувањето.

Б405.29 Доколку оние кои се задолжени за управувањето не се согласат дека активноста која може да се преземе или била преземена, задоволително би ги решила последиците од прекршувањето на ревизорската фирма на компонентата, ревизорската фирма на групацијата не треба да ја користи работата извршена од ревизорската фирма на компонентата за целите на ревизија на групацијата.

ОДДЕЛ 410

НАДОМЕСТОЦИ

Вовед

410.1 Од фирмите се бара да бидат усогласени со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 со цел да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите врз независноста.

410.2 Оддел 330 го утврдува материјалот за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка каде што нивото и природата на надоместоците и другите договори за наградување може да создадат закана од личен интерес за усогласеноста со еден или повеќе од основните принципи. Овој оддел ги поставува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка за идентификување, оценување и одговор на заканите за независност кои произлегуваат од надоместоците што им се наплаќаат на клиентите на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Општо

410.3 МП1 За надоместоците за професионални услуги вообичаено преговара и ги плаќа клиентот на ангажманот за ревизија и тие може да креираат закани за независност. Оваа практика е општопризнаена и прифатена од наменетите корисници на финансиските извештаи.

- 410.3 МП2 Во случај кога клиентот на ангажман за ревизија е ентитет од јавен интерес, зголемени се очекувањата на засегнатите страни во врска со независноста на фирмата. Бидејќи транспарентноста може да послужи за подобро информирање на ставовите и одлуките на оние што се задолжени за управувањето, како и широк опсег на засегнати страни, овој оддел предвидува обелоденување информации поврзани со надоместоците и на оние кои се задолжени за управувањето и на засегнатите страни, генерално за клиентите на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес.
- 410.3 МП3 За целите на овој оддел, надоместоците за ревизија опфаќаат надоместоци или други видови наградување за ревизија или проверка на финансиските извештаи. Онаму каде што се упатува на надоместокот за ревизија на финансиските извештаи, ова не вклучува никаков надоместок за ревизија на финансиски извештаи за посебна намена или проверка на финансиските извештаи. (види: точки Б410.23(а), 410.25 МП1 и Б410.31(а))

Надоместоци што ги плаќа клиентот на ангажман за ревизија

- 410.4 МП1 Кога надоместоците се договорени и платени од клиентот на ангажман за ревизија, ова создава закана од личен интерес и може да создаде закана од заплашување за независноста.
- 410.4 МП2 Примената на концепциската рамка бара, пред фирмата или фирма од мрежата да прифати ангажман за ревизија или каков било друг ангажман за клиент на ангажман за ревизија, фирмата да утврди дали закани за независност создадени од надоместоците што му се предлагаат на клиентот се на прифатливо ниво. Примената на концепциската рамка, исто така, бара од фирмата повторно да ги процени таквите закани кога фактите и околностите се менуваат во периодот на ангажманот за ревизија.
- 410.4 МП3 Факторите кои се релевантни за оценување на нивото на закани, создадени кога клиентот на ангажман за ревизија ги плаќа надоместоците за ревизија или кој било друг ангажман вклучуваат:
- Ниво на надоместоците и степенот до кој тие ги земаат предвид потребните ресурси, земајќи ги предвид комерцијалните и пазарните приоритети на фирмата.
 - Секоја поврзаност помеѓу надоместоците за ревизија и оние за услуги кои не се ревизија и релативната големина на двата елементи.
 - Степенот на каква било зависност помеѓу нивото на

надоместокот и исходот од услугата.

- Дали надоместокот е за услуги што треба да ги обезбеди фирмата или фирма од мрежата.
- Нивото на надоместокот во контекст на услугата што треба да ја обезбеди фирмата или фирма од мрежата.
- Оперативната структура и аранжманите за надомест на фирмата и фирмите од мрежата.
- Значењето на клиентот или трета страна која ѝ го препорачува клиентот на фирмата, фирма од мрежата, партнерот или канцеларијата.
- Природата на клиентот, на пример дали клиентот е ентитет од јавен интерес.
- Односот на клиентот со поврзаните ентитети на кои им се обезбедуваат услугите освен ревизијата, на пример, кога поврзаниот ентитет е сестрински ентитет.
- Вклученоста на оние кои се задолжени за управувањето во назначувањето на ревизорот и договорените надоместоци и очигледниот акцент што тие и раководството на клиентите го ставаат на квалитетот на ревизијата и целокупното ниво на надоместоците.
- Дали висината на надоместокот е поставена од независна трета страна, како што е регулаторно тело.
- Дали квалитетот на ревизорската работа на фирмата е предмет на проверка од независна трета страна, како што е надзорно тело.

410.4 МП4 Условите, политиките и процедурите опишани во точка 120.15 МП3 (поконкретно систем за управување со квалитетот дизајниран, имплементиран и управуван од фирмата во согласност со стандардите за управување со квалитет издадени од ОМСРУ) може, исто така, да влијаат на оценката на тоа дали законите за независност се на прифатливо ниво.

410.4 МП5 Барањата и материјалот за примена што следуваат ги идентификуваат околностите што можеби ќе треба дополнително да се проценат кога се утврдува дали законите се на прифатливо ниво. За тие околности, материјалот за примена вклучува примери на дополнителни фактори што би можеле да бидат релевантни при оценувањето на законите.

Ниво на надоместоци за ревизија

- 410.5 МП1 Утврдувањето на надоместоците што треба да се наплатат од клиентот на ангажман за ревизија, без разлика дали станува збор за ревизија или други услуги, е деловна одлука на фирмата земајќи ги предвид фактите и околностите што се релевантни за тој конкретен ангажман, вклучувајќи ги барањата на техничките и професионалните стандарди.
- 410.5 МП2 Факторите кои се релевантни за оценување на нивото на личен интерес и закани од заплашување создадени од нивото на надоместокот за ревизија што го плаќа клиентот на ревизијата вклучуваат:
- Комерцијално образложение на фирмата за надоместокот за ревизија.
 - Дали е извршен или се врши прекумерен притисок од страна на клиентот за намалување на надоместокот за ревизија.
- 410.5 МП3 Примери на активности кои би можеле да бидат заштитни мерки за справување со таквите закани вклучуваат:
- Соодветен проверувач кој не учествува во ангажманот за ревизија да ја процени разумноста на предложениот надомест, имајќи го предвид обемот и комплексноста на ангажманот.
 - Соодветен проверувач кој не учествувал во ангажманот за ревизија да ја прегледа извршената работа.

Влијание на другите услуги што му се даваат на клиент на ангажман за ревизија

Б410.6 Согласно точка Б410.7, фирмата не треба да дозволи надоместокот за ревизија да биде под влијание на обезбедувањето други услуги, освен ревизија на клиентот на ангажман за ревизија од страна на фирмата или фирма од мрежата.

410.6 МП1 Надоместокот за ревизија вообичаено одразува комбинација на прашања, како што се оние што се идентификувани во точка 410.23 МП1. Меѓутоа, обезбедувањето други услуги на клиентот на ангажман за ревизија не е соодветно разгледување при определувањето на надоместокот за ревизија.

Б410.7 По исклучок од точката Б410.6, при определувањето на надоместокот за ревизија, фирмата може да ги земе предвид заштедите на трошоците, постигнати како резултат на искуството добиено од обезбедувањето услуги кои не се ревизија на клиентот на ангажман за ревизија.

Неизвесни надоместоци

410.8 МП1 Неизвесни надоместоци се надоместоци пресметани на однапред одредена основа во врска со исходот од трансакцијата или резултатот од извршените услуги. Неизвесен надоместок што се наплаќа преку посредник е пример за индиректен неизвесен надоместок. Во овој дел, надоместокот не се смета за неизвесен доколку е утврден од суд или друг јавен орган.

Б410.9 Фирмата не треба да наплатува директно или индиректно неизвесен надоместок за ангажман за ревизија.

Б410.10 Фирма или фирма од мрежата не треба директно или индиректно да наплатува неизвесен надоместок за услугата без уверување дадена на клиент на ангажман за ревизија, доколку:

- (а) Надоместокот го наплаќа фирмата која го изразува мислењето за финансиските извештаи и надоместокот е материјален или се очекува да биде материјален за таа фирма;
- (б) Надоместокот го наплаќа фирма од мрежата која учествува во значителен дел од ревизијата и надоместокот е материјален или се очекува да биде материјален за таа фирма; или
- (в) Исходот од услугата без уверување, а со тоа и висината на надоместокот, зависи од идно или тековно расудување поврзано со ревизија на материјален износ во финансиските извештаи.

410.10 МП1 Точките Б410.9 и Б410.10 спречуваат фирмата или фирма од мрежата да склучува одредени договори за неизвесни надоместоци со клиент на ангажман за ревизија. Дури и ако аранжманот со неизвесен надоместок не е исклучен кога се обезбедува услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, тој сепак може да влијае на нивото на заканата од личен интерес.

410.10 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таква закана вклучуваат:

- Опсегот на можни износи на надоместоци.
- Дали соодветен орган го одредува исходот од кој зависи потенцијалниот надоместок.
- Обелоденување на наменетите корисници на работата што ја врши фирмата и основата на наградувањето.
- Природата на услугата.
- Ефектот на настанот или трансакцијата врз финансиските

извештаи.

- 410.10 МПЗ Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таква закана од личен интерес вклучуваат:
- Соодветен проверувач кој не бил вклучен во извршувањето на услугата без уверување да ја прегледа извршената работа.
 - Добивање однапред писмен договор со клиентот по основ на надоместот.

Вкупни надоместоци – сооднос на надоместоци за услуги што не се ревизија во однос на надоместоците за ревизија

- 410.11 МП1 Нивото на закана од личен интерес може да биде под влијание кога голем дел од надоместоците што ги наплаќа фирмата или фирмите од мрежата на клиентот на ангажман за ревизија се генерираат преку обезбедување услуги кои не се ревизија на клиентот, поради загриженоста за потенцијалната загуба од ангажман за ревизија или од други услуги. Ваквите околности може да создадат и закана од заплашување. Понатамошно разгледување е перцепцијата дека фирмата или фирма од мрежата се фокусира на неревизорскиот однос, што може да создаде закана за независност на ревизорот.

- 410.11 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Соодносот на надоместоците за услуги кои не се ревизија со надоместокот за ревизија.
- Должината на времето во кое постоеле голем дел од надоместоците за услуги кои не се ревизија во надоместокот за ревизија.
- Природата, обемот и целите на услуги кои не се ревизија, вклучувајќи:
 - Дали тие се повторливи услуги.
 - Дали законот или регулативата наложуваат услугите да ги врши фирмата.

- 410.11 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани од личен интерес или заплашување вклучуваат:

- Соодветен проверувач кој не бил вклучен во ревизијата или во услуга која не е ревизија да изврши проверка на релевантната ревизорска работа.
- Намалување на обемот на услуги кои не се ревизија кои се

обезбедуваат на клиентот на ангажман за ревизија.

Вкупни надоместоци – доспеани надоместоци

- 410.12 МП1 Нивото на закана од личен интерес може да биде под влијание, доколку надоместоците за ревизијата или услугите кои не претставуваат ревизија, што треба да ги плати клиентот на ревизија, доцнат за време на периодот на ангажманот за ревизија.
- 410.12 МП2 Генерално, се очекува дека фирмата ќе ги наплати таквите надоместоци пред да биде издаден извештајот за ревизија.
- 410.12 МП3 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таква закана од личен интерес вклучуваат:
- Значењето на задоцнетите надоместоци за фирмата.
 - Должината на времето на доцнење на надоместоците.
 - Проценка на фирмата за способноста и подготвеноста на клиентот на ангажман за ревизија да ги плати задоцнетите надоместоци.
- 410.12 МП4 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таква закана вклучуваат:
- Добивање делумно плаќање на доспеани надоместоци.
 - Соодветен проверувач кој не учествувал во ангажманот за ревизија да ја прегледа ревизорската работа.

Б410.13 Кога значителен дел од надоместоците што се должат на клиентот на ангажман за ревизија остануваат неплатени долго време, фирмата треба да утврди:

- (а) Дали задоцнетите надоместоци може да бидат еквивалентни на заем на клиентот, во кој случај се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во одделот 511; и
- (б) Дали е соодветно фирмата да биде повторно именувана или да продолжи со ангажманот за ревизија.

Вкупни надоместоци – зависност од надоместоци

Сите клиенти на ангажман за ревизија

- 410.14 МП1 Кога вкупните надоместоци генерирани од клиент на ангажман за ревизија од страна на фирмата што го изразува ревизорското мислење претставуваат голем дел од вкупните надоместоци на таа фирма, зависноста и загриженоста за потенцијалната загуба на надоместоците од ревизијата и другите услуги на тој клиент,

влијаат на нивото на закана од личен интерес и создаваат закана од заплашување.

- 410.14 МП2 При пресметување на вкупните надоместоци на фирмата, фирмата може да користи финансиски информации достапни од претходната финансиска година и да го процени соодносот врз основа на тие информации доколку е соодветно.
- 410.14 МП3 Факторите кои се релевантни за оценување на нивото на таквите закани од личен интерес и заплашување го вклучуваат следното:
- Оперативната структура на фирмата.
 - Дали се очекува фирмата да диверзифицира, така што ќе се намали каква било зависност од клиентот на ангажман за ревизија.
- 410.14 МП4 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани вклучуваат:
- Соодветен проверувач кој не е член на фирмата да ја прегледа ревизорската работа.
 - Намалување на обемот на услугите кои не претставуваат ревизија дадени на клиентот на ангажман за ревизија.
 - Зголемување на базата на клиенти на фирмата за да се намали зависноста од клиентот.
 - Зголемување на обемот на услугите што се даваат на други клиенти.
- 410.14 МП5 Закана од личен интерес или заплашување се создава кога надоместоците што ги генерира фирмата од клиент на ангажман за ревизија претставуваат голем дел од приходот на еден партнер или една канцеларија на фирмата.
- 410.14 МП6 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:
- Квалитативното и квантитативното значење на клиентот на ангажман за ревизија за партнерот или канцеларијата.
 - Степенот до кој компензацијата на партнерот или партнерите во канцеларијата зависи од надоместоците генерирани од клиентот.
- 410.14 МП7 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани од личен интерес или заплашување вклучуваат:
- Ангажирање соодветен проверувач кој не бил вклучен во

ангажманот за ревизија да ја провери ревизорската работа.

- Осигурување дека надоместоците на партнерот не се под значително влијание на надоместоците генерирани од клиентот.
- Намалување на обемот на услуги кои не се ревизија што ги обезбедува партнерот или канцеларијата на клиентот на ангажман за ревизија.
- Зголемување на базата на клиенти на партнерот или канцеларијата за да се намали зависноста од клиентот.
- Зголемување на обемот на услуги што ги обезбедува партнерот или канцеларијата на други клиенти.

Ревизија на клиенти кои не се ентитети од јавен интерес

Б410.15 Кога за секоја од петте последователни години, вкупните надоместоци од клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес претставуваат, или веројатно ќе претставуваат, повеќе од 30% од вкупните надоместоци што ги добива фирмата, фирмата треба да определи дали една од следниве активности може да претставува заштитна мерка за да се намалат создадените закани на прифатливо ниво и ако е така, да ја примени:

- (а) Пред издавање на ревизорското мислење за финансиските извештаи за петтата година, да ангажира професионален сметководител, кој не е член на фирмата која го изразува мислењето за финансиските извештаи, да ја прегледа ревизорската работа од петтата година; или
- (б) Откако ќе го издаде ревизорското мислење за финансиските извештаи за петтата година и пред да се издаде ревизорско мислење за финансиските извештаи за шестата година, да се ангажира професионален сметководител, кој не е член на фирмата која го изразува мислењето за финансиските извештаи, или професионално тело да ја прегледа ревизорската работа од петтата година.

Б410.16 Ако вкупните надоместоци опишани во точка Б410.15 продолжат да надминуваат 30%, фирмата секоја година треба да определи дали некоја од активностите наведени во точка Б410.15 што се применети на ангажманот од соодветната година може да претставува заштитна мерка за справување со законите создадени од вкупните надоместоци што ги добива фирмата од клиентот и доколку е така, треба да ја примени.

Б410.17 Кога две или повеќе фирми се ангажирани да извршат ревизија на финансиски извештаи на клиент, вклучувањето другата фирма во

ревизијата може да се смета секоја година како активност еквивалентна на онаа во точка Б410.15 (а), доколку:

- (а) Околностите наведени во точка Б410.15 се однесуваат само на една од фирмите што го изразува ревизорското мислење; и
- (б) Секоја фирма врши достаточна работа за да преземе целосна индивидуална одговорност за ревизорското мислење.

Ревизија на клиенти кои се ентитети од јавен интерес

Б410.18 Кога за секоја од две последователни години вкупните надоместоци од клиентот на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес претставуваат, или веројатно ќе претставуваат, повеќе од 15% од вкупните надоместоци што ги добива фирмата, фирмата треба да утврди дали, пред издавање на ревизорското мислење за финансиските извештаи за втората година, проверка која е конзистентна со целта на проверка на квалитетот на ангажманот и која е извршена од професионален сметководител кој не е член на фирмата која го изразува мислењето за финансиските извештаи („проверка пред издавањето“) може да претставува заштитна мерка за намалување на заканите на прифатливо ниво и ако е така, треба да ја примени.

Б410.19 Кога две или повеќе фирми се ангажирани за извршување ревизија на финансиски извештаи на клиент, вклучувањето на другата фирма во ревизијата може да се смета секоја година како активност еквивалентна на онаа во точка Б410.18, доколку:

- (а) Околностите наведени во точка Б410.18 се однесуваат само на една од фирмите што го изразува ревизорското мислење; и
- (б) Секоја фирма врши достаточна работа, за да преземе целосна индивидуална одговорност за ревизорското мислење.

Б410.20 Во согласност со точка Б410.21, доколку околностите опишани во точка Б410.18 продолжат во период од пет последователни години, фирмата треба да престане да биде ревизор по издавањето на ревизорското мислење за петтата година.

Б410.21 По исклучок од точката Б410.20, фирмата може да продолжи да биде ревизор и по пет последователни години ако постои убедлива причина да го стори тоа имајќи го предвид јавниот интерес, под услов:

- (а) Фирмата да се консултира со регулаторно или професионално тело во соодветното законодавство и да се донесе заклучок дека продолжувањето на ангажманот на фирмата како ревизор би било од јавен интерес; и
- (б) Пред да се издаде ревизорското мислење за шестата и секоја наредна година на издавање на финансиските извештаи, фирмата да ангажира професионален сметководител, кој не е член на фирмата која го изразува мислењето за финансиските извештаи, да изврши проверка пред издавањето.

410.21 МП1 Фактор што може да доведе до убедлива причина е недостигот на оперативни алтернативни фирми за извршување на ангажманот за ревизија, имајќи ја предвид природата и локацијата на деловните активности на клиентот.

Транспарентност на информациите во врска со надоместоците за клиентите на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Комуникација за информации поврзани со надоместоци со оние кои се задолжени за управувањето

410.22 МП1 Комуникацијата од страна на фирмата за информации поврзани со надоместоците (и за ревизија и за други услуги кои не се ревизија) со лицата задолжени за управување помага во нивната проценка на независноста на фирмата. Ефективната комуникација во овој поглед, исто така, овозможува двонасочна отворена размена на мислења и информации, на пример, за очекувањата што би можеле да ги имаат лицата одговорни за управувањето во однос на делокругот и обемот на ревизорската работа и влијанието врз надоместокот за ревизија.

Надоместоци за ревизија на финансиските извештаи

Б410.23 Согласно точка Б410.24, фирмата треба навремено да комуницира со оние кои се задолжени за управување со клиентот на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, за:

- (а) Надоместоците кои се платени или се плаќаат на фирмата или фирмите од мрежата за ревизија на финансиските извештаи за кои фирмата изразува мислење; и
- (б) Дали законите создадени од нивото на тие надоместоци се на прифатливо ниво, и ако не се, кои активности фирмата ги презела или предлага да ги преземе за да се намалат таквите закани на прифатливо ниво.

410.23 МП1 Целта на таквата комуникација е да се обезбеди позадината и

контекстот за надоместоците за ревизија на финансиските извештаи за кои фирмата изразува мислење, за да им овозможи на лицата задолжени за управувањето да ја разгледаат независноста на фирмата. Природата и обемот на работите што треба да се соопштат ќе зависат од фактите и околностите и може да вклучуваат на пример:

- Разгледувања кои влијаат на нивото на надоместоците како што се:
 - Размерот, комплексноста и географската распространетост на операциите на клиентот на ангажманот за ревизија.
 - Времето потрошено или очекувано да се потроши пропорционално со обемот и комплексноста на ревизијата.
 - Трошоците за други ресурси кои се искористени или потрошени за извршување на ревизијата.
 - Квалитетот на евиденцијата и процесите за подготовка на финансиските извештаи.
- Корекции на надоместоците наведени или наплатени во периодот на ревизијата и причините за кои било такви корекции.
- Промени на законите и регулативите и професионалните стандарди релевантни за ревизијата што влијаело на надоместоците.

410.23 МП2 Фирмата се охрабрува да обезбеди такви информации што е можно поскоро и да комуницира за предложените корекции како што е соодветно.

Б410.24 По исклучок од точка Б410.23, фирмата може да одлучи да не ги соопштува информациите наведени во точка Б410.23 на оние кои се задолжени за управување со ентитетот кој е (директно или индиректно) во целосна сопственост на друг ентитет од јавен интерес, доколку:

- (а) Ентитетот се консолидира во финансиски извештаи на групацијата подготвени од тој друг ентитет од јавен интерес; и
- (б) Фирмата или фирма од мрежата изразува мислење за тие финансиски извештаи на групација.

Надоместоци за други услуги

Б410.25

Согласно точката Б410.27, фирмата навремено ќе комуницира со оние кои се задолжени за управувањето со клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес во врска со:

- (а) Надоместоците, освен оние што се обелоденети во согласност со точка Б410.23 (а), што се наплатуваат од клиентот за обезбедување услуги од фирмата или фирма од мрежата во текот на периодот опфатен со финансиските извештаи, за кои фирмата изразува мислење. За таа цел, таквите надоместоци ги вклучуваат само надоместоците што се наплаќаат од клиентот и неговите поврзани ентитети, врз кои клиентот има директна или индиректна контрола, а кои се консолидирани во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење; и
- (б) Како што е наведено во точка 410.11 МП1, каде што фирмата идентификувала дека постои влијание врз нивото на закана од личен интерес или дека постои закана од заплашување за независноста создадена од соодносот на надоместоци за услуги кои не се ревизија со надоместокот за ревизија:
 - (i) Дали таквите закани се на прифатливо ниво; и
 - (ii) Ако не, сите активности што фирмата ги презела или предлага да ги преземе за да се намалат таквите закани на прифатливо ниво.

410.25 МП1 Целта на таквата комуникација е да се обезбеди позадина и контекст за надоместоците за други услуги, за да им се овозможи на оние кои се задолжени за управувањето да ја разгледаат независноста на фирмата. Природата и обемот на работите за кои треба да се комуницира ќе зависат од фактите и околностите и може да вклучуваат, на пример:

- Висина на надоместоците за други услуги кои се бараат со закон или регулатива.
- Природата на другите обезбедени услуги и нивните поврзани надоместоци.
- Информации за природата на услугите што се обезбедуваат според општа политика одобрени од оние што се задолжени за управувањето и поврзаните надоместоци.
- Соодносот на надоместоците наведени во точка Б410.25(а) со вкупните надоместоци што ги наплатуваат фирмата и фирмите од мрежата за ревизија на финансиските извештаи за кои фирмата изразува мислење.

Б410.26 Фирмата треба да ги вклучи во комуникацијата надоместоците, како што се бара со точка Б410.25(а), кои се различни од оние што се обелоденети во точка Б410.23(а), кои се наплаќаат на кои било други поврзани ентитети врз кои клиентот на ревизија има директна или индиректна контрола за обезбедување услуги од страна на фирмата или фирма од мрежата, кога фирмата знае, или има причина да верува, дека таквите надоместоци се релевантни за проценка на независноста на фирмата.

410.26 МП1 Фактори кои фирмата може да ги земе предвид при одредување дали надоместоците, освен оние што се обелоденети во точка Б410.23(а), што им се наплаќаат на таквите други поврзани ентитети, поединечно и збирно, за обезбедување услуги од страна на фирмата или фирма од мрежата, се релевантни за проценка на независноста на фирмата и го вклучуваат:

- Степенот на вклученоста на клиентот на ангажман за ревизија во назначувањето на фирмата или фирма од мрежата за обезбедување на такви услуги, вклучувајќи го и преговарањето за надоместоците.
- Значењето на надоместоците што ги плаќаат другите поврзани ентитети на фирмата или фирма од мрежата.
- Соодносот на надоместоците од другите поврзани ентитети со надоместоците што ги плаќа клиентот.

Б410.27 По исклучок од точка Б410.25, фирмата може да одлучи да не комуницира за информациите наведени во точка Б410.25 со оние што се задолжени за управување со ентитетот кој е (директно или индиректно) во целосна сопственост на друг ентитет од јавен интерес, доколку:

- (а) Ентитетот се консолидира во финансиски извештаи на групација подготвени од тој друг ентитет од јавен интерес; и
- (б) Фирмата или фирма од мрежата изразува мислење за тие финансиски извештаи на групација.

Зависност од надомест

Б410.28 Кога вкупните надоместоци од клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес претставуваат, или веројатно ќе претставуваат, повеќе од 15% од вкупните надоместоци што ги добива фирмата, фирмата треба да комуницира со оние кои се задолжени за управувањето во врска со:

- (а) Тој факт и за тоа дали е веројатно оваа ситуација да

продолжи;

- (б) Заштитните мерки кои се применуваат за да се одговори на создадените закани, вклучувајќи, каде што е релевантно, употреба на проверка пред издавање (види: точка Б410.18); и
- (в) Секој предлог да се продолжи како ревизор според точка Б410.21.

Јавно објавување информации поврзани со надоместоци

410.29 МП1 Со оглед на јавниот интерес за ревизиите на ентитети од јавен интерес, за засегнатите страни корисно е да имаат јасна слика за професионалните односи помеѓу фирмата и клиентот на ревизијата, што може разумно да се смета дека се релевантни за оценка на независноста на фирмата. Во голем број законодавства, веќе постојат барања во врска со обелоденувањето на надоместоците од страна на клиентот на ангажман за ревизија и за ревизија и за услуги кои не се ревизија кои се платени и кои ќе ѝ бидат платени на фирмата и фирмите од мрежата. Ваквите обелоденувања често бараат расчленување на надоместоците за услугите кои не претставуваат ревизија во различни категории.

Б410.30

Ако законите и регулативите не бараат клиентот на ангажман за ревизија да ги обелодени надоместоците за ревизија, надоместоците за услуги кои не се ревизија кои се платени или ќе ѝ бидат платени на фирмата и фирмите од мрежата и информации за зависноста од надоместоците, фирмата треба да разговара со оние кои се задолжени за управувањето со клиентот на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес во врска со:

- (а) Придобивките за заинтересираните страни на клиентот, од таквите обелоденувања од страна на клиентот кои не се бараат со законите и регулатива на начин што се смета за соодветен, земајќи го предвид времето и пристапноста до информациите; и
- (б) Информациите што може да го подобрат разбирањето на корисниците за платените надоместоци или надоместоците кои ќе бидат платени и нивното влијание врз независноста на фирмата.

410.30 МП1 Примери на информации во врска со надоместоците што може да го подобрат разбирањето на корисниците за платените надоместоци или надоместоци кои ќе се платат и нивното влијание врз независноста на фирмата вклучуваат:

- Споредбени информации за надоместоците од претходната

година за ревизија и услуги кои не се ревизија.

- Природата на услугите и поврзаните надоместоци како што е обелоденето со точка Б410.31(б).
- Заштитни мерки кои се применуваат кога вкупните надоместоци од клиентот претставуваат или веројатно ќе претставуваат повеќе од 15% од вкупните надоместоци што ги добива фирмата.

Б410.31

По дискусијата со оние кои се задолжени за управувањето, како што е наведено во точка Б410.30, доколку клиентот на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес не го направи соодветното обелоденување, во согласност со точка Б410.32, фирмата треба јавно да ги обелодени:

- (а) Надоместоците кои се платени или треба да ѝ бидат платени на фирмата и фирмите од мрежата за ревизија на финансиските извештаи за кои фирмата изразува мислење;
- (б) Надоместоците, освен оние што се обелоденети под (а), што му се наплаќаат на клиентот за обезбедување услуги од фирмата или фирма од мрежата во текот на периодот опфатен со финансиските извештаи за кои фирмата изразува мислење. За таа цел, таквите надоместоци ги вклучуваат само надоместоците што му се наплаќаат на клиентот и неговите поврзани ентитети врз кои клиентот има директна или индиректна контрола, а кои се консолидирани во финансиските извештаи за кои фирмата треба да изрази мислење;
- (в) Сите надоместоци, освен оние што се обелоденети во (а) и (б), кои се наплаќаат на кои било други поврзани ентитети над кои клиентот на ревизија има директна или индиректна контрола за обезбедување услуги од фирмата или фирма од мрежата кога фирмата знае, или има причина да верува, дека таквите надоместоци се релевантни за проценката на независноста на фирмата; и
- (г) Доколку е применливо, фактот дека вкупните надоместоци што ги добива фирмата од клиентот на ангажман за ревизија претставуваат, или веројатно ќе претставуваат, повеќе од 15% од вкупните надоместоци што ги добива фирмата за две последователни години и годината кога за првпат се појавила оваа ситуацијата.

410.31 МП1 Фирмата може да обелодени и други информации во врска со надоместоците што ќе го подобрат разбирањето на корисниците за платените надоместоци или надоместоците што треба да бидат

платени и независноста на фирмата, како што се примерите опишани во точка 410.30 МП1.

410.31 МП2 Факторите што фирмата може да ги земе предвид при правење на определбата што се бара со точка Б410.31(в) се наведени во точка 410.26 МП1.

410.31 МП3 При обелоденување на информациите поврзани со надоместоците во согласност со точка Б410.31, фирмата може да ги обелодени информациите на начин што се смета за соодветен, земајќи го предвид времето и пристапноста на засегнатите страни до информациите, на пример:

- На веб-страницата на фирмата.
- Во извештајот за транспарентност на фирмата.
- Во извештај за квалитет на ревизијата.
- Преку насочена комуникација до конкретни засегнати страни, на пример писмо до акционерите.
- Во извештајот на ревизорот.

Б410.32 По исклучок од точка Б410.31, фирмата може да одлучи јавно да не ги обелоденува информациите наведени во точка Б410.31, во врска со:

- (а) Матичната компанија која, исто така, подготвува финансиски извештаи на групација доколку фирмата или фирма од мрежата изразува мислење за финансиските извештаи на групацијата; или
- (б) Ентитет (директно или индиректно) во целосна сопственост на друг ентитет од јавен интерес доколку:
 - (i) Ентитетот се консолидира во финансиски извештаи на групација подготвени од тој друг ентитет од јавен интерес; и
 - (ii) Фирмата или фирма од мрежата изразува мислење за тие финансиски извештаи на групација.

Разгледувања за клиентите на ангажмани за проверка

Б410.33 Овој дел ги поставува барањата за фирмата да комуницира за информациите поврзани со надоместоците на клиентот на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес и јавно да ги открива информациите поврзани со надоместоците, до степен до кој клиентот не ги обелоденува таквите информации. Како

исклучок од тие барања, фирмата може да одлучи да не комуницира или да не се залага за обелоденување на таквите информации, кога клиентот за проверка не е истовремено и клиент на ангажман за ревизија.

ОДДЕЛ 411

ПОЛИТИКИ ЗА ВРЕДНУВАЊЕ И НАДОМЕСТ

Вовед

- 411.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите врз независноста.
- 411.2 Политиките за вреднување или надомест би можеле да создадат закана од личен интерес. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

- 411.3 МП1 Кога член на тимот на ангажманот за ревизија за одреден клиент на ангажман за ревизија е вреднуван врз основа на или добива надомест за продавање услуга без уверување на тој клиент на ангажман за ревизија, степенот на закана од личен интерес ќе зависи од:
- (а) тоа колкав дел од надоместот или вреднувањето се заснова на продажбата на таквите услуги;
 - (б) улогата на поединецот во тимот на ангажманот за ревизија; и
 - (в) тоа дали продажбата на таквата услуга без уверување влијае на одлуките за унапредување.
- 411.3 МП2 Примери за активности кои би можеле да ги елиминираат таквите закани од личен интерес вклучуваат:
- Ревидирање на планот за надоместоци или процесот за вреднување за тој поединец.
 - Отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за ревизија.
- 411.3 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес е да се ангажира соодветно лице за проверка на работата извршена од тој член на тимот на ангажманот за ревизија.
- Б411.4** Фирмата не треба да врши вреднување или да определува

надомест на клучен партнер на ревизија врз основа на неговиот успех во продажбата на услуги без уверување на клиент на партнерот на ангажман за ревизија. Ова барање не ги ограничува вообичаените аранжмани за поделба на добивката помеѓу партнерите на фирмата.

ОДДЕЛ 420

ПОДАРОЦИ И ГОСТОПРИМСТВО

Вовед

- 420.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите врз независноста.
- 420.2 Прифаќање подароци и гостопримство од клиент на ангажман за ревизија може да создаде закани од личен интерес, блискост или заплашување. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

- Б420.3** Фирма, фирма од мрежата или член на тимот на ангажманот за ревизија не треба да прифаќаат подароци и гостопримство од клиент на ангажман за ревизија, освен доколку вредноста не е занемарлива и незначителна.
- 420.3 МП1 Кога фирма, фирма од мрежата или член на тимот на ангажманот за ревизија нуди или прифаќа поттикнување на или од клиент на ангажман за ревизија, применливи се барањата и материјалот за примена наведени во оддел 340 и отстапувањето од овие барања може да креира закана врз независноста.
- 420.3 МП2 Барањата наведени во оддел 340, кои се однесуваат на нудење или прифаќање поттикнување, не дозволуваат фирма, фирма од мрежата или член на тимот на ангажманот за ревизија да прифаќаат подароци и гостопримство кога намерата на постапката е да се наметне несоодветно однесување, дури и кога вредноста е занемарлива и незначителна.

ОДДЕЛ 430

ФАКТИЧКИ ИЛИ СУДСКИ СПОР

Вовед

- 430.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорат на законите за независност.
- 430.2 Кога постои фактички или постои веројатност за настанување судски спор со клиент на ангажман за ревизија, се креира закана од личен интерес и заплашување. Овој оддел наведува специфичен материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Материјал за примена

Општи одредби

- 430.3 МП1 Односот помеѓу раководството на клиентот и членовите на тимот на ангажманот за ревизија мора да се карактеризира со целосна искреност и потполна транспарентност во однос на сите аспекти од работењето на клиентот. Противнички позиции може да резултираат од фактички или судски спор под закана помеѓу клиентот на ангажманот за ревизија и фирмата, фирма од мрежата или член на тимот на ангажманот за ревизија. Таквите противнички позиции може да влијаат на подготвеноста на раководството да направи потполни обелоденувања и создаваат закани од личен интерес и заплашување.
- 430.3 МП2 Фактори кои се релевантни при оценка на степенот на таквите закани ги вклучуваат:
- Материјалноста на судскиот спор.
 - Дали судскиот спор се однесува на претходен ангажман за ревизија.
- 430.3 МП3 Доколку судскиот спор вклучува член на тимот на ангажманот за ревизија, пример за активност со која може да се елиминира ваквата закана од личен интерес и заплашување е да се отстрани тој поединец од тимот на ангажманот за ревизија.
- 430.3 МП4 Пример за активност која може да претставува заштитна мерка за одговор на такви закани од личен интерес и заплашување е да се постави соодветно лице, проверувач, кое ќе ја проверува извршената работа.

ОДДЕЛ 510

ФИНАНСИСКИ УЧЕСТВА

Вовед

- 510.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорот на законите за независност.
- 510.2 Поседување финансиско учество кај клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од личен интерес. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

- 510.3 МП1 Финансиско учество може да се поседува директно или индиректно преку посредник, како што се заеднички вложувачки фондови, имот или чување. Кога крајниот сопственик има контрола врз посредникот или способност да се влијае на неговите одлуки за вложување, овој Кодекс го дефинира тоа финансиско учество како директно финансиско учество. Спротивно, кога крајниот сопственик на финансиското учество нема контрола врз вложувачкиот фонд или способност да влијае на неговите одлуки за вложување, овој Кодекс го дефинира тоа финансиско учество како индиректно финансиско учество.
- 510.3 МП2 Овој оддел содржи референци за „материјалноста“ на финансиското учество. При определување дали таквото учество е материјално за еден поединец, може да се земе предвид вкупната нето вредност на поединецот и на членовите на неговото потесно семејство.
- 510.3 МП3 Фактори кои се релевантни при оценката на нивото на заканата од личен интерес која е создадена од поседување финансиско учество кај клиент на ангажман за ревизија вклучуваат:
- Улогата на поединецот кој го поседува финансиското учество.
 - Дали финансиското учество е директно или индиректно.
 - Материјалноста на финансиското учество.

Финансиски учества поседувани од фирма, фирма од мрежата, член на

тимот на ангажманот за ревизија и други

Б510.4 Во согласност со точка Б510.5, директно финансиско учество или материјално индиректно финансиско учество кај клиент на ангажман за ревизија не треба да биде поседувано од:

- (а) Фирма или фирма од мрежата;
- (б) Член на тимот на ангажманот за ревизија, или некој член на потесното семејство на тој поединец;
- (в) Кој било друг партнер во канцеларијата во која работи партнерот на ангажманот во врска со ангажманот за ревизија, или некој член на потесното семејство на тој партнер; или
- (г) Кој било друг партнер или вработен на раководна позиција кој обезбедува услуги кои не се ревизија на клиент на ангажман за ревизија, освен оние чијашто инволвираност е минимална, или некој член на потесното семејство на тој поединец.

510.4 МП1 Канцеларијата во која работи партнерот на ангажманот во врска со ангажманот за ревизија не е исклучиво канцеларијата во која тој партнер е назначен. Кога партнерот на ангажманот е лоциран во различна канцеларија од онаа во која се лоцирани останатите членови на тимот на ангажманот, потребно е да се примени професионално расудување за да се утврди која е канцеларијата во која партнерот ја извршува својата работа во врска со ангажманот.

Б510.5 Како исклучок од одредбите во точка Б510.4, член на потесното семејство, како што е идентификуван во потточките Б510.4(в) или (г), може да поседува директно или материјално индиректно финансиско учество кај клиент на ангажман за ревизија, доколку:

- (а) Членот на семејството го добил финансиското учество како резултат на стекнати права од вработување, на пример преку пензиски планови или планови за опции на акции и, кога е неопходно, фирмата да одговори на заканата создадена од финансиското учество; и
- (б) Членот на семејството го отуѓува или губи финансиското учество во најбрз можен рок откако ќе ги има или стекне правата да го направи тоа, или во случај на опција за акции, кога членот на семејството ќе се стекне со правото да ја искористи опцијата.

Финансиски учества во ентитет кој го контролира клиентот на ангажман за ревизија

Б510.6 Кога некој ентитет има контролирачки пакет во клиент на ангажман за ревизија и тој клиент е материјален за ентитетот, ниту фирмата, ниту фирма од мрежата, ниту член на тимот на ангажманот за ревизија, ниту кој било член од потесното семејство на тој поединец не треба да поседува директно или материјално индиректно финансиско учество во тој ентитет.

Финансиски учества кои се чуваат во улога на старател

Б510.7 Точка Б510.4, исто така, треба да се примени за финансиско учество во клиент на ангажман за ревизија кое се чува во улога на старател за кој фирмата, фирма од мрежата или поединец, настапува како повереник, освен ако:

- (а) Ниту еден од следниве не е корисник на чување: старателот, член на тимот за уверување или кој било член од потесното семејство на тој поединец, фирмата или фирма од мрежата;
- (б) Учеството во клиентот на ангажманот за ревизија кое го чува во улога на старател не е материјално значајно за чување;
- (в) Чувањето не може да врши значајно влијание врз клиентот на ангажманот за ревизија; и
- (г) Ниту едно од следново не може значително да влијае на која било инвестициска одлука што вклучува финансиско учество кај клиентот на ангажман за уверување: старателот, членот на тимот за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец, фирмата или фирма од мрежата.

Финансиски учества кои ги поседува и клиентот на ангажман за ревизија

Б510.8 (а) Фирма, или фирма од мрежата, или член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец не треба да поседува финансиско учество во ентитет кога клиентот на ангажман за ревизија, исто така, поседува финансиско учество во тој ентитет, освен кога:

- (i) Финансиските учества се нематеријални за фирмата, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за

ревизија и членови на потесното семејство на тој поединец и клиентот на ангажманот за ревизија, како што е применливо; или

- (ii) Клиентот на ангажманот за ревизија не може да демонстрира значително влијание врз ентитетот.
- (б) Пред еден поединец кој поседува финансиско учество, како што е опишано во точка Б510.8(а) да може да стане член на тимот на ангажманот за ревизија, тој поединец или член на потесното семејство на тој поединец треба да:
- (i) Го отуѓи учеството; или
 - (ii) Да отуѓи доволно голем дел од тоа учество, така што останатиот дел од учеството повеќе да не биде материјален.

Финансиски учества кои се ненамерно примени

Б510.9

Доколку фирмата, фирма од мрежата или партнер или лице вработено во фирмата или во фирма од мрежата, или кој било член на потесното семејство на тој поединец, прими директно финансиско учество или материјално индиректно финансиско учество во клиент на ангажман за ревизија по пат на наследство, подарок, како резултат на спојување или во слични околности, а учеството инаку не би било дозволено да се поседува во согласност со овој оддел, тогаш:

- (а) Доколку учеството е примено од фирмата или фирма од мрежата, или од член на тимот на ангажманот за ревизија или од кој било член на потесното семејство на тој поединец, финансиското учество треба веднаш да биде отуѓено, или треба да биде отуѓен доволен дел од индиректно финансиско учество така што останатото учество повеќе не е материјално; или
- (б) (i) Ако учеството примено од поединец, кој не е член на тимот на ангажманот за ревизија, или од кој било член на потесното семејство на тој поединец, финансиското учество треба да биде отуѓено во најбрз можен рок, или треба да биде отуѓен доволен дел од индиректното финансиско учество така што останатиот дел од учеството повеќе нема да биде материјален; и

- (ii) Додека трае постапката за отуѓување на финансиското учество, кога е неопходно, фирмата треба соодветно да одговори на законите што може да се креираат.

Финансиски учества – останати околности

Потесно семејство

510.10 МП1 Закана од личен интерес, блискост, или заплашување може да се креира ако член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец, или фирмата или фирма од мрежата поседува финансиско учество во ентитет кога директор или друг раководител или сопственик со контролирачка улога на клиентот на ангажман за ревизија, исто така, има финансиско учество во тој ентитет.

510.10 МП2 Фактори кои се релевантни во оценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Улогата на поединецот во тимот на ангажманот за ревизија.
- Дали сопственоста на ентитетот припаѓа на помал или поголем број сопственици.
- Дали учеството му дозволува на инвеститорот да контролира или значително да влијае на ентитетот.
- Материјалноста на финансиското учество.

510.10 МП3 Пример за активности кои би можеле да елиминираат такви закани од личен интерес, блискост, или заплашување е отстранување на членот на тимот на ангажманот за ревизија кој поседува финансиско учество од тимот на ангажманот за ревизија.

510.10 МП4 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквите закани од личен интерес е вклучување на соодветно лице, проверувач, кое ќе ја провери работата на тој член на тимот на ангажманот за ревизија.

Блиско семејство

510.10 МП5 Закана од личен интерес може да биде креирана ако член на тимот на ангажманот за ревизија има сознанија дека близок член од семејството има директно финансиско учество или материјално индиректно финансиско учество во клиентот на ангажман за ревизија.

510.10 МП6 Фактори кои се релевантни во оценка на нивото на таквата закана вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу членот на тимот на

ангажманот за ревизија и членот на блиското семејство.

- Дали финансиското учество е директно или индиректно.
- Материјалноста на финансиското учество за блискиот член на семејството.

510.10 МП7 Примери на активности кои би можеле да елиминираат таква закана од личен интерес вклучуваат:

- Блискиот член на семејството да го отуѓи, во најбрз можен рок целото финансиско учество или да отуѓи доволен дел од индиректното финансиско учество такашто останатиот дел од учеството не е повеќе материјален.
- Да се отстрани тој поединец од тимот на ангажманот за ревизија.

510.10 МП8 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таква закана од личен интерес е вклучување на соодветно лице, проверувач, кое ќе ја провери работата на тој член на тимот на ангажманот за ревизија.

Други поединци

510.10 МП9 Закана од личен интерес може да се креира ако член на тимот на ангажманот за ревизија има сознанија дека финансиско учество во клиент на ангажман за ревизија поседуваат поединци како:

- Партнери и професионалци вработени во фирмата или фирма од мрежата, освен оние на кои со точка Б510.4, не им е специфично забрането да поседуваат такви финансиски учества или членови на нивното потесно семејство.
- Поединци со близок личен однос со член на тимот на ангажманот за ревизија.

510.10 МП10 Фактори кои се релевантни во оценка на нивото на таквата закана вклучуваат:

- Организационата, оперативната и структурата на известување на фирмата.
- Природата на односот помеѓу поединецот и членот на тимот на ангажманот за ревизија.

510.10 МП11 Пример за активности кои би можеле да елиминираат таква закана од личен интерес е отстранување на членот на тимот на ангажманот за ревизија кој има близок личен однос од тимот на ангажманот за ревизија.

510.10 МП12 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквите закани од личен интерес вклучуваат:

- Исклучување на членот на тимот на ангажманот за ревизија од какви било значителни процеси на одлучување во врска со ангажманот за ревизија.
- Поставување соодветено лице за проверка на работата на членот на тимот на ангажманот за ревизија.

План за користи од пензионирање на фирма или фирма од мрежата

510.10 МП13 Закана од личен интерес може да биде креирана ако План за користи од пензионирање на фирма или фирма од мрежата поседува директно или материјално индиректно финансиско учество во клиент на ангажман за ревизија.

ОДДЕЛ 511

ЗАЕМИ И ГАРАНЦИИ

Вовед

511.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите врз независноста.

511.2 Заем или гаранција за заем со клиент на ангажман за ревизија би можело да создаде закана од личен интерес. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

511.3 МП1 Овој оддел содржи референци за „материјалноста“ за заем или гаранција. При определувањето дали таков заем или гаранција е материјален за еден поединец, може да се земе предвид вкупната него вредност на поединецот и членовите на неговото потесно семејство.

Заеми и гаранции кај клиент на ангажман за ревизија

Б511.4 Фирма, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец не треба да дадат или да гарантираат за заем на клиент на ангажман за ревизија освен ако заемот или гаранцијата се нематеријални за:

- (а) Фирмата, фирма од мрежата или поединецот кој го дава заемот или гаранцијата, како што е применливо; и
- (б) Клиентот.

Заеми и гаранции кај клиент на ангажман за ревизија кој е банка или слична институција

- Б511.5** Фирма, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец не треба да прифаќаат заем, или гаранција за заем, од клиент на ангажман за ревизија кој е банка или слична институција, освен ако заемот или гаранцијата не се склучени според нормалните процедури, услови и рокови за позајмување.
- 511.5 МП1 Примери за заеми вклучуваат хипотекарни заеми, дозволени пречекорувања на салда, заеми за возила и кредитни картички.
- 511.5 МП2 Дури и ако фирмата или фирма од мрежата прими заем од клиент на ангажман за ревизија кој е банка или слична институција според нормалните процедури, услови и рокови за позајмување, заемот би можел да креира закана од личен интерес ако тој е материјален за клиентот на ангажманот за ревизија или за фирмата која го зема заемот.
- 511.5 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес е да се ангажира соодветно лице за проверка на работата, кое не е член на тимот на ангажманот за ревизија, од фирма од мрежата која не е корисник на заемот.

Депозити или брокерски сметки

- Б511.6** Фирма, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец не треба да има депозити или брокерска сметка кај клиент на ангажман за ревизија кој е банка, брокер или слична институција, освен ако депозитот или сметката не е склучена/отворена под нормални комерцијални услови.

Заеми и гаранции кај клиент на ангажман за ревизија кој не е банка или слична институција

- Б511.7** Фирма, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец не треба да прифаќа заем од, или да поседува гаранција за заем од, клиент на ангажман за ревизија кој не е банка или слична институција, освен ако заемот или гаранцијата се

нематеријални за:

- (а) Фирмата, фирма од мрежата, или поединецот кој го прима заемот или гаранцијата, како што е применливо; и
- (б) Клиентот.

ОДДЕЛ 520

ДЕЛОВНИ ОДНОСИ

Вовед

- 520.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорат на заканите за независност.
- 520.2 Близок деловен однос со клиент на ангажман за ревизија или неговото раководство може да создадат закана од личен интерес или заплашување. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциска рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

- 520.3 МП1 Овој оддел содржи референци за „материјалноста“ на финансиското учество и „значајноста“ на деловниот однос. При определување дали таквото финансиско учество е материјално за еден поединец, може да се земе предвид вкупната нето вредност на поединецот и членовите на неговото потесно семејство.
- 520.3 МП2 Примери за близок деловен однос кој произлегува од комерцијален однос или заедничко финансиско учество вклучуваат:
- Поседување финансиско учество во заедничко вложување било да е со клиент или сопственик со контролирачко учество, директор или раководител или друг поединец кој извршува повисоки раководни функции за тој клиент.
 - Аранжмани за комбинирање на една или повеќе услуги или производи на фирмата или фирма од мрежата со една или повеќе услуги или производи на клиентот и за пласирање на пазарот на пакетот со референцирање кон двете страни.
 - Аранжмани за дистрибуција или маркетинг во кои фирмата или фирма од мрежата ги дистрибуира или пласира на пазарот, производите или услугите на клиентот, или клиентот ги дистрибуира или продава производите или услугите на фирмата или фирма од мрежата.

Деловни односи со фирмата, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за ревизија или неговото потесно семејство

Б520.4 Фирмата, фирма од мрежата или член на тимот на ангажманот за ревизија не треба да имаат близок деловен однос со клиент на ангажман за ревизија или неговото раководство освен ако таквото финансиско учество е нематеријално и деловниот однос е незначителен за клиентот или неговото раководство и фирмата, фирма од мрежата или член на тимот на ангажманот за ревизија, како што е применливо.

520.4 МП1 Закана од личен интерес или заплашување може да се создаде ако постои близок деловен однос помеѓу клиентот на ангажманот за ревизија или неговото раководство и потесното семејство на член на тимот на ангажманот за ревизија.

Заеднички учества во тесно контролирани ентитети

Б520.5 Фирма, фирма од мрежата, член на тимот на ангажманот за ревизија, или кој било член на потесното семејство на тој поединец не треба да има деловен однос кој вклучува поседување учество во тесно контролиран ентитет кога клиентот на ангажманот за ревизија или директор или раководител на клиентот, или која било поврзана групација, исто така, поседува учество во тој ентитет, освен ако:

- (а) Деловниот однос е незначителен за фирмата, фирма од мрежата, или поединецот, како што е применливо, и за клиентот и
- (б) Финансиското учество е нематеријално за инвеститорот или група инвеститори; и
- (в) Финансиското учество не му обезбедува на инвеститорот, или на групата инвеститори, можност да го контролира тесно контролираниот ентитет.

Купување добра или услуги

520.6 МП1 Купувањето добра и услуги од клиент на ангажман за ревизија од страна на фирма, на ангажман за ревизија или член на тимот за уверување, или кој било член од потесното семејство на тој поединец вообичаено не создава закана врз независноста ако трансакцијата е во нормален тек на деловното работење и според принципот „на дофат на рака“. Меѓутоа, таквите трансакции може да бидат од таква природа и големина што ќе создадат закана од личен интерес.

- 520.6 МП2 Примери за активности кои би можеле да елиминираат таква закана од личен интерес вклучуваат:
- Елиминирање или намалување на големината на трансакцијата.
 - Отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за ревизија.

ОДДЕЛ 521

СЕМЕЈНИ И ЛИЧНИ ОДНОСИ

Вовед

- 521.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 521.2 Семејни или лични односи со персоналот на клиентот би можеле да создаваат закана од личен интерес, блискост или заплашување. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

- 521.3 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување може да се создаде од семејни и лични односи помеѓу член на тимот на ангажманот за ревизија и директор или раководител или, во зависност од нивната улога, одредени вработени кај клиентот на ангажманот за ревизија.
- 521.3 МП2 Фактори кои се релевантни во оценката на нивото на таквите закани ги вклучуваат:
- Одговорностите на поединецот во тимот на ангажманот за ревизија.
 - Улогата на членот на семејството или на друг поединец кај клиентот и близината на тој однос.

Потесно семејство на членот на тимот на ангажманот за ревизија

- 521.4 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување се создава кога член на потесното семејство на член на тимот на ангажманот

за ревизија е вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз финансиската состојба на клиентот, неговата финансиска успешност или парични текови.

521.4 МП2 Фактори кои се релевантни во оценката на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Позицијата на која е поставен членот на потесното семејство.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за ревизија.

521.4 МП3 Пример за активности кои би можеле да елиминираат такви закани од личен интерес, блискост или заплашување е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за ревизија.

521.4 МП4 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за да се одговори на такви закани од личен интерес, блискост или заплашување е структурирање на одговорностите на тимот на ангажманот за ревизија така што членот на тимот на ангажманот за ревизија нема да се занимава со прашања кои се во надлежност на членот на потесното семејство.

Б521.5 Поединец не треба да биде член на тимот на ангажманот за ревизија кога кој било член на потесното семејство на тој поединец:

- (а) е директор или раководител на клиентот на ангажман за ревизија;
- (б) е вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствените податоци на клиентот или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење; или
- (в) бил во таква позиција во текот на кој било период опфатен со ангажманот или финансиските извештаи.

Блиско семејство на членот на тимот на ангажманот за ревизија

521.6 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување се создава кога член на блиското семејство на членот на тимот на ангажманот за ревизија е:

- (а) Директор или раководител на клиентот на ангажман за ревизија; или
- (б) Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената

евиденција на клиентот или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

521.6 МП2 Фактори кои се релевантни при оценката на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу член на тимот на ангажманот за ревизија и членот на блиското семејство.
- Позицијата што ја има членот на блиското семејство.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за ревизија.

521.6 МП3 Пример за активности кои би можеле да елиминираат такви закани од личен интерес, блискост или заплашување е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за ревизија.

521.6 МП4 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес, блискост или заплашување е структурирање на одговорностите на тимот на ангажманот за ревизија така што членот на тимот на ангажманот за ревизија нема да се занимава со прашања кои се во надлежност на членот на блиското семејство.

Други блиски односи на член на тимот на ангажманот за ревизија

Б521.7 Член на тимот на ангажманот за ревизија треба да се консултира со политиките и процедурите на фирмата, доколку член на тимот на ангажманот за ревизија има близок однос со поединец кој не е член на потесното или блиското семејство, но кој е:

- (а) Директор или раководител на клиентот на ангажманот за ревизија; или
- (б) Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.

521.7 МП1 Фактори кои се релевантни во оценката на нивото на закана од личен интерес, блискост или заплашување создадени од таков однос вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу поединецот и членот на тимот на ангажманот за ревизија.
- Позицијата што ја има поединецот кај клиентот.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за ревизија.

521.7 МП2 Пример за активност која би можела да елиминира такви закани

од личен интерес, блискост или заплашување е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за ревизија.

521.7 МПЗ Пример за активност која би можела да претставува заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес, блискост или заплашување е структурирање на одговорностите на тимот на ангажманот за ревизија такашто членот на тимот на ангажманот за ревизија нема да се занимава со прашања кои се во надлежност на поединецот со кого членот на тимот на ангажманот за ревизија има близок однос.

Односи на партнерите и вработените на фирмата

Б521.8 Партнерите и вработените на фирмата треба да се консултираат со политиките и процедурите на фирмата доколку се свесни за некој личен или семеен однос помеѓу:

- (а) Партнер или лице вработено во фирмата или фирма од мрежата кој не е член на тимот на ангажманот за ревизија; и
- (б) Директор или раководител на клиент на ангажман за ревизија или вработено лице на клиентот на ангажманот за ревизија кој е на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.

521.8 МП1 Фактори кои се релевантни во оценката на нивото на заканата од личен интерес, блискост или заплашување создадени од таквиот однос вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу партнерот или лицето вработено во фирмата и директор или раководител или вработено лице на клиентот.
- Степенот на интеракција помеѓу партнерот или лицето вработено во фирмата со тимот на ангажманот за ревизија.
- Позицијата на партнерот или лицето вработено во фирмата.
- Позицијата која ја има поединецот кај клиентот.

521.8 МП2 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на такви закани од личен интерес, блискост или заплашување вклучуваат:

- Структурирање на одговорностите на партнерот или вработеното лице за да се намали какво било потенцијално

влијание врз ангажманот за ревизија.

- Поставување соодветно лице, проверувач, за проверка на извршената ревизорска работа.

ОДДЕЛ 522

НЕОДАМНЕШНИ УСЛУГИ КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

Вовед

522.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и одговорат на заканите за независност.

522.2 Ако член на тимот на ангажманот за ревизија неодамна работел како директор или раководител, или бил вработен кај клиентот на ангажманот за ревизија, може да се создаде закана од личен интерес, самопроверка или блискост. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциска рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Работен ангажман во текот на периодот опфатен со ревизорскиот извештај

Б522.3 Тимот на ангажманот за ревизија не треба да вклучува поединец кој во текот на периодот опфатен со ревизорскиот извештај:

- (а) Работел како директор или раководител кај клиентот на ангажманот за ревизија; или
- (б) Бил вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.

Работен ангажман пред периодот опфатен со ревизорскиот извештај

522.4 МП1 Закана од личен интерес, самопроверка или блискост може да се создаде ако, пред периодот опфатен со ревизорскиот извештај, член на тимот на ангажманот за ревизија:

- (а) Работел како директор или раководител кај клиентот на ангажман за ревизија; или
- (б) Бил вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.

На пример, закана би се создала ако некоја одлука која е донесена, или работа извршена од поединецот во претходниот период, додека тој бил вработен кај клиентот, треба да се оцени во тековниот период како дел од тековниот ангажман за ревизија.

522.4 МП2 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Позицијата што ја имал поединецот во претходниот период кај клиентот.
- Должината на временскиот период откако поединецот го напуштил клиентот.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за ревизија.

522.4 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таква закана од личен интерес, самопроверка или блискост е поставување лице за проверка кое ќе ја провери работата извршена од членот на тимот на ангажманот за ревизија.

ОДДЕЛ 523

РАБОТЕН АНГАЖМАН КАКО ДИРЕКТОР ИЛИ РАКОВОДИТЕЛ КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

Вовед

- 523.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 523.2 Работниот ангажман како директор или раководител ка клиент на ангажман за ревизија создава закана од самопроверка и личен интерес. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Работен ангажман како директор или раководител

- Б523.3** Партнер или вработено лице во фирмата или фирма од мрежата не треба да работи како директор или раководител кај клиент на ангажман за ревизија на фирмата.

Работен ангажман како секретар на компанијата

- Б523.4** Партнер или вработено лице во фирмата или фирма од мрежата не треба да работи како секретар на компанијата која е клиент на ангажман за ревизија на фирмата, освен ако:
- (а) Оваа пракса е конкретно дозволена според локалните закони, професионалните правила или пракса;
 - (б) Раководството ги носи сите релевантни одлуки; и
 - (в) Должностите и активностите се ограничени на оние од рутинска и административна природа, како што се подготовка на записници и одржување на евиденцијата и регистрите на друштвото.
- 523.4 МП1 Позицијата на секретар на компанијата има различни импликации во различни законодавства. Должностите може да се движат од: административни должности (како што се управување со персоналот и одржување на евиденцијата и регистрите на компанијата) до различни должности, како што е обезбедување усогласеност на друштвото со регулативата или давање совети за

прашањата поврзани со корпоративното управување. Обично се смета дека оваа позиција имплицира тесна поврзаност со ентитетот. Затоа, се создава закана ако партнер или вработен во фирмата работи како секретар на друштвото за клиент на ангажман за уверување. (Повеќе информации за давање услуги без уверување на клиент на ангажман за уверување се наведени во оддел 600, *Обезбедување услуги за ангажман без уверување на клиент на ангажман за ревизија.*)

ОДДЕЛ 524

ВРАБОТУВАЊЕ КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

Вовед

- 524.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 524.2 Работни односи со клиентот на ангажман за ревизија може да создадат закана од личен интерес, блискост или заплашување. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Сите клиенти за ангажман за ревизија

- 524.3 МП1 Закана од блискост или заплашување може да се создаде ако кој било од следните поединци бил член на тимот на ангажманот за ревизија или партнер на фирмата или фирма од мрежата:
- Директор или раководител на клиент на ангажман за ревизија.
 - Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.

Ограничувања за поранешен партнер или член на тимот на ангажманот за ревизија

- Б524.4** Фирмата треба да се осигури дека не постои значителна поврзаност помеѓу фирмата или фирма од мрежата и:

- (а) Поранешен партнер кој му се придружил на клиент на ангажман за ревизија на фирмата; или
- (б) Поранешен член на тимот на ангажманот за ревизија кој му се придружил на клиент на ангажман за ревизија,

Доколку кој било од наведените му се придружил на клиент на ангажман за ревизија како:

- (i) Директор или раководител; или
- (ii) Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење

Значителна поврзаност постои помеѓу фирмата или фирма од мрежата и поединецот, освен ако:

- (а) На поединецот не му следат никакви бенефиции или исплати од фирмата или фирма од мрежата кои не се направени во согласност со фиксирани претходно утврдени аранжмани;
- (б) Кој било износ кој му се должи на поединецот не е материјален за фирмата или фирма од мрежата; и
- (в) Поединецот понатаму не продолжува да учествува или не изгледа дека учествува во деловните или професионалните активности на фирмата или фирма од мрежата.

524.4 МП1 Дури и да не се исполнети барањата од точка Б524.4, сè уште може да се создаде закана од блискост или заплашување.

524.4 МП2 Закана од блискост или заплашување, исто така, може да се создаде ако поранешен партнер на фирмата или фирма од мрежата му се придружил на ентитетот на некоја од позициите опишани во точка 524.3 МП1 и ентитетот последователно станал клиент на ангажман за ревизија на фирмата.

524.4 МП3 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Позицијата што поединецот ја зазел кај клиентот.
- Која било инволвираност на поединецот со тимот на ангажманот за ревизија.
- Временскиот период кој изминал откако поединецот бил

член на тимот на ангажманот за ревизија или партнер во фирмата или фирма од мрежа.

- Поранешната позиција на поединецот во рамки на тимот на ангажманот за ревизија, фирмата или фирма од мрежа. На пример дали поединецот бил одговорен за одржување редовни контакти со раководството на клиентот или со оние кои се задолжени за управувањето.

524.4 МП4 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквите закани од блискост или заплашување вклучуваат:

- Модификување на ревизорскиот план.
- Назначување поединци во тимот на ангажманот за ревизија кои имаат dostatно искуство во однос на поединецот кој му се придружил на клиентот.
- Поставување соодветно лице за проверка кое ќе ја провери работата на поранешниот член на тимот на ангажманот за ревизија.

Член на тимот на ангажманот за ревизија кој се вработува кај клиентот

Б524.5 Фирма или фирма од мрежата треба да има воспоставено политики и процедури кои бараат од членовите на тимот на ангажманот за ревизија да ја известат фирмата или фирмата од мрежата кога стапуваат во преговори за вработување со клиент на ангажман за ревизија.

524.5 МП1 Закана од личен интерес се создава кога еден член на тимот на ангажманот за ревизија учествува во ангажманот за ревизија, а притоа има сознание дека членот на тимот на ангажманот за ревизија ќе, или може да, му се придружи на клиентот во некој иден период.

524.5 МП2 Пример за активност која би можела да елиминира таква закана од личен интерес е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за ревизија.

524.5 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таква закана од личен интерес е поставување соодветно лице за проверка на сите значителени расудувања кои се направени од страна на тој поединец додека бил во тимот.

Клиенти за ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Клучни партнери на ревизија

Б524.6 Во согласност со точка Б524.8, ако еден поединец кој бил клучен

партнер на ревизија кај клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес му се придружи на клиентот како:

- (а) Директор или раководител; или
- (б) Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење,

независноста е компромитирана освен ако, по заминувањето на поединецот кој бил клучен партнер на ревизија:

- (i) Клиентот на ангажман за ревизија издал ревидирани финансиски извештаи кои опфаќаат период кој не е пократок од дванаесет месеци; и
- (ii) Поединецот не бил член на тимот на ангажманот за ревизија во врска со ревизијата на тие финансиски извештаи.

Повисок или раководен партнер (извршен директор или негов еквивалент) на фирмата

Б524.7 Во согласност со точка Б524.8, ако еден поединец кој бил повисок или раководен партнер (извршен директор или негов еквивалент) на фирмата му се придружи на клиент за ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес како:

- (а) Директор или раководител; или
- (б) Вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење,

независноста е компромитирана, освен ако се поминати дванаесет месеци откако поединецот бил во функција на повисок или раководен партнер (извршен директор или негов еквивалент) на фирмата.

Деловни комбинации

Б524.8 Како исклучок од точките Б524.6 и Б524.7, независноста не е компромитирана ако околностите наведени во тие точки произлегуваат како резултат на деловна комбинација и:

- (а) Позицијата не е преземена како резултат на деловната

комбинација;

- (б) Кои било користи или исплати кои фирмата или фирма од мрежата му ги должи на поранешниот партнер се целосно подмирени, освен ако не се договорени со фиксираниите однапред договорени аранжмани и сите износи кои му се должат на партнерот не се материјални за фирмата или фирма од мрежата, како што е применливо;
- (в) Поранешниот партнер не продолжува да учествува или не изгледа дека учествува во деловните или професионалните активности на фирмата или фирма од мрежата; и
- (г) Фирмата разговара со оние кои се задолжени за управувањето во врска со позицијата што ја има поранешниот партнер кај клиентот за ангажман за ревизија.

ОДДЕЛ 525

ПРИВРЕМЕНО НАЗНАЧУВАЊЕ ПЕРСОНАЛ

Вовед

- 525.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите врз независноста.
- 525.2 Позајмување персонал на клиент за ангажман за ревизија би можело да создаде закана од самопроверка, застапување или блискост. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

- 525.3 МП1 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на закани создадени од позајмување персонал од фирма или фирма од мрежата на клиент на ангажман за ревизија вклучуваат:
- Извршување дополнителна проверка на работата извршена од позајмениот персонал би можело да одговори на заканата од самопроверка.
 - Невклучувањето на позајмениот персонал како член на тимот на ангажманот за ревизија би можело да одговори на заканата од блискост или застапување.
 - Недоделување ревизорска одговорност на позајмениот персонал за која било функција или активност што персоналот ја извршувал во текот на ангажманот на позајмениот персонал би можело да одговори на заканата од самопроверка.
- 525.3 МП2 Кога заканите од блискост или застапување се создадени како резултат на позајмување персонал од фирмата или фирма од мрежата на клиент на ангажман за ревизија, така што фирмата или фирмата од мрежата ќе станат премногу тесно поврзани со ставовите и интересите на раководството, често пати не постојат заштитни мерки.
- Б525.4** Фирмата или фирма од мрежата не треба да позајмува персонал на клиент на ангажман за ревизија, освен ако фирмата или фирма од мрежата не е задоволна со тоа дека:

- (а) Таквата помош е обезбедена само за краток временски период;
- (б) Тој персонал нема да преземе управувачки одговорности и клиентот на ангажманот за ревизија ќе биде одговорен за насочување и надзор на активностите на персоналот;
- (в) Секоја закана за независност на фирмата или фирма од мрежата која произлегува од професионалните услуги преземени од тој персонал е елиминирана или се применуваат заштитни мерки за да се намали таквата закана на прифатливо ниво; и
- (г) Тој персонал нема да презема или да биде вклучен во професионални услуги кои согласно Кодексот се забранети да се вршат од фирмата или фирма од мрежата.

ОДДЕЛ 540

ДОЛГОРОЧНА ПОВРЗАНОСТ НА ПЕРСОНАЛОТ (ВКЛУЧУВАЈЌИ И РОТАЦИЈА НА ПАРТНЕРИТЕ) КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

Вовед

- 540.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 540.2 Кога еден поединец е вклучен во ангажман за ревизија во текот на долг временски период, може да се создадат закани од блискост и личен интерес. Овој оддел наведува барања и материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Сите клиенти на ангажман за ревизија

- 540.3 МП1 Иако разбирањето за клиент на ангажман за ревизија и неговото окружување се основа за квалитетот на ревизијата, може да се создаде закана од блискост како резултат на долгорочната поврзаност на поединецот како член на тимот на ангажманот за ревизија со:
- (а) Клиентот на ангажманот за ревизија и неговото работење;
 - (б) Повисокото раководство на клиентот на ангажманот за ревизија; или
 - (в) Финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење или финансиските информации кои ја формираат основата на финансиските извештаи.
- 540.3 МП2 Закана од личен интерес може да се создаде како резултат на загриженоста на поединецот дека може да загуби долгогодишен клиент или интерес во одржување блиски лични односи со член на повисокото раководство или со оние кои се задолжени за управувањето. Таквата закана може да влијае несоодветно на расудувањата на поединецот.
- 540.3 МП3 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани од блискост или личен интерес вклучуваат:
- (а) Во однос на поединецот:

- Свкупната должина на временски период во кој трае односот на поединецот со клиентот, вклучувајќи го и периодот доколку таков однос постоел додека поединецот работел во претходната фирма.
- Колку долго е поединецот член на тимот на ангажманот, и природата на улогите што ги извршувал.
- Степенот до кој работата на поединецот е насочувана, прегледувана и контролирана од поискусен персонал.
- Степенот до кој поединецот, како резултат на неговото искуство, има можност на влијае врз исходот на ревизијата, на пример, со носење клучни одлуки или насочување на работата на останатите членови на тимот на ангажманот.
- Блискоста на личниот однос на поединецот со повисокото раководство или со оние кои се задолжени за управувањето.
- Природата, зачестеноста и степенот на интеракција помеѓу поединецот и повисокото раководство или оние кои се задолжени за управувањето.

(б) Во однос на клиентот на ангажманот за ревизија:

- Природата или комплексноста на сметководствените прашања и прашањата во однос на финансиско известување на клиентот и дали тие се промениле.
- Дали се случиле неодамнешни промени во повисокото раководство или оние кои се задолжени за управувањето.
- Дали се случиле какви било структурни промени во организацијата на клиентот кои би влијаеле на природата, зачестеноста и степенот на интеракции што поединецот би можел да ги има со повисокото раководство или оние кои се задолжени за управувањето.

540.3 МП4 Комбинацијата на два или повеќе фактори би можела да го зголеми или намали степенот на заканите. На пример, закана од блискост која е создадена во текот на периодот како резултат на растечки близок однос помеѓу еден поединец и член на повисокото раководство на клиентот би можела да се намали со заминување на тој член од повисокото раководство на клиентот.

540.3 МП5 Пример за активност која би можела да ја елиминира заканата од

блискост и личен интерес создадена од поединец кој е вклучен во ангажманот за ревизија во тек на подолг временски период би било ротирање на поединецот надвор од тој тим на ангажманот за ревизија.

540.3 МП6 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од блискост или личен интерес вклучуваат:

- Промена на улогата на поединецот во тимот на ангажманот за ревизија или природата и опсегот на задачите што ги извршува тој поединец.
- Поставување соодветно лице за проверка кое не било член на тимот на ангажманот за ревизија за да ја провери работата на поединецот.
- Извршување редовни независни внатрешни или надворешни квалитативни проверки на ангажманот.

Б540.4 Ако фирмата одлучи дека на степенот на закани кои се создадени, може да се одговори само со ротирање на поединецот надвор од тој тим на ангажманот за ревизија, фирмата треба да определи соодветен период во кој поединецот не треба да:

- (а) Биде член тимот на ангажманот за ревизија;
- (б) Извршува контрола на квалитет на ангажманот за ревизија, или проверка во согласност со целта на проверката на квалитет за ангажманот; или
- (в) Има директно влијание на исходот на ангажманот за ревизија.

Периодот треба да биде доволно долг за да овозможи да се одговори на заканите од блискост и личен интерес. Во случај на ентитет од јавен интерес, исто така, се применливи точките од Б540.5 до Б540.21.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б540.5 Во согласност со точките од Б540.7 до Б540.9, во однос на ревизија на ентитет од јавен интерес, поединецот не треба да настапува во ниту една од следниве улоги или во комбинација на таквите улоги, во период подолг од седум кумулативни години (периодот „време-на-работа“):

- (а) Партнерот на ангажманот;

- (б) Поединецот кој е назначен да биде одговорен за вршење проверка на контрола на квалитетот на ангажманот; или
- (в) Која било друга улога на клучен партнер.

По периодот-на-работа, во согласност со одредбите наведени во точките од Б540.11 до Б540.20, поединецот треба да има период на „ладење“.

Б540.6

При пресметката на периодот-на-работа, сметањето на годините не треба да започнува одново освен ако поединецот престанал да делува во една од улогите наведени во точката Б540.5 од (а) до (в) во текот на минималниот период. Овој минимален период е последователен период еднаков најмалку на периодот на ладење кој е утврден во согласност со точките од Б540.11 до Б540.13 како што е применливо за улогата во која делувал поединецот во годината која настапила непосредно пред да заврши таквата инволвираност.

540.6 МП1

На пример, еден поединец кој делувал како партнер на ангажманот во период од четири години, проследени со три години вон ангажманот, потоа може да делува само како клучен партнер на ревизија на истиот ангажман за ревизија во текот на три следни години (со тоа достигнувајќи седум кумулативни години). Потоа, од тој поединец се бара да се „излади“ во согласност со точка Б540.15.

Б540.7

Како исклучок на точка Б540.5, на клучните партнери на ревизија чијшто континуитет е од особена важност за квалитетот на ревизијата, може, во ретки случаи како резултат на непредвидени околности кои настанале вон контрола на фирмата, и со согласност на оние кои се задолжени за управувањето, да им биде дозволено да делуваат уште една дополнителна година во улогата на клучен партнер на ревизија сè додека заканата од независност може да биде елиминирана или намалена на прифатливо ниво.

540.7 МП1

На пример, клучен партнер на ревизија може да остане во таа улога во тимот на ангажманот за ревизија уште една дополнителна година во околности каде што, како резултат на непредвидени настани, не била можна бараната ротација, како што може да биде случај како резултат на сериозна болест на планираниот партнер на ангажманот. Во такви околности, ова ќе ја инволвира фирмата во дискусии со оние кои се задолжени за управувањето во врска со причините поради кои не може да се случи планираната ротација и потребата за заштитни мерки со кои ќе се намали која било закана која е создадена.

B540.8

Ако клиент на ангажман за ревизија стане ентитет од јавен интерес, при утврдување на временскиот период за ротација, фирмата треба да ја земе предвид должината на временскиот период во кој поединецот делувал како клучен партнер на ревизија кај клиентот на ангажманот за ревизија пред клиентот да стане ентитет од јавен интерес. Ако поединецот делувал како клучен партнер на ревизија кај клиентот на ангажманот за ревизија, во период од пет кумулативни години или помалку кога клиентот станал ентитет од јавен интерес, бројот на годините за кои поединецот може да продолжи да делува кај клиентот во таа улога пред да се ротира вон ангажманот е седум години минус бројот на години во кои веќе делувал во таа улога. Како исклучок од точка B540.5, ако поединецот делувал како клучен партнер на ревизија кај клиентот на ангажманот за ревизија во текот на шест или повеќе кумулативни години кога клиентот станал ентитет од јавен интерес, поединецот може да продолжи да делува во таа улога со согласност од оние кои се задолжени за управувањето, за максимум две дополнителни години пред да се ротира вон ангажманот.

B540.9

Кога фирмата има само неколку лица кои го поседуваат неопходното знаење и искуство за да делуваат како клучен партнер на ревизија за ентитет од јавен интерес, ротацијата на клучен партнер на ревизијата може да не биде возможна. Како исклучок од точка B540.5, ако независно регулаторно тело во релевантното законодавство обезбедува исклучок од ротација на партнерот во такви околности, во согласност со тој исклучок, поединецот може да остане клучен партнер на ревизија за период подолг од седум години. Ова е случај само доколку независно регулаторно тело прецизира други барања кои треба да се применат, како што е должината на временскиот период во кој клучниот партнер на ревизија може да биде ослободен од ротација или редовна независна надворешна проверка.

Други разгледувања во врска со периодот-на-работа

B540.10

При оценка на законите создадени со долготрајната поврзаност на поединецот со ангажманот за ревизија, фирмата треба поконкретно да ги разгледа улогите што ги презел поединецот и временскиот период на поврзаноста на тој поединец со ангажманот за ревизија пред поединецот да стане клучен партнер на ревизија.

540.10 МП1

Може да постојат ситуации кога фирмата, при примена на концепциската рамка, заклучува дека не е соодветно поединецот кој е клучен партнер на ревизија да продолжи да ја врши улогата на клучен партнер и покрај тоа што временскиот период во кој

делувал како клучен партнер на ревизија е пократок од седум години.

Период на „ладење“

Б540.11 Ако поединецот делувал како партнер на ангажманот во период од седум кумулативни години, периодот на „ладење“ треба да биде пет последователни години.

Б540.12 Кога поединецот е назначен како одговорно лице за проверка на квалитетот и делувал во таа улога во текот на седум кумулативни години, периодот на „ладење“ треба да биде три последователни години.

Б540.13 Ако поединецот делувал како клучен партнер на ревизија освен во улогите наведени во точките Б540.11 и Б540.12 во текот на седум кумулативни години, периодот на „ладење“ треба да биде две последователни години.

540.14 МП1 Барањата за ротација на партнерот во овој оддел се разликуваат од и не го менуваат периодот на „ладење“ што го бара МСУК 2 како услов за подобност, пред партнерот на ангажманот да може да ја преземе улогата на оценувач на квалитетот на ангажманот (види точка 325.8 МП4).

Вршење други улоги во комбинација со улогата на клучен партнер на ревизија

Б540.15 Ако поединецот делувал комбинирано, како клучен партнер на ревизија и како партнер на ангажманот во временски период од четири или повеќе кумулативни години, периодот на „ладење“ треба да биде пет последователни години.

Б540.16 Во согласност со точка Б540.17(a), ако поединецот делувал комбинирано во улога на клучен партнер на ревизија и клучен партнер на ревизија одговорен за проверка на квалитетот во период од четири или повеќе кумулативни години, периодот на „ладење“ треба да биде три последователни години.

Б540.17 Ако поединец делувал комбинирано во улога на партнер на ангажманот и одговорно лице за проверка на контрола на квалитетот во период од четири или повеќе кумулативни години во текот на периодот-на-работа, периодот на „ладење“ треба:

(а) Како исклучок од точка Б540.16, да биде пет последователни години каде поединецот бил партнер на ангажманот во текот на три или повеќе години; или

(б) Да биде три последователни години во случај на која било друга комбинација.

Б540.18 Ако поединецот делувал во која било која комбинација на улоги на клучен партнер на ревизија освен оние кои се наведени во точките од Б540.15 до Б540.17, периодот на „ладење“ треба да биде две последователни години.

Работен ангажман во претходна фирма

Б540.19 При утврдување на бројот на години во кои еден поединец бил клучен партнер на ревизија како што е наведено во точка Б540.5, должината на односот треба, онаму каде што е соодветно, да вклучува временски период во кој поединецот бил клучен партнер на ревизија на тој ангажман во претходната фирма.

Пократок периодот на „ладење“ утврден со закон или регулатива

Б540.20 Во случај кога законско или регулаторно тело (или организација која е овластена или признаена од такво законодавство или регулаторно тело) утврдило периодот на „ладење“ за партнер на ангажманот во период од помалку од пет последователни години, подолгиот од тој период или три години можат да бидат замена за периодот на „ладење“ од пет последователни години кој е дефиниран во точките Б540.11, Б540.15 и Б540.17(а) доколку применливиот период-на-работа не надминува седум години.

(Точката Б540.20 повеќе нема да биде во сила за ревизии на финансиски извештаи за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година.)

Ограничувања за активности во текот на периодот на „ладење“

Б540.21 Во текот на релевантниот период-на-ладење, поединецот не треба да:

- (а) Биде член на тимот на ангажманот или да врши контрола на квалитет, или проверка во согласност со целта на проверката на квалитет на ангажманот за ревизија;
- (б) Да се консултира со тимот на ангажманот или клиентот во врска со технички или прашања специфични за индустријата, трансакции или настани кои влијаат на ангажманот за ревизија (освен дискусии со тимот на ангажманот кои се однесуваат само на извршената работа или постигнатите заклучоци во последната година од периодот-на-работа на поединецот, кога тие се сè уште релевантни за ревизијата);
- (в) Биде одговорен за водење или координирање на

професионалните услуги кои се извршуваат од страна на фирмата или фирма од мрежата кон клиент на ангажман за ревизија, или надгледување на односот на фирмата или фирма од мрежата со клиентот на ангажманот за ревизија; или

- (г) Презема други улоги или активности кои не се спомнати погоре во однос на клиентот на ангажман за ревизија, вклучувајќи и вршење на услуги за ангажман без уверување, кои би резултирале во тоа поединецот да:
 - (i) Има значителна или честа интеракција со повисокото раководство или со оние кои се задолжени за управувањето; или
 - (ii) Има директно влијание врз исходот на ангажманот за ревизија.

540.21 МП1 Одредбите од точка Б540.21 немаат за цел да му забранат на поединецот да врши лидерска улога во фирмата или фирма од мрежата, како на пример, повисок или раководен партнер (извршен директор или еквивалентна функција).

ОДДЕЛ 600

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ КОИ НЕ ПРЕТСТАВУВААТ УВЕРУВАЊЕ КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

Вовед

- 600.1 Од фирмите се бара да бидат усогласени со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и соодветно да постапат со законите за независноста.
- 600.2 Фирмите и фирми од мрежата може да обезбедат широк опсег на услуги, кои не се уверување, на нивните клиенти на ангажмани за ревизија, соодветно на нивните вештини и стручност. Обезбедувањето таква услуга, која не е уверување, на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закани за усогласеност со основните принципи и закани за независност.
- 600.3 Овој оддел наведува барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциска рамка за да идентификува, оцени и одговори на законите за независност кога се врши услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија. Следните пододелни наведуваат специфични барања и материјал за примена кои се релевантни кога една фирма или фирма од мрежа обезбедува одредени видови услуги без уверување на клиент на ангажман за ревизија и укажуваат на видовите закани што може да се создадат како резултат на тоа.
- 600.4 Некои пододелни вклучуваат барања кои изрично забрануваат фирмата или фирма од мрежата да обезбедуваат одредени услуги на клиент на ангажман за ревизија, бидејќи создадените закани не може да се елиминираат и не може да се применат заштитни мерки со цел да се намалат законите на прифатливо ниво.
- 600.5 Новите деловни практики, развојот на финансиските пазари и промените во технологијата се некои случувања кои оневозможуваат да се изготви сеопфатна листа на услуги без уверување што фирмите и фирми од мрежата би можеле да ги обезбедат на клиент на ангажман за ревизија. Концепциската рамка и општите одредби во овој оддел се применуваат кога фирмата му предлага на клиентот да обезбеди услуга без уверување, а за која нема специфични барања и материјал за примена.

Барања и материјал за примена

Општо

Одредби за услуги без уверување во закони или регулатива

600.6 МП1 Точките Б100.6 до 100.7 МП1 ги утврдуваат барањата и материјалот за примена во врска со усогласеноста со Кодексот. Доколку постојат закони и регулатива во законодавството кои се однесуваат на обезбедување услуги без уверување на клиенти на ангажман за ревизија, кои се разликуваат или ги надминуваат оние што се наведени во овој оддел, фирмите што обезбедуваат услуги без уверување на кои се применуваат таквите одредби треба да бидат свесни за тие разлики и да се усогласат со построгите одредби.

Ризик од преземање управувачки одговорности при обезбедување услуга без уверување

600.7 МП1 Кога фирмата или фирма од мрежата обезбедува услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, постои ризик фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност, освен ако фирмата или фирмата од мрежата не се уверени дека се усогласени со барањата од точка Б400.19.

Прифаќање ангажман за обезбедување услуга без уверување

Б600.8 Пред фирмата или фирма од мрежата да прифати ангажман за обезбедување услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, фирмата треба да ја примени концепциската рамка за да ја идентификува, оцени и да одговори на секоја закана за независност што може да се создаде со обезбедување на таа услуга.

Идентификување и оценка на закани

Сите клиенти на ангажман за ревизија

600.9 МП1 Опис на категориите на закани што може да се појават кога фирмата или фирма од мрежата обезбедува услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија е даден во точка 120.6 МП3.

600.9 МП2 Факторите кои се релевантни за идентификување на различните закани што би можеле да се создадат со обезбедување услуга без уверување на клиентот на ангажман за ревизија и оценката на нивото на таквите закани ги вклучуваат:

- Природата, обемот, намената употреба и целта на услугата.

- Начинот на кој ќе се обезбеди услугата, како што е персоналот што треба да се вклучи и неговата локација.
- Правното и регулаторно опкружување во кое се обезбедува услугата.
- Дали клиентот е ентитет од јавен интерес.
- Нивото на стручност на раководството и вработените на клиентот во однос на видот на услугата што се обезбедува.
- Степенот до кој клиентот одредува значајни прашања за расудување. (види: точка Б400.18 до Б400.19).
- Дали исходот од услугата ќе влијае на сметководствената евиденција или прашањата што се одразени во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење и доколку е така:
 - Степенот до кој исходот од услугата ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи.
 - Степенот на субјективност вклучена во одредување на соодветните износи или третман за тие прашања кои се одразени во финансиските извештаи.
- Природата и степенот на влијанието на услугата, доколку постои, врз системите што генерираат информации што претставуваат значаен дел од:
 - Сметководствената евиденција или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.
 - Внатрешни контроли врз финансиското известување на клиентот.
- Степенот на потпирање врз исходот од услугата како дел од ревизијата.
- Надоместокот кој се однесува на обезбедувањето на услугата без уверување.

600.9 А3 Пододелите од 601 до 610 вклучуваат примери на дополнителни фактори, кои се релевантни за идентификување на законите за независност создадени со обезбедување одредени услуги без уверување, како и оценување на нивото на таквите закани.

Материјалност во врска со финансиските извештаи

600.10 МП1 Материјалноста е фактор кој е релевантен при оценка на законите создадени со обезбедување услуга без уверување на клиент на

ангажман за ревизија. Пододделите од 601 до 610 се однесуваат на материјалноста во врска со финансиските извештаи на клиент на ангажман за ревизија. Концептот на материјалност во однос на ревизијата е опфатен во МСР 320, *Материјалност при планирање и извршување на ревизија*, и во врска со проверка во МСАП 2400 (Ревидиран), *Ангажмани за проверка на историски финансиски извештаи*. Утврдувањето на материјалноста вклучува примена на професионално расудување и е под влијание и на квантитативни и на квалитативни фактори. Таа е, исто така, под влијание на согледувањата на потребите од финансиски информации на корисниците.

600.10 МП2 Онаму каде што Кодексот изречно забранува давање услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, на фирмата или на фирма од мрежата не ѝ е дозволено да ја обезбедува таа услуга, без оглед на материјалноста на исходот или резултатите од услугата без уверување на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

Давање совети и препораки

600.11 МП1 Давањето совети и препораки може да создаде закана од самопроверка. Дали давањето совети и препораки создава закана од самопроверка вклучува донесување на определбата наведена во точка Б600.14. Онаму каде што клиентот на ангажман за ревизија не е ентитет од јавен интерес и каде што била идентификувана закана од самопроверка, од фирмата се бара да ја примени концепциската рамка за да ја оцени и да одговори на заканата. Доколку клиентот на ангажман за ревизија е ентитет од јавен интерес, се применуваат точките Б600.16 и Б600.17.

Повеќекратни услуги без уверување обезбедени на ист клиент на ангажман за ревизија

Б600.12 Кога фирмата или фирма од мрежата обезбедува повеќе услуги без уверување на клиент на ангажман за ревизија, фирмата треба да разгледа дали, покрај заканите создадени од секоја услуга поединечно, комбинираниот ефект на таквите услуги создава или влијае на заканите за независност.

600.12 МП1 Дополнително на точка 600.9 МП2, факторите кои се релевантни за оценката на фирмата на нивото на закани за независност, кои се создадени при обезбедување повеќекратни услуги без уверување на клиентот на ангажман за ревизија, може да вклучуваат дали:

- Комбинираниот ефект на обезбедување повеќекратни услуги го зголемува нивото на закана создадена од секоја поединечно проценета услуга.

- Комбинираниот ефект на обезбедување повеќекратни услуги го зголемува нивото на каква било закана што произлегува од севкупната поврзаност со клиентот на ревизија.

Закани од самопроверка

600.13 МП1 Кога фирмата или фирма од мрежата обезбедува услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, може да постои ризик фирмата да ја ревидира сопствената работа или работата на фирма од мрежата, а со тоа да предизвика закана од самопроверка. Закана од самопроверка е закана дека фирмата или фирма од мрежата нема соодветно да ги оцени резултатите од претходното расудување или активност извршена од лице во рамките на фирмата или фирма од мрежата, како дел од услугата без уверување на која ревизорскиот тим ќе се потпира при формирањето на расудување како дел од ревизијата.

Б600.14 Пред да обезбеди услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, фирмата или фирма од мрежата треба да утврди дали обезбедувањето на таа услуга може да создаде закана од самопроверка, оценувајќи дали постои ризик дека:

- (а) Резултатите од услугата ќе бидат дел од, или ќе влијаат на, сметководствената евиденција, внатрешната контрола врз финансиското известување или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење; и
- (б) Во текот на ревизијата на оние финансиски извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење, тимот на ангажман за ревизија ќе ги процени или ќе се потпре на какви било расудувања или активности кои се извршени од фирмата или фирма од мрежата при обезбедување на услугата.

Клиенти на ангажман за ревизија, кои се ентитети од јавен интерес

600.15 МП1 Кога клиентот на ангажман за ревизија е ентитет од јавен интерес, очекувањата на засегнатите страни се поголеми во врска со независноста на фирмата. Овие поголеми очекувања се релевантни за тестот на разумна и информирана трета страна што се користи за оценка на заканата од самопроверка, создадена со обезбедување услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес.

600.15 МП2 Кога обезбедувањето услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес создава закана од самопроверка, таа закана не може да се елиминира, а заштитните мерки не можат да се применат со цел да се намали таа закана на

прифатливо ниво.

Закани од самопроверка

Б600.16 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес доколку обезбедувањето на таа услуга може да создаде закана од самопроверка во врска со ревизијата на финансиските извештаи на кои фирмата ќе изрази мислење. (види: точка 600.13 МП1 и Б600.14).

Давање совети и препораки

Б600.17 По исклучок од точка Б600.16, фирмата или фирма од мрежата може да обезбеди совети и препораки на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес во врска со информации или прашања кои произлегуваат во текот на ревизијата, под услов фирмата да:

- (а) Не презема управувачка одговорност (види: точка Б400.18 и Б400.19); и
- (б) Ја применува концепциската рамка за идентификување, оценување и справување со заканите за независност што може да се создаде со обезбедувањето на тој совет, освен заканите за самопроверка.

600.17МП1 Примери на совети и препораки кои би можеле да се обезбедат во врска со информации или прашања што произлегуваат во текот на ревизијата вклучуваат:

- Советување за стандарди или политики за сметководство и финансиско известување и барања за обелоденување во финансиските извештаи.
- Советување за соодветноста на финансиската и сметководствената контрола и методите што се користат при утврдување на наведените износи во финансиските извештаи и поврзаните обелоденувања.
- Предлагање корективни сметководствени книжења што произлегуваат од наодите од ревизијата.
- Дискутирање за наодите од внатрешните контроли врз финансиското известување и процесите и препораките за подобрување.
- Дискутирање за тоа како да се решат проблемите со

усогласување на сметките.

- Советување за усогласеност со групните сметководствени политики.

Одговарање на заканите

Сите клиенти на ангажман за ревизија

600.18 МП1 Точките од Б120.10 до 120.10 МП2 вклучуваат барања и материјал за примена кои се релевантни кога се одговара на заканите за независност, вклучувајќи и опис на заштитните мерки.

600.18 МП2 Заканите за независност создадени со обезбедување услуга без уверување или повеќекратни услуги на клиент на ангажман за ревизија се разликуваат во зависност од фактите и околностите на ангажманот за ревизија и природата на услугата. На ваквите закани може да се одговори со примена на заштитни мерки или со прилагодување на делокругот на предложената услуга.

600.18 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговарање на таквите закани вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата.
- Користење соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедувањето на услугата да ја прегледа извршената ревизорска работа или услуга.
- Добивање претходна потврда за исходот од услугата од соодветен орган (на пример, даночен орган).

600.18 МП4 Може да не постојат расположливи заштитни мерки за намалување на заканите создадени со обезбедување услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија на прифатливо ниво. Во таква ситуација, примената на концепциската рамка бара фирмата или фирма од мрежата да:

- (а) Го прилагоди делокругот на предложената услуга за да ги елиминира околностите што ги создаваат заканите;
- (б) Ја одбие или прекине услугата што создава закани што не можат да се елиминираат или сведат на прифатливо ниво; или
- (в) Го прекине ангажманот за ревизија.

Комуникација со оние кои се задолжени за управувањето во врска со услугите без уверување

Сите клиенти на ангажман за ревизија

600.19 МП1 Точките 400.40 МП1 и 400.40 МП2 се релевантни за комуникацијата на фирмата со оние кои се задолжени за управувањето, во врска со обезбедувањето услуги без уверување.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

600.20 МП1 Точките од Б600.21 до Б600.23 бараат од фирмата да комуницира со оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес, пред фирмата или фирма од мрежата да обезбеди услуги без уверување на ентитети во рамките на корпоративната структура чиј дел е ентитетот од јавен интерес, што може да создаде закани за независност на фирмата во однос на ентитетот од јавен интерес. Целта на комуникацијата е да им овозможи на оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес да имаат ефективен надзор врз независноста на фирмата која врши ревизија на финансиските извештаи на тој ентитет од јавен интерес.

600.20 МП2 За да се олесни усогласувањето со таквите барања, фирмата може да договори со оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес, процес со кој ќе се уреди кога и со кого треба фирмата да комуницира. Таквиот процес може да:

- Воспостави процедура за обезбедување информации за предложена услуга без уверување која може да биде врз основа на индивидуален ангажман, општа политика или на која било друга договорена основа.
- Ги идентификува ентитетите на кои би се применил процесот, што може да вклучи и други ентитети од јавен интерес во рамки на корпоративната структура.
- Ги идентификува сите услуги што може да им се обезбедат на ентитетите идентификувани во точка Б600.21, без конкретно одобрение од оние кои се задолжени за управувањето, доколку тие се согласат како општа политика дека тие услуги не се забранети според овој оддел и дека нема да создадат закани за независност на фирмата или, доколку се создадат такви закани, тие би биле на прифатливо ниво.
- Утврди како оние кои се задолжени за управувањето со повеќе ентитети од јавен интерес во рамки на истата корпоративна структура утврдиле дека треба да се распредели овластувањето за одобрување услуги.
- Воспостави процедура што треба да се следи при

обезбедување на информациите што им се потребни за оние кои се задолжени за управувањето за да проценат дали предложената услуга која може да создаде закана за независност на фирмата е забранета или ограничена со професионални стандарди, закони или регулатива или може да резултира со обелоденување чувствителни или доверливи информации.

- Наведе како може да се решат сите прашања што не се опфатени со процесот.

Б600.21

Пред фирмата која врши ревизија на финансиските извештаи на ентитет од јавен интерес или фирма од мрежата да прифати ангажман да обезбеди услуга без уверување на:

- (А) тој ентитет од јавен интерес;
- (Б) секој ентитет што го контролира, директно или индиректно, тој ентитет од јавен интерес; или
- (В) секој ентитет што е директно или индиректно контролиран од тој ентитет од јавен интерес,

освен ако не е веќе одговорено при воспоставување на процесот кој е договорен со оние кои се задолжени за управувањето, фирмата треба да:

- (а) ги извести оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес дека фирмата утврдила дека обезбедувањето на услугата:
 - (i) не е забрането; и
 - (ii) нема да создаде закана за независност на фирмата како ревизор на ентитетот од јавен интерес или дека која било идентификувана закана е на прифатливо ниво или, ако не е, ќе биде елиминирана или намалена на прифатливо ниво; и
- (б) ги информира лицата кои се задолжени за управување со ентитетот од јавен интерес, за да им овозможи да направат информирана проценка за влијанието на обезбедувањето на услугата врз независноста на фирмата.

600.21 МП1 Примери на информации што би можеле да им се дадат на оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес во врска со одредена услуга без уверување вклучуваат:

- Природата и обемот на услугата што треба да се обезбеди.
- Основата и висината на предложениот надоместок.

- Кога фирмата идентификувала какви било закани за независноста што може да се создадат со обезбедувањето на предложената услуга, основата за проценка на фирмата дека законите се на прифатливо ниво или, ако не се, активностите што фирмата или фирма од мрежата ќе ги преземе за елиминирање или намалување на какви било закани за независноста на прифатливо ниво.
- Дали комбинираниот ефект од обезбедувањето повеќекратни услуги создава закани за независност или го менува нивото на претходно идентификуваните закани.

Б600.22

Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуга без уверување на кој било од ентитетите наведени во точка Б600.21, освен ако оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес не се согласиле било во согласност со процесот кој е договорен со оние кои се задолжени за управувањето или во врска со одредена услуга со:

- (а) Заклучокот на фирмата дека обезбедувањето на услугата нема да создаде закана за независност на фирмата која извршува ангажман за ревизија на ентитетот од јавен интерес, или дека секоја идентификувана закана е на прифатливо ниво или, ако не е, ќе биде елиминирана или намалена до прифатливо ниво; и
- (б) Обезбедувањето на таа услуга.

Б600.23

По исклучок од точките Б600.21 и Б600.22, каде што со важечките професионални стандарди, закони или регулатива на фирмата ѝ е забрането да обезбедува информации за предложената услуга без уверување на оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес, или кога обезбедувањето такви информации би резултирало со обелоденување чувствителни или доверливи информации, фирмата може да ја обезбеди предложената услуга под услов:

- (а) Фирмата да обезбедува такви информации колку што е во можност, без да ги прекрши своите законски или професионални обврски;
- (б) Фирмата да ги информира оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот од јавен интерес, дека обезбедувањето на услугата нема да создаде закана за независност на фирмата од ентитетот од јавен интерес, или дека секоја идентификувана закана е на прифатливо ниво или, во спротивно, законите ќе бидат елиминирани или намалени на прифатливо ниво; и

- (в) Оние кои се задолжени за управувањето не се согласуваат со заклучокот на фирмата под (б).

Б600.24

Фирмата или фирма од мрежата, земајќи ги предвид сите прашања покренати од оние кои се задолжени за управување со клиентот на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес или од ентитетот наведен во точка Б600.21 кој е примател на предложената услуга, треба да ја одбие услугата без уверување или фирмата треба да го прекине ангажманот за ревизија ако:

- (а) На фирмата или на фирма од мрежата не ѝ е дозволено да дава какви било информации на оние кои се задолжени за управување со клиентот на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, освен ако таквата ситуација не е уредена со процес кој е однапред договорен со оние кои се задолжени за управувањето; или
- (б) Оние кои се задолжени за управување со клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес не се согласуваат со заклучокот на фирмата дека обезбедувањето на услугата нема да создаде закана за независност на фирмата од клиентот или дека која било идентификувана закана е на прифатливо ниво или, ако не е, ќе биде елиминирана или намалена на прифатливо ниво.

Клиент на ангажман за ревизија кој подоцна станува ентитет од јавен интерес

Б600.25

Услугата без уверување што ја обезбедува, било тековно или претходно, фирмата или фирма од мрежата на клиент на ангажман за ревизија, ја загрозува независноста на фирмата кога клиентот станува ентитет од јавен интерес, освен ако:

- (а) Претходната услуга без уверување е во согласност со одредбите од овој дел кои се однесуваат на клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес;
- (б) Услугите без уверување кои тековно се извршуваат, а кои не се дозволени според овој дел за клиентите на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес, се завршени пред или, доколку тоа не е можно, веднаш штом е можно откако клиентот станал ентитет од јавен интерес; и
- (в) Фирмата и оние кои се задолжени за управувањето со клиентот кој станува ентитет од јавен интерес се согласуваат и преземаат понатамошни активности за да се одговори на сите закани за независност кои не се на прифатливо ниво.

600.25 МП1 Примери на активности кои фирмата може да ги препорача на клиентот на ангажман за ревизија вклучуваат ангажирање друга фирма за:

- Проверка или повторно извршување на засегнатата ревизорска работа до степен кој е неопходен.
- Оценка на резултатите од услугата без уверување или повторно извршување на услугата без уверување до степен што е неопходен, за да ѝ се овозможи на другата фирма да преземе одговорност за услугата.

Разгледувања за одредени поврзани ентитети

Б600.26 Овој оддел вклучува барања што им забрануваат на фирмите и фирмите од мрежата да обезбедуваат одредени услуги без уверување за клиентите на ангажман за ревизија. Како исклучок од тие барања и барањето во точката Б400.18, фирмата или фирма од мрежата може да преземе управувачка одговорност или да обезбеди одредени услуги без уверување, кои инаку би биле забранети на следните поврзани ентитети на клиентот на чии финансиски извештаи фирмата ќе изрази мислење:

- (а) Ентитет кој има директна или индиректна контрола врз клиентот;
- (б) Ентитет со директно финансиско учество во клиентот, доколку тој ентитет има значително влијание врз клиентот и учеството во клиентот е материјално за тој ентитет; или
- (в) Ентитет кој е под заедничка контрола со клиентот, под услов да се исполнети сите од следниве услови:
 - (i) Фирмата или фирма од мрежата не изразува мислење за финансиските извештаи на поврзаниот ентитет;
 - (ii) Фирмата или фирма од мрежата не презема управувачка одговорност, директно или индиректно, за ентитетот за чии финансиски извештаи фирмата ќе изрази мислење;
 - (iii) Услугите не создаваат закана од самопроверка; и
 - (iv) Фирмата се справува со други закани создадени со обезбедување такви услуги кои не се на прифатливо ниво.

Документација

600.27 МП1 Документацијата за заклучоците на фирмата во врска со усогласеноста со овој дел во согласност со точките Б400.60 и 400.60 МП1 може да вклучува:

- Клучни елементи на разбирањето на фирмата за природата на услугата без уверување што треба да се обезбеди и дали и како услугата може да влијае на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.
- Природата на каква било закана за независност што се создава со обезбедување на услугата на клиентот на ангажман за ревизија, вклучително и дали резултатите од услугата ќе бидат предмет на ревизорски постапки.
- Степенот на вклученоста на раководството во обезбедувањето и надзорот на предложената услуга без уверување.
- Сите заштитни мерки што се применуваат или други активности кои се преземени за да се одговори на заканата за независност.
- Образложението на фирмата за утврдување дека услугата не е забранета и дека секоја идентификувана закана за независност е на прифатливо ниво.
- Во врска со обезбедувањето на предложената услуга без уверување на ентитетите наведени во точка Б600.21, преземените чекори за усогласување со точките Б600.21 до Б600.23.

ПОДОДДЕЛ 601 – СМЕТКОВОДСТВЕНИ И КНИГОВОДСТВЕНИ УСЛУГИ

Вовед

601.1 Како дополнување на специфичните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка кога на клиент на ангажман за ревизија му се даваат сметководствени и книговодствени услуги.

Барања и материјал за примена

Општо

601.2 МП1 Раководството е одговорно за подготовка и објективна презентација на финансиските извештаи во согласност со применливата рамка за финансиско известување. Овие одговорности вклучуваат:

- Утврдување на сметководствените политики и сметководствениот третман во согласност со тие политики.
- Подготовка или промена на изворната документација или изворните податоци, во електронски или друг облик, за евидентирање на настанатите трансакции. Примерите вклучуваат:
 - Нарачки за набавки.
 - Евиденција на работното време.
 - Нарачки од купувачи.
- Изработка или промена на сметководствени ставови.
- Утврдување или одобрување класификација на сметки за трансакции.

Опис на услуга

601.3 МП1 Процесот на ревизија наметнува потреба од дијалог помеѓу фирмата и раководството на клиентот на ангажман за ревизија, што може да вклучува:

- Подготовка на сметководствена евиденција или финансиски извештаи.
- Евидентирање трансакции.
- Обезбедување услуги за пресметка на плати.

- Решавање проблеми со усогласување на сметките.
- Конвертирање постојни финансиски извештаи од една во друга рамка за финансиско известување.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето сметководствени и книговодствени услуги

Сите клиенти на ангажман за ревизија

601.4 МП1 Обезбедувањето сметководствени и книговодствени услуги на клиент на ангажман за ревизија создава закана од самопроверка, кога постои ризик дека резултатите од услугите ќе влијаат на сметководствената евиденција или на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

Б601.5 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува сметководствени и книговодствени услуги, вклучително и подготовка на финансиски извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење или финансиски информации што ја формираат основата на таквите финансиски извештаи, на клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес, освен ако:

- (а) Услугите се од рутинска или механичка природа; и
- (б) Фирмата одговори на сите закани кои не се на прифатливо ниво.

601.5 МП1 Сметководствени и книговодствени услуги кои се рутински или механички:

- (а) Вклучуваат информации, податоци или материјали во врска со кои клиентот направил какви било расудувања или донел одлуки кои би можеле да бидат неопходни; и
- (б) Бараат малку или никакво професионално расудување.

601.5 МП2 Примери на услуги кои може да се сметаат за рутински или механички вклучуваат:

- Подготовка на пресметки или извештаи за плати, врз основа на податоци генерирани од клиентот за одобрување и плаќање од страна на клиентот.
- Евидентирање повторливи трансакции за кои износите лесно се одредуваат од изворните документи или од изворните податоци, како што е сметка за комунални услуги каде што клиентот ја одредил или одобрил соодветната

класификација на сметката.

- Пресметување амортизација на основните средства кога клиентот ја одредува сметководствената политика и проценките на корисниот век и резидуалните вредности.
- Книжење трансакции кодирани од клиентот во главната книга.
- Книжење сметководствени ставови одобрени од клиентот во бруто билансот.
- Подготвување финансиски извештаи врз основа на информации во бруто билансот кој е одобрен од клиентот и подготовка на поврзаните белешки врз основа на евиденција одобрена од клиентот.

Фирмата или фирма од мрежата може да обезбеди такви услуги на клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес, под услов фирмата или фирма од мрежата да ги исполни барањата од точка Б400.19 за да се осигури дека не презема управувачка одговорност во врска со услугата и со барањето во точка Б601.5 (б).

601.5 МПЗ Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со заканата од самопроверка, создадена при обезбедување сметководствени и книговодствени услуги од рутинска или механичка природа на клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата.
- Користење соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедувањето на услугата да ја прегледа извршената ревизорска работа или услуга.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б601.6 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува сметководствени и книговодствени услуги на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес.

Б601.7 По исклучок од точка Б601.6, фирмата или фирма од мрежата може да подготви финансиски извештаи за законски потреби за ентитет кој е поврзан со ентитетот од јавен интерес кој е клиент на ангажман за ревизија, вклучен во потточките (в) или (г) од дефиницијата за поврзан ентитет под услов:

- (а) Да е издаден ревизорскиот извештај за финансиските извештаи на групацијата на ентитетот од јавен интерес;
- (б) Фирмата или фирма од мрежата не презема управувачка одговорност и ја применува концепциската рамка за идентификување, оценување и одговор на законите за независност;
- (в) Фирмата или фирма од мрежата не ја подготвува сметководствената евиденција која е основа на законските финансиски извештаи на поврзаниот ентитет и тие финансиски извештаи се засноваат на информации одобрени од клиентот; и
- (г) Законските финансиски извештаи на поврзаниот ентитет нема да ја формираат основата на идните финансиски извештаи на групацијата на тој ентитет од јавен интерес.

ПОДОДЕЛ 602 – АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ

Вовед

602.1 Како дополнување на конкретниот материјал за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведени во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување административни услуги.

Материјал за примена

Опис на услуга

602.2 МП1 Административните услуги вклучуваат помош на клиентите со нивните рутински или механички задачи во рамки на нормалниот тек на нивното работење.

602.2 МП2 Примерите на административни услуги вклучуваат:

- Услуги за обработка и форматирање на документи во Word.
- Подготовка на административни или обрасци за законски потреби за одобрување од страна на клиентот.
- Поднесување на таквите обрасци според насоки на клиентот.
- Следење на роковите за поднесување на обрасците во согласност со законските одредби и советување на клиентот на ангажман за ревизија за роковите за поднесување.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето

административни услуги

Сите клиенти на ангажман за ревизија

- 602.3 A1 Обезбедувањето административни услуги на клиент на ангажман за ревизија обично не создава закана, кога таквите услуги се од административна природа и бараат малку или не бараат никакво професионално расудување.

ПОДОДЕЛ 603 – УСЛУГИ НА ПРОЦЕНА

Вовед

- 603.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена во точките од 600.1 до Б600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување услуги на процена на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услуга

- 603.2 МП1 Процената се состои од правење на претпоставки во однос на идни случувања, примена на соодветни методологии и техники и комбинација од двете за пресметка на одредена вредност, или опсег на вредности, за некое средство, обврска или за деловното работење во целост.
- 603.2 МП2 Доколку од фирмата или фирма од мрежата се бара да изврши процена за да му помогне на клиент на ангажман за ревизија со неговите обврски за даночно известување или за целите на даночно планирање и резултатот од процената нема да има директно влијание врз финансиските извештаи, освен сметководствените ставови поврзани со даноци, применливи се барањата и материјалот за примена наведени во точките од 604.17 МП1 до 604.19 МП1, кои се однесуваат на такви услуги.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето услуги за процена

Сите клиенти на ангажман за ревизија

- 603.3 МП1 Обезбедувањето услуга за процена на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка, кога постои ризик дека резултатите од услугата ќе влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои

фирмата ќе изрази мислење. Таквата услуга може да создаде и закана од застапување.

603.3 МП2 Факторите кои се релевантни за идентификување на законите за самопроверка или застапување, создадени со обезбедување услуги за вреднување клиент на ангажман за ревизија и оценување на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Употребата и целта на извештајот за процена.
- Дали извештајот за процена ќе биде јавно објавен.
- Степенот до кој методологијата за процена е поддржана со закон или регулатива, други упатства или воспоставена практика.
- Степенот на вклученоста на клиентот во одредувањето и одобрувањето на методологијата за процена и други значајни прашања на расудување.
- Степенот на субјективност својствен во делот за процена кој вклучува стандардни или воспоставени методологии.
- Дали процената ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи.
- Обемот на обелоденувањата поврзани со процената во финансиските извештаи.
- Нестабилноста на вклучените износи како резултат на зависноста од идни настани.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точка Б603.5.

Клиенти на ангажмани на ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

603.3 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со законите за самопроверка или застапување создадени со обезбедување услуга за процена на клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за извршување на услугата може да одговори на законите за самопроверка или застапување.
- Ангажирање соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедувањето на услугата за проверка на извршената ревизорска работа или извршената услуга може да одговори

на заканата од самопроверка.

Б603.4 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбеди услуга за процена на клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес ако:

- (а) Процената вклучува значителен степен на субјективност; и
- (б) Процената ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

603.4 МП1 Одредени процени не вклучуваат значителен степен на субјективност. Ова веројатно ќе биде случај кога основните претпоставки се утврдени со закон или регулатива или кога техниките и методологиите што треба да се користат се засноваат на општоприфатени стандарди или стандарди пропишани со закон или регулатива. Во такви околности, резултатите од процената извршена од две или повеќе страни веројатно нема материјално да се разликуваат.

Клиенти на ангажмани за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Закани од самопроверка

Б603.5 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбеди услуга за процена на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес, доколку обезбедувањето на таквата услуга за процена може да создаде закана од самопроверка. (точки Б600.14 и Б600.16).

Закани од застапување

603.5 МП1 Пример за активност што може да претставува заштита за справување со заканата од застапување создадена со обезбедување услуга за процена на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес претставува ангажирањето професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата.

ПОДОДЕЛ 604 – ДАНОЧНИ УСЛУГИ

Вовед

604.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведен во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување даночна услуга на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услуга

604.2 МП1 Даночните услуги се состојат од широк опсег услуги. Овој подел особено се однесува на:

- Подготовка на даночни пријави.
- Пресметки на даноци за потребите на подготовка на сметководствени книжења.
- Даночно консултативни услуги.
- Услуги за даночно планирање.
- Даночни услуги, вклучувајќи и процени.
- Помош при разрешување даночни спорови.

Додека овој подел се однесува на секој вид даночна услуга наведена погоре во посебни наслови, во праксата, активностите кои се вклучени во обезбедувањето даночни услуги честопати се меѓусебно поврзани.

604.2 МП2 Можно е да се земаат предвид даночните услуги во поширок опфат, како што се даночно планирање или усогласеност. Меѓутоа, во пракса таквите услуги честопати се меѓусебно поврзани и може да се комбинираат со други видови услуги без уверување што ги обезбедува фирмата, како што се услугите за корпоративни финансии. Според тоа, неизводливо е генерички да се категоризираат законите кои произлегуваат од специфичните даночни услуги.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето даночни услуги

604.3 МП1 Обезбедувањето даночни услуги на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка, кога постои ризик дека резултатите од услугите ќе влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквите услуги, исто така, може да создадат закана од застапување.

604.3 МП2 Факторите кои се релевантни при идентификување на законите од самопроверка или застапување создадени од обезбедување на која било даночна услуга на клиент на ангажман за ревизија и оценката на нивото на таквите закани ги вклучуваат:

- Конкретните особености на ангажманот.
- Нивото на стручност на вработените на клиентот во областа на даноците.

- Системот според кој даночните власти го оценуваат и обработуваат данокот кој е предмет на ангажманот и улогата на фирмата или фирма од мрежата во тој процес.
- Комплексноста на релевантното даночно законодавство и степенот на расудувањето кое е потребно за негова примена.

Сите клиенти на ангажман за ревизија

Б604.4 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбеди даночна услуга или да му препорача трансакција на клиент на ангажман за ревизија ако услугата или трансакцијата се однесува на маркетинг, планирање или мислење во корист на даночен третман што првично бил препорачан, директно или индиректно, од страна на фирмата или фирма од мрежата, а значајна цел на даночниот третман или трансакција е даночно избегнување, освен ако фирмата е уверена дека предложениот третман е во согласност со применливиот даночен закон или регулатива кој веројатно ќе преовладува.

604.4 МП1 Освен ако даночниот третман има основа во применливиот даночен закон или регулатива за кој фирмата е уверена дека најверојатно ќе надвлее, обезбедувањето на услугата без уверување опишана во точка Б604.4 создава закана од личен интерес, самопроверка и закани од застапување, што не може да се елиминираат, а заштитните мерки не можат да се применат за да се намалат на прифатливо ниво таквите закани.

А. Подготовка на даночни пријави

Опис на услугата

604.5 МП1 Услугата за подготовка на даночни пријави вклучува:

- Помош на клиентот во исполнување на неговите даночни обврски со подготовка и собирање информации, вклучувајќи ги и износите на доспеаниот данок (вообичаено на стандардни обрасци) кој треба да се поднесе до соодветните даночни органи.
- Советувањето во однос на третманот на минати трансакции во даночната пријава
- Одговарање на барањата на даночните власти за дополнителни информации и анализи (на пример, обезбедување објаснувања и техничка поддршка за пристапот кој е применет), во име на клиентот на ангажман

за ревизија.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето услуги за подготовка на даночна пријава

Сите клиенти на ангажман за ревизија

604.6 МП1 Обезбедувањето услуги за подготовка на даночна пријава обично не создава закана бидејќи:

- (а) Услугите за подготовка на даночни пријави вообичаено се засновани на историски информации и генерално вклучуваат анализи и презентирање на таквите историски информации во согласност со постојните даночни закони, вклучувајќи ги и упатствата и воспоставената пракса; и
- (б) Даночните пријави се предмет на кој било процес на проверка или одобрување кој даночните власти сметаат дека е соодветен.

Б. Пресметки на данок за целите на подготовка на сметководствени книжења

Опис на услугата

604.7 МП1 Услугите за пресметка на даноци вклучуваат подготовка на пресметки на тековните и одложените даночни обврски или средства со цел да се подготват сметководствени книжења што ги поддржуваат даночните средства или обврски во финансиските извештаи на клиентот на ревизија.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување услуги за пресметка на даноците

Сите клиенти на ангажман за ревизија

604.8 А1 Подготовка на пресметки за тековни и одложени даночни обврски (или средства) за клиент на ангажман за ревизија за целите на подготовка на сметководствени книжења кои ги поткрепуваат тие салда создава закана од самопроверка.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

604.9 МП1 Како дополнување на факторите наведени во точка 604.3 МП2, фактор кој е релевантен при оценка на нивото на закана од самопроверка создадена при подготовка на такви пресметки за

клиент на ангажман за ревизија е дали пресметката може да има материјално влијание врз финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

604.9 МП2 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од самопроверка кога клиент на ангажман за ревизија не е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се член на тимот на ангажманот за ревизија да ја извршат услугата.
- Поставување соодветно лице за проверка кое не било вклучено во обезбедување на услугата да ја провери работата извршена за ангажманот за ревизија или извршената услуга.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б604.10 Фирмата или фирма од мрежата не треба да подготвува пресметки за данок за тековни и одложени даночни обврски (или средства) за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес (Точки Б600.14 и Б600.16).

В. Даночно планирање и други советодавни даночни услуги

Опис на услугата

604.11 МП1 Даночното планирање или други советодавни даночни услуги се состојат од широк опсег услуги, како што е советување на клиентот како да ги структурира своите работи на даночно ефикасен начин или советување во однос на примената на нов даночен закон или регулатива.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување советодавни даночни услуги и услуги за даночно планирање

Сите клиенти на ангажман за ревизија

604.12 МП1 Обезбедувањето даночни советодавни услуги и услуги за даночно планирање на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка, кога постои ризик резултатите од услугите да влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквите услуги, исто така, може да создадат закана од застапување.

604.12 МП2 Обезбедувањето даночни советодавни услуги и услуги за даночно планирање нема да создаде закана од самопроверка доколку

таквите услуги:

- (а) Се поддржани од даночен орган или друго упатство;
- (б) Се засноваат на воспоставена практика (што е практика која вообичаено се користи и не била оспорена од релевантниот даночен орган); или
- (в) Имаат основа во даночната регулатива и фирмата е уверена дека најверојатно таа ќе надвлее.

604.12 МПЗ Како дополнување на точка 604.3 МП2, фактори кои се релевантни при идентификување закани од самопроверка или застапување создадени од обезбедување услуги за даночно советување и даночно планирање на клиент на ангажман за ревизија, како и оценка на нивото на таквите закани, вклучуваат:

- Степенот на субјективност кој е вклучен во определување на соодветниот третман за даночен совет во финансиските извештаи.
- Дали даночниот третман е поткрепен со решение или е на поинаков начин разрешено од страна на даночните органи пред изготвувањето на финансиските извештаи.
- Степенот до кој исходот на даночниот совет ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точката Б604.15.

Кога ефективноста на даночниот совет зависи од конкретен сметководствен третман или обелоденување

Б604.13 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги за даночно планирање и други советодавни даночни услуги на клиент на ангажман за ревизија кога:

- (а) ефективноста на даночниот совет зависи од конкретен сметководствен третман или презентација во финансиските извештаи; и;
- (б) Тимот на ангажманот за ревизија има сомневање за соодветноста на поврзаниот сметководствен третман или презентација во согласност со релевантната рамка за финансиско известување.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

604.14 МП1 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на заканите од самопроверка или застапување создадени со даночно советување и услуги за даночно планирање на клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес, вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за извршување на услугата би можело да претставува одговор на заканите од самопроверка или застапување.
- Поставување соодветно лице за проверка, кое не било вклучено во обезбедувањето на услугата, да ја провери работата извршена за ангажманот за ревизија или извршената услуга, би можело да претставува одговор на заканата од самопроверка.
- Обезбедување претходно усогласување со даночните органи би можело да претставува одговор на заканите од самопроверка или застапување.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Закани од самопроверка

Б604.15 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги за даночно советување и даночно планирање на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес доколку обезбедувањето такви услуги може да создаде закана од самопроверка. (точки Б600.14, Б600.16, 604.12 МП2).

Закани од застапување

604.15 МП1 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со заканата од застапување создадена со обезбедување даночно советување и услуги за даночно планирање на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за извршување на услугата.
- Обезбедување претходно одобрување од даночните органи.

Г. Даночни услуги кои вклучуваат процени

Опис на услугата

604.16 МП1 Обезбедувањето даночни услуги кои вклучуваат процена може да се појави во низа околности, вклучувајќи:

- Трансакции на спојување и преземање.
- Преструктурирање групации и корпоративни реорганизации.
- Студии за трансферни цени.
- Аранжмани за надоместоци врз основа на акции.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето даночни услуги кои вклучуваат процени

Сите клиенти на ангажман за ревизија

604.17 МП1 Обезбедувањето услуги за процена за даночни цели на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка кога постои ризик дека резултатите од услугата ќе влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквата услуга може да создаде и закана од застапување.

604.17 МП2 Кога фирмата или фирма од мрежата врши процена за даночни цели за да му помогне на клиентот на ангажман за ревизија со обврските за даночно известување или за целите на даночното планирање, резултатот од процената може да:

- (а) нема никакво влијание врз сметководствената евиденција или финансиските извештаи освен преку сметководствените книжења поврзани со даноците. Во такви ситуации, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во овој пододдел.
- (б) влијае на сметководствената евиденција или финансиските извештаи на начини кои не се ограничени на сметководствени книжења поврзани со даноците, на пример, ако процената води до ревалоризација на средствата. Во такви ситуации, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во пододдел 603 кој се однесува на услугите за процена.

604.17 МП3 Вршењето процени за даночни цели за клиент на ангажман за ревизија нема да создаде закана од самопроверка доколку:

- (а) Основните претпоставки се или утврдени со закон или регулатива, или се широко прифатени; или

- (б) Техниките и методологиите што треба да се користат се засноваат на општоприфатени стандарди или се пропишани со закон или регулатива, а процената е предмет на надворешна проверка од страна на даночен орган или сличен регулаторен орган.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

604.18 МП1 Фирмата или фирма од мрежата може да изврши проценка за даночни цели за клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес, каде што резултатот од процената влијае само на сметководствената евиденција или финансиските извештаи преку сметководствени книжења кои се поврзани со даноците. Ова обично не создава закани доколку ефектот врз финансиските извештаи е нематеријален или процената, како што е декларирано во даночната пријава или друг поднесок, е предмет на надворешна проверка од даночен орган или сличен регулаторен орган.

604.18 МП2 Доколку процената што се врши за даночни цели не е предмет на надворешна проверка и има материјален ефект врз финансиските извештаи, покрај точката 604.3 МП2, следните фактори се релевантни за идентификување на закани од самопроверка или застапување, создадени со обезбедување на оние услуги на клиентот на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес и оценка на нивото на таквите закани:

- Степенот до кој методологијата за проценка е поддржана од даночните закони или регулатива, друга инстанца или воспоставена практика.
- Степенот на субјективност својствен во процената.
- Веродостојноста и обемот на основните податоци.

604.18 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани за клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата може да одговори на закани од самопроверка или застапување.
- Користење соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедувањето на услугата, за проверка на извршената ревизорска работа или услуга, може да одговори на закани од самопроверка.
- Добивање претходно одобрение од даночните власти може да одговори на закани од самопроверка или застапување.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Закани од самопроверка

Б604.19 Фирмата или фирма од мрежата не треба да врши проценка за даночни цели за клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес, доколку обезбедувањето на таа услуга може да создаде закана од самопроверка. (види: точка Б600.14, Б600.16, 604.17 МПЗ).

Закани од застапување

604.19 МП1 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на заканата од застапување, создадена со обезбедување на проценка за даночни цели за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата.
- Добивање претходно одобрение од даночните власти.

Д. Помош при решавање даночни спорови

Опис на услугата

604.20 МП1 Услугата без уверување за давање помош на клиент на ангажман за ревизија во решавањето на даночните спорови може да произлезе од разгледување на даночните пресметки и даночните третмани од страна на даночниот орган. Таквата услуга може да вклучува, на пример, обезбедување помош кога даночните власти го известиле клиентот дека аргументите за одредено прашање се отфрлени и или даночниот орган или клиентот го упатуваат прашањето за утврдување во формална постапка пред судница или суд.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето помош при решавање даночни спорови

Сите клиенти на ангажман за ревизија

604.21 МП1 Обезбедувањето помош во решавањето даночен спор на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана за самопроверка кога постои ризик резултатите од услугата да влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквата услуга може да создаде и закана од застапување.

604.22 МП1 Покрај оние што се идентификувани во точка 604.3 МП2, факторите кои се релевантни за идентификување на заканите од самопроверка или застапување, создадени со помагање на клиентот на ангажман за ревизија во решавањето даночни спорови и оценка на нивото на таквите закани, вклучуваат:

- Улогата на раководството во решавањето на спорот.
- Степенот до кој исходот од спорот ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.
- Дали фирмата или фирма од мрежата го обезбедиле советот што е предмет на даночниот спор.
- Степенот до кој прашањето е поддржано со даночните закони или регулативи, друго упатство или воспоставена практика.
- Дали постапката се води јавно.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точка Б604.24.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

604.23 МП1 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со заканите од самопроверка или застапување, создадени преку помагање на клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес во решавањето даночен спор вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата може да одговори на заканите од самопроверка или застапување.
- Користење соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедувањето на услугата да ја прегледа ревизорската работа или извршената услуга може да одговори на заканата од самопроверка.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Закана од самопроверка

Б604.24 Фирмата или фирма од мрежата не треба да пружи помош во решавање даночен спор на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес, доколку обезбедувањето на таа помош може да создаде закана од самопроверка. (Точка. Б600.14 и

Б600.16).

Закана од застапување

604.24 МП1 Пример за активност што може да претставува заштита за справување со закана од застапување за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, е користењето професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за извршување на услугата.

Решавање даночни прашања, вклучително и делување како застапник пред трибунал или суд

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

Б604.25 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува даночни услуги кои вклучуваат помош во решавање даночни спорови на клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес, доколку:

- (а) Услугите вклучуваат дејствување како застапник на клиентот на ангажман за ревизија пред трибунал или суд во решавање на даночно прашање; и
- (б) Вклучените износи се значајни за финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б604.26 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува даночни услуги кои вклучуваат помош во решавање на даночните спорови на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, доколку услугите вклучуваат дејствување како застапник на клиентот на ангажман за ревизија пред трибунал или суд.

604.27 МП1 Точките Б604.25 и Б604.26 не ја спречуваат фирмата или фирма од мрежата да има континуирана советодавна улога во врска со прашањето што се разгледува пред трибунал или суд, на пример:

- Одговарање на конкретни барања за информации.
- Обезбедување веродостојна евиденција или сведочење за извршената работа.
- Помагање на клиентот во анализа на даночните прашања поврзани со прашањето.

604.27 МП2 Што претставува „трибунал или суд“ зависи од тоа како се извршува сослушувањето во врска со даночните постапки во одредено законодавство.

ПОДОДЕЛ 605 – УСЛУГИ НА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Вовед

605.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување услуга на внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

605.2 МП1 Услугите на внатрешна ревизија опфаќаат широк опсег на активности и можат да вклучат помагање на клиентот на ангажман за ревизија во извршување на еден или повеќе аспекти од неговите активности за внатрешна ревизија. Активностите на внатрешна ревизија може да вклучуваат:

- Надзор на внатрешната контрола – проверка на контролите, надзор на нивното функционирање и препораки за нивно подобрување.
- Испитување на финансиските и оперативните информации со:
 - Проверка на средствата што се користат за идентификување, мерење, класификација и известување на финансиските и оперативни информации.
 - Конкретно распрашување за одредени ставки вклучувајќи и детално тестирање на трансакции, салда и процедури.
- Проверка на економичноста, ефикасноста и ефективноста на оперативните активности вклучувајќи ги и нефинансиските активности на ентитетот.
- Проверка на усогласеноста со:
 - Закони, регулативи и други надворешни барања.
 - Политики на управување, директиви и други внатрешни барања.

605.2 МП2 Опсегот и целите на активностите на внатрешната ревизија се разликуваат во голема мера и зависат од големината и структурата на ентитетот и барањата на оние кои се задолжени за

управувањето, како и од барањата и очекувањата на раководството. Бидејќи тие би можеле да вклучуваат работи кои се од оперативна природа, не мора да се однесуваат на прашања кои ќе бидат предмет на разгледување во врска со ревизијата на финансиските извештаи.

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга на внатрешна ревизија

Б605.3 Точка Б400.18 оневозможува фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност. При обезбедување услуга на внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија, фирмата треба да биде задоволна со тоа дека:

- (a) Клиентот назначил соодветен и компетентен ресурс, кој известува до оние кои се задолжени за управувањето, да:
 - (i) биде одговорен во секое време за активностите на внатрешната ревизија; и
 - (ii) ја преземе одговорноста за дизајнирање, имплементирање, надзор и одржување на внатрешната контрола.
- (б) Клиентот врши проверка, оценка и ги одобрува опсегот, ризикот и обемот на услугите на внатрешна ревизија;
- (в) Клиентот ја оценува адекватноста на услугите на внатрешна ревизија и наодите кои резултираат од нејзината работа;
- (г) Клиентот оценува и утврдува кои препораки што резултираат од услугите на внатрешната ревизија треба да се имплементираат и управува со процесот на имплементација; и
- (д) Клиентот ги известува оние кои се задолжени за управувањето во врска со значителните наоди и препораки кои резултираат од услугите на внатрешната ревизија.

605.3 МП1 Извршување дел од активностите на клиентот во однос на внатрешна ревизија ја зголемува можноста дека лицата од фирмата или фирмата од мрежа кој обезбедува услуги на внатрешна ревизија ќе преземе одговорност на раководството.

605.3 МП2 Примери на услуги на внатрешна ревизија кои вклучуваат преземање одговорности на управување вклучуваат:

- Поставување на политиките на внатрешна ревизија или стратешките насоки на активностите на внатрешната ревизија.
- Насочување и преземање одговорност за активностите на вработените во внатрешната ревизија на ентитетот.
- Одлучување кои препораки кои резултираат од активностите на внатрешната ревизија да се применат.
- Известување во однос на резултатите од активностите на внатрешната ревизија на оние кои се задолжени за управувањето во име на раководството.
- Вршење процедури кои претставуваат дел од внатрешната контрола, како што се проверка и одобрување на промени во привилегиите за пристап на вработени во базата на ентитетот.
- Преземање одговорност за дизајнирање, имплементирање, надзор и одржување на внатрешната контрола.
- Извршување услуги на внатрешна ревизија кои се доделени на надворешен извршител, во кое се вклучени сите или значителен дел од активностите на функцијата на внатрешната ревизија, каде што фирмата или фирма од мрежата е одговорна за утврдување на опсегот на работата на внатрешната ревизија; и би можело да биде одговорна за едно или повеќе прашања наведени погоре.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето услуги на внатрешна ревизија

Сите клиенти на ангажман за ревизија

- 605.4 МП1 Обезбедувањето услуги на внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка, кога постои ризик резултатите од услугите да влијаат на ревизијата на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.
- 605.4 МП2 Кога фирмата ја користи работата на функцијата на внатрешна ревизија во ангажманот за ревизија, МСР бараат да се извршат процедурите за оценка на адекватноста на таа работа. Слично на тоа, кога фирмата или фирма од мрежата прифаќа ангажман за обезбедување услуги на внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија, резултатот од тие услуги може да биде искористен во извршувањето на надворешната ревизија. Ова може

да создаде закана од самопроверка бидејќи постои можност дека тимот на ангажманот ќе ги користи резултатите од услугата на внатрешна ревизија за целите на ангажманот за ревизија без:

- (а) Соодветно да ги оцени тие резултати; или
- (б) Да го демонстрира истото ниво на професионален скептицизам како оној што би се демонстрирал кога работата на внатрешната ревизија е извршена од поединци кои не се членови на фирмата.

605.4 МПЗ Факторите кои се релевантни за идентификување закана од самопроверка создадена од обезбедување услуга на внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија и оценка на нивото на таквата закана, вклучуваат:

- Материјалноста на поврзаните износи од финансиските извештаи.
- Ризикот од материјално погрешно прикажување на тврдењата поврзани со тие износи од финансиските извештаи.
- Степенот до кој тимот на ангажманот може да се потпре на работата на услугата на внатрешната ревизија.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точка Б605.6.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

605.5 МП1 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на закана од самопроверка создадена со обезбедување услуги за внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес е користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за вршење на услугата.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б605.6 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги на внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, доколку услугите можат да создадат закана од самопроверка. (види: точка Б600.14 и Б600.16).

605.6 МП1 Примери на услуги кои се забранети според точка Б605.6 вклучуваат услуги за внатрешна ревизија кои се однесуваат на:

- (а) внатрешни контроли врз финансиското известување;

- (б) Финансиски сметководствен систем кој генерира информации за сметководствената евиденција на клиентот или за финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење;
- (в) Износите или обелоденувањата кои се однесуваат на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

ПОДОДДЕЛ 606 – УСЛУГИ ОД ОБЛАСТА НА ИТ СИСТЕМИ

Вовед

606.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведени во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување услуги поврзани со системите на информатичка технологија (ИТ) на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

606.2 МП1 Услуги кои се поврзани со ИТ системи вклучуваат дизајнирање или имплементација на хардверски или софтверски системи. ИТ системите може да:

- (а) Собираат изворни податоци;
- (б) Претставуваат дел од внатрешната контрола врз финансиското известување; или
- (в) Генерираат информации кои влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи, вклучувајќи ги и поврзаните обелоденувања.

Сепак, ИТ системите може да вклучуваат прашања кои не се поврзани со сметководствените податоци на клиентот на ангажманот за ревизија или со внатрешна контрола врз финансиското известување или финансиските извештаи.

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга во однос на ИТ системи

Б606.3 Точка Б400.18 ја спречува фирмата или фирма од мрежата да презема одговорност на раководството. При обезбедување на услуги поврзани со ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија, фирмата или фирма од мрежата треба да биде задоволна дека:

- (а) Клиентот ја прифаќа неговата одговорност за воспоставување и надзор на систем за внатрешни контроли;
- (б) Клиентот ја назначува одговорноста за носење на сите одлуки за управување во врска со дизајнот и имплементацијата на хардверски и софтверски системи на

компетентно вработено лице, пожелно од редот на повисокото раководство;

- (в) Клиентот ги носи сите одлуки на управување во врска со дизајнот и процесот на имплементација;
- (г) Клиентот ја оценува адекватноста и резултатите од дизајнот и имплементацијата на системот; и
- (д) Клиентот е одговорен за работењето со системот (хардвер или софтвер) и за податоците кои ИТ системот ги користи или генерира.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето услуги од областа на ИТ системи

Сите клиенти на ангажман за ревизија

- 606.4 МП1 Обезбедувањето услуги од областа на ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија, може да создаде закана од самопроверка кога постои ризик дека резултатите од услугите ќе влијаат на ревизијата на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.
- 606.4 А2 Обезбедувањето на следните услуги од областа на ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија обично не создава закана сè додека лицата во фирмата или фирма од мрежата не преземаат управувачка одговорност:
- (а) За дизајнирање или имплементирање ИТ системи кои не се поврзани со внатрешна контрола врз финансиското известување;
 - (б) За дизајнирање или имплементирање ИТ системи кои не генерираат информации кои се дел од сметководствената евиденција или финансиските извештаи; и
 - (в) За имплементирање „готов за употреба“ софтвер за известување за сметководство или финансиски информации што не е развиен од фирмата или фирма од мрежата, доколку не е значајно приспособувањето потребно за да се задоволат потребите на клиентот.
- 606.4 А3 Фактори кои се релевантни при оценка на нивото на закана од самопроверка создадена од обезбедување услуги поврзани со ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија вклучуваат:
- Природата на услугата.
 - Природата на ИТ системите на клиентот и степенот до кој

услугата од областа на ИТ системите влијае или се однесува на сметководствените податоци, внатрешните контроли врз финансиското известување или финансиските извештаи на клиентот.

- Степенот на потпирање ќе биде поставен на конкретниот ИТ систем како дел од ревизијата.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точка Б606.6.

Клиенти на ангажмани за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

606.5 МП2 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на закана од самопроверка која е содадена како резултат на пружањето на услуга од областа на ИТ системите на клиенти на ангажмани за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес е користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија да ја извршат услугата.

Клиенти на ангажмани за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б606.6 Фирма или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги поврзани со ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес доколку обезбедувањето такви услуги создава закана од самопроверка (види: точка Б600.14 и Б600.16).

606.6 МП1 Примери на услуги кои се забранети бидејќи создаваат закана од самопроверка ги вклучуваат услугите кои опфаќаат дизајнирање или имплементирање ИТ системи кои:

- (а) Формираат дел од внатрешната контрола врз финансиското известување; или
- (б) Генерираат информации за сметководствените податоци или финансиските извештаи на клиентот за кои фирмата ќе изрази мислење.

ПОДОДДЕЛ 607 – УСЛУГИ ЗА ПОДДРШКА ВО СУДСКИ СПОРОВИ

Вовед

607.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведени во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување услуги за поддршка во судски спор на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

607.2 МП1 Услугите за поддршка во судски спорови може да вклучуваат активности како што се:

- Помош во управувањето со документацијата и нејзиното пронаоѓање.
- Делување во улога на сведок, вклучувајќи ги и стручните сведоци.
- Пресметка на очекувани штети или други износи кои би можеле да станат побарување или обврска како резултат на судски спор или друг правен спор.
- Форензички или истражувачки услуги.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето услуги за поддршка во судски спорови

607.3 МП1 Обезбедувањето услуги за поддршка во судски спорови на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка кога постои ризик дека резултатите од услугите ќе влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквите услуги, исто така, може да создадат закана од застапување.

607.4 МП1 Фактори кои се релевантни при идентификување на закани од самопроверка или застапување креирани од обезбедување услуги за поддршка во судски спорови на клиент на ангажман за ревизија, и оценка на нивото на таквите закани, вклучуваат:

- Правното и регулаторно окружување во кое се обезбедува услугата.
- Природата и карактеристиките на услугата.
- Степенот до кој исходот од услугата за помош во судски спор може да вклучи проценка, или може да влијае врз

проценка на штетите или останатите износи кои можат да имаат материјално влијание врз финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точката Б607.6.

607.4 МП2 Ако фирмата или фирма од мрежата обезбедува услуга за поддршка во судски спор на клиент на ангажман за ревизија и услугата може да вклучи проценка, или може да влијае на проценка на штетите или други износи кои имаат влијание на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во пододел 603 поврзани со услуги на проценка.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

607.5 МП1 Пример за активност што може да претставува заштита за справување со закана од самопроверка или застапување, создадена со обезбедување услуга за поддршка во судски спорови на клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес, е користење професионалец кој не бил член на тимот на ангажман за ревизија за да ја изврши услугата.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Закани од самопроверка

Б607.6 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги за поддршка во судски спорови на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес, доколку обезбедувањето такви услуги може да создаде закана од самопроверка. (види: точки Б600.14 и Б600.16).

607.6 МП1 Пример за услуга која е забранета бидејќи може да создаде закана од самопроверка е обезбедување совети во врска со судска постапка, каде што постои ризик дека исходот од услугата влијае на определување на која било резервација или друг износ во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

Закани од застапување

607.6 МП2 Пример за активност што може да претставува заштита за справување со заканата од застапување, создадена со обезбедување услуга за поддршка во судски спорови на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес, е користење професионалец кој не бил член на тимот на ангажман за ревизија за да ја изврши услугата.

Постапување како сведок

Сите клиенти на ангажман за ревизија

607.7 МП1 Професионалец во фирмата или фирма од мрежата може да обезбеди докази пред трибунал или суд, како сведок на фактите или како вештак.

- (a) Сведок на факти е поединец кој дава докази пред трибунал или суд врз основа на своето директно познавање на фактите или настаните.
- (b) Вештакот е лице кое дава докази, вклучително и мислења за прашања, пред трибунал или суд врз основа на стручноста на тој поединец.

607.7 МП2 Закана за независност не се создава кога лицето, во врска со прашање што вклучува клиент на ангажман за ревизија, делува како сведок на факти и во текот на тоа дава мислење во рамки на својата стручна област, како одговор на поставеното прашање при давање фактички докази.

607.7 МП3 Заканата од застапување, која е создадена кога се делува како вештак во име на клиент на ангажман за ревизија, е на прифатливо ниво ако фирмата или фирма од мрежата е:

- (a) Назначена од трибунал или суд да дејствува како вештак во прашање што го вклучува клиентот; или
- (b) Ангажирана да обезбедува совети или дејствува како вештак во врска со колективна тужба (или во улога на претставник на еквивалентна постапка на групација) под услов:
 - (i) Клиентите на ангажман за ревизија на фирмата да сочинуваат помалку од 20% од членовите од колективната тужба или групацијата (по број и по вредност);
 - (ii) Ниеден клиент на ангажман за ревизија да не е назначен да ја води колективната тужба или таа на

групацијата; и

- (iii) Ниту еден клиент на ангажман за ревизија да не е овластен од членовите на колективната тужба или групацијата да ја одредува природата и делокругот на услугите што треба да ги обезбеди фирмата или условите под кои тие услуги треба да се обезбедат.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

607.8 МП1 Пример за активност што може да претставува заштита за справување со закана од застапување за клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес е користење професионалец за извршување на услугата кој не е и не бил член на тимот на ангажман за ревизија.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б607.9 Фирмата или фирма од мрежата, или поединец во фирмата или фирма од мрежата, не треба да постапува како вештак во прашања за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, освен ако важат околностите наведени во точка 607.7 МП3.

ПОДОДДЕЛ 608 – ПРАВНИ УСЛУГИ

Вовед

608.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведени во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување правна услуга на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

608.2 МП1 Правните услуги се дефинирани како која било услуга за која поединецот кој ја врши услугата мора да:

- (а) ја поседува бараната правна обука за да практикува право; или
- (б) биде прифатен да практикува право пред судовите во законодавството во кои ги врши таквите услуги.

608.2 МП2 Овој пододдел конкретно се однесува на:

- Обезбедување правен совет.
- Дејствување во улога на примарен адвокат.
- Дејствување во улога на застапување.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување правни услуги

Сите клиенти на ангажман за ревизија

608.3 МП1 Обезбедувањето правни услуги на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка кога постои ризик дека резултатите од услугите ќе влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквите услуги, исто така, може да создадат закана од застапување.

А. Давање правни совети

Опис на услугата

608.4 МП1 Во зависност од законодавството, обезбедувањето правен совет може да вклучи широк и разновиден опсег на области на услуги, вклучувајќи корпоративни и комерцијални услуги за клиентите на ангажман за ревизија, како што се:

- Поддршка при изработка на договори.
- Поддршка на клиентот на ангажман за ревизија при извршување трансакции.
- Спојувања и стекнувања.
- Поддршка и помош на клиентот на ангажман за ревизија во врска со неговиот внатрешен правен оддел.
- Правна длабинска анализа и реструктурирање.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување правни совети

Сите клиенти на ангажман за ревизија

608.5 МП1 Факторите кои се релевантни за идентификување на заканите од самопроверка или застапување создадени со обезбедување правен совет на клиентот на ангажман за ревизија и проценка на нивото на таквите закани ја вклучуваат:

- Материјалноста на конкретното прашање во однос на финансиските извештаи на клиентот.
- Комплексноста на правната работа и степенот на расудување неопходен да се обезбеди услугата.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точката Б608.7.

608.5 МП2 Примери на правни совети кои можат да создадат закана од самопроверка вклучуваат:

- Проценка на потенцијалната загуба што произлегува од тужбата со цел евидентирање резервација во финансиските извештаи на клиентот.
- Толкување на одредбите во договор што може да предизвикаат признавање обврски во финансиските извештаи на клиентот.

608.5 МП3 Преговарање во име на клиентот на ангажман за ревизија може да создаде закана од застапување или може да доведе до тоа фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

608.6 МП1 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со заканите од самопроверка или застапување, создадени со давање правен совет на клиент на

ангажман за ревизија кој не е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користењето на професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата може да одговори на заканата од самопроверка или застапување.
- Ангажирање соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедување на услугата, да ја провери ревизорската работа или извршената услуга може да одговори на заканата од самопроверка.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Закани од самопроверка

Б608.7 Фирмата или фирма од мрежата не треба да дава правен совет на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес доколку обезбедувањето таква услуга може да создаде закана од самопроверка. (види: точки Б600.14 и Б600.16).

Закани од застапување

608.8 МП1 Разгледувањата во точките 608.5 МП1 и 608.5 МП3 до 608.6 МП1 се, исто така, релевантни за оценка и одговарање на заканите од застапување, што може да се создадат со обезбедување правен совет на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес.

Б. Постапување како примарен адвокат

Сите клиенти на ангажман за ревизија

Б608.9 Партнер или вработен во фирмата или фирма од мрежата не треба да постапува како примарен адвокат на клиент на ангажман за ревизија.

608.9 МП1 Позицијата примарен адвокат е обично повисока раководна позиција со широка одговорност за правните работи на една компанија.

В. Постапување во улога на застапување

Потенцијални закани кои произлегуваат од дејствување во улога на застапување пред трибунал или суд

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

Б608.10 Фирмата или фирма од мрежата не треба да дејствува во улога на застапник на клиент на ангажман за ревизија кој не е ентитет од

јавен интерес во решавање спор или судски спор пред трибунал или суд кога вклучените износи се материјални за финансиските извештаи на кои фирмата ќе изрази мислење.

608.10 МП1 Примери на активности што би можеле да претставуваат заштитни мерки за да се одговори на заканата од самопроверка или застапување, создадена кога се дејствува во улога на застапување клиент на ангажман за ревизија што не е ентитет од јавен интерес вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за извршување на услугата.
- Соодветен проверувач кој не бил вклучен во обезбедување на услугата да ја провери ревизорската работа или извршената услуга.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

Б608.11 Фирмата или фирма од мрежата не треба да дејствува во улога на застапник за клиент на ангажман за ревизија, кој е ентитет од јавен интерес во решавање на спор или судски спор пред трибунал или суд.

ПОДОДДЕЛ 609 – УСЛУГИ ЗА РЕГРУТИРАЊЕ КАДАР

Вовед

609.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведени во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување услуга на регрутирање за клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

609.2 МП1 Услугите за регрутирање кадар може да вклучуваат активности како што се:

- Развивање опис на работно место.
- Развивање процес за идентификување и избор на потенцијални кандидати.
- Барање или потрага по кандидати.
- Скенирање на потенцијалните кандидати за улогата преку:
 - Проверка на професионалните квалификации или способности на кандидатите и утврдување на нивната подобност за позицијата.
 - Вршење проверки на препораките на идните кандидати.
 - Правење интервјуа и избор на соодветни кандидати и давање совет во однос на компетентноста на кандидатот.
- Утврдување на условите за вработување и преговарање на деталите, како што се плата, работно време и други надоместоци.

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга за регрутирање

Б 609.3 Точката Б400.18 ја спречува фирмата или фирмата од мрежата во преземањето одговорност на раководството. Обезбедувањето на следниве услуги вообичаено не создава закана сè додека персоналот на фирмата или фирмата од мрежата не преземе одговорност на раководството:

- (a) Клиентот ја назначува одговорноста за донесување на сите одлуки на управување во однос на вработување на кандидатот за позицијата на компетентно вработено лице,

по можност во редот на повисокото раководство; и

- (б) Клиентот ги носи сите одлуки на управување во однос на процесот на вработување, вклучувајќи:
- Утврдување на подобноста на идните кандидати и избор на соодветен кандидат за позицијата.
 - Утврдување на условите за вработување и преговарање во врска со деталите, како што се плата, работно време и други надоместоци.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување услуги за регрутирање

Сите клиенти на ангажмани за ревизија

- 609.4 МП1 Обезбедувањето услуги за регрутирање на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од личен интерес, блискост или заплашување.
- 609.4 МП2 Обезбедувањето на следните услуги обично не создава закана, се додека лицата во фирмата или фирма од мрежата не преземаат управувачка одговорност:
- Проверка на професионалните квалификации на одреден број апликанти и обезбедување совети во однос на нивната подобност за позицијата.
 - Правење интервјуа и давање совет во однос на компетентноста на кандидатот за финансиско сметководство, и административни или контролни позиции.
- 609.4 МП3 Фактори кои се релевантни при идентификување на нивото на закани од личен интерес, блискост или заплашување создадени од обезбедување услуги за регрутирање кадар на клиент на ангажман за ревизија, како и оценката на нивото на таквите закани, вклучуваат:
- Природата на бараната помош.
 - Улогата на поединецот кој треба да биде регрутиран.
 - Какви било конфликти на интереси или односи кои може да постојат помеѓу кандидатот и фирмата која го дава советот или услугата.
- 609.4 МП4 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквите закани од личен интерес, блискост или заплашување е користење професионалци кои не се членови

на тимот на ангажманот за ревизија да ја извршат услугата.

Услуги за регрутирање кадар кои се забранети

Б609.5 При обезбедување услуги за регрутирање кадар на клиент на ангажман за ревизија, фирмата или фирма од мрежата не треба да настапува како преговарач во име на клиентот.

Б609.6 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуга за регрутирање клиент на ангажман за ревизија ако услугата се однесува на:

- (а) Барање или потрага по кандидати;
- (б) Проверка на професионалните квалификации на идните кандидати;
- (в) Препорака за лицето кое треба да се назначи; или
- (г) Советување за условите за вработување, наградување или поврзаните бенефиции на одреден кандидат,

Во однос на следните позиции:

- (i) Директор или раководител на ентитетот; или
- (ii) Член на повисокото раководство кој е во позиција од која може да врши значително влијание врз подготовката на сметководствените податоци на клиентот или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

ПОДОДДЕЛ 610 – УСЛУГИ ОД ОБЛАСТА НА КОРПОРАТИВНИ ФИНАНСИИ

Вовед

610.1 Како дополнување на конкретните барања и материјалот за примена во овој пододдел, барањата и материјалот за примена наведени во точките од 600.1 до 600.27 МП1 се релевантни за примена на концепциската рамка при обезбедување услуги од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија.

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

610.2 МП1 Примери на услуги од областа на корпоративни финансии вклучуваат:

- Помагање на клиентот на ангажман за ревизија во развој на корпоративните стратегии.
- Идентификување можни цели кои клиентот на ангажман за ревизија ќе ги купи.
- Советување во врска со потенцијална цена за купување или цена за отуѓување на средството.
- Помош во врска со трансакции за обезбедување финансиски средства.
- Обезбедување совети за структурирање.
- Обезбедување совети за структурирање трансакции од областа на корпоративни финансии или за финансиски аранжмани кои директно ќе влијаат на износите за кои ќе биде известно во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедувањето услуги од областа на корпоративни финансии

Сите клиенти на ангажман за ревизија

610.3 МП1 Обезбедувањето услуги од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија може да создаде закана од самопроверка кога постои ризик дека резултатите од услугите ќе влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Таквите услуги, исто така, може да создадат закана од застапување.

610.4 МП1 Фактори кои се релевантни за идентификување на заканите од самопроверка или застапување, создадени со обезбедување на услуги од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија, како и оценката на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Степенот на субјективност која е вклучена во утврдувањето на соодветниот третман за исходот или последиците од советот од областа на корпоративни финансии во финансиските извештаи.
- Степенот до кој:
 - Исходот од обезбедениот совет од областа на корпоративни финансии директно ќе влијае на износите кои се евидентирани во финансиските извештаи.
 - Исходот од услугата од областа на корпоративни финансии може да има материјален ефект врз финансиските извештаи.

Кога е идентификувана закана од самопроверка за клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, се применува точката Б610.8.

Услуги од областа на корпоративни финансии кои се забранети

Б610.5 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги од областа на корпоративни финансии кои вклучуваат промовирање, продажба, или издавање акции, обврзници или други финансиски инструменти издадени од клиент на ангажман за ревизија или да обезбедува совети за вложувања во такви акции, обврзници или други финансиски инструменти.

Б610.6 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува совети од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија каде што:

- (а) Ефективноста на таквиот совет зависи од одредениот сметководствен третман или презентација во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење; и
- (б) Ревизорскиот тим се сомнева во соодветноста на поврзаниот сметководствен третман или презентација во согласност со релевантната рамка за финансиско известување.

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитет од јавен интерес

610.7 МП1 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на заканите од самопроверка или застапување, создадени со обезбедување услуги од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија, што не е ентитет од јавен интерес, вклучуваат:

- Користење професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за ревизија за извршување на услугата би можело да претставува одговор на заканите од самопроверка или застапување.
- Поставување соодветно лице за проверка, кое не било вклучено во обезбедувањето на услугата, да ја провери работата извршена за ангажманот за ревизија или извршената услуга би можело да претставува одговор на заканата од самопроверка.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитет од јавен интерес

Закани од самопроверка

Б610.8 Фирмата или фирма од мрежата не треба да обезбедува услуги од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија што е ентитет од јавен интерес доколку обезбедувањето такви услуги може да создаде закана од самопроверка. (види: точка Б600.14 и Б600.16).

Закани од застапување

610.8 МП1 Пример за активност што може да претставува заштита за справување со заканите од застапување, создадени со обезбедување услуги од областа на корпоративни финансии на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес, е користење на професионалци кои не се членови на тимот на ангажман за ревизија за извршување на услугата.

ОДДЕЛ 800

ИЗВЕШТАИ ЗА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ПОСЕБНА НАМЕНА КОИ ВКЛУЧУВААТ ОГРАНИЧУВАЊЕ НА УПОТРЕБАТА И ДИСТРИБУИРАЊЕТО (АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА)

Вовед

- 800.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите за независност.
- 800.2 Овој оддел наведува одредени модификации на делот 4А кои се дозволени под одредени околности кои вклучуваат ревизии на финансиски извештаи за специјална намена во кои извештајот вклучува ограничување за употреба и дистрибуција. Во овој оддел, ангажманот за издавање извештај со ограничена употреба и дистрибуција во околностите наведени во точка Б800.3 се нарекува „подобен ангажман за ревизија“.

Барања и материјал за примена

Општи одредби

- Б800.3 Кога фирмата има намера да издаде извештај за ревизија на финансиски извештаи за специјална намена кои вклучуваат ограничување во употребата и дистрибуцијата, барањата за независност наведени во делот 4А треба да бидат подобни за модификациите кои се дозволени во овој оддел, но само доколку:
- (а) Фирмата комуницира со корисниците за кои е наменет извештајот во однос на модификуваните барања за независност кои треба да се применат при обезбедување на услугата; и
 - (б) Корисниците за кои е наменет извештајот ја разбираат намената и ограничувањата на извештајот и јасно се согласни со примена на модификациите.
- 800.3 МП1 Корисниците за кои е наменет извештајот може да стекнат разбирање за намената и ограничувањата на извештајот со учество, било директно, или индиректно преку претставник кој има овластување да делува во име на корисниците за кои е наменет извештајот, во воспоставувањето на природата и опсегот на ангажманот. Во двата случаи, ова учество ѝ помага на фирмата да

комуницира со корисниците за кои е наменет извештајот во врска со прашањата за независност, вклучувајќи ги и околностите кои се релевантни за примена на концепциската рамка. Тоа, исто така, ѝ дозволува на фирмата да обезбеди согласност од корисниците за кои е наменет извештајот за модификуваните барања за независност.

Б800.4 Онаму каде што корисниците за кои е наменет извештајот се класа на корисници кои не можат конкретно да се идентификуваат со име во моментот на воспоставувањето на условите на ангажманот, фирмата треба последователно да ги извести тие корисници за модификуваните барања за независност на кои се согласиле нивните претставници.

800.4 МП1 На пример, онаму каде што корисниците за кои е наменет извештајот се класа на корисници како што се заемодавци во ангажман за синдициран заем, фирмата може да ги опише модификуваните барања за независност во писмото за ангажманот до претставникот на заемодавачот. Претставникот потоа може писмото на ангажманот на фирмата да го стави на располагање на членовите на групата на заемодавачи, за да го исполни барањето со кое фирмата мора да ги извести таквите корисници за модификуваните барања за независност на кои се согласил нивниот претставник.

Б800.5 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, сите модификации на дел 4А треба да бидат ограничени на оние кои се наведени во точките од Б800.7 до Б800.14. Фирмата не треба да ги примени овие модификации кога ревизијата на финансиски извештаи се бара со закон или регулатива.

Б800.6 Ако фирмата, исто така, издава ревизорски извештај кој не вклучува ограничување на употребата и дистрибуирањето за истиот клиент, фирмата треба да го примени дел 4А за тој ангажман за ревизија.

Ентитети од јавен интерес

Б800.7 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, фирмата не треба да ги примени барањата за независност наведени во дел 4А кои се применливи само за ангажмани на ревизија за ентитети од јавен интерес.

Поврзани ентитети

Б800.8 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, посочувањата на „клиент на ангажман за ревизија“ во дел 4А не треба да ги вклучува неговите поврзани ентитети. Сепак, кога тимот на ангажманот за ревизија знае или има причина да верува

дека некој однос или околност која вклучува поврзан ентитет на клиентот е релевантна за оценка на независноста на фирмата на клиентот, тимот на ангажманот за ревизија треба да го вклучи тој поврзан ентитет при идентификување, оценка и одговор на заканите за независност.

Мрежи и фирми од мрежа

Б800.9 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, не треба да се применуваат специфичните барања во однос на фирми од мрежата наведени во дел 4А. Сепак, кога фирмата знае или има причина да верува дека заканите за независност се создадени од какви било интереси и односи на фирма од мрежата, фирмата треба да оцени и одговори на таквите закани.

Финансиски учества, заеми и гаранции, блиски деловни односи, и семејни и лични односи

Б800.10 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија:

- (а) Релевантните одредби наведени во одделите 510, 511, 520, 521, 522, 524 и 525 треба да се применат само за членови на тимот на ангажманот, членовите на нивните потесни семејства и, онаму каде што е применливо, членовите на блиското семејство;
- (б) Фирмата треба да идентификува, оцени и одговори на сите закани за независност создадени од интереси и односи, како што е наведено во одделите 510, 511, 520, 521, 522, 524 и 525, помеѓу клиентот на ангажман за ревизија и следните членови на тимот на ангажманот за ревизија:
 - (i) Оние кои обезбедуваат консултации во врска со технички или прашања специфични за индустријата, трансакции или настани; и
 - (ii) Оние кои вршат проверка на квалитетот на ангажманот, или проверка во согласност со целта на проверката на квалитетот на ангажманот, за ангажманот; и
- (в) Фирмата треба да оцени и одговори на сите закани за кои тимот на ангажманот има причина да верува дека се создадени од интереси и односи помеѓу клиентот на

ангажманот за ревизија и други лица во рамки на фирмата кои можат директно да влијаат врз исходот на ангажманот за ревизија.

- 800.10 МП1 Други лица во рамки на фирмата кои можат директно да влијаат врз исходот на ангажманот за ревизија ги вклучуваат оние кои го препорачуваат надоместокот, или оние кои вршат директен надзор, управување или друг вид контрола, на партнерот на ангажманот за ревизија во врска со извршувањето на ангажманот за ревизија, вклучувајќи ги и оние кои се на сите последователни повисоки позиции над партнерот на ангажманот сè до поединецот кој е постар или раководен партнер на фирмата (извршен директор или еквивалентно).
- Б800.11 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, треба да ги оцени и да одговори на сите закани за кои тимот на ангажманот има причина да верува дека се создадени од финансиски учества во клиент на ангажман за ревизија кои се поседувани од поединци, како што е наведено во точките Б510.4(в) и (г), Б510.5, Б510.7 и 510.10 МП5 и МП9.
- Б800.12 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, при примена на одредбите наведени во точките Б510.4(а), Б510.6 и Б510.7 за учества во фирмата, не треба да поседува материјално директно или материјално индиректно финансиско учество во клиентот на ангажман за ревизија.

Вработување кај клиент на ангажман за ревизија

- Б800.13 Кога фирмата извршува подобен ангажман за ревизија, треба да ги оцени и да одговори на сите закани создадени со воспоставување работен однос, како што е наведено во точките од 524.3 МП1 до 524.5 МП3.

Обезбедување услуга без уверување

- Б800.14 Ако фирмата извршува подобен ангажман за ревизија и обезбедува услуга на ангажман без уверување уверување на клиентот на ангажман за ревизија, треба да постапува во согласност со одделите од 410 до 430 и оддел 600, вклучувајќи ги и неговите пододдели, во согласност со точките од Б800.7 до Б800.9.

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА НЕЗАВИСНОСТ (ДЕЛОВИ 4А И 4Б)

ДЕЛ 4Б – НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

	Страна
Оддел 900 Примена на концепциската рамка за независност за други ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка	257
Оддел 905 Надоместоци.....	267
Оддел 906 Подароци и гостопримство	272
Оддел 907 Фактичка или закана од судски спор.....	273
Оддел 910 Финансиски учества.....	274
Оддел 911 Заеми и гаранции.....	278
Оддел 920 Деловни односи.....	280
Оддел 921 Семејни и лични односи.....	282
Оддел 922 Неодамнешни услуги кај клиент на ангажман за уверување.....	286
Оддел 923 Вршење должност како директор или раководител кај клиент на ангажман за уверување	288
Оддел 924 Вработување кај клиент на ангажман за уверување	289
Оддел 940 Долгорочна поврзаност на персоналот со клиент на ангажман за уверување	292
Оддел 950 Обезбедување услуги за ангажман без уверување на клиенти за ангажмани за уверување	295
Оддел 990 Извештаи кои вклучуваат ограничување на употреба и дистрибуирање (Ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка).....	299

ДЕЛ 4Б – НЕЗАВИСНОСТ ЗА ДРУГИ АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

ОДДЕЛ 900

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА ЗА НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

Вовед

Општо

- 900.1 Овој дел се применува на ангажмани за уверување, кои не се ангажмани за ревизија и проверка. Примери за такви ангажмани вклучуваат:
- Уверување во однос на клучните индикатори за успешност на ентитетот.
 - Уверување во однос на усогласеноста на ентитетот со закон или регулатива.
 - Уверување во однос на критериумите за успешност, како што е вредност за пари, постигната од страна на тело од јавниот сектор.
 - Уверување во однос на ефективноста на системот за внатрешна контрола на ентитетот.
 - Уверување во однос на извештајот за стакленички гасови на ентитетот.
 - Ревизија на одредени елементи, сметки или ставки од финансиските извештаи.
- 900.2 Во овој дел, поимот „професионален сметководител“ се однесува на индивидуални професионални сметководители во јавната практика и нивните фирми.
- 900.3 МСУК 1 бара фирмата да дизајнира, имплементира и користи систем за управување со квалитетот за ангажманите за уверување што ги извршува фирмата. Како дел од овој систем на управување со квалитет, МСУК 1 бара од фирмата да воспостави цели за квалитет кои се однесуваат на исполнување на одговорностите во согласност со релевантните етички барања, вклучително и оние што се поврзани со независноста. Според МСУК 1, релевантни етички барања се оние што се поврзани со фирмата, нејзиниот

персонал и, кога е применливо, останатите кои подлежат на барањата за независност на кои подлежат фирмата и ангажманите на фирмата. Дополнително, МСАУ и МСР воспоставуваат одговорности за партнерите и тимовите за ангажман на ниво на ангажман. Распределбата на одговорностите во рамките на една фирма ќе зависи од нејзината големина, структура и организација. Многу од одредбите на дел 4Б не ја пропишуваат специфичната одговорност на поединците во фирмата за активности поврзани со независност, и наместо тоа, посочуваат на „фирма“ за полесно референцирање. Фирмата ја доделува оперативната одговорност за усогласеност со барањата за независност на лице(а) во согласност со МСУК 1. Покрај тоа, индивидуалниот професионален сметководител останува одговорен за усогласеноста со сите одредби што се однесуваат на активностите, интересите или односите на тој сметководител.

900.4 Независноста е поврзана со принципите на објективност и интегритет. Таа се состои од:

- (а) Независност на умот – состојба на умот која дозволува изразување заклучок без влијанија кои го компромитираат професионалното расудување, дозволувајќи му на поединецот да дејствува со интегритет и да применува објективност и професионален скептицизам.
- (б) Независност во однесувањето – одбегнување факти и околности кои се толку значајни што разумна и информирана трета страна, земајќи ги предвид сите конкретни факти и околности, веројатно ќе заклучи дека интегритетот, објективноста или професионалниот скептицизам на фирмата или на член на тимот на ангажманот за уверување се компромитирани.

Во овој дел посочувањето на тоа поединец или фирма да се „независни“ значи дека поединецот или фирмата постапуваат во согласност со одредбите на овој дел.

900.5 При извршувањето на ангажманите за уверување, Кодексот бара фирмите да се придржуваат до основните принципи и да бидат независни. Во овој дел се наведени специфичните барања и материјалот за примена во однос на тоа како да се примени концепциската рамка за одржување независност при извршувањето на таквите ангажмани. Концепциската рамка која е наведена во Оддел 120 се применува за независноста, како и за основните принципи кои се наведени во Оддел 110.

900.6 Овој дел ги опишува:

- (а) Фактите и околностите, вклучувајќи и професионални

активности, интереси и односи, кои создаваат или би можеле да создадат закани за независноста;

- (б) Потенцијални активности, вклучувајќи и заштитни мерки, кои би можеле да бидат соодветни за отстранување на таквите закани; и
- (в) Некои ситуации во кои заканите не можат да се отстранат или кога не постојат заштитни мерки за нивно намалување до прифатливо ниво.

Опис на ангажмани за уверување

- 900.7 Во ангажман за уверување, фирмата има за цел да добие доволно соодветни докази, со цел да донесе заклучок кој е дизајниран да го зајакне степенот на доверба на корисниците за кои е наменет освен одговорната страна, за информациите за предметното прашање. МСАУ 3000 (Ревидиран) ги опишува елементите и целите на ангажманот за уверување спроведен според тој Стандард, а Рамката за уверување дава општ опис на ангажманите за уверување. Ангажманот за уверување може да биде или ангажман за атестирање или директен ангажман.
- 900.8 Во овој дел, поимот „ангажман за уверување“ се однесува на ангажмани за уверување, освен ангажмани за ревизија и ангажмани за проверка.

Извештаи кои вклучуваат ограничување за употреба и дистрибуција

- 900.9 Ангажманите за уверување може да бидат засновани на тврдења или директно известување. Во двата случаи, тие вклучуваат три одделни страни: професионалниот сметководител во јавната практика, одговорната страна и корисниците за кои е наменет извештајот.

Ангажмани за ревизија и проверка

- 900.10 Стандардите за независност за ангажманите за ревизија и проверка се наведени во Дел 4А – *Независност за ангажмани за ревизија и проверка*. Ако фирмата врши и ангажман за уверување и ангажман за ревизија или проверка за истиот клиент, барањата во Дел 4А продолжуваат да важат за фирмата, фирма од мрежата и членовите на тимот на ангажманите за ревизија или проверка.

Барања и материјал за примена

Општо

Б900.11 Фирмата која врши ангажман за уверување треба да биде независна од клиентот на ангажман за уверување.

900.11 МП1 За целите на овој Дел, клиентот на ангажман за уверување во ангажманот за уверување е одговорната страна, а исто така, во ангажманот за атестирање, страната што ја презема одговорноста за информациите за предметното прашање (која може да биде иста како одговорната страна).

900.11 МП2 Улогите на страните вклучени во ангажманот за уверување може да се разликуваат и да влијаат на примената на одредбите за независност во овој Дел. Во повеќето ангажмани за атестирање, одговорната страна и страната што ја презема одговорноста за информациите за предметното прашање се исти. Ова ги вклучува оние околности кога одговорната страна вклучува друга страна за мерење или оценување на основното предметно прашање во однос на критериумите (проценувачот или оценувачот) каде што одговорната страна презема одговорност за информациите за предметното прашање, како и за основното предметно прашање. Меѓутоа, одговорната страна или договорната страна може да назначи друга страна да ги подготви информациите за предметното прашање врз основа на тоа дека оваа страна треба да преземе одговорност за информациите за предметното прашање. Во оваа околност, одговорната страна и страната одговорна за информациите за предметното прашање се истовремено и клиенти на ангажман за уверување за целите на овој Дел.

900.11 МП3 Покрај одговорната страна и, во ангажманот за атестирање, страната што ја презема одговорноста за информациите за предметното прашање, може да постојат и други страни поврзани со ангажманот. На пример, може да постои посебна договорна страна или страна која е проценувач или оценувач која е различна од страната што ја презема одговорноста за информациите за предметното прашање. Во овие околности, примената на концепциската рамка бара од професионалниот сметководител да ги идентификува и процени законите за основните принципи создадени од какви било интереси или односи со таквите страни, вклучително и дали може да постојат какви било конфликти на интереси како што е опишано во оддел 310.

Б900.12 Фирмата треба да ја примени концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификува, оцени и одговори на законите за независност во врска со ангажманот за уверување.

Забрана за преземање управувачка одговорност

Б900.13 Фирмата не треба да презема управувачка одговорност поврзана

со основното предметно прашање во ангажманот за атестирање и за информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување обезбедени од фирмата. Ако фирмата преземе управувачка одговорност како дел од која било друга услуга што му се обезбедува на клиентот на ангажман за уверување, фирмата треба да се увери дека одговорноста не е поврзана со основното предметно прашање и во ангажман за атестирање, дека информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување се обезбедени од страна на фирмата.

- 900.13 МП1 Управувачките одговорности вклучуваат контрола, водење и насочување на ентитетот, вклучително и донесување одлуки во врска со стекнување, распоредување и контрола на човечки, финансиски, технолошки, физички и нематеријални ресурси.
- 900.13 МП2 Кога фирмата презема управувачка одговорност поврзана со основното предметно прашање во ангажманот за атестирање и за информации за предметно прашање на ангажманот за уверување, се создаваат закани од самопроверка, личен интерес и блискост. Преземањето управувачка одговорност може да создаде закана од застапување, затоа што фирмата станува премногу тесно поврзана со ставовите и интересите на раководството.
- 900.13 МП3 Утврдувањето дали активноста е управувачка одговорност зависи од околностите и бара примена на професионално расудување. Примери на активности кои би се сметале за управувачка одговорност вклучуваат:
- Воспоставување политики и стратешки насоки.
 - Вработување или отпуштање вработени.
 - Насочување и преземање одговорност за постапките на вработените во однос на работата на вработените за ентитетот.
 - Одобрување трансакции.
 - Контрола или управување со банкарски сметки или вложувања.
 - Одлучување кои препораки на фирмата или други трети страни да се имплементираат.
 - Известување до оние кои се задолжени за управувањето во име на раководството.
 - Преземање одговорност за дизајнирање, спроведување, следење и одржување на внатрешна контрола.
- 900.13 МП4 Обезбедувањето совети и препораки за помош на раководството на клиентот на ангажман за уверување во извршувањето на

неговите одговорности, што е предмет на усогласување со точка Б900.14, не претпоставува дека е управувачка одговорност.

Б900.14

При вршење професионална активност за клиент на ангажман за уверување која е поврзана со основното предметно прашање во ангажманот за атестирање и за информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување, фирмата треба да биде задоволна дека раководството на клиентот ги донесува сите поврзани расудувања и одлуки кои се соодветна одговорност на раководството. Ова вклучува осигурување дека раководството на клиентот:

(а) Назначува поединец кој поседува соодветни вештини, знаење и искуство да биде одговорен во секое време за одлуките на клиентот и да ги надгледува активностите. Таков поединец, по можност од рамките на повисокото раководство, би ги разбрал:

(i) Целите, природата и резултатите од активностите; и

(ii) Соодветните одговорности на клиентот и фирмата.

Меѓутоа, од поединецот не се бара да поседува експертиза за извршување или повторно извршување на активностите.

(б) Обезбедува надзор над активностите и ја оценува соодветноста на резултатите од активноста извршена за целите на клиентот; и

(в) Ја прифаќа одговорноста за дејствијата, доколку постои, што треба да се преземат кои произлегуваат од резултатите на активностите.

Повеќе одговорни страни и страни кои преземаат одговорност за информациите за предметното прашање

900.15 МП1 Во некои ангажмани за уверување, без разлика дали се работи за атестирање или директен ангажман, може да постојат неколку одговорни страни или, во ангажман за атестирање, неколку страни преземаат одговорност за информациите за предметното прашање. При утврдување дали е неопходно да се применат одредбите во овој Дел за секоја поединечна одговорна страна или за секоја поединечна страна која презема одговорност за информациите за предметното прашање во таквите ангажмани, фирмата може да земе предвид одредени прашања. Овие прашања вклучуваат дали интересот или односот помеѓу фирмата, или член на тимот на ангажман за уверување, и одредена одговорна страна или страна што ја презема одговорноста за информациите за предметното прашање, би создале закана за независност што не е

тривијална и незначителна во контекст на информациите за предметното прашање. Ова определување треба да ги земе предвид факторите како што се:

- (а) Материјалноста на основното предметно прашање или информациите за предметното прашање за која е одговорна одредената страна во контекст на целокупниот ангажман за уверување.
- (б) Степенот на јавен интерес поврзан со ангажманот за уверување.

Доколку фирмата утврди дека заканата создадена од некој таков интерес или однос со одредена страна би била тривијална и незначајна, можеби нема да биде неопходно да се применат сите одредби од овој дел за таа страна.

Фирми од мрежата

Б900.16 Кога фирмата знае или има причина да верува дека интересите и односите на фирма од мрежата создаваат закана за независност на фирмата, фирмата треба да ја оцени и да одговори на секоја таква закана.

900.16 МП1 Фирми од мрежата се разгледуваат во точките од 400.50 МП1 до 400.54 МП1.

Поврзани ентитети

Б900.17 Кога тимот на ангажманот за уверување има сознание или има причина да верува дека врквата или околноста што вклучува ентитет кој е поврзан со клиентот на ангажманот за уверување е релевантна за проценката на независноста на фирмата од клиентот, тимот на ангажманот за уверување ќе го вклучи тој поврзан ентитет при идентификување, оценка и одговор на заканите за независност

[Точките 900.18 до 900.29 се намерно оставени празни]

Период за кој се бара независност

Б900.30 Независноста, како што се бара со овој дел, треба да се одржува во текот на двата периоди:

- (а) Периодот на ангажманот; и
- (б) Периодот опфатен со информациите за предметното прашање.

900.30 МП1 Периодот на ангажманот започнува кога тимот на ангажманот

започнува да врши услуги за уверување во однос на конкретниот ангажман. Периодот на ангажманот завршува кога ќе се издаде извештајот за уверување. Кога ангажманот е од повторлив карактер, тој завршува по известувањето од која било од страните дека професионалниот однос престанал или со издавањето на конечниот извештај за уверување.

Б900.31

Ако ентитетот стане клиент на ангажман за уверување во текот или по периодот опфатен со информација за предметното прашање за која фирмата ќе изрази заклучок, фирмата ќе утврди дали заканите за независност се создадени од:

- (а) Финансиски или деловни односи со клиентот на ангажман за уверување за време или по периодот опфатен со информациите за предметното прашање, но пред да се прифати ангажманот за уверување; или
- (б) Претходни услуги дадени на клиентот на ангажман за уверување.

Б900.32

Закани за независност се создаваат доколку на клиентот на ангажманот за уверување му била дадена услуга за ангажман без уверување во текот или по периодот опфатен со информациите за предметното прашање, но пред тимот на ангажманот за уверување да започне да врши услуги за уверување, а услугата не би била дозволена во текот на периодот на ангажманот. Во такви околности, фирмата треба да ја процени и да одговори на секоја закана за независноста создадена од услугата. Доколку заканите не се на прифатливо ниво, фирмата треба да го прифати ангажманот за уверување ако заканите се сведени на прифатливо ниво.

900.32 МП1

Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани вклучуваат:

- Користење на професионалци кои не се членови на тимот на ангажманот за уверување за извршување на услугата.
- Назначување соодветно лице за проверка на работата за ангажманот за уверување и работата за ангажманот кој е без уверување како што е соодветно.

Б900.33

Доколку услугата без уверување која не би била дозволена во текот на периодот на ангажманот, не е завршена и не е практично да се заврши или прекине услугата пред почетокот на професионалните услуги во врска со ангажманот за уверување, фирмата треба да го прифати ангажманот за уверување ако:

- (а) Фирмата е задоволна дека:

- (i) Услугата за ангажман без уверување ќе биде завршена во краток временски период; или
 - (ii) Клиентот има договорено да ја префрли услугата на друг давател на такви услуги во краток временски период;
- (б) Фирмата применува заштитни мерки кога е потребно во текот на периодот на услугата; и
 - (в) Фирмата разговара за ова прашање со страната што ја ангажира фирмата или оние кои се задолжени за управувањето со клиентот на ангажманот за уверување.

Комуникација со оние кои се задолжени за управувањето

900.34 МП1 Точките од Б300.9 до 300.9 МП2 ги утврдуваат барањата и материјалот за примена што е релевантен за комуникацијата со страната што ја ангажира фирмата или оние кои се задолжени за управувањето со клиентот на ангажманот за уверување.

900.34 МП2 Комуникацијата со страната што ја ангажира фирмата или оние кои се задолжени за управувањето со клиентот на ангажманот за уверување може да биде соодветна кога се донесуваат значајни расудувања и се донесуваат заклучоци за да се решат законите за независност во врска со ангажманот за уверување, бидејќи информациите за предметното прашање на тој ангажман се исход од претходно извршена услуга без уверување.

[Точките 900.35 до 900.39 се намерно оставени празни]

Општа документација за независност за ангажмани за уверување

Б900.40 Фирмата треба да ги документира заклучоците во врска со усогласеноста со овој Дел и суштината на сите релевантни дискусии што ги поддржуваат тие заклучоци. Особено:

- (а) Кога се применуваат заштитни мерки за одговор на закана, фирмата треба да ја документира природата на заканата и заштитните мерки кои се поставени или применети; и
- (б) Кога заканата бара значајна анализа и фирмата заклучи дека заканата е веќе на прифатливо ниво, фирмата ќе ја документира природата на заканата и образложението за заклучокот.

900.40 МП1 Документацијата обезбедува докази за расудувањата на фирмата при формирање на заклучоци во врска со усогласеноста со овој Дел. Сепак, недостатокот на документација не одредува дали фирмата разгледувала одредено прашање или дали фирмата е независна.

[Точките 900.41 до 900.49 се намерно оставени празни]

Прекршување на одредба за независност за ангажмани за уверување

Кога фирмата идентификува прекршување

Б900.50 Доколку фирмата заклучи дека дошло до прекршување на барањето од овој Дел, фирмата треба да:

- (а) го прекине, суспендира или елиминира учеството или односот што го создал прекршувањето;
- (б) го оцени значењето на прекршувањето и неговото влијание врз објективноста и способноста на фирмата да издаде извештај за уверување; и
- (в) утврди дали може да се преземе акција која задоволително дава одговор на последиците од прекршувањето.

При ова утврдување, фирмата ќе примени професионално расудување и ќе земе предвид дали разумно и информирано трето лице веројатно ќе заклучи дека објективноста на фирмата ќе биде загромена и затоа, фирмата нема да може да издаде извештај за уверување.

Б900.51 Доколку фирмата утврди дека не може да се преземе акција за задоволително да се одговори на последиците од прекршувањето, фирмата треба, во најбрз можен рок, да ја информира страната што ја ангажирала фирмата или оние кои се задолжени за управувањето, како што е соодветно. Исто така, фирмата треба да ги преземе неопходните чекори за да го прекине ангажманот за уверување во согласност со сите применливи законски или регулаторни барања релевантни за прекин на ангажманот за уверување.

Б900.52 Ако фирмата утврди дека може да се преземе акција за задоволително да се решат последиците од прекршувањето, фирмата ќе разговара за прекршувањето и дејството што го презела или предлага да ги преземе со страната што ја ангажирала фирмата или оние кои се задолжени за управувањето, како што е соодветно. Фирмата треба навремено да разговара за прекршувањето и предложената акција, земајќи ги предвид околностите на ангажманот и прекршувањето.

Б900.53 Ако страната што ја ангажирала фирмата или оние кои се задолжени за управувањето не се согласат дека дејството предложено од фирмата во согласност со став Б900.50(в) задоволително ги решава последиците од прекршувањето, фирмата ќе ги преземе неопходните чекори да го прекине ангажманот за уверување во согласност со сите важечки законски

или регулаторни барања релевантни за завршување на ангажманот за уверување.

Документација

Б900.54 Во согласност со барањата наведени во точките од Б900.50 до Б900.53, фирмата треба да го документира:

- (а) Прекршувањето;
- (б) Преземените активности;
- (в) Донесените клучни одлуки; и
- (г) Сите прашања за кои е дискутирано со страната што ја ангажирала фирмата или оние кои се задолжени за управувањето.

Б900.55 Ако фирмата продолжи со ангажманот за уверување, таа треба да ги документира:

- (а) Заклучокот дека, според професионалното расудување на фирмата, објективноста не е загрознена; и
- (б) Образложението зошто преземените активности претставуваат задоволителен одговор на последиците од прекршувањето за да може фирмата да издаде извештај за уверување.

Оддел 905

НАДОМЕСТОЦИ

Вовед

905.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во Оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.

905.2 Надоместоците или други видови наградување може да создадат закана од личен интерес или заплашување. Овој дел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка за идентификување, оценка и справување со заканите за независност, кои произлегуваат од надоместоците што се наплаќаат од клиентите на ангажман за уверување.

Барања и материјал за примена

Надоместоци што ги плаќа клиентот на ангажман за уверување

905.3 МП1 Кога надоместоците се преговараат и се платени од клиентот на

ангажман за уверување, ова создава закана од личен интерес и може да создаде закана за загрозување на независноста.

905.3 МП2 Примената на концепциската рамка бара пред фирмата да прифати ангажман за уверување за клиент на ангажман за уверување, фирмата да определи дали заканите за независност создадени од надоместоците кои се предложени на клиентот се на прифатливо ниво. Примената на концепциската рамка, исто така, бара од фирмата повторно да ги процени таквите закани кога фактите и околностите се менуваат во периодот на ангажманот.

905.3 МП3 Факторите кои се релевантни за оценување на нивото на закани, создадени кога надоместоците се платени од страна на клиентот на ангажман за уверување вклучуваат:

- Нивото на надоместоците за ангажманот за уверување и степенот до кој тие ги земаат предвид потребните ресурси, земајќи ги предвид комерцијалните и пазарните приоритети на фирмата.
- Степенот на каква било зависност помеѓу нивото на надоместокот и исходот од услугата.
- Нивото на надоместокот во контекст на услугата што треба да ја обезбеди фирмата или фирма од мрежата.
- Значењето на клиентот за фирмата или партнерот.
- Природата на клиентот.
- Природата на ангажманот за уверување.
- Инволвираноста на оние кои се задолжени за управувањето во договарањето на надоместоците.
- Дали висината на надоместокот е поставена од независна трета страна, како што е регулаторно тело.

905.3 МП4 Условите, политиките и процедурите опишани во точките 120.15 МП3 (особено постоењето систем за управување со квалитет дизајниран и имплементиран од фирма во согласност со стандардите за управување со квалитет издадени од ОМСРУ), исто така може да влијаат на оценката дали заканите за независност се на прифатливо ниво.

905.3 МП5 Барањата и материјалот за примена што следуваат ги идентификуваат околностите кои можеби ќе треба да бидат дополнително оценети кога се утврдува дали заканите се на прифатливо ниво. За тие околности, материјалот за примена вклучува примери на дополнителни фактори кои би можеле да бидат релевантни при оценувањето на заканите.

Ниво на надоместоци за ангажмани за уверување

- 905.4 МП1 Утврдувањето на надоместоците што треба да се наплатат од клиентот на ангажман за уверување, без разлика дали станува збор за уверување или други услуги, е деловна одлука на фирмата земајќи ги предвид фактите и околностите релевантни за тој конкретен ангажман, вклучувајќи ги барањата на техничките и професионалните стандарди.
- 905.4 МП2 Факторите кои се релевантни за оценување на нивото на закани од личен интерес и закани од заплашување, создадени од нивото на надоместокот за ангажманот за уверување кога го плаќа клиентот на ангажманот за уверување вклучуваат:
- Комерцијалното образложение на фирмата за надоместокот за ангажманот за уверување.
 - Дали е извршен или се врши прекумерен притисок од страна на клиентот за да се намали надоместокот за ангажманот за уверување.
- 905.4 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани вклучуваат:
- Поставување соодветен проверувач кој не учествува во ангажманот за уверување, да ја процени разумноста на предложениот надомест, имајќи ги предвид обемот и комплексноста на ангажманот.
 - Поставување соодветен проверувач кој не учествувал во ангажманот за уверување да ја провери извршената работа.

Неизвесни надоместоци

- 905.5 МП1 Неизвесни надоместоци се надоместоци кои се пресметани на однапред договорена основа поврзана со исходот на одредена трансакција или резултат на извршени услуги. Пример за индиректен потенцијален надомест е потенцијален надомест кој се наплаќа преку посредник. Во овој оддел, надоместот не се смета за потенцијален доколку се наплаќа од суд или друг јавен орган.
- Б905.6** Фирмата не треба да наплаќа директно или индиректно потенцијален надомест за ангажман за уверување
- Б905.7** Фирмата нема да наплатува директно или индиректно потенцијален надоместок за услуга за ангажман без уверување дадена на клиент за уверување ако исходот од услугата без уверување, а со тоа и висината на надоместокот, зависи од идна или сегашна проценка поврзана со прашање што е материјално за информациите за предметното прашање на ангажманот за

уверување.

905.7 МП1 Точките Б905.6 и Б905.7 ја спречуваат фирмата да склучува одредени договори за неизвесни надоместоци со клиент за уверување. Дури и ако аранжманот за потенцијален надоместок не е исклучен кога се обезбедува услуга за ангажман без уверување на клиент на ангажманот за уверување, сепак може да се создаде закана од личен интерес.

905.7 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таква закана вклучуваат:

- Опсегот на можни износи на надоместоци.
- Дали соодветен орган го одредува исходот од кој зависи неизвесниот надоместок.
- Обелоденување на работата што ја врши фирмата и основата на наградувањето, на корисниците за кои е наменет извештајот.
- Природата на услугата.
- Ефектот на настанот или трансакцијата врз информациите за предметното прашање.

905.7 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од личен интерес вклучуваат:

- Назначување соодветно лице за проверка кое не било вклучено во извршувањето на услугата без уверување да ја прегледа релевантната работа за уверување.
- Обезбедување однапред утврден писмен договор со клиентот по основ на надоместот.

Вкупни надоместоци - доспеани надоместоци

905.8 МП1 Нивото на закана од личен интерес може да има влијание, доколку за време на периодот на ангажманот за уверување се доцни во плаќање на надоместоците што ги должи клиентот на ангажман за уверување.

905.8 МП2 Генерално се очекува дека фирмата ќе ги наплати таквите надоместоци пред да се издаде извештајот за уверување.

905.8 МП3 Факторите кои се релевантни за проценка на нивото на таква закана од личен интерес вклучуваат:

- Значењето на доспеаните надоместоци за фирмата.
- Должината на времето на доцнење во наплатата на надместоците.
- Проценка на фирмата за способноста и подготвеноста на

клиентот или друга релевантна страна да го плати доспеаниот надоместок.

905.8 МП4 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таква закана вклучуваат:

- Делумна наплата на доспеаните надоместоци.
- Назначување соодветно лице за проверка кое не учествувало во ангажманот за уверување да ја прегледа извршената работа.

Б905.9 Кога значителен дел од надоместоците што доспеваат од клиентот на ангажманот за уверување долго време остануваат неплатени, фирмата треба да утврди:

- (а) Дали доспеаните надоместоци може да бидат еквивалентни на заем на клиентот, во кој случај се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 911; и
- (б) Дали е соодветно фирмата да биде повторно назначена или да продолжи со ангажманот за уверување.

Вкупни надоместоци - зависност од надоместоци

905.10 МП1 Кога вкупните надоместоци генерирани од клиентот на ангажман за уверување, од страна на фирмата што го изразува заклучокот во ангажманот за уверување, претставуваат голем дел од вкупните надоместоци на таа фирма, зависноста и загриженоста за потенцијалната загуба на надоместоците од тој клиент влијае на нивото на заканата од личен интерес и создава закана од заплашување.

905.10 МП2 Закани од личен интерес и заплашување се создаваат во околностите опишани во точка 905.10 МП1 дури и ако клиентот на ангажман за уверување не е одговорен за преговарање или плаќање на надоместоците за ангажманот за уверување.

905.10 МП3 При пресметување на вкупните надоместоци на фирмата, фирмата може да користи финансиски информации достапни од претходната финансиска година и да ја процени пропорцијата врз основа на тие информации доколку е соодветно.

905.10 МП4 Факторите кои се релевантни за оценување на нивото на таквите закани од личен интерес и заплашување ги вклучуваат:

- Оперативната структура на фирмата.
- Намалување на каква било зависност од клиентот на ангажман за уверување онаму каде што се очекува фирмата да диверзифицира.

905.10 МП5 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таквите закани вклучуваат:

- Намалување на обемот на услуги, освен ангажманите за уверување што му се даваат на клиентот.
- Зголемување на базата на клиенти на фирмата за да се намали зависноста од клиентот на ангажман за уверување.

905.10 МП6 Закана од личен интерес или заплашување се создава кога надоместоците што ги генерира фирмата од клиентот на ангажман за уверување претставуваат голем дел од приходите од клиентите на одреден партнер.

905.10 МП7 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Квалитативното и квантитативното значење на клиентот на ангажман за уверување за партнерот.
- Степенот до кој надоместоците на партнерот зависат од надоместоците генерирани од клиентот.

905.10 МП8 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за справување со таква закана од личен интерес или заплашување вклучуваат:

- Поставување соодветен проверувач кој не бил член на тимот на ангажман за уверување да ја провери работата.
- Уверување дека надоместокот на партнерот не е под значително влијание од надоместоците генерирани од клиентот на ангажман за уверување.
- Зголемување на базата на клиенти на партнерот за да се намали зависноста од клиентот.

ОДДЕЛ 906

ПОДАРОЦИ И ГОСТОПРИМСТВО

Вовед

- 906.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 906.2 Прифаќањето подароци и гостопримство од клиент на ангажман за уверување може да создаде закана од личен интерес, блискост или заплашување. Овој дел воспоставува специфични барања и материјал за примена кој е релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

- Б906.3** Фирма или член на тимот на ангажманот за уверување нема да прифаќа подароци и гостопримство од клиент за уверување, освен ако вредноста е тривијална и незначителна.
- 906.3 МП1 Кога фирма или член на тимот на ангажманот за уверување нуди или прифаќа поттик до или од клиент за уверување, се применуваат барањата и материјалот за примена наведени во оддел 340 и неусогласеноста со овие барања може да создаде закани за независност.
- 906.3 МП2 Барањата наведени во оддел 340 кои се однесуваат на нудење или прифаќање поттик не дозволуваат фирмата или членот на тимот на ангажманот за уверување да прифаќа подароци и гостопримство каде што намерата е несоодветно да се влијае на однесувањето, дури и ако вредноста е тривијална и незначителна.

ОДДЕЛ 907

ФАКТИЧКА ИЛИ ЗАКАНА ОД СУДСКИ СПОР

Вовед

- 907.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциска рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независноста.
- 907.2 Кога ќе дојде до судски спор со клиент на ангажман за уверување, или е веројатно дека ќе дојде до спор, се создаваат закани од личен интерес и заплашување. Овој дел воспоставува специфичен материјал за примена, кој е релевантен за примена на концепциска рамка во такви околности.

Материјал за примена

Општо

- 907.3 МП1 Односот помеѓу раководството на клиентот и членовите на тимот на ангажманот за уверување мора да се карактеризира со целосна искреност и целосно обелоденување во однос на сите аспекти од работењето на клиентот. Противнички позиции може да произлезат од фактички или судски спорови под закана помеѓу клиентот на ангажманот за уверување и фирмата или член на тимот на ангажманот за уверување. Ваквите противнички позиции може да влијаат на подготвеноста на раководството за целосно обелоденување и создавање закани од личен интерес и заплашување.
- 907.3 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:
- Материјалноста на судскиот спор.
 - Дали судскиот спор се однесува на претходен ангажман за уверување.
- 907.3 МП3 Доколку судскиот спор вклучува член на тимот на ангажманот за уверување, еден пример за активност со која може да се елиминира ваквата закана од личен интерес и заплашување, е да се отстрани тој поединец од тимот на ангажманот за уверување.
- 907.3 МП4 Пример за активност која може да претставува заштитна мерка за одговор на такви закани од личен интерес и заплашување е да се постави соодветно лице кое ќе ја проверува извршената работа.

ОДДЕЛ 910

ФИНАНСИСКИ УЧЕСТВА

Вовед

- 910.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во Оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 910.2 Поседување финансиско учество кај клиент на ангажманот за уверување може да создаде закана од личен интерес. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 910.3 МП1 Финансиско учество може да се поседува директно или индиректно преку посредник, како што се заеднички вложувачки фонд, имот или чување. Кога вистинскиот сопственик има контрола врз посредникот или способност да влијае на неговите одлуки за вложување, овој Кодекс го дефинира тоа финансиско учество како директно финансиско учество. Спротивно на тоа, кога вистинскиот сопственик на финансиското учество нема контрола врз вложувачкиот фонд или способност да влијае на неговите одлуки за вложување, овој Кодекс го дефинира тоа финансиско учество како индиректно финансиско учество.
- 910.3 МП2 Овој оддел содржи референци за „материјалноста“ на финансиско учество. При определување дали такво учество е материјално за еден поединец, може да се земе предвид заедничката нето вредност на поединецот и членовите на неговото потесно семејство.
- 910.3 МП3 Фактори кои се релевантни при оценка на нивото на заканата од личен интерес која е создадена од поседување финансиско учество кај клиент на ангажман за уверување вклучуваат:
- Улогата на поединецот кој го поседува финансиското учество.
 - Дали финансиското учество е директно или индиректно.
 - Материјалноста на финансиското учество.

Финансиски учества што ги поседува фирмата, членовите на тимот на ангажманот за уверување и потесното семејство

Б910.4 Директно финансиско учество или материјално индиректно финансиско учество кај клиент на ангажманот за уверување не треба да имаат:

- (а) фирмата; или
- (б) член на тимот на ангажманот за уверување или кој било член од потесното семејство на тој поединец.

Финансиски учества во ентитет кој контролира клиент за уверување

Б910.5 Кога ентитетот има контролирачко учество кај клиент за уверување и клиентот е материјален за ентитетот, ниту фирмата, ниту член на тимот на ангажманот за уверување, ниту кој било од потесното семејство на тој поединец не треба да има директно или материјално индиректно финансиско учество во тој ентитет.

Финансиски учества кои се чуваат во улога на старател

Б910.6 Точка Б910.4, исто така, се применува за финансиски учества кај клиент на ангажман за уверување кој се чува во улога на старател за кој фирмата или поединецот дејствува како старател освен ако:

- (а) ниту еден од следниве не е корисник на чување: старател, член на тимот на ангажманот за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец или фирмата;
- (б) учеството во клиентот на ангажманот за ревизија кое го чува во улога на старател не е материјално значајно за чување;
- (в) Чувањето не може да врши значајно влијание врз клиентот на ангажманот за уверување; и
- (г) ниту едно од следново не може значително да влијае на која било инвестициска одлука што вклучува финансиско учество кај клиентот на ангажманот за уверување: старателот, членот на тимот на ангажманот за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец или фирмата.

Финансиски учества кои се ненамерно примени

Б910.7 Ако фирма, член на тимот на ангажманот за уверување или кој

било од потесното семејство на тој поединец, добие директно финансиско учество или материјално индиректно финансиско учество кај клиентот на ангажман за уверување по пат на наследство, подарок, како резултат на спојување или слични околности и учеството инаку не би било дозволено да се поседува во согласност со овој оддел, тогаш:

- (а) Доколку учеството е примено од фирмата, финансиското учество треба веднаш да биде отуѓено, или доволен дел од индиректното финансиско учество треба да биде отуѓено така што останатото учество повеќе нема да биде материјално; или
- (б) Ако учеството го прими член на тимот на ангажманот за уверување, или кој било од потесното семејство на тој поединец, поединецот што го примил финансиското учество веднаш ќе го отуѓи финансиското учество или доволен дел од индиректното финансиско учество треба да биде отуѓено така што останатото учество повеќе нема да биде материјално.

Финансиски учества – останати околности

Блиско семејство

910.8 МП1 Може да се создаде закана од личен интерес ако член на тимот на ангажманот за уверување има сознание дека близок член на семејството има директно финансиско учество или материјално индиректно финансиско учество кај клиентот на ангажманот за уверување.

910.8 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таква закана вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу членот на тимот на ангажманот за уверување и членот на блиското семејство.
- Дали финансиското учество е директно или индиректно.
- Материјалноста на финансиското учество за блискиот член на семејството.

910.8 МП3 Примери на активности кои би можеле да ја елиминираат таквата закана од личен интерес вклучуваат:

- Членот на блиското семејство да го отуѓи, што е можно поскоро, целото финансиско учество или да отуѓи доволен дел од индиректното финансиско учество, така што

преостанатото учество повеќе да не биде материјално.

- Отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за уверување.

910.8 МП4 Пример за активности кои може да претставуваат заштитна мерка за одговор на таква закана од личен интерес е назначување соодветно лице за проверка да ја прегледа работата на членот на тимот на ангажманот за уверување.

Други поединци

910.8 МП5 Може да се создаде закана од личен интерес ако член на тимот на ангажманот за уверување има сознание дека финансиско учество кај клиентот на ангажманот за уверување имаат поединци како што се:

- Партнери и професионални вработени во фирмата, освен оние на кои конкретно не им е дозволено да поседуваат такви финансиски учества според точка Б910.4, или членовите на нивното потесно семејство.
- Поединци со близок личен однос со член на тимот на ангажманот за уверување.

910.8 МП6 Пример за активност што може да ја елиминира таквата закана од личен интерес е отстранувањето на членот на тимот на ангажманот за уверување со личниот однос од тимот на ангажманот за уверување.

910.8 МП7 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таква закана од личен интерес вклучуваат:

- Исклучување на членот на тимот на ангажманот за уверување од кое било значајно одлучување во врска со ангажманот за уверување.
- Назначување соодветно лице за проверка да ја прегледа работата на членот на тимот на ангажманот за уверување.

ОДДЕЛ 911

ЗАЕМИ И ГАРАНЦИИ

Вовед

- 911.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите за независноста.
- 911.2 Заем или гаранција за заем кај клиент за уверување може да создаде закана од личен интерес. Овој оддел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциска рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 911.3 МП1 Овој оддел содржи референци за „материјалноста“ за заем или гаранција. При определувањето дали таков заем или гаранција е материјален за еден поединец, може да се земе предвид заедничката нето вредност на поединецот и членовите на неговото потесно семејство.

Заеми и гаранции кај клиент на ангажман за уверување

- Б911.4** Фирма, член на тимот на ангажманот за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец не треба да дава или гарантира заем на клиент на ангажман за уверување освен ако заемот или гаранцијата се нематеријални за двете страни:
- (а) Фирмата или поединецот што го дава заемот или гаранцијата, како што е применливо; и
 - (б) Клиентот.

Заеми и гаранции кај клиент на ангажман за уверување кој е банка или слична институција

- Б911.5** Фирма, член на тимот на ангажманот за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец не треба да прифати заем или гаранција за заем од клиент за уверување кој е банка или слична институција, освен ако заемот или гаранцијата не се склучени според нормалните процедури, услови и рокови за позајмување.
- 911.5 МП1 Примери за заеми вклучуваат хипотекарни заеми, дозволени пречекорувања на салда, заеми за возила, и кредитни картички.

911.5 МП2 Дури и ако фирмата добие заем од клиент за уверување кој е банка или слична институција според нормалните процедури, услови и рокови за позајмување, заемот би можел да креира закана од личен интерес ако тој е материјален за клиентот на ангажманот за уверување или фирмата што го прима заемот.

911.5 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес е да се ангажира соодветно лице за проверка на работата, кое не е член на тимот на тимот на ангажманот за уверување, од фирма од мрежата која не е корисник на заемот.

Депозит или брокерски сметки

Б911.6 Фирма, член на тимот на ангажманот за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец не треба да има депозити или брокерска сметка кај клиент на ангажман за уверување кој е банка, брокер или слична институција, освен ако депозитот или сметката не е склучена/отворена според нормални комерцијални услови.

Заеми и гаранции кај клиент на ангажман за уверување кој не е банка или слична институција

Р911.7 Фирма или член на тимот на ангажманот за уверување, или кој било од потесното семејство на тој поединец, не треба да прифаќа заем од, или да поседува гаранција за заем од, клиент на ангажман за уверување кој не е банка или слична институција, освен ако заемот или гаранцијата се нематеријални за:

- (а) Фирмата или поединецот кој го прима заемот или гаранцијата, како што е применливо; и
- (б) Клиентот.

ОДДЕЛ 920

ДЕЛОВНИ ОДНОСИ

Вовед

- 920.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка утврдена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите за независност.
- 920.2 Близок деловен однос со клиентот на ангажманот за уверување или неговото раководство може да создаде закана од личен интерес или заплашување. Овој оддел наведува специфични барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциска рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 920.3 МП1 Овој оддел содржи посочување на „материјалноста“ на финансиското учество и „значајноста“ на деловниот однос. При определување дали таквото финансиско учество е материјално за еден поединец, може да се земе предвид заедничката нето вредност на поединецот и членовите на неговото потесно семејство.
- 920.3 МП2 Примери за близок деловен однос кој произлегува од комерцијален однос или заедничко финансиско учество вклучуваат:
- Поседување финансиско учество во заедничко вложување било да е со клиент или сопственик кој поседува контрола врз клиентот, директор или раководител или друг поединец кој извршува повисоки раководни функции за тој клиент.
 - Аранжмани за комбинирање на една или повеќе услуги или производи на фирмата или фирма од мрежата со една или повеќе услуги или производи на клиентот и за пласирање на пазарот на пакетот со посочување кон двете страни.
 - Аранжмани за дистрибуција или маркетинг под кои фирмата ги дистрибуира или пласира на пазарот производите или услугите на клиентот, или клиентот ги дистрибуира или продава производите или услугите на фирмата.

Деловни односи со фирмата, член на тимот на ангажманот за уверување или неговото потесно семејство

Б920.4 Фирмата или член на тимот на ангажманот за уверување не треба да имаат близок деловен однос со клиентот на ангажманот за уверување или неговото раководство, освен ако некое финансиско учество е нематеријално и деловниот однос е незначителен за клиентот или неговото раководство и фирмата или членот на тимот на ангажманот за уверување, како што е применливо.

920.4 МП1 Закана од личен интерес или заплашување може да се создаде ако постои близок деловен однос помеѓу клиентот на ангажманот за уверување или неговото раководство и потесното семејство на член на тимот на ангажманот за уверување

Купување добра или услуги

920.5 МП1 Купувањето добра и услуги од клиент за уверување од страна на фирма, или член на тимот на ангажманот за уверување, или кој било член од потесното семејство на тој поединец, обично не создава закана за независноста ако трансакцијата е во нормален тек на деловното работење и според принципот „на дофат на рака“. Меѓутоа, таквите трансакции може да бидат од таква природа и големина такашто да создадат закана од личен интерес.

920.5 МП2 Примери на активности кои би можеле да ја елиминираат таквата закана од личен интерес вклучуваат:

- Елиминирање или намалување на големината на трансакцијата.
- Отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за уверување.

ОДДЕЛ 921

СЕМЕЈНИ И ЛИЧНИ ОДНОСИ

Вовед

- 921.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите за независноста.
- 921.2 Семејните или личните односи со персоналот на клиентите може да создадат закана од личен интерес, блискост или заплашување. Овој оддел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 921.3 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување може да се создаде од семејни и лични односи помеѓу член на тимот на ангажманот за уверување и директор или раководител или, во зависност од нивната улога, одредени вработени кај клиентот на ангажманот за уверување.
- 921.3 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:
- Одговорностите на поединецот во тимот на ангажманот за уверување.
 - Улогата на членот на семејството или друг поединец кај клиентот и близината на тој однос.

Потесно семејство на член на тимот на ангажманот за уверување

- 921.4 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување се создава кога член на потесното семејство на член на тимот на ангажманот за уверување е вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз прашањето кое е предмет на ангажманот.
- 921.4 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:
- Позицијата на која е поставен членот на потесното семејство.
 - Улогата на членот на тимот на ангажманот за уверување.
- 921.4 МП3 Пример за активности кои би можеле да елиминираат такви закани

од личен интерес, блискост или заплашување е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за уверување.

921.4 МП4 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за да се одговори на такви закани од личен интерес, блискост или заплашување е структурирање на одговорностите на тимот на ангажманот за уверување така што членот на тимот на ангажманот за уверување нема да се занимава со прашања кои се во надлежност на членот на потесното семејство.

Б921.5 Поединец не треба да биде член на тимот на ангажманот за уверување кога некој од потесното семејство на тој поединец:

- (а) е директор или раководител на клиентот на ангажманот за уверување;
- (б) во ангажман за атестирање е вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување;
- (в) бил во таква позиција во текот на кој било период што е опфатен со ангажманот или информациите за предметното прашање.

Блиско семејство на член на тимот на ангажманот за уверување

921.6 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување се создава кога близок член на семејството на член на тимот на ангажманот за уверување е:

- (а) директор или раководител на клиентот на ангажманот за уверување; или
- (б) е вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз основната предметна информација, или во ангажман за атестирање, вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.

921.6 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу членот на тимот на ангажманот за уверување и членот на блиското семејство.
- Позицијата што ја има членот на блиското семејство.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за уверување.

921.6 МП3 Пример за активности кои би можеле да елиминираат такви закани

од личен интерес, блискост или заплашување е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за уверување.

921.6 МП4 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес, блискост или заплашување е структурирање на одговорностите на тимот на ангажманот за уверување така што членот на тимот на ангажманот за уверување нема да се занимава со прашања кои се во надлежност на членот на блиското семејство.

Други блиски односи на член на тимот на ангажманот за уверување

Б921.7 Член на тимот на ангажманот за уверување треба да се консултира во согласност со политиките и процедурите на фирмата, доколку членот на тимот на ангажманот за уверување има блиски односи со поединец кој не е член на потесното или поблиското семејство, но кој е:

- (а) директор или раководител на клиентот на ангажманот за уверување; или
- (б) е вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз основната предметна информација, или во ангажман за атестирање, вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.

921.7 МП1 Факторите кои се релевантни за оценка на нивото на закана од личен интерес, блискост или заплашување создадени од таквите односи вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу поединецот и членот на тимот на ангажманот за уверување.
- Позицијата што поединецот ја има кај клиентот.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за уверување.

921.7 МП2 Пример за активност која би можела да елиминира такви закани од личен интерес, блискост или заплашување е отстранување на поединецот од тимот на ангажманот за уверување.

921.7 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквата закана од личен интерес, блискост или заплашување е структурирање на одговорностите на тимот на ангажманот за уверување така што членот на тимот на ангажманот за уверување нема да се занимава со прашања кои се во надлежност на поединецот со кого членот на тимот на ангажманот за уверување има блиски односи.

Односите на партнерите и вработените во фирмата

921.8 МП1 Закана од личен интерес, блискост или заплашување може да биде создадена од личен или семеен однос помеѓу:

- (а) Партнер или вработен во фирмата кој не е член на тимот на ангажманот за уверување; и
- (б) Кој било од следните поединци на клиентот на ангажман за уверување:
 - (i) директор или раководител;
 - (ii) вработено лице на позиција од која може да врши значително влијание врз основната предметна информација, или во ангажман за атестирање, вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.

921.8 МП2 Фактори кои се релевантни за проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Природата на односот помеѓу партнерот или лицето вработено во фирмата и директор или раководител или вработено лице на клиентот.
- Степенот на интеракција помеѓу партнерот или лицето вработено во фирмата со тимот на ангажманот за уверување.
 - Позицијата на партнерот или лицето вработено во фирмата.
 - Позицијата што ја има поединецот кај клиентот.

921.8 МП3 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на такви закани од личен интерес, блискост или заплашување вклучуваат:

- Структурирање на одговорностите на партнерот или вработеното лице за да се намали какво било потенцијално влијание врз ангажманот за уверување.
- Поставување соодветно лице за проверка на извршената релевантна работа за уверување.

ОДДЕЛ 922

НЕОДАМНЕШНИ УСЛУГИ КАЈ КЛИЕНТИ НА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ

Вовед

- 922.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на законите за независноста.
- 922.2 Ако член на тимот на ангажманот за уверување неодамна работел како директор или раководител или бил вработен кај клиентот на ангажманот за уверување, може да се создаде закана од личен интерес, самопроверка или блискост. Овој дел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Работен ангажман во текот на периодот опфатен со извештајот за уверување

Б922.3 Тимот на ангажманот за уверување не треба да вклучува поединец кој во текот на периодот што е опфатен со извештајот за уверување:

- (а) работел како директор или раководител кај клиентот на ангажманот за уверување; или
- (б) бил вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за основното предметно прашање, или кај ангажман за атестирање, вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.

Работен ангажман пред периодот опфатен со извештајот за уверување

922.4 МП1 Може да се создаде закана од личен интерес, самопроверка или блискост ако, пред периодот опфатен со извештајот за уверување, член на тимот на ангажманот за уверување:

- (а) работел како директор или раководител кај клиентот на ангажманот за уверување; или
- (б) бил вработен на позиција од која може да врши значително

влијание врз информациите за основното предметно прашање, или кај ангажман за атестирање, вработен на позиција од која може да врши значително влијание врз информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.

На пример, закана би се создала ако некоја одлука која е донесена, или работа извршена од поединецот во претходниот период, додека тој бил вработен кај клиентот, треба да се оцени во тековниот период како дел од тековниот ангажман за уверување.

922.4 МП2 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Позицијата која поединецот ја имал во претходниот период кај клиентот.
- Должината на временскиот период откако поединецот го напуштил клиентот.
- Улогата на членот на тимот на ангажманот за уверување.

922.4 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таква закана од личен интерес, самопроверка или блискост е поставување лице за проверка кое ќе ја провери работата извршена од членот на тимот на ангажманот за уверување.

ОДДЕЛ 923

РАБОТЕЊЕ КАКО ДИРЕКТОР ИЛИ РАКОВОДИТЕЛ КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА УВЕРУВАЊЕ

Вовед

- 923.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независноста.
- 923.2 Работењето како директор или раководител на клиент за уверување создава закани од самопроверка и личен интерес. Овој дел ги воспоставува специфичните барања и материјал за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Работење како директор или раководител

- Б923.3** Партнер или вработено лице во фирмата не треба да работи како директор или раководител кај клиент за уверување на фирмата.

Работење како секретар на друштвото

- Б923.4** Партнер или вработено лице во фирмата не треба да работи како секретар на друштвото за клиент на ангажман за уверување освен ако:
- (а) Оваа пракса е конкретно дозволена во согласност со локалната регулатива, професионалните правила или праксата;
 - (б) Раководството ги носи сите релевантни одлуки; и
 - (в) Должностите и активностите се ограничени на оние од рутинска и административна природа, како што се подготовка на записници и одржување на евиденцијата и регистрите на друштвото.

923.4 МП1 Позицијата на секретар на друштвото има различни импликации во различни законодавства. Должностите може да се движат од: административни должности (како што се управување со персоналот и водење на евиденцијата и регистрите на компанијата) до различни должности како да се осигура дека друштвото се усогласува со регулативата или давање совети за прашањата поврзани со корпоративното управување. Обично оваа позиција се смета дека имплицира тесна поврзаност со ентитетот. Затоа, се создава закана ако партнер или вработен во фирмата служи како секретар на друштвото за клиент на ангажман за уверување. (Повеќе информации за давање услуги без уверување на клиент на ангажман за уверување се наведени во Оддел 950, *Обезбедување услуги за ангажман без уверување на клиент на ангажман за уверување.*)

ОДДЕЛ 924

ВРАБОТУВАЊЕ КАЈ КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА УВЕРУВАЊЕ

Вовед

- 924.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независноста.
- 924.2 Работни односи со клиентот на ангажман за уверување може да создадат закана од личен интерес, блискост или заплашување. Овој оддел ги поставува специфичните барања и материјалот за примена релевантен за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 924.3 A1 Закана од блискост или заплашување може да се создаде ако некој од следните поединци бил член на тимот на ангажманот за уверување или партнер на фирмата:
- Директор или раководител на клиентот на ангажманот за уверување
 - Вработен на позиција да изврши значително влијание врз предметното прашање или, во ангажман за атестирање, вработен на позиција да изврши значително влијание врз предметното прашање на ангажманот за уверување.

Ограничувања за поранешен партнер или член на тимот на ангажманот за уверување

R924.4 Ако поранешен партнер се придружил на клиент за уверување на фирмата или поранешен член на тимот на ангажманот за уверување му се придружил на клиентот на ангажманот за уверување како:

- (a) Директор или раководител; или
- (б) Вработен на позиција да изврши значително влијание врз предметното прашање или, во ангажман за атестирање, вработен на позиција да изврши значително влијание врз предметното прашање на ангажманот за уверување,

поединецот не треба да продолжи да учествува во деловните или професионалните активности на фирмата.

924.4 МП1 Дури и ако еден од поединците опишани во точка Б924.4 му се придружил на клиентот на ангажманот за уверување во таква позиција и не продолжи да учествува во деловните или професионалните активности на фирмата, сепак може да се создаде закана од блискост или заплашување.

924.4 МП2 Зкана од блискост или заплашување, исто така, може да се создаде ако поранешен партнер на фирмата или фирма од мрежа му се придружил на ентитетот на некоја од позициите опишани во точка 924.3 МП1 и ентитетот последователно станал клиент за уверување на фирмата.

924.4 МП3 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Позицијата што поединецот ја заземал кај клиентот.
- Која било инволвираност на поединецот со тимот на ангажманот за уверување.
- Временскиот период кој изминал откако поединецот бил член на тимот на ангажманот за уверување или партнер на фирмата.
- Поранешната позиција на поединецот во рамки на тимот на ангажманот или фирмата за уверување. Пример за тоа е дали поединецот бил одговорен за одржување редовен контакт со раководството на клиентот или со оние кои се задолжени за управувањето.

924.4 МП4 Примери за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таквите закани од блискост или заплашување вклучуваат:

- Спроведување договори, така што поединецот нема право на никакви бенефиции или плаќања од фирмата, освен ако не се направени во согласност со фиксни, однапред утврдени аранжмани.
- Договарање аранжмани во кои ниту една сума кој му се должи на поединецот не е материјална за фирмата.
- Модификување на планот за ангажманот за уверување.
- Назначување поединци во тимот на ангажманот за уверување, кои имаат доволно искуство во однос на поединецот што му се придружил на клиентот.
- Назначување соодветно лице за проверка да ја прегледа

работата на поранешниот член на тимот на ангажманот за уверување.

Членови на тимот на ангажманот за уверување влегуваат во преговори за вработување со клиент

- Б924.5** Фирмата треба да има воспоставено политики и процедури кои бараат од членовите на тимот на ангажманот за уверување да ја известат фирмата кога стапуваат во преговори за вработување со клиент на ангажман за уверување.
- 924.5 МП1 Закана од личен интерес се создава кога еден член на тимот на ангажманот за уверување учествува во ангажманот за уверување, а притоа има сознание дека членот на тимот на ангажманот за уверување ќе му се придружи на клиентот во некој момент во идниот период.
- 924.5 МП2 Пример за активност што може да ја елиминира таквата закана од личен интерес е отстранување на поединецот од ангажманот за уверување.
- 924.5 МП3 Пример за активности кои би можеле да претставуваат заштитна мерка за одговор на таква закана од личен интерес е поставување соодветно лице за проверка на сите значителни расудувања кои се направени од страна на тој поединец додека бил во тимот.

ОДДЕЛ 940

ДОЛГОРОЧНА ПОВРЗАНОСТ НА ПЕРСОНАЛОТ СО КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА УВЕРУВАЊЕ

Вовед

- 940.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независноста.
- 940.2 Кога поединецот е вклучен во ангажман за уверување од повторлив карактер во долг временски период, може да се создадат закани од блискоста и личниот интерес. Овој оддел ги поставува барањата и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка во такви околности.

Барања и материјал за примена

Општо

- 940.3 МП1 Може да се создаде закана од блискост како резултат на долгогодишна поврзаност на поединецот со:
- (а) клиентот на ангажманот за уверување;
 - (б) повисокото раководство на клиентот на ангажманот за уверување; или
 - (в) основното предметно прашање или, во ангажман за атестирање, информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.
- 940.3 МП2 Закана од личен интерес може да се создаде како резултат на загриженоста на поединецот за губење долгогодишен клиент за уверување или интерес за одржување блиски лични односи со член на повисокото раководство или оние кои се задолжени за управувањето. Таквата закана може несоодветно да влијае на расудувањето на поединецот.
- 940.3 А3 Фактори кои се релевантни за оценка на нивото на таквите закани од блискост или личен интерес вклучуваат:
- Природата на ангажманот за уверување.
 - Колку долго поединецот бил член на тимот на ангажманот за уверување, стажот на поединецот во тимот и природата на извршените улоги, вклучително и тоа дали таков однос постоел додека поединецот бил во претходна фирма.

- Степенот до кој работата на поединецот е насочувана, проверувана и контролирана од поискусен персонал.
- Степенот до кој поединецот, како резултат на своето искуство, има можност на влијае врз исходот на ангажманот за уверување, на пример, со донесување клучни одлуки или насочување на работата на другите членови на тимот на ангажманот.
- Блискоста на личниот однос на поединецот со клиентот на ангажманот за уверување или, доколку е релевантно, со повисокото раководство.
- Природата, зачестеноста и степенот на интеракција помеѓу поединецот и клиентот на ангажманот за уверување.
- Дали природата или комплексноста на предметното прашање или информациите за предметното прашање се сменети.
- Дали имало неодамнешни промени кај лицето или лицата кај клиентот на ангажман за уверување, кои се одговорна страна за основното предметно прашање или, во ангажман за атестирање, информациите за предметното прашање или, доколку е релевантно, за вишото раководство.

940.3 МП4 Комбинацијата од два или повеќе фактори може да го зголеми или намали нивото на закани. На пример, закани за блискост создадени со текот на времето од сè поблискиот однос помеѓу членот на тимот на ангажманот и лице кај клиентот на ангажманот за уверување кое е во позиција да изврши значително влијание врз основното предметно прашање или, во ангажман за атестирање, да изврши значително влијание врз информациите за предметното прашање, би се намалиле со заминувањето на тоа лице од клиентот.

940.3 МП5 Пример за активност која може да ги елиминира закани од блискост и личен интерес во врска со одреден ангажман би било ротирање на поединецот надвор од тимот на ангажманот за уверување.

940.3 МП6 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таквите закани од блискост или личен интерес вклучуваат:

- Промена на улогата на поединецот во тимот на ангажманот за уверување или природата и опсегот на задачите што ги извршува поединецот.
- Назначување соодветно лице за проверка, кое не било член

на тимот на ангажманот за уверување, да ја прегледа работата на поединецот.

- Извршување регуларни независни внатрешни или надворешни квалитативни проверки на ангажманот.

Б940.4

Ако фирмата одлучи дека на степенот на закани кои се создадени, може да се одговори само со ротирање на поединецот надвор од тој тим на ангажманот за уверување, фирмата треба да определи соодветен период во кој поединецот нема да:

- (а) биде член на тимот на ангажманот за уверување;
- (б) извршува проверка на квалитетот на ангажманот, или проверка во согласност со целта на проверка на квалитетот на ангажманот, за ангажманот; или
- (в) има директно влијание на исходот на ангажманот за уверување.

Периодот треба да биде доволно долг за да овозможи да се одговори на закани од блискост и личен интерес.

ОДДЕЛ 950

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ ЗА АНГАЖМАН БЕЗ УВЕРУВАЊЕ КАЈ КЛИЕНТИ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ

Вовед

- 950.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независност.
- 950.2 Фирмите може да обезбедат низа услуги кои не претставуваат ангажмани за уверување за нивните клиенти за уверување, во согласност со нивните вештини и стручност. Обезбедувањето одредени услуги на ангажман без уверување на клиенти на ангажмани за уверување може да создаде закани за усогласеноста со основните принципи и закани за независноста.
- 950.3 Овој дел ги воспоставува специфичните барања и материјалот за примена кои се релевантни за примена на концепциската рамка да се идентификуваат, проценат и одговорот на заканите за независност кога се обезбедуваат услуги без уверување за клиентите на ангажмани за уверување во такви околности.
- 950.4 Новите деловни практики, еволуцијата на финансиските пазари и промените во технологијата се некои случувања кои го оневозможуваат составувањето сеопфатна листа на услуги без уверување што фирмите би можеле да ги обезбедат на клиентот на ангажман за уверување. Концепциската рамка и општите одредби во овој дел се применуваат кога фирмата му предлага на клиентот да обезбеди услуга без уверување за која нема специфични барања и материјал за примена.

Барања и материјал за примена

Општо

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување на услуга без уверување

- 950.5 МП1 Кога фирмата обезбедува услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување, постои ризик фирмата да преземе управувачка одговорност во однос на основното предметно прашање и, во ангажман за атестирање, информациите за прашањето на ангажманот за уверување, освен ако фирмата е

задоволна дека се исполнети барањата од точките B900.13 и B900.14.

Прифаќање ангажман за обезбедување услуга без уверување

B950.6 Пред фирмата да прифати ангажман за давање услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување, фирмата треба да ја примени концепциската рамка за да ја идентификува, процени и одговори на секоја закана за независност што може да се создаде со обезбедување на таа услуга.

Идентификување и оценка на закани

950.7 МП1 Описот на категориите на закани што може да се појават кога фирмата обезбедува услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување е даден во точка 120.6 МП3.

950.7 МП2 Факторите кои се релевантни за идентификување и оценка на различните закани што би можеле да се создадат со обезбедување на услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување вклучуваат:

- Природата, обемот, наменетата употреба и целта на услугата.
- Начинот на кој ќе се обезбеди услугата, како на пример, персоналот што ќе биде вклучен и нивната локација.
- Правното и регулаторно опкружување во кое се обезбедува услугата.
- Дали клиентот е ентитет од јавен интерес.
- Нивото на стручност на раководството и вработените на клиентот во однос на видот на услугата што се обезбедува.
- Дали исходот од услугата ќе влијае на основното предметно прашање и, во ангажман за атестирање, прашањата што се рефлектираат во информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување и, доколку е така:
 - Степенот до кој исходот од услугата ќе има материјално влијание врз основното предметно прашање и, во ангажман за атестирање, информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.
 - Степенот до кој клиентот на ангажман за уверување одредува значајни прашања за расудување (точки B900.13 до B900.14).
- Степенот на потпирање врз исходот од услугата како дел од

ангажманот за уверување.

- Надоместокот во врска со обезбедувањето на услугата без уверување.

Материјалност во однос на информациите на клиентот на ангажман за уверување

950.8 МП1 Материјалноста е фактор кој е релевантен при оценка на заканите создадени со обезбедување услуга без уверување на клиент на ангажман за уверување. Концептот на материјалност во врска со информациите на клиентот на ангажманот за уверување е опфатен во Меѓународниот стандард за ангажмани за уверување (МСАУ) 3000 (Ревидиран), Други ангажмани за уверување кои не се ревизии или проверка на историски финансиски информации. Определувањето на материјалноста вклучува примена на професионално расудување и е под влијание на квантитативни и квалитативни фактори. На него влијаат и перцепциите за финансиските или други информациски потреби на корисниците.

Повеќе услуги на ангажмани без уверување на еден клиент на ангажман за уверување

950.9 МП1 Фирмата може да обезбеди повеќе ангажмани за услуги без уверување на клиент на ангажман за уверување. Во овие околности, комбинираниот ефект на заканите создадени со обезбедување на тие услуги е релевантен за проценката на заканите од страна на фирмата.

Закани за самопроверка

950.10 МП1 Може да се создаде закана од самопроверка ако, во ангажман за атестирање, фирмата е вклучена во подготовката на информации за предметното прашање што последователно стануваат информации за предметното прашање на ангажманот за уверување. Примерите на услуги без уверување кои можат да создадат такви закани од самопроверка при обезбедување услуги поврзани со информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување вклучуваат:

- (а) Развивање и подготовка на идни информации и последователно издавање извештај за уверување за овие информации.
- (б) Правење процена која е поврзана со, или е дел од, информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.

Клиенти на ангажмани за уверување кои се ентитети од јавен интерес

950.11 МП1 Очекувањата за независност на фирмата се зголемуваат кога фирмата презема ангажман за уверување за ентитет од јавен интерес и резултатите од тој ангажман ќе бидат:

- (а) јавно достапни, вклучително на акционерите и другите засегнати страни; или
- (б) обезбедени на ентитет или организација основана со закон или регулатива, за надгледување на работењето на деловниот сектор или активност.

Разгледувањето на овие очекувања е дел од тестот на разумна и информирана трета страна, кој се применува при донесување на одлуката дали да се обезбеди услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување.

950.11 МП2 Ако постои закана од самопроверка во врска со ангажман преземен во околностите опишани во точка 950.11 МП1 (б), фирмата се охрабрува да го обелодени постоењето на таа закана од самопроверка и преземените чекорите за одговор на таа закана, на страната што ја ангажира фирмата или на оние кои се задолжени за управувањето со клиентот на ангажман за уверување и на ентитетот или организацијата основана со закон или регулатива, за да го надгледува работењето на деловниот сектор или активност на која ќе ѝ се обезбедат резултатите од ангажманот.

Одговарање на законите

950.12 МП1 Точките Б120.10 до 120.10 МП2 вклучуваат барања и материјал за примена кои се релевантни кога се одговара на законите за независност, вклучувајќи и опис на заштитните мерки.

950.12 МП2 Законите за независност што се создаваат со обезбедување на услуга без уверување или повеќекратни услуги на клиентот на ангажман за уверување, се разликуваат во зависност од фактите и околностите на ангажманот за уверување и природата на услугата. Ваквите закани може да се решат со примена на заштитни мерки или со прилагодување на делокругот на предложената услуга.

950.12 МП3 Примери на активности кои би можеле да претставуваат заштитни мерки за одговор на таквите закани вклучуваат:

- Користење на професионалци кои не се дел од тимот на ангажманот за уверување да ја извршат услугата.
- Назначување соодветно лице за проверка, кое не било член на тимот на ангажманот за уверување, да ја прегледа

работата за извршената услуга.

950.12 МП4 Можно е на располагање да нема заштитни мерки за да се намали заканата на прифатливо ниво, која е создадена со обезбедување услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување. Во таква ситуација, примената на концепциската рамка бара од фирмата да:

- (a) го прилагоди делокругот на предложената услуга за да ги елиминира околностите што ја создаваат заканата;
- (б) ја одбие или прекине услугата што создава закана што не може да се елиминира или намали на прифатливо ниво; или
- (в) го заврши ангажманот за уверување.

ОДДЕЛ 990

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ КОИ ВКЛУЧУВААТ ОГРАНИЧУВАЊЕ НА УПОТРЕБА И ДИСТРИБУИРАЊЕ (АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА)

Вовед

- 990.1 Од фирмите се бара да постапуваат во согласност со основните принципи, да бидат независни и да ја применуваат концепциската рамка наведена во Оддел 120 за да ги идентификуваат, оценат и да одговорат на заканите за независноста.
- 990.2 Овој дел поставува одредени модификации на Дел 4Б кои се дозволени во одредени околности кои вклучуваат ангажмани за уверување каде што извештајот вклучува ограничување за употреба и дистрибуција. Во овој дел, ангажманот за издавање извештај за ангажман за уверување со ограничена употреба и дистрибуција во околностите наведени во точка Б990.3 се нарекува „подобен ангажман за уверување“.

Барања и материјал за примена

Општо

- Б990.3** Кога фирмата има намера да издаде извештај за ангажман за уверување кој вклучува ограничување на употребата и дистрибуцијата, барањата за независност наведени во Дел 4Б треба да бидат прифатливи за измените што се дозволени со овој дел, но само ако:
- (а) Фирмата комуницира со корисниците за кои е наменет извештајот во врска со изменетите барања за независност што треба да се применат при обезбедувањето на услугата; и
 - (б) Корисниците за кои е наменет извештајот ја разбираат целта, информациите за предметното прашање и ограничувањата на извештајот и експлицитно се согласуваат со примената на измените.
- 990.3 МП1 Корисниците за кои е наменет извештајот може да стекнат разбирање за целта, информациите за предметното прашање и ограничувањата на извештајот со учество, директно или индиректно преку претставник кој има овластување да дејствува во корист на корисниците на извештајот, во утврдувањето на

природата и опсегот на ангажманот. Во секој случај, ова учество ѝ помага на фирмата да комуницира со корисниците за кои е наменет извештајот за прашањата за независност, вклучувајќи ги и околностите што се релевантни за примена на концепциската рамка. Тоа учество, исто така, ѝ овозможува на фирмата да добие согласност од корисниците за кои е наменет извештајот за изменетите барања за независност.

Б990.4 Кога корисниците за кои е наменет извештајот се класа на корисници кои не се конкретно препознатливи по име во моментот на воспоставување на условите за ангажманот, фирмата последователно треба да ги информира тие корисници за изменетите барања за независност договорени од нивниот претставник.

990.4 МП1 На пример, кога корисниците за кои е наменет извештајот се класа на корисници како што се работодавачите во аранжман за синдициран заем, фирмата може да ги опише изменетите барања за независност во писмо за ангажман до претставникот на работодавците. Со цел да го исполни барањето според кое фирмата треба да ги информира таквите корисници за изменетите барања за независност со кои се согласил претставникот, тој може да обезбеди пристап на членовите на групата работодавци до писмото за ангажманот на фирмата.

Б990.5 Кога фирмата врши подобен ангажман за уверување, сите модификации на Дел 4Б треба да бидат ограничени на оние модификации наведени во точките Б990.7 и Б990.8.

Б990.6 Ако фирмата, исто така, издаде и извештај за уверување кој не вклучува ограничување за употреба и дистрибуција за истиот клиент, фирмата треба да го примени Дел 4Б за тој ангажман за уверување.

Финансиски учества, заеми и гаранции, блиски деловни односи, семејни и лични односи

Б990.7 Кога фирмата врши подобен ангажман за уверување:

- (а) Релевантните одредби наведени во одделите 910, 911, 920, 921, 922 и 924 треба да се применуваат само за членовите на тимот на ангажманот и членовите на нивното потесно и блиско семејство;
- (б) Фирмата треба да ги идентификува, процени и одговори на сите закани за независност создадени од интереси и односи, како што е наведено во одделите 910, 911, 920, 921, 922 и

924, помеѓу клиентот на ангажманот за уверување и следните членови на тимот на ангажманот за уверување;

- (i) Оние кои обезбедуваат консултации во врска со технички или прашања специфични за одредени индустрии, трансакции или настани; и
 - (ii) Оние кои обезбедуваат контрола на квалитетот на ангажманот, вклучително и оние кои вршат проверка на контрола на квалитетот на ангажманот и
- (в) Фирмата треба да ги процени и да одговори на сите закани за кои тимот на ангажман има причина да верува дека се создадени од интересите и односите помеѓу клиентот на ангажманот за уверување и другите во фирмата кои можат директно да влијаат на исходот од ангажманот за уверување, како што е наведено во одделите 910, 911, 920, 921, 922 и 924.

990.7 МП1 Други во рамки на фирмата кои можат директно да влијаат на резултатот на ангажманот за уверување ги вклучуваат оние кои го препорачуваат надоместот, или кои обезбедуваат директен надзор, управување или друг надзор, на партнерот за ангажман за уверување во врска со извршувањето на ангажманот за уверување.

Б990.8 Кога фирмата врши подобен ангажман за уверување, фирмата не треба да има материјално директно или материјално индиректно финансиско учество во клиентот на ангажман за уверување.

ПОИМНИК, ВКЛУЧУВАЈЌИ ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

Во *Меѓународниот кодекс за етика за професионални сметководители (вклучувајќи ги и Меѓународните стандарди за независност)*, едината ќе се толкува како да ја вклучува множината, и обратно, а поимите подолу го имаат следново значење.

Во овој Поимник, објаснувањата на дефинираните поими се прикажани со обичен фонт; закосени букви се користат за објаснување на опишаните поими кои имаат специфично значење во одредени делови од Кодексот или за дополнителни објаснувања на дефинираните поими. Дадени се и референци на поимите опишани во Кодексот.

Ангажман за
атестирање
(Attestation
engagement)

Ангажман за уверување во кој друга страна која не е професионален сметководител во јавната практика го мери или оценува основното предметно прашање според зададените критериуми.

Исто така, страна која не е сметководителот, често ги презентира информациите за предметното прашање што произлегуваат во извештај или изјава. Меѓутоа, во некои случаи, сметководителот може да ги презентира информациите за предметното прашање во извештајот за уверување. Во ангажман за атестирање, заклучокот на сметководителот се однесува на тоа дали информациите за предметното прашање не содржат материјално погрешно прикажување.

Заклучокот на сметководителот може да се формулира во смисла на:

- (i) Основното предметно прашање и применливите критериуми;
- (ii) Информациите за предметното прашање и применливите критериуми; или
- (iii) Изјава дадена од соодветната страна.

Ангажман за

Ангажман за уверување, спроведен во согласност со

проверка (Review engagement) *Меѓународните стандарди за ангажмани за проверка* или еквивалент, кај којшто професионалниот сметководител во јавната практика изразува заклучок за тоа дали, врз основа на постапките кои не ги обезбедуваат сите докази што би биле потребни при ревизијата, нешто го привлекло вниманието на сметководителот и доведува до тоа сметководителот да верува дека финансиските извештаи не се подготвени, во сите материјално значајни аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Ангажман за ревизија (Audit engagement) Ангажман за разумно уверување кај кој професионалниот сметководител во јавната практика изразува мислење за тоа дали финансиските извештаи се подготвени, во сите материјално значајни аспекти (или даваат вистинска и објективна слика или се објективно презентирани, во сите материјално значајни аспекти), во согласност со применливата рамка за финансиско известување, како што се ангажмани спроведени во согласност со *Меѓународните стандарди за ревизија*. Ова ја вклучува и законската ревизија која е ревизија која се бара со закон или друга регулатива.

Во дел 4А, поимот „ангажман за ревизија“ се применува подеднакво за „ангажман за проверка“.

Ангажман за уверување (Assurance engagement) Ангажман во кој професионален сметководител во јавната практика има за цел да добие достатно соодветни докази со цел да изрази заклучок дизајниран да го зголеми степенот на доверба на корисниците за кои е наменет освен одговорната страна за информациите за предметното прашање.

(МСАУ 3000 (Ревидиран) ги опишува елементите и целите на ангажманот за уверување спроведен според тој Стандард и Рамката за уверување дава општ опис на ангажманите за уверување за кои се применуваат *Меѓународните стандарди за ревизија (МСР)*,

Меѓународните стандарди за ангажмани за проверка (МСАП) и Меѓународните стандарди за ангажмани за уверување (МСАУ).

Во Дел 4Б, поимот „ангажман за уверување“ се однесува на ангажманите за уверување кои не се ангажмани за ревизија или ангажмани за проверка.

Блиско семејство (Close family)	Родител, дете или брат/сестра кој не е член на најблиското семејство.
Главен партнер на ангажманот за ревизија (Key audit partner)	Партнер на ангажманот, поединец одговорен за проверка на квалитет на ангажманот и други партнери на ангажманот за ревизија, доколку има, во тимот на ангажманот кои носат клучни одлуки или прават расудувања за значајни прашања во поглед на ревизијата на финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење. Во зависност од околностите и улогата на поединецот во ревизијата, „други партнери на ангажманот за ревизија“ може да вклучува, на пример, партнери на ангажманот за одредени компоненти во рамките на ревизијата на групацијата како значајни подружници или одделенија.
Групација (Group)	Ентитет кој известува и за кого се изготвуваат финансиски извештаи на групацијата.
Групација која е клиент на ангажман за ревизија (Group audit client)	Ентитет на чиешто финансиски извештаи ревизорската фирма на групацијата спроведува ангажман за ревизија. Кога ентитетот е ентитет кој котира на берза, групацијата која е клиент на ангажман за ревизија секогаш ќе ги вклучува нејзините поврзани ентитети и сите други компоненти на кои се врши ревизорската работа. Кога ентитетот не е ентитет кој котира на берза, групацијата која е клиент на ангажман за ревизија вклучува поврзани ентитети врз кои тој ентитет има директна или индиректна контрола и сите други компоненти на кои се врши ревизорската работа.

Видете, исто така, точка Б400.20.

Директен
ангажман (Direct
engagement)

Ангажман за уверување во кој професионалниот сметководител во јавната практика го мери или оценува основното предметно прашање во однос на применливите критериуми и сметководителот ги прикажува добиените информации за предметното прашање како дел од, или во состав на, извештајот за уверување. Во директен ангажман, заклучокот на сметководителот се однесува на исходот од мерењето или оценката на основното предметно прашање во однос на критериумите, за кое се известува.

Директно
финансиско
учество (Direct
financial interest)

Финансиско учество:

(а) Во директна сопственост и под контрола на поединец или ентитет (вклучувајќи ги и оние со кои управуваат други лица на дискрециона основа) или

(б) Во корисничка сопственост преку заеднички вложувачки фондови, имот, чување или друг посредник над кој поединецот или ентитетот има контрола или способност да влијае на одлуките за вложување.

Директор или
раководител
(Director or
officer)

Оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот, или дејствуваат во еквивалентно својство, независно од нивната функција, којашто може да се разликува од едно до друго законодавство.

Ентитет кој
котира на берза
(Listed entity)

Ентитет чиешто акции, удели или должнички инструменти котираат на признаена берза на хартии од вредност или со кои се тргува согласно регулативата на признаена берза на хартии од вредност или друго еквивалентно тело.

Ентитет од јавен
интерес
(Public interest)

(а) Ентитет кој котира на берза; или

(б) Ентитет:

(i) дефиниран со закон или регулатива како

entity)	ентитет од јавен интерес; или										
	<p>(ii) за којшто со закон или регулатива се бара да биде спроведена ревизија во согласност со истите барања за независност кои се однесуваат за ревизија на ентитети кои котираат на берза. Таквата регулатива може да биде издадена од страна на секој релевантен регулатор, вклучувајќи го и регулаторот за ревизија.</p> <p><i>Други ентитети, исто така, може да се сметаат за ентитети од јавен интерес, како што е наведено во точка 400.8.</i></p>										
Закани (Threats)	<p><i>Овој поим е опишан во точка 120.6 ПМЗ и ги вклучува следните категории:</i></p>										
	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="388 751 544 779"><i>Самоинтерес</i></td> <td data-bbox="776 751 927 779"><i>120.6 ПМЗ(а)</i></td> </tr> <tr> <td data-bbox="388 796 552 824"><i>Самопроверка</i></td> <td data-bbox="776 796 927 824"><i>120.6 ПМЗ(б)</i></td> </tr> <tr> <td data-bbox="388 841 540 869"><i>Застапување</i></td> <td data-bbox="776 841 927 869"><i>120.6 ПМЗ(в)</i></td> </tr> <tr> <td data-bbox="388 887 534 914"><i>Запознавање</i></td> <td data-bbox="776 887 927 914"><i>120.6 ПМЗ(г)</i></td> </tr> <tr> <td data-bbox="388 932 540 960"><i>Заплашување</i></td> <td data-bbox="776 932 927 960"><i>120.6 ПМЗ(д)</i></td> </tr> </table>	<i>Самоинтерес</i>	<i>120.6 ПМЗ(а)</i>	<i>Самопроверка</i>	<i>120.6 ПМЗ(б)</i>	<i>Застапување</i>	<i>120.6 ПМЗ(в)</i>	<i>Запознавање</i>	<i>120.6 ПМЗ(г)</i>	<i>Заплашување</i>	<i>120.6 ПМЗ(д)</i>
<i>Самоинтерес</i>	<i>120.6 ПМЗ(а)</i>										
<i>Самопроверка</i>	<i>120.6 ПМЗ(б)</i>										
<i>Застапување</i>	<i>120.6 ПМЗ(в)</i>										
<i>Запознавање</i>	<i>120.6 ПМЗ(г)</i>										
<i>Заплашување</i>	<i>120.6 ПМЗ(д)</i>										
Заштитни мерки (Safeguards)	<p><i>Заштитните мерки се активности, поединечно или во комбинација, кои професионалниот сметководител ги презема и со кои ефективно се намалуваат заканите за усогласеност со основните принципи на прифатливо ниво.</i></p> <p><i>Овој поим е објаснет во точка 120.10 ПМ2.</i></p>										
Индиректно финансиско учество (Indirect financial interest)	<p>Финансиско учество во корисничка сопственост преку заеднички вложувачки фонд, имот, чување или друг посредник над кој поединецот или ентитетот нема контрола или способност да влијае на одлуките за вложување.</p>										

Информации за предметно прашање (Subject matter information)	Исходот од мерењето или оценката на основното предметно прашање во однос на критериумите, т.е. информациите што произлегуваат од примената на критериумите на основното предметно прашање.
Историски финансиски информации (Historical financial information)	Информации изразени во финансиска смисла, кои се однесуваат на конкретен ентитет, изведени првенствено од сметководствениот систем на тој ентитет, за економските настани кои се случувале во минатите временски периоди или за економските состојби или околности во дадени временски моменти во минатото.
Канцеларија (Office)	Посебна подгрупа, без разлика дали е организирана врз основа на географски линии или линии на практика.
Клиент на ангажман за ревизија (Audit client)	<p>Ентитет во врска со кој фирмата спроведува ангажман за ревизија. Кога клиентот е ентитет кој котира на берза, клиентот на ангажманот за ревизија секогаш ќе ги вклучува неговите поврзани ентитети. Кога клиентот на ангажманот за ревизија не е ентитет кој котира на берза, клиентот на ангажманот за ревизија ги вклучува оние поврзани ентитети врз кои клиентот има директна или индиректна контрола. (види исто точка Б400.20)</p> <p><i>Во дел 4А поимот „клиент на ангажман за ревизија“ се применува подеднакво за „клиент на ангажман за проверка“.</i></p> <p><i>Во случај на ревизија на групација, видете ја дефиницијата за клиент за ревизија на групација.</i></p>
Клиент на ангажман за уверување (Assurance client)	Одговорната и, исто така, во ангажман за атестирање, страната која ја презема одговорноста за информациите за предметното прашање (кое може да биде исто со одговорната страна).

Клиент на проверка (Review client) Ентитет за којшто фирмата спроведува ангажман за проверка.

Компонента (Component) Ентитет, деловна единица, функција или деловна активност, или некоја нивна комбинација, утврдени од ревизорот на групацијата за целите на планирање и спроведување ревизорски постапки во ревизија на групацијата.

Компонента која е клиент на ангажман за ревизија (Component audit client) Компонента во однос на која ревизорска фирма за ревизија на групацијата или ревизорска фирма за ревизија на компонентата врши ревизорска работа за целите на ревизијата на групацијата. Кога компонентата е:

- (а) Правно лице, компонентата која е клиент на ангажман за ревизија е ентитет и сите поврзани ентитети врз кои ентитетот има директна или индиректна контрола; или
- (б) Деловна единица, функција или деловна активност (или некоја комбинација од нив), компонентата која е клиент на ангажман за ревизија е правното лице или лица на кои им припаѓа деловната единица или во кои се врши функцијата или деловната активност.

Критериуми (Criteria) Во ангажман за уверување, одредниците кои се користат за мерење или оценување на основното предметно прашање. „Применливите критериуми“ се критериумите што се користат за одреден ангажман.

Концепциска рамка (Conceptual framework) *Овој поим е опишан во оддел 120.*

Може *Овој поим се користи во Кодексот за да означи дозвола за преземање одредена акција во одредени околности,*

(May)	<i>вклучително и како исклучок од барање. Не се користи за означување можност.</i>
Можеби (Might)	<i>Овој поим се користи во Кодексот за да ја означи можноста да се појави прашање, да се случи настан или да се преземе насока на дејствување. Поимот не припишува одредено ниво на можност или веројатност кога се користи заедно со закана, бидејќи проценката на нивото на закана зависи од фактите и околностите на кое било одредено прашање, настан или тек на дејствување.</i>
Мрежа (Network)	<p>Поголема структура:</p> <p>(а) која е наменета за соработка; и</p> <p>(б) која е јасно наменета за делење добивка или трошоци или дели заедничка сопственост, контрола или управување, заеднички политики и постапки за управување со квалитет, заедничка деловна стратегија, користење заедничко трговско име, или значителен дел од професионалните ресурси.</p>
Надворешно стручно лице (External expert)	<p>Поединец (кој не е партнер или еден од професионално ангажираните лица, вклучувајќи ги времено вработените лица, на фирмата или фирма од мрежата) или организација која поседува вештини, знаење и искуство на друго поле, освен сметководство или ревизија, чија работа на тоа поле се користи за да му помогне на професионалниот сметководител да добие достатно соодветни докази.</p>
Најблиско семејство (Immediate family)	Сопружник (или еквивалент) или издржувано лице.
Независност	Независноста се состои од:

(Independence)

(а) Независност на умот – состојба на умот која дозволува изразување заклучок без влијанија кои го компромитираат професионалното расудување, дозволувајќи му на поединецот да дејствува со интегритет и да применува објективност и професионален скептицизам.

(б) Независност во однесувањето – одбегнување факти и околности кои се толку значајни што разумна и информирана трета страна, земајќи ги предвид сите конкретни факти и околности, веројатно ќе заклучи дека интегритетот, објективноста или професионалниот скептицизам на фирмата или на член на тимот на ангажманот за ревизија или уверување се компромитирани..

Како што е наведено во точките 400.5 и 900.4, упатувањата на тоа дека поединецот или фирмата се „независни“ значат дека поединецот или фирмата се усогласиле со деловите 4А и 4Б, како што е применливо.

Неусогласеност со закони и регулатива

(Професионални сметководители во деловното работење)

Non-compliance with laws and regulations)

(Professional Accountants in Business)

Непочитувањето на законите и регулативата („неусогласеност“) се состои од активности на пропуштање или извршување, намерни или ненамерни, кои се спротивни на важечките закони или регулатива извршени од следните страни:

(а) Организација за вработување на професионалниот сметководител;

(б) Оние кои се задолжени за управувањето со организацијата што вработува;

(в) Раководство на организацијата која вработува; или

(г) Други лица кои работат за или под раководство на организацијата што вработува.

Овој поим е опишан во точка 260.5 МПП.

<p>Неусогласеност со закони и регулатива <i>(Професионални сметководители во јавната практика)</i></p> <p>Non-compliance with laws and regulations <i>(Professional Accountants in Public Practice)</i></p>	<p><i>Непочитувањето на законите и регулативата („неусогласеност“) се состои од активности на пропуштање или извршување, намерни или ненамерни, кои се спротивни на важечките закони или регулатива извршени од следните страни:</i></p> <p><i>(а) Клиентот;</i></p> <p><i>(б) Оние кои се задолжени за управувањето со клиентот;</i></p> <p><i>(в) Раководство на клиентот; или</i></p> <p><i>(г) Други лица кои работат за или под раководство на клиентот.</i></p> <p><i>Овој поим е опишан во точка 360.5 ПМІ.</i></p>
<p>Одговорна страна <i>(Responsible party)</i></p>	<p>Во ангажман за уверување, страната одговорна за основното предметно прашање.</p>
<p>Оние кои се задолжени за управување <i>(Those charged with governance)</i></p>	<p>Лицето(и) или организација(и) (на пример, корпоративен повереник) со одговорност за надгледување на стратешката насока на ентитетот и обврските поврзани со одговорноста на ентитетот. Ова вклучува надгледување на процесот на финансиско известување. За некои субјекти во некои законодавства, оние кои се задолжени за управувањето може да вклучуваат менаџерски персонал, на пример, извршни членови на управен одбор на ентитет од приватниот или јавниот сектор, или сопственик-управник.</p>
<p>Основни принципи <i>(Fundamental principles)</i></p>	<p><i>Овој поим е опишан во точка 110.1 МПІ. Секој од основните принципи е, исто така, опишан во следните точки:</i></p>

<i>Интегритет</i>	<i>Б111.1</i>
<i>Објективност</i>	<i>Б112.1</i>
<i>Професионална компетентност и должно внимание</i>	<i>Б113.1</i>
<i>Доверливост</i>	<i>Б114.1</i>
<i>Професионално однесување</i>	<i>Б115.1</i>

Основно
предметно
прашање
(Underlying
subject matter)

Појавата која се мери или оценува со
примена на критериуми.

Партнер на
ангажманот
(Engagement
partner)

Партнерот или друго лице во фирмата кое е одговорно за
ангажманот и за неговото извршување, и за извештајот кој
што се издава во име на фирмата и кое, кога е потребно, го
има соодветното овластување од професионално, законско
или регулаторно тело.

Партнер на
ангажман на
групација
(Group
engagement
partner)

Партнер на ангажманот кој е одговорен за ревизијата на
групацијата.

Период на
ангажман
(Ангажмани на
ревизија и
проверка)
Engagement
period
(Audit and
Review)

Периодот на ангажманот започнува кога ревизорскиот тим
почнува да ја врши ревизијата. Периодот на ангажманот
завршува кога ќе се издаде ревизорскиот извештај. Кога
ангажманот е од повторлив карактер, тој завршува по
известувањето од која било од страните дека
професионалниот однос престанал или со издавањето на
конечниот ревизорски извештај.

Engagements)

Период на ангажман (Други ангажмани за уверување кои не се ангажмани на ревизија и проверка)
Engagement period
(Assurance Engagements Other than Audit and Review Engagements)

Периодот на ангажманот започнува кога тимот на ангажманот за уверување почнува да врши услуги за уверување во однос на конкретниот ангажман. Периодот на ангажманот завршува кога ќе се издаде извештајот за уверување. Кога ангажманот е од повторлив карактер, тој завршува по известувањето од која било од страните дека професионалниот однос престанал или со издавањето на конечниот извештај за уверување.

Период на ладење (Cooling-off period)

Овој поим е објаснет во точка Б540.5 за целите на точките од Б540.11 до Б540.20.

Период на работа (Time-on period)

Овој поим е опишан во точка Б540.5.

Поврзан ентитет (Related entity)

Ентитет кој има кој било од следните односи со клиентот:

(а) Ентитет кој има директна или индиректна контрола над клиентот, доколку клиентот е материјално значаен за ваквиот ентитет.

(б) Ентитет кој има директно финансиско учество во клиентот, доколку ентитетот има значајно влијание врз клиентот и учеството во клиентот е материјално значајно за ваквиот ентитет.

(в) Ентитет над којшто клиентот има директна или индиректна контрола.

(г) Ентитет во којшто клиентот, или пак ентитет поврзан со клиентот според (в) погоре, има директно

финансиско учество што му овозможува значајно влијание врз ваквиот ентитет и учеството е материјално значајно за клиентот и неговиот поврзан ентитет во точката (в).

(д) Ентитет кој е под заедничка контрола со клиентот (во понатамошниот текст „ентитет сестра“), под услов како ентитетот сестра, така и клиентот, да се материјално значајни за ентитетот кој ги контролира и клиентот и ентитетот сестра.

Подобен
ангажман за
ревизија (Eligible
audit engagement)

Овој поим е објаснет во точка 800.2 за целите на оддел 800.

Подобен
ангажман за
уверување
(Eligible
assurance
engagement)

Овој поим е објаснет во точка 990.2 за целите на оддел 990.

Постоен
сметководител
(Existing
accountant)

Професионален сметководител во јавната практика кој во моментот е на ревизорска позиција или обезбедува сметководствени, даночни, консултантски или слични професионални услуги за клиентот.

Потенцијален
надоместок
(Contingent fee)

Надоместок пресметан на однапред определена основа кој се однесува на исходот на трансакцијата или резултатот од услугите извршени од страна на фирмата. Надоместок кој што е определен од страна на суд или друга јавна власт не е потенцијален надоместок.

Поттик
(Inducement)

Предмет, ситуација или активност што се користи како средство за влијание врз однесувањето на друг поединец, но не нужно со намера несоодветно да се влијае на однесувањето на тој поединец.

Поттикнувањата може да варираат од помали акти на гостопримство помеѓу деловни колеги (за професионални сметководители во деловното работење), или помеѓу професионални сметководители и постојни или потенцијални клиенти (за професионални сметководители во јавната практика), до дела што резултираат со непочитување на законите и регулативата. Поттикнувањето може да има многу различни форми, на пример:

- *Подароци.*
- *Гостопримство.*
- *Забави.*
- *Политички или добротворни донации.*
- *Апелирање за пријателство и лојалност.*
- *Вработување или други комерцијални можности.*
- *Повластен третман, права или привилегии.*

Предложен
сметководител
(Proposed
accountant)

Професионален сметководител во јавната практика кој размислува да прифати назначување за ревизор или ангажман за вршење сметководствени, даночни, консултантски или слични професионални услуги за потенцијален клиент (или во одредени случаи, тековен клиент).

Претходен
сметководител
(Predecessor
accountant)

Професионален сметководител во јавна пракса кој неодамна имал ангажман за ревизија или извршил сметководствени, даночни, консултантски или слични професионални услуги за клиент, каде што нема постоен сметководител.

Прифатливо ниво
(Acceptable level)

Ниво на кое професионален сметководител со примена на тестот на разумна и информирана трета страна веројатно би заклучил дека сметководителот е усогласен со основните

принципи.

Проверка на квалитет на ангажман (Engagement quality review)

Процес кој е дизајниран да обезбеди објективна оценка, при или пред издавањето на извештајот, на значајните расудувања што ги направил тимот на ангажманот и за заклучоците што ги донел тимот при формулирањето на извештајот. Објективна оценка на значајните расудувања што ги направил тимот на ангажманот и заклучоците што ги постигнал во однос на него, извршена од страна на проверувачот на квалитетот на ангажманот и завршена на или пред датумот на извештајот за ангажманот.

Проверувач на квалитет на ангажман (Engagement quality reviewer)

Партнер, друг поединец во фирмата или надворешно лице, назначен од фирмата да ја изврши проверката на квалитетот на ангажманот.

Професионален сметководител (Professional accountant)

Поединец кој е член на тело член на МФС.

Во дел 1, поимот „професионален сметководител“ се однесува на индивидуални професионални сметководители во деловното работење и на професионални сметководители во јавната практика и нивните фирми.

Во дел 2, поимот „професионален сметководител“ се однесува на професионални сметководители во деловното работење.

Во деловите 3, 4А и 4Б, поимот „професионален сметководител“ се однесува на професионални сметководители во јавната практика и нивните фирми.

Професионален сметководител во деловното работење (Professional

Професионален сметководител вработен или ангажиран, во области како што се трговија, производство, услуги, јавен сектор, образование, непрофитен сектор, регулаторни тела или професионални тела, кој може да биде вработен, договорувач, партнер, директор (извршен

accountant in business) или неизвршен), сопственик-менаџер или волонтер.

Професионален сметководител во јавната практика (Professional accountant in public practice) Професионален сметководител, без оглед на функционалната класификација (на пример, ревизија, даноци или консалтинг) во фирма која обезбедува професионални услуги.

Поимот „професионален сметководител во јавната практика“, исто така, се користи кога се мисли на фирма на професионални сметководители во јавната практика.

Професионален сметководител на повисоко ниво во деловното работење (Senior professional accountant in business) *Професионални сметководители на повисоко ниво во деловното работење се директори, раководители или вработени на повисоки позиции кои можат да вршат значително влијание и да донесуваат одлуки во врска со стекнувањето, распоредувањето и контролата на човечките, финансиските, технолошките, физичките и нематеријалните ресурси на организацијата што вработува.*

Овој поим е опишан во точка 260.11 ПМ1.

Професионални активности (Professional activity) Активности кои бараат сметководствени или поврзани вештини, а кои ги извршува професионален сметководител, вклучувајќи и услуги за сметководствен, ревизорски, даночен, управувачки консалтинг и услуги за управување со финансии.

Професионално расудување (Professional judgment) Професионалното расудување вклучува примена на релевантна обука, професионално знаење, вештина и искуство соодветно на фактите и околностите, земајќи ја предвид природата и обемот на одредени професионални активности и вклучените учества и односи.

Овој поим е опишан во став 120.5 А4.

Професионални Професионални услуги извршени за клиенти.

услуги
(Professional
services)

Разумна и
информирана
трета страна
Тест на разумна
и информирана
трета страна
(Reasonable and
informed third
party
Reasonable and
informed third
party test)

Тестот на разумна и информирана трета страна е разгледување од страна на професионалниот сметководител за тоа дали истите заклучоци најверојатно би ги донела друга страна. Таквото разгледување е направено од перспектива на разумно и информирано трето лице, кое ги мери сите релевантни факти и околности што сметководителот ги знае, или разумно може да се очекува да ги знае, во моментот кога се донесуваат заклучоците. Разумното и информирано трето лице не мора да биде сметководител, туку лице кое би поседувало релевантно знаење и искуство за да ја разбере и оцени соодветноста на заклучоците на сметководителот на непристрасен начин

Овие поими се опишани во точка 120.5 МП4.

Ревизија (Audit)

Во Дел 4А, поимот „ревизија“ се применува подеднакво за “проверка.”

Ревизија на
групација
(Group audit)

Ревизија на финансиски извештаи на групацијата.

Ревизорски
извештај (Audit
report)

Во дел 4А, поимот „ревизорски извештај“ се применува подеднакво за „извештај за проверка“.

Ревизорска
фирма на
групацијата
(Group auditor
firm)

Фирма која изразува мислење за финансиските извештаи на групацијата.

Рекламирање
(Advertising) Комуникација со јавноста во врска со информации за услугите или вештините што ги обезбедуваат професионалните сметководители во јавната практика со цел да се добие професионален бизнис.

Соодветно лице
за проверка
(Appropriate
reviewer) *Соодветно лице за проверка е професионалец со потребно знаење, вештини, искуство и овластување да ја провери, на објективен начин, релевантната извршена работа или дадената услуга. Таков поединец може да биде професионален сметководител.*

Овој поим е опишан во точка 300.8 МП4.

Суштинска штета
(Substantial harm) *Овој поим е опишан во точките 260.5 ПМ3 и 360.5 ПМ3.*

Тим за проверка
(Review team) (а) Сите членови на тимот на ангажманот за проверка.
(б) Сите останати лица во рамки на, или ангажирани од фирмата кои можат директно да влијаат врз исходот на ангажманот за проверка, вклучувајќи ги и:
(i) Оние кои го препорачуваат надоместокот на, или кои обезбедуваат директен надзор, управување или друг вид надзор над партнерот на ангажманот во врска со извршувањето на ангажманот за проверка, вклучувајќи ги оние што се позиционирани на сите последователни повисоки нивоа над партнерот на ангажманот, па сè до поединецот кој е повисок или раководен партнер на фирмата (извршен директор или еквивалентно).
(ii) Оние кои обезбедуваат консултација во врска со технички прашања или прашања специфични за дадена индустрија, трансакции или настани за ангажманот за проверка.
(iii) Оние кои обезбедуваат проверка на квалитет за ангажманот, или проверка која е конзистентна со целите на проверка на квалитетот на ангажманот, за ангажманот; и

(в) Сите други поединци во рамките на фирмата од мрежата кои можат директно да влијаат на исходот на ангажманот за проверка.

Тим на ангажманот (Engagement team)

Сите партнери и персонал кои извршуваат постапки во ангажманот, вклучувајќи ги и сите други поединци, кои извршуваат постапки во врска со ангажманот, освен надворешното стручно лице и внатрешните ревизори кои обезбедуваат директна помош на ангажманот.

Во Дел 4А, поимот „тим за ангажман“ се однесува на поединци кои вршат ревизорски или процедури за проверка на ангажманот за ревизија или проверка, соодветно. Овој поим е дополнително опишан во точка 400.9.

МСП 220 (Ревидиран) дава дополнителни насоки за дефиницијата на тим за ангажман во контекст на ревизија на финансиските извештаи.

МСП 620 го дефинира стручното лице за ревизија како поединец или организација која поседува стручност во областа различна од сметководството или ревизијата, чија работа на тоа поле ја користи ревизорот за да му помогне на ревизорот да добие достатно соодветни ревизорски докази. МСП 620 се однесува на одговорностите на ревизорот во врска со работата на таквите стручни лица.

МСП 610 (ревидиран 2013) се однесува на одговорностите на ревизорот доколку се користи работата на внатрешните ревизори, вклучително и користењето на внатрешните ревизори за давање директна помош за ангажманот за ревизија.

Во Дел 4Б, поимот „тим на ангажманот“ се однесува на поединци кои вршат процедури за уверување на ангажманот за уверување.

Тим на ангажман за ревизија (Audit team)

(а) Сите членови на тимот на ангажманот за ревизија.
(б) Сите останати лица во рамките на, или ангажирани од фирмата кои можат директно да влијаат врз исходот на ангажманот за ревизија, вклучувајќи ги и:

- (i) Оние кои го препорачуваат надоместокот на, или кои обезбедуваат директен надзор, управување или друг вид надзор над партнерот на ангажманот за ревизија во врска со извршување на ангажманот за ревизија вклучувајќи ги оние кои се позиционирани на сите последователни повисоки нивоа над партнерот на ангажманот сè до поединецот кој е повисок или раководен партнер (извршен директор или еквивалентно);
- (ii) Оние кои обезбедуваат консултација во врска со технички прашања или прашања специфични за дадена индустрија, трансакции или настани за ангажманот; и
- (iii) Оние кои вршат проверка на квалитетот на ангажманот, или проверка во согласност со целта на проверка на квалитетот на ангажманот, за ангажманот; и
- (в) Сите други поединци во фирма од мрежата кои можат директно да влијаат на исходот на ангажманот за ревизија.

Во дел 4А, поимот „тим на ревизија“ се применува подеднакво и за „тим за проверка“. Во случај на ревизија на групација, види ја дефиницијата за тим на ангажман за ревизија на групација.

Тим на ангажман
за ревизија на
групација
(Group audit
team)

- (а) Сите членови на тимот на ангажманот за ревизија на групацијата, вклучително и поединци во, или ангажирани од, ревизорската фирма на групацијата која врши ревизорски процедури поврзани со компонентите за целите на ревизијата на групацијата;
- (б) Сите останати во, или ангажирани од, ревизорската фирма на групацијата кои можат директно да влијаат на исходот од ревизијата на групацијата, вклучувајќи ги:
 - (i) Оние кои ги препорачуваат надоместоците на, или кои обезбедуваат директен надзор, управување или друг надзор на партнерот на

ангажманот за групацијата во врска со извршување на ревизијата на групацијата, вклучително и оние на сите последователни повисоки нивоа над партнерот на ангажманот за групацијата до лицето кое е постар или раководен партнер на фирмата (главен извршен директор или негов еквивалентен);

- (ii) Оние кои обезбедуваат консултации во врска со технички прашања или прашања специфични за индустријата, трансакции или настани за ревизијата на групацијата; и
- (iii) Оние кои вршат проверка на квалитетот на ангажманот, или проверка во согласност со целта на проверката на квалитетот на ангажманот, за ревизијата на групацијата;

- (v) Сите други поединци во фирма од мрежата од мрежата на ревизорската фирма на групацијата кои можат директно да влијаат на исходот од ревизијата на групацијата; и
- (г) Сите други поединци во ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата, кои можат директно да влијаат на исходот од ревизијата на групацијата.

Тим на ангажман
за уверување
(Assurance team)

- (a) Сите членови на тимот на ангажманот за уверување.
- (b) Сите останати лица во рамките на, или ангажирани од фирмата кои можат директно да влијаат врз исходот на ангажманот за уверување, вклучувајќи ги и:
 - (i) Оние кои го препорачуваат надоместокот на, или кои обезбедуваат директен надзор, управување или друг вид надзор над партнерот на ангажманот за уверување во врска со извршување на ангажманот за уверување.
 - (ii) Оние кои обезбедуваат консултација во врска со технички прашања или прашања специфични за дадена

индустрија, трансакции или настани за ангажманот за уверување.

(iii) Оние кои вршат проверка на квалитетот на ангажманот, или проверка во согласност со целта на проверка на квалитетот на ангажманот, за ангажманот.

Финансиски
извештаи
(Financial
statements)

Структурирано презентирање историски финансиски информации, вклучувајќи ги придружните белешки, наменети да се комуницираат економските ресурси и обврските на ентитетот, во даден временски момент или промените во нив за временски период, во согласност со рамката за финансиско известување. Придружните белешки вообичаено содржат проверка на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации. Поимот може да се однесува на целосен комплет на финансиски извештаи, но може и да се однесува на еден финансиски извештај, на пример, биланс на состојба, или извештај за приходи и расходи, и придружните белешки со објаснувања.

Поимот не се однесува на конкретни елементи, сметки или ставки од финансискиот извештај.

Финансиски
извештаи на
групација
(Group financial
statements)

Финансиски извештаи кои ги вклучуваат финансиските информации на повеќе од еден ентитет или деловна единица преку процес на консолидација.

Финансиски
извештаи за кои
фирмата ќе
изрази мислење
(Financial
statements on
which the firm

Во случај на еден ентитет, финансиските извештаи на тој ентитет. Во случај на консолидирани финансиски извештаи, кои исто така се нарекуваат и финансиски извештаи на групацијата, консолидираните финансиски извештаи.

will express an opinion)

Финансиски извештаи со посебна намена (Special purpose financial statements)

Финансиски извештаи подготвени во согласност со рамката за финансиско известување, а кои се дизајнирани да ги задоволат потребите за финансиски информации на конкретни корисници.

Финансиско учество (Financial interest)

Учество во сопственички или друг вид хартии од вредност, неосигурана обврзница, заем или друг должнички инструмент на даден ентитет, вклучувајќи ги правата и обврските за стекнување такво учество и деривативите кои се директно поврзани со таквото учество.

Фирма (Firm)

(а) Самостоен практичар, партнерство или корпорација на професионални сметководители.

(б) Ентитет кој ги контролира ваквите страни, преку сопственост, управување или на други начини; и

(в) Ентитет контролиран од вакви страни, преку сопственост, управување или на други начини.

Точките 400.4 и 900.3 објаснуваат како се користи зборот „фирма“ за да се одговори на одговорноста на професионалните сметководители и фирмите за усогласеност со деловите 4А и 4Б, соодветно.

Фирма од мрежата (Network firm)

Фирма или ентитет кои припаѓаат на мрежа.

За повеќе информации, видете ги точките од 400.50 МПІ до 400.54 МПІ.

Фирма за

Фирма која врши ревизорска работа поврзана со

ревизија на
компонентата

(Component
auditor firm)

компонента за целите на ревизија на групација.

ЛИСТИ НА КРАТЕНКИ И СТАНДАРДИ КОИ СЕ СПОМНАТИ ВО КОДЕКСОТ

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

Кратенка	Објаснување
Рамка за уверување	Меѓународна рамка за ангажмани за уверување
КоКо	Критериуми на Одборот за контрола, на Канадски институт на овластени сметководители
КСОК	Комитет за спонзорирање организации на Комисијата Тредвеј
ОМСРУ	Одбор за меѓународни стандарди за ревизија и уверување
ОМСЕС	Одбор за меѓународни стандарди за етика на сметководители
МФС	Меѓународна федерација на сметководители
МФЕА	Меѓународна фондација за етика и ревизија
МСР	Меѓународни стандарди за ревизија
МСАУ	Меѓународни стандарди за ангажмани за уверување
МСУК	Меѓународни стандарди за управување со квалитет
МСАП	Меѓународни стандарди за ангажмани за проверка

ЛИСТА НА СТАНДАРДИ НА КОИ СЕ ПОСОЧУВА ВО КОДЕКСОТ

Стандард	Целосен назив
МСР 220 (Ревидиран)	Управување со квалитет за ревизија на финансиските извештаи
МСР 320	Материјалност во планирањето и извршувањето на ревизијата
МСР 600 (Ревидиран)	Посебни разгледувања – Ревизии на финансиски извештаи на групација (вклучувајќи ја и работата на ревизорот на компонента)
МСР 610 (Ревидиран 2013)	Користење на работата на внатрешните ревизори
МСР 620	Користење на работата на стручно лице на ревизорот
МСАП 3000 (Ревидиран)	Други ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија или проверка на историски финансиски информации
МСУК 1	Управување со квалитет за фирми кои вршат ревизија или проверка на финансиските извештаи или други ангажмани за уверување или поврзани услуги
МСУК 2	Проверки на квалитет на ангажманот
МСАП 2400 (Ревидиран)	Ангажмани за проверка на историски финансиски извештаи

ДАТУМ НА СТАПУВАЊЕ ВО СИЛА

Кодексот е во сила, освен за промените кои се однесуваат на дефиницијата за тим на ангажманот и ревизии на групација.

Промените кои се однесуваат на дефиницијата за тим на ангажманот и ревизии на групација, објавени на веб-страницата на ОМСЕС во април 2023 година, ќе стапат во сила на следниов начин:

- Промените во Оддел 400 кои се однесуваат на промената на дефиницијата за тим за ангажман и новите одредби во Оддел 405 кои се однесуваат на ревизии на групација ќе стапат во сила за ревизии и проверки на финансиски извештаи и за ревизии на финансиски извештаи на групација за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година.
- Следниве усогласени и последователни измени ќе стапат во сила од 15 декември 2023 година:
 - Соодветните измени на Оддел 360 за усогласување со терминологијата на МСР 600 (Ревидирана).
 - Соодветните измени на променетите одредби за услуги без уверување во Оддел 400.
 - Соодветните измени на Одделите 300, 310, 320, 400, 510, 605 и 900 кои произлегуваат од промените на дефиницијата за тим за ангажман.
 - Последователните измени поврзани со управувањето со квалитет на Одделите 540, 800, 940 и 990.
- Промените во Поимникот ќе стапат во сила:
 - За ревизии и проверки на финансиски извештаи и ревизии на финансиски извештаи на групација за периоди на финансиски извештаи кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година.
 - За ангажмани за уверување кои не се ангажмани за ревизија и проверка во однос на основното предметно прашање што ги покрива периодите кои започнуваат на или по 15 декември 2023 година; во спротивно, од 15 декември 2023 година.

Дозволена е предвремена примена.

ПРЕОДНА ОДРЕДБА КОЈА СЕ ОДНЕСУВА НА ОДРЕДБИТЕ КОИ ОПФАЌААТ РЕВИЗИИ НА ГРУПАЦИИ

За ангажмани за услуги без уверување, за кои ревизорската фирма на компонентата надвор од мрежата на ревизорската фирма на групацијата склучила договор со компонентата која е клиент на ангажман за ревизија пред 15 декември 2023 година и за кои работата е веќе започната, ревизорската фирма на компонентите може да продолжи со таквите ангажмани според постојните одредби на Кодексот, сè до нивното завршување во согласност со оригиналните услови на ангажманот.

**ИЗМЕНИ НА КОДЕКСОТ – РЕВИДИРАЊА НА
ДЕФИНИЦИИТЕ НА ЕНТИТЕТ КОЈ КОТИРА НА БЕРЗА И
ЕНТИТЕТ ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС**

СОДРЖИНА

Оддел 400

ЗНАЧАЈНИ И УСОГЛАСЕНИ ИЗМЕНИ

Оддел 300

Оддел 600

Поимник, вклучително и листа на кратенки

**ДЕЛ 4А – НЕЗАВИСНОСТ НА АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА
И ПРОВЕРКА**

ОДДЕЛ 400

**ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА ЗА
НЕЗАВИСНОСТ НА АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И
ПРОВЕРКА**

Вовед

Општо

...

Ентитети од јавен интерес

[Постојната точка 400.13 ќе се замени со точка 400.13 подолу]

400.13 Некои од барањата и материјалот за примена наведени во овој Дел се применливи само за ревизијата на финансиски извештаи на ентитети од јавен интерес, што одразува значителен јавен интерес за финансиската состојба на овие ентитети поради потенцијалното влијание на нивната финансиска благосостојба врз засегнатите страни.

[Точките 400.14 и 400.15 ќе бидат додадени по точката 400.13]

400.14 Факторите што треба да се земат предвид при оценување на степенот на јавниот интерес за финансиската состојба на ентитетот вклучуваат:

- Природата на деловното работење или активностите, како што е преземањето финансиски обврски кон јавноста како дел од примарната дејност на ентитетот.
- Дали ентитетот е предмет на регулаторна супервизија дизајнирана да обезбеди доверба дека ентитетот ќе ги исполни своите финансиски обврски.
- Големината на ентитетот.
- Важноста на ентитетот за секторот во кој работи, вклучително и колку е лесно заменлив во случај на финансиски неуспех.
- Бројот и природата на засегнатите страни вклучувајќи инвеститори, клиенти, доверители и вработени.
- Потенцијалното општо влијание врз другите сектори и економијата во целина во случај на финансиски неуспех на ентитетот.

400.15 Засегнатите страни ги зголемија очекувањата во врска со независноста на фирмата која врши ангажман за ревизија за ентитет од јавен интерес, поради значењето на јавниот интерес за финансиската состојба на ентитетот. Целта на барањата и материјалот за примена за ентитетите од јавен интерес, како што е опишано во точка 400.13, е да се исполнат овие очекувања, а со тоа да се зајакне довербата на засегнатите страни во финансиските извештаи на ентитетот што може да се користат при проценка на финансиската состојба на ентитетот.

[Постојните точки од 400.14 до Б400.19 ќе бидат пренумерирани во точки од 400.16 до Б400.21 соодветно.]

Барања и материјал за примена

[Точките од Б400.22 до Б400.26 заедно со насловот подолу ќе се додадат по точката 400.21 МП1 (како што е ревидирано од Технолошкиот проект.)

Ентитети од јавен интерес

Б400.22 За целите на овој дел, фирмата ќе го третира ентитетот како ентитет од јавен интерес кога тој спаѓа во некоја од следните категории:

- (а) Ентитет со кој јавно се тргува на берза;
- (б) Ентитет чија главна функција е да зема депозити од јавноста;

- (в) Ентитет чија главна функција е да обезбеди осигурување на јавноста; или
- (г) Ентитетот утврден како таков со закон, регулатива или професионални стандарди за исполнување на целта опишана во точка 400.15.

400.22 МП1 Кога согласно закон, регулатива или професионални стандарди се применуваат поими различни од поимот ентитет од јавен интерес за ентитети за да се исполни целта опишана во точката 400.15, таквите поими се сметаат за еквивалентни поими. Меѓутоа, ако законот, регулативата или професионалните стандарди ги назначуваат ентитетите како „ентитети од јавен интерес“ поради причини кои не се поврзани со целта опишана во точката 400.15, таа ознака не мора да значи дека таквите ентитети се ентитети од јавен интерес за целите на Кодексот.

Б400.23. Во согласност со барањето во точка Б400.22, фирмата ќе ги земе предвид поексплицитните дефиниции утврдени со закон, регулатива или професионални стандарди за категориите наведени во точка Б400.22 (а) до (в).

400.23 МП1 Категориите наведени во точките Б400.22 (а) до (в) се широко дефинирани и не се признава каква било големина или други фактори кои можат да бидат релевантни во одредено законодавство. Затоа, Кодексот предвидува телата кои се одговорни за поставување етички стандарди за професионалните сметководители да ги дефинираат овие категории поексплицитно, на пример:

- Упатување на одредени јавни пазари за тргување со хартии од вредност.
- Упатување на локалниот закон или регулатива што ги дефинира банките или осигурителните компании.
- Вклучување исклучоци за специфични типови ентитети, како што е ентитет со заедничка сопственост.
- Поставување критериуми за големина за одредени типови ентитети.

400.23 МП2 Точката Б400.22(г) предвидува дека оние тела одговорни за поставување стандарди за етика за професионални сметководители ќе додадат категории на ентитети од јавен интерес за да ја исполнат целта опишана во точката 400.15, земајќи ги предвид факторите како што се оние наведени во точката 400.14. Во зависност од фактите и околностите во одредено законодавство, таквите категории може да вклучуваат:

- Пензиски фондови.
- Ентитети за колективни вложувања.
- Приватни ентитети со голем број засегнати страни (освен инвеститори).
- Непрофитни организации или владини ентитети.
- Јавни комунални претпријатија.

400.24 МП1 Фирмата се охрабрува да одреди дали да ги третира другите ентитети како ентитети од јавен интерес за целите на овој Дел. При донесувањето на оваа определба, фирмата може да ги земе предвид факторите наведени во точката 400.14, како и следните фактори:

- Дали е веројатно ентитетот во блиска иднина да стане ентитет од јавен интерес.
- Дали во слични околности, претходна фирма применила барања за независност за ентитетите од јавен интерес на ентитетот.
- Дали во слични околности, фирмата ги применила барањата за независност за ентитетите од јавен интерес на други ентитети.
- Дали ентитетот е дефиниран како ентитет кој не е ентитет од јавен интерес со закон, регулатива или професионални стандарди.
- Дали ентитетот или другите засегнати страни побарале од фирмата да ги примени барањата за независност за ентитетите од јавен интерес на ентитетот и, доколку е така, дали има некои причини за неисполнување на ова барање.
- Аранжманите за корпоративно управување на ентитетот, на пример, дали оние кои се задолжени за управувањето се разликуваат од сопствениците или раководството.

Јавно обелоденување – Примена на барањата за независност за ентитетите од јавен интерес

Б400.25 Во согласност со точката Б400.26, кога фирмата ги применила барањата за независност за ентитетите од јавен интерес како што е опишано во точката 400.13 при вршење ревизија на финансиските извештаи на ентитетот, фирмата треба јавно да го обелодени тој факт на начин што се смета за соодветен, земајќи ги предвид времето и достапноста на информациите до засегнатите страни.

Б400.26 По исклучок од точката Б400.25, фирмата не смее да прави такво обелоденување ако тоа резултира во обелоденување доверливи идни планови на ентитетот.

[Постојната точка Б400.20 ќе се пренумерира во точка Б400.27 и ќе биде заменета со точката Б400.27 подолу]

Поврзани ентитети

Б400.27 Како што е дефинирано, клиентот на ангажман за ревизија кој е ентитет кој котира на берза и ентитет со кој јавно се тргува во согласност со точките Б400.22 и Б400.23 ги вклучува сите негови поврзани ентитети. За сите други ентитети, посочувањето на клиент на ангажман за ревизија во овој Дел ги вклучува поврзаните ентитети врз кои клиентот има директна или индиректна контрола. Кога ревизорскиот тим знае, или има причина да верува, дека односот или околноста што вклучува кој било друг поврзан ентитет на клиентот се релевантни за оценката на независноста на фирмата од клиентот, тимот на ангажманот за ревизија ќе го вклучи тој поврзан ентитет при идентификување, оценка и одговор на законите за независност.

[Точките од 400.28 до 400.29 се намерно оставени празни]

ПОСЛЕДИЧНИ И УСОГЛАСЕНИ ИЗМЕНИ

ДЕЛ 3 - ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНА ПРАКТИКА

ОДДЕЛ 300

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА ПРАКТИКА

Барања и материјал за примена

Оценување на заканите

Разгледување нови информации или промени во фактите и околностите

[Пренумерираната точка 300.7 МП8 (како што е ревидирано од Технолошкиот проект) ќе се замени со точката 300.7 МП8 подолу]

300.7 МП8 Примери на нови информации или промени во фактите и околностите кои можат да влијаат на нивото на закана вклучуваат:

- Кога ќе се прошири опсегот на професионалната услуга.
- Кога клиентот станува ентитет со кој јавно се тргува или стекнува друга деловна единица.
- Кога фирмата се спојува со друга фирма.
- Кога професионалниот сметководител е заеднички ангажиран од двајца клиенти и ќе се појави спор помеѓу двајцата клиенти.
- Кога има промена во личните или блиските семејни односи на професионалниот сметководител.

ДЕЛ 4А – НЕЗАВИСНОСТ НА АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

ОДДЕЛ 600

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ БЕЗ УВЕРУВАЊЕ НА КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

...

Барања и материјал за примена

Општо

...

[Пренумерираната точка 600.8 МП1 (според Технолошкиот проект) ќе се замени со точката 600.8 МП1 подолу]

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга без уверување

600.8 МП1 Кога фирмата или фирма од мрежата обезбедува услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија, постои ризик фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност, освен ако фирмата или фирма од мрежата не се уверени дека се усогласени со барањата од точка Б400.21.

Идентификување и оценка на закните

Сите клиенти на ангажмани за ревизија

...

[Пренумерираната точка 600.10 МП2 (според Технолошкиот проект) ќе се замени со точката 600.10 МП2 подолу]

600.10 А2 Факторите кои се релевантни за идентификување на различните закани кои би можеле да се создадат со обезбедување услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија и проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Природата, обемот, наменетата употреба и целта на услугата.
- Начинот на кој ќе се обезбеди услугата, како што е персоналот што треба да се вклучи и нивната локација.

- Правната и регулаторната средина во која се обезбедува услугата.
- Дали клиентот е ентитет од јавен интерес.
- Нивото на стручност на раководството и вработените на клиентот во однос на видот на услугата што се обезбедува.
- Степенот до кој клиентот одредува значајни прашања на расудување. (види: точки Б400.20 до Б400.21).
- Дали исходот од услугата ќе влијае на сметководствената евиденција или прашањата кои се одразени во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење и, доколку е така:
 - Степенот до кој резултатот од услугата ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи.
 - Степенот на субјективност вклучен во одредувањето на соодветните износи или третман за тие прашања прикажани во финансиските извештаи.
- Природата и степенот на влијанието на услугата, доколку ги има, врз системите кои генерираат информации што претставуваат значаен дел од клиентот:
 - Сметководствена евиденција или финансиски извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.
 - Внатрешни контроли врз финансиското известување.
- Степенот на потпирање на исходот од услугата како дел од ревизијата.
- Надоместокот во врска со обезбедување на услугата која не претставува уверување.

...

Обезбедување совети и препораки

[Потточката (а) во пренумерираната точка 600.18 (според Технолошкиот проект) ќе се замени со потточката (а) подолу.]

Б600.18 По исклучок на точката Б600.17, фирмата или фирма од мрежата може да обезбеди совети и препораки на клиент на ангажман за ревизија кој е ентитет од јавен интерес во врска со информации или прашања кои произлегуваат во текот на ревизијата, под услов фирмата да:

- (а) Не презема управувачка одговорност (види: точка Б400.20

и Б400.21); и

- (б) Ја применува концепциската рамка за идентификување, оценување и справување со заканите за независнот, освен заканите од самопроверка, што може да се создадат со обезбедувањето на тој совет.

...

Разгледувања за одредени поврзани ентитети

[Пренумерираната точка 600.27 (според Технолошкиот проект) ќе се замени со точката 600.27 подолу]

Б600.27 Овој дел вклучува барања што им забрануваат на фирмите и фирми од мрежата да обезбедуваат одредени услуги без уверување за клиенти на ангажман за ревизија. Како исклучок од тие барања и барањето во точка Б400.20, фирмата или фирма од мрежата може да преземе управувачка одговорност или да обезбеди одредени услуги без уверување, кои инаку би им биле забранети на следните поврзани ентитети на клиентот на чии финансиски извештаи фирмата ќе изрази мислење:

- (а) Ентитет кој има директна или индиректна контрола врз клиентот;
- (б) Ентитет со директно финансиско учество во клиентот доколку тој ентитет има значително влијание врз клиентот и учеството во клиентот е материјално за тој ентитет; или
- (в) Ентитет кој е под заедничка контрола со клиентот, под услов да се исполнети сите од следниве услови:
 - (i) Фирмата или фирма од мрежата не изразува мислење за финансиските извештаи на поврзаниот субјект;
 - (ii) Фирмата или фирма од мрежата не презема управувачка одговорност, директно или индиректно, за ентитетот за чии финансиски извештаи фирмата ќе изрази мислење;
 - (iii) Услугите не создаваат закана од самопроверка; и
 - (iv) Фирмата се справува со други закани создадени со обезбедување такви услуги кои не се на прифатливо ниво.

...

ПОДОДДЕЛ 601 – СМЕТКОВОДСТВЕНИ И КНИГОВОДСТВЕНИ УСЛУГИ

...

Барања и материјал за примена

...

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување сметководствени и книговодствени услуги

...

Клиенти на ангажмани за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

...

[Пренумерираната и ревидирана точка 601.5 МПЗ (според Технолошкиот проект) ќе се замени со точка 601.5 МПЗ подолу]

601.5 МПЗ Примери на услуги, без разлика дали се мануелни или автоматски, кои може да се сметаат за рутински или механички вклучуваат:

- Подготовка на пресметки или извештаи за плати врз основа на податоци генерирани од клиентот за одобрување и плаќање од страна на клиентот.
- Евидентирање повторливи трансакции за кои износите лесно се одредуваат од изворните документи или изворните податоци, како што е сметката за комунални услуги каде што клиентот ја одредил или одобрил соодветната класификација на сметките.
- Пресметување амортизација на основните средства кога клиентот ја одредува сметководствената политика и проценките на корисниот век и резидуалните вредности.
- Книжење трансакции кодирани од клиентот во главна книга.
- Книжење сметководствени ставови одобрени од клиентот во бруто-билансот.
- Подготвување финансиски извештаи врз основа на информации во бруто-билансот одобрен од клиентот и подготовка на поврзани белешки врз основа на евиденција одобрена од клиентот.

Фирмата или фирма од мрежата може да обезбеди такви услуги на клиенти на ангажмани за ревизија кои не се ентитети од јавен

интерес, под услов фирмата или фирма од мрежата да ги исполни барањата од точка Б400.21 за да се осигури дека не презема управувачка одговорност во врска со услугата и со барањето во точка Б601.5 (б).

...

ПОДОДДЕЛ 605 – УСЛУГИ НА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

...

Барања и материјал за примена...

...

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга на внатрешна ревизија

[Постојната точка Б605.3 ќе биде заменета со точка Б605.3 подолу]

Б605.3 Точката Б400.20 ја спречува фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност. Кога обезбедува услуга за внатрешна ревизија на клиент на ангажман за ревизија, фирмата треба да биде задоволна дека:

- (а) Клиентот назначува соодветен и компетентен ресурс, кој известува до оние кои се задолжени за управувањето, кој:
 - (i) е одговорен во секое време за активностите на внатрешната ревизија; и
 - (ii) ја признава одговорноста за дизајнирање, спроведување, следење и одржување внатрешна контрола;
- (б) Клиентот го прегледува, оценува и одобрува обемот, ризикот и зачестеноста на услугите за внатрешна ревизија;
- (в) Клиентот ја оценува адекватноста на услугите за внатрешна ревизија и наодите кои произлегуваат од нивното работење;
- (г) Клиентот оценува и одредува кои препораки што произлегуваат од услугите за внатрешна ревизија да ги спроведе и управува со процесот на имплементација; и
- (д) Клиентот известува до оние кои се задолжени за управувањето за значајните наоди и препораки кои произлегуваат од услугите за внатрешна ревизија.

...

ПОДОДДЕЛ 606 – УСЛУГИ ОД ОБЛАСТА НА ИТ СИСТЕМИ

...

Барања и материјал за примена

...

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуги од областа на ИТ системи

[Постојната точка Б606.3 ќе биде заменета со точката Б606.3 наведена подолу]

- Б606.3** Точката Б400.20 оневозможува фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност. Кога обезбедуваат услуги од областа на ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија, фирмата или фирма од мрежата треба да бидат сигурни дека:
- (а) Клиентот ја признава својата одговорност за воспоставување и следење систем на внатрешни контроли;
 - (б) Клиентот ја доделува одговорноста за донесување на сите одлуки на раководството во однос на дизајнот и имплементацијата на хардверскиот или софтверскиот систем на компетентен вработен, по можност во рамки на повисокото раководство;
 - (в) Клиентот ги носи сите раководни одлуки во однос на процесот за дизајнирање и имплементација;
 - (г) Клиентот ја оценува соодветноста и резултатите од дизајнот и имплементацијата на системот; и
 - (д) Клиентот е одговорен за управување со системот (хардвер или софтвер) и за податоците што ги користи или генерира.

...

ПОДОДДЕЛ 609 – УСЛУГИ ЗА РЕГРУТИРАЊЕ КАДАР

...

Барања и материјал за примена

...

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуги за регрутирање кадар

[Постојната точка Б609.3 ќе биде заменета со точка Б609.3 подолу]

Б609.3

Точката Б400.20 оневозможува фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност. Кога обезбедува услуга за регрутирање кадар на клиент на ангажман за ревизија, фирмата треба да биде задоволна дека:

- (а) Клиентот ја доделува одговорноста за донесување на сите раководни одлуки во однос на ангажирањето на кандидатот за позицијата на компетентен вработен, по можност во рамки на повисокото раководство; и
- (б) Клиентот ги носи сите раководни одлуки во однос на процесот за вработување, вклучувајќи:
 - Утврдување на соодветноста на потенцијалните кандидати и избор на соодветни кандидати за позицијата.
 - Утврдување на условите за вработување и преговарање детали, како плата, часови и други надоместоци.

ПОИМНИК, ВКЛУЧУВАЈЌИ ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

[Постојните дефиниции на поимите „клиент на ангажман за ревизија“ и „групација која е клиент на ангажман за ревизија“ (како што е ревидирана или воведена со измените што се однесуваат на дефиницијата за тим на ангажман и ревизији на групации), и „ентитет од јавен интерес“ ќе се заменат со дефинициите наведени подолу.]

Групација која е клиент на ангажман за ревизија (Group audit client) Ентитетот на чиешто финансиски извештаи за групација ревизорот на групацијата спроведува ангажман за ревизија. Кога ентитетот е ентитет кој котира на берза, групацијата која е клиент на ангажманот за ревизија секогаш ќе ги вклучува неговите поврзани ентитети и сите други компоненти на кои се врши ревизорската работа. Кога ентитетот не е ентитет кој котира на берза, групацијата која е клиент на ангажманот за ревизија вклучува поврзани ентитети врз кои тој ентитет има директна или индиректна контрола и сите други компоненти на кои се врши ревизорската работа.

Види, исто така, точка Б400.22.

Ентитет од јавен интерес (Public interest entity) За целите на делот 4А, ентитет од јавен интерес е ентитет кој спаѓа во некои од следните категории:

- (а) Ентитет кој котира на берза;
- (б) Ентитет на кој една од главните функции му е да зема депозити од јавноста;
- (в) Ентитет на кој една од главните функции му е да обезбеди осигурување за јавноста; или
- (г) Ентитет кој е дефиниран како таков со закон, регулатива или професионални стандарди за исполнување на целта опишана во точка 400.15.

Кодексот предвидува категориите да бидат поексплицитно дефинирани или додадени, како што е опишано во точките 400.23 МП1 и 400.23 МП2.

Клиент на ангажман за ревизија (Audit client) Ентитет во врска со кој фирмата извршува ангажман за ревизија. Кога клиентот е ентитет со кој јавно се тргува, во согласност со точките Б400.22 и Б400.23, клиентот на ангажманот за ревизија секогаш ќе ги вклучува неговите

поврзани ентитети. Кога клиентот на ангажманот за ревизија не е ентитет кој котира на берза, клиентот на ангажманот за ревизија ги вклучува оние поврзани ентитети врз кои клиентот има директна или индиректна контрола. (види исто точка Б400.27)

Во дел 4А поимот „клиент на ангажман за ревизија“ се применува подеднакво за „клиент на ангажман за проверка“.

Во случај на ревизија на групација, види ја дефиницијата за групација која е клиент на ангажман за ревизија.

[Постојната дефиниција на поимот „ентитет кој котира на берза“ дадена во Поимникот ќе биде избришана.]

[Дефиницијата на поимот „ентитет со кој јавно се тргува“ заедно со описот на ентитетот кој котира на берза како пример на ентитет со кој се тргува јавно како што е наведено подолу ќе биде додадена во Поимникот.]

Ентитет со кој јавно се тргува (Publicly traded entity) Ентитет кој издава финансиски инструменти кои се преносливи и со кои се тргува преку јавно достапен пазарен механизам, вклучително и преку котација на берза.

Ентитетот кој котира на берза, како што е дефинирано со релевантниот закон или регулатива за хартии од вредност, е пример за ентитет со кој јавно се тргува.

ДАТУМ НА СТАПУВАЊЕ ВО СИЛА НА ИЗМЕНИТЕ ВО ОБЈАВАТА ЗА ЕЈИ

Измените наведени во соопштението за ЕЈИ ќе стапат во сила за ревизии на финансиските извештаи за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година.

Промени во дефинициите на клиент на ангажман за ревизија и групација која е клиент на ангажман за ревизија што произлегуваат од одобрените измени поврзани со дефинициите за ентитет кој котира на берза и ентитет од јавен интерес.

Промените на дефинициите за „клиент на ангажман за ревизија“ и „групација која е клиент на ангажман за ревизија“ во Поимникот, што произлегуваат од одобрените измени кои се однесуваат на дефинициите за ентитет кој котира на берза и ентитет од јавен интерес ќе стапат во сила за ревизии на финансиски извештаи и финансиски извештаи на групација за периодите што започнуваат на или по 15 декември 2024 година.

Предвремена примена ќе биде дозволена.

**ПРОМЕНИ НА КОДЕКСОТ – ТЕХНОЛОГИЈА – ИЗМЕНИ
ПОВРЗАНИ СО КОДЕКСОТ**

СОДРЖИНА

Пододдел 113 – Професионална компетентност и должно внимание

Пододдел 114 - Доверливост

Оддел 120

Оддел 200

Оддел 220

Оддел 260

Оддел 300

Оддел 320

Оддел 360

Оддел 400

Оддел 520

Оддел 600

Пододдел 601 – Сметководствени и книговодствени услуги

Пододдел 606 – Услуги од областа на ИТ системи

Оддел 900

Оддел 920

Оддел 950

Поимник, вклучувајќи и листа на кратенки

ДЕЛ 1 – УСОГЛАСУВАЊЕ СО КОДЕКСОТ, ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И КОНЦЕПЦИСКА РАМКА

...

ОДДЕЛ 110 – ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

...

ПОДОДДЕЛ 113 – ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ДОЛЖНО ВНИМАНИЕ

[Постојната точка Б113.1 ќе се замени со точката Б113.1 подолу]

Б113.1 Професионален сметководител треба да се придржува кон принципот на професионална компетентност и должно внимание, кој бара од сметководителот да:

- (а) постигне и одржува професионално знаење и вештини на потребното ниво за да се осигури дека клиентот или работодавачот ќе добијат компетентни професионални услуги засновани на најновите технички и професионални стандарди и релевантното законодавството; и
- (б) делува внимателно и во согласност со применливите технички и професионални стандарди.

[Точката 113.1 МП1 ќе се замени со точката 113.1 МП1 подолу]

113.1 МП1 Давањето услуги на клиенти и организации работодавачи со професионална компетентност бара примена на здраво расудување во примената на професионалното знаење и вештина.

[Точката 113.1 МП2 ќе биде додадена по точката 113.1 МП1]

113.1 МП2 Знаењата и вештините кои се неопходни за професионална активност варираат во зависност од природата на активноста што се презема. На пример, покрај примената на секое техничко знаење релевантно за професионалната активност, меѓучовечките, комуникациските и организациските вештини ја олеснуваат интеракцијата на професионалниот сметководител со ентитетите и поединците со кои сметководителот има интеракција.

[Постојните точки од 113.1 МП2 до 113.1 МП3 ќе бидат пренумерирани и заменети со точките од 113.1 МП3 до 113.1 МП4 подолу.]

113.1 МП3 Одржувањето професионална компетентност бара од професионалниот сметководител да поседува континуирана свесност и разбирање на релевантните технички, професионални,

деловни и случувања поврзани со технологиите, кои се релевантни за професионалните активности кои се преземаат од страна на сметководителот. Континуираниот професионален развој му овозможува на сметководителот да ја развива и одржи способноста да работи компетентно во рамки на професионалното опкружување.

113.1 МП4 Ажурноста ја опфаќа одговорноста да се дејствува во согласност со барањата на задачата, внимателно, темелно и на временска основа.

[Постојната точка Б113.3 ќе биде заменета со точката Б113.3 подолу]

Б113.3 Онаму каде што е соодветно, професионалниот сметководител треба да осигури дека клиентите, работодавачот или другите корисници на професионални услуги или активности на сметководителот се свесни за ограничувањата што се својствени за услугите или активностите.

ПОДОДДЕЛ 114 – ДОВЕРЛИВОСТ

[Постојната точка Б114.1 ќе биде заменета со точката Б114.1 подолу]

Б114.1 Професионалниот сметководител треба да го почитува принципот на доверливост, кој бара сметководителот да ја почитува доверливоста на информациите стекнати во текот на професионалните и деловните односи. Сметководителот треба да:

- (а) биде подготвен за можноста за ненамерно обелоденување, вклучително и во социјална средина, а особено на близок деловен соработник или потесен или близок член на семејството;
- (б) ја одржува доверливоста на информациите во рамките на фирмата или организацијата работодавач;
- (в) ја одржува доверливоста на информациите обелоденети од потенцијален клиент или организацијата работодавач; и
- (г) преземе разумни чекори за да се осигури дека персоналот кој е под контрола на сметководителот и поединците од кои се добиваат совети и помош ја почитуваат должноста на сметководителот за доверливост.

[Точките од 114.1 МП1 до Б114.3 ќе бидат додадени по точката Б114.1]

114.1 МП1 Почитувањето на доверливоста на информациите стекнати во текот на професионалните и деловните односи вклучува професионалниот сметководител да презема соодветни мерки за

заштита на доверливоста на тие информации во текот на нивното собирање, употреба, пренос, складирање или задржување, ширење и законско уништување.

Б114.2 Во согласност со точка Б114.3, професионалниот сметководител не треба да:

- (а) Обелоденува доверливи информации стекнати во текот на професионалните и деловните односи;
- (б) Користи доверливи информации стекнати во текот на професионалните и деловните односи во корист на сметководителот, фирмата, организацијата работодавач или трето лице;
- (в) Користи или да обелодени какви било доверливи информации, стекнати или обезбедени во текот на професионален или деловен однос, по завршувањето на тој однос; и
- (г) Користи или обелоденува информации во однос на кои се применува должноста за доверливост и покрај тоа што тие информации станале јавно достапни, без разлика дали било правилно или погрешно.

Б114.3 По исклучок од точка Б114.2, професионалниот сметководител може да обелодени или користи доверливи информации кога:

- (а) Постои законска или професионална должност или право да се стори тоа; или
- (б) Тоа е одобрено од клиентот или кое било лице кое има овластување да дозволи обелоденување или користење на доверливите информации и тоа не е забрането со закон или регулатива.

[Постојните точки од 114.1 МП1 до 114.1 МП2 ќе бидат пренумерирани и заменети со точките од 114.3 МП1 до 114.3 МП2 подолу]

114.3 МП1 Доверливоста му служи на јавниот интерес затоа што го олеснува слободниот проток на информации од клиентот на професионалниот сметководител или организацијата работодавач до сметководителот, со разбирање дека информациите нема да бидат обелоденети на трето лице. Како и да е, следниве претставуваат околности кога може да се бара од професионалните сметководители или кога тие имаат должност или право да обелоденат доверливи информации:

- (а) Обелоденувањето се бара со закон или регулатива, на пример за:

- (i) Изработка на документи или други докази обезбедени во тек на судска постапка; или
 - (ii) Обелоденување до соодветните јавни органи за прекршувањата на законот што ќе излезат на виделина; и
- (б) Постои професионална должност или право да се обелодени или користи, кога не е забрането со закон или регулатива за да:
- (i) се усогласи со проверката на квалитетот на професионално тело;
 - (ii) одговори на распрашување или истрага од професионално или регулаторно тело;
 - (iii) ги заштити професионалните интереси на професионалниот сметководител во судски постапки; или
 - (iv) се усогласи со техничките и професионалните стандарди, вклучувајќи ги и етичките барања.

114.3 МП2 При одлучување дали да се обелоденат или искористат доверливи информации, факторите што треба да се земат предвид, во зависност од околностите, вклучуваат:

- Дали интересите на кои било страни, вклучително и трети страни чии интереси би можеле да бидат засеegnати, би можеле да бидат оштетени доколку клиентот или организацијата работодавач одобри обелоденување или употреба на информации од професионалниот сметководител.
- Дали сите релевантни информации се познати и поткрепени, колку што е изводливо. Факторите кои влијаат на одлуката за обелоденување или користење на информациите вклучуваат:
 - Непоткрепени факти.
 - Нецелосни информации.
 - Неосновани заклучоци.
- Предложените средства за комуникација, информациите.
- Дали страните на кои треба да им се дадат информациите или да им се овозможи пристап се соодветни приматели.

- Секој применлив закон или регулатива (вклучувајќи ги и оние кои ја регулираат приватноста) во законодавство каде што може да дојде до обелоденување и, доколку е различно, законодавството од каде што потекнуваат доверливите информации.

[Точката 114.3 МПЗ ќе биде додадена по точката 114.3 МП2]

114.3 МПЗ Околностите во кои фирмата или организацијата работодавач бара овластување за користење или обелоденување доверливи информации вклучуваат кога информациите треба да се користат за цели на обука, за развој на производи или технологија, во истражување или како изворен материјал за индустријата или други податоци за споредување или студии. Таквото овластување може да биде општо во неговата примена (на пример, во врска со користењето на информациите за цели на внатрешна обука или иницијативи за подобрување на квалитетот). Кога се добива овластување од поединецот или ентитетот што дал такви информации за употреба во специфични околности, релевантните разгледувања за кои треба да се комуницира (по можност во писмена форма) може да вклучуваат:

- Природата на информациите што треба да се користат или обелоденат.
- Целта за која треба да се користат или обелоденуваат информациите (на пример, развој на технологија, истражување или споредба на податоци или студии).
- Поединецот или ентитетот што ќе ја преземе активноста за која треба да се користат или обелоденат информациите.
- Дали идентитетот на поединецот или ентитетот што ги дал таквите информации или кои било поединци или ентитети на кои се однесуваат тие информации ќе може да се идентификува од резултатот на активноста за која треба да се користат или обелоденат информациите.

[Постојната точка B114.2 ќе биде пренумерирана и заменета со точката B114.4]

B114.4 Професионалниот сметководител треба да продолжи да го почитува принципот на доверливост дури и по завршувањето на односот помеѓу сметководителот и клиентот или организацијата работодавач. При промена на вработувањето или стекнување нов клиент, сметководителот има право да го користи претходното искуство, но не треба да користи или обелоденува какви било доверливи информации стекнати или примени во текот на професионален или деловен однос.

...

ОДДЕЛ 120

КОНЦЕПЦИСКА РАМКА

...

Барања и материјал за примена

...

Општо

[Постојната точка Б120.5 ќе биде заменета со точката Б120.5 подолу]

Б120.5 При примена на концепциската рамка, професионалниот сметководител треба да:

- (а) има испитувачки ум;
- (б) примени професионално расудување; и
- (в) да применува тест на разумна и информирана трета страна како што е опишано во точката 120.5 МП9.

[Точките од 120.5 МП6 до 120.5 МП8 ќе бидат додадени по точката 120.5 МП5]

120.5 МП6 Околностите во кои професионалните сметководители извршуваат професионални активности, како и вклучените фактори, значително се разликуваат според нивниот опсег и сложеност. Професионалното расудување што го применуваат сметководителите можеби ќе треба да ја земе предвид комплексноста што произлегува од комбинираниот ефект на интеракцијата помеѓу промените во елементите на фактите и околностите кои се несигурни и променливи и претпоставките кои се меѓусебно поврзани или меѓусебно зависни.

120.5 МП7 Управување со комплексноста вклучува:

- Известување на фирмата или организацијата работодавач и, доколку е соодветно, на релевантните засегнати страни за инхерентните неизвесности или тешкотии што

произлегуваат од фактите и околностите. (види: точка Б113.3)

- Да се биде внимателен за какви било случувања или промени во фактите и околностите и да се процени дали тие би можеле да влијаат на проценките што ги направил сметководителот. (точки Б120.5 до 120.5 МП3 и Б120.9 до 120.9 МП2)

120.5 МП8 Управување со комплексноста може, исто така, да вклучи:

- Анализирање и истражување, како што е соодветно, на сите неизвесни елементи, променливите и претпоставките и како тие се поврзани или меѓусебно зависни.
- Користење технологија за анализа на релевантни податоци за да се информира професионалното расудување на сметководителот.
- Консултации со други, вклучително и стручни лица, за да се обезбеди соодветен предизвик и дополнителен придонес како дел од процесот на оценка.

[Постојната точка 120.5 МП6 ќе биде заменета со точката 120.5 МП9 подолу]

...

[Постојната точка 120.12 МП3 ќе биде заменета со точката 120.13 МП3 подолу]

120.13 МП3 Од професионалните сметководители се очекува да:

- (а) поттикнуваат и промовираат култура заснована на етика во нивната организација, земајќи ја предвид нивната позиција и стаж; и
- (б) покажуваат етичко однесување во односите со поединци и ентитети со кои сметководителите, фирмата или организацијата работодавач имаат професионален или деловен однос.

...

ДЕЛ 2 - ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНОТО РАБОТЕЊЕ

ОДДЕЛ 200

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ДЕЛОВНОТО РАБОТЕЊЕ

...

Барања и материјал за примена

Општо

[Постојната точка 200.5 МПЗ ќе биде заменета со точката 200.5 А3 подолу.]

200.5 МПЗ Колку е повисока позицијата на професионалниот сметководител, толку поголема ќе биде способноста и можноста за пристап до информации и за влијание врз политиките, донесените одлуки и активностите преземени од другите вклучени во организацијата работодавач. До степен до кој тие се способни да го сторат тоа, земајќи ја предвид нивната позиција и стаж во организацијата, од сметководителите се очекува да поттикнуваат и промовираат култура заснована на етика во организацијата и да покажат етичко однесување во односите со поединци и ентитетите со кои сметководителот или организацијата работодавач има професионален или деловен однос согласно точката 120.13 МПЗ. Примери на активности што може да се преземат вклучуваат воведување, спроведување и надзор на:

- Програми за етичко образование и обука.
- Процеси за управување и оценка на успешноста и критериумите за наградување кои промовираат етичка култура.
- Етика и политики за свиркачи.
- Политики и процедури дизајнирани да спречат неусогласеност со законите и регулативите.

Идентификување закани

[Точката 200.6 МП2 заедно со насловот ќе се додадат по точка 200.6 МП]

Идентификување на закани поврзани со употреба на технологија

200.6 МП2 Следуваат примери на факти и околности во врска со употребата на технологија што може да создаде закани за професионалниот сметководител кога презема професионална активност:

- Закани од личен интерес
 - Достапните податоци можеби не се доволни за ефикасно користење на технологијата.
 - Технологијата можеби не е соодветна за целта за која треба да се користи.
 - Сметководителот може да нема доволно информации и стручност, или пристап до стручно лице со доволно разбирање, за да ја користи и објасни технологијата и нејзината соодветност за намената.

(види: точка 230.2).

- Закани за самопроверка
 - Технологијата е дизајнирана или развиена користејќи го знаењето, експертизата или расудувањето на сметководителот или организацијата работодавач.

...

Оценување на закани

...

[Точката 200.7 МП4 ќе се додаде по точката 200.7 МП3]

200.7 МП4 Проценката на професионалниот сметководител за нивото на закана поврзана со употребата на технологија, исто така, може да биде под влијание на работната средина во организацијата работодавач и нејзината оперативна средина. На пример:

- Ниво на корпоративен надзор и внатрешна контрола над технологијата.
- Проценки на квалитетот и функционалноста на технологијата кои се преземени од трето лице.

- Обуки што се обезбедуваат редовно за сите релевантни вработени за да стекнат и одржуваат професионална компетентност за доволно да ја разберат, користат и објаснат технологијата и нејзината соодветност за наменетата цел.

[Постојната точка 200.7 МП4 ќе се пренумерира во точка 200.7 МП5]

...

ОДДЕЛ 220

ПОДГОТВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ

ИНФОРМАЦИИ

...

Барања и материјал за примена

...

[Постојните точки од Б220.7 до 220.7 МП1 заедно со насловот ќе бидат заменети со точките од Б220.7 до 220.7 МП1 и насловот подолу.]

Користење на работата на други лица

Б220.7 Професионалниот сметководител кој има намера да ја користи работата на други лица, без разлика дали е внатрешно или надворешно лице за организацијата работодавач или други организации, треба да примени професионално расудување за да ги одреди соодветните чекори што треба да се преземат, доколку ги има, со цел исполнување на одговорностите наведени во точката Б220.4.

220.7 МП1 Факторите што треба да се земат предвид кога професионалниот сметководител има намера да ја користи работата на другите лица вклучуваат:

- Репутацијата и стручноста и ресурсите кои се на располагање на другиот поединец или организација.
- Дали другиот поединец подлежи на важечките професионални и етички стандарди.

Таквите информации може да се добијат од претходно поврзување со, или од консултации со други лица за другиот поединец или организација.

[Точките од Б220.8 до 220.8 МП1 заедно со насловот ќе се додадат по точката

Користење на резултатите од технологијата

Б220.8 Професионалниот сметководител кој има намера да го користи резултатот од технологијата, без разлика дали таа технологија е развиена внатрешно или обезбедена од трети страни, ќе примени професионално расудување за да ги одреди соодветните чекори што треба да се преземат, доколку ги има, со цел исполнување на одговорностите наведени во точкаБ220.4.

220.8 МП1 Факторите што треба да се земат предвид кога професионалниот сметководител има намера да го користи резултатот од технологијата вклучуваат:

- Природата на активноста што треба да ја изврши технологијата.
- Очекуваната употреба или степенот на потпирање врз резултатот од технологијата.
- Дали сметководителот има способност или има пристап до стручно лице со способност да ја разбере, користи и објасни технологијата и нејзината соодветност за намената.
- Дали користената технологија е соодветно тестирана и оценета за наменетата цел.
- Претходно искуство со технологијата и дали нејзината употреба за специфични цели е општоприфатена.
- Надзор на организацијата работодавач врз дизајнот, развојот, имплементацијата, работењето, одржувањето, следењето, ажурирањето или надградбата на технологијата.
- Контролите кои се однесуваат на употреба на технологијата, вклучувајќи процедури за одобрување пристап на корисникот до технологијата и надгледување на таквата употреба.
- Соодветноста на влезните податоци за технологијата, вклучувајќи ги податоците и сите поврзани одлуки и одлуките донесени од поединци во текот на користењето на технологијата.

[Точките од Б220.8 до 220.11 МП3 ќе се пренумерира во точките од Б220.9 до 220.12 МП3]

...

Други разгледувања

[Точката 220.12 МП4 да се додаде по точката 220.12 МП3]

220.12 МП4 Кога професионален сметководител разгледува да ја искористи работата на другите лица или резултатот од технологијата, треба да се земе предвид дали сметководителот е во позиција во организацијата работодавач да добие информации во врска со факторите неопходни за да се утврди дали таквата употреба е соодветна.

...

ОДДЕЛ 260

ОДГОВОР НА НЕУСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНИ И РЕГУЛАТИВА

...

Барања и материјал за примена

...

Одговорности на постарите професионални сметководители во работењето

...

Утврдување дали е потребна дополнителна акција

...

Одредување дали предметното прашање ќе се обелодени на соодветен орган

[Постојните точки од Б260.21 до Б260.22 да се заменат со точките од Б260.21 до Б260.22 подолу.]

Б260.21 Доколку постариот професионален сметководител утврди дека обелоденувањето на предметното прашање до соодветен орган е соодветен начин на дејствување во околностите, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точка Б114.3 од Кодексот. Кога прави такво обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра волја и да биде внимателен кога дава изјави и тврдења.

Непосредно прекршување

Б260.22 Во исклучителни околности, постариот професионален сметководител може да стане свесен за вистинското или планираното однесување, за кое сметководителот има причина да верува дека ќе претставува непосредно прекршување на закон или регулатива што би предизвикало значителна штета на инвеститорите, доверителите, вработените или на пошироката јавност. Откако најпрво размислил дали би било соодветно да се разговара за предметното прашање со раководството или со оние кои се задолжени за управувањето со организацијата работодавач, сметководителот треба да примени професионално расудување и треба да одреди дали предметното прашање веднаш да се обелодени на соодветен орган со цел да се спречи или да се ублажат последиците од таквото непосредно прекршување. Доколку се обелоденат, тоа обелоденување е дозволено во

согласност со точката Б114.3 од Кодексот.

...

Одговорности на професионални сметководители, кои не се постари професионални сметководители

[Постојната точка Б260.26 да се замени со точка Б260.26 подолу.]

Б260.26 Во исклучителни околности, професионалниот сметководител може да утврди дека обелоденувањето на предметното прашање до соодветен орган е соодветна насока на дејствување. Ако сметководителот го стори тоа во согласност со точките 260.20 МП2 и МП3, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точката Б114.3 од Кодексот. Кога прави такво обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра волја и да биде внимателен кога дава изјави и тврдења.

...

ДЕЛ 3 - ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА ПРАКТИКА

ОДДЕЛ 300

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА – ПРОФЕСИОНАЛНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ ВО ЈАВНАТА ПРАКТИКА

...

Барања и материјал за примена

Општо

[Точката 300.5 МП2 ќе се додаде по точката 300.5 МП1.]

300.5 МП2 Колку е повисока позицијата на професионалниот сметководител, толку поголема ќе биде способноста и можноста за пристап до информации и за влијание врз политиките, донесените одлуки и активностите преземени од другите вклучени во организацијата работодавач. До степен до кој тие се способни да го сторат тоа, земајќи ја предвид нивната позиција и стаж во организацијата, од сметководителите се очекува да поттикнуваат и промовираат култура заснована на етика во организацијата и да покажат етичко однесување во односите со поединци и ентитетите со кои сметководителот или организацијата работодавач има професионален или деловен однос согласно точката 120.13 МП3. Примери на активности што може да се преземат вклучуваат воведување, спроведување и надзор на:

- Програми за етичко образование и обука.
- Процеси на управување и оценка на успешноста и критериумите за наградување кои промовираат етичка култура.
- Етика и политики за свиркачи.
- Политики и процедури дизајнирани да спречат неусогласеност со законите и регулативите.

Идентификување на закани

[Точката 300.6 МП2 заедно со насловот подолу ќе се додадат по точката 300.6 МП1.]

Идентификување на закани поврзани со употребата на технологијата

300.6 МП2 Следуваат примери на факти и околности во врска со употребата

на технологијата што можат да создадат закани за професионалниот сметководител кога презема професионална активност:

- Закани од личен интерес
 - Достапните податоци можеби не се доволни за ефикасно користење на технологијата.
 - Технологијата можеби не е соодветна за целта за која треба да се користи.
 - Сметководителот може да нема доволно информации и стручност, или пристап до стручно лице со доволно разбирање, за да ја користи и објасни технологијата и нејзината соодветност за намената.

(види: точка 230.2).

- Закани за самопроверка
 - Технологијата е дизајнирана или развиена користејќи го знаењето, експертизата или расудувањето на сметководителот или организацијата работодавач.

...

Оценување на закани

[Точката 300.7 МП6 ќе се додаде по точката 300.7 МП5.]

300.7 МП6 Проценката на професионалниот сметководител за нивото на закана поврзана со употреба на технологија, исто така, може да биде под влијание на работната средина во организацијата работодавач и нејзината работна средина. На пример:

- Ниво на корпоративен надзор и внатрешна контрола над технологијата.
- Проценки на квалитетот и функционалноста на технологијата кои се преземени од трето лице.
- Обуки што се обезбедуваат редовно за сите релевантни вработени за да стекнат и одржуваат професионална компетентност за доволно да ја разберат, користат и објаснат технологијата и нејзината соодветност за наменетата цел.

[Постојните точки од 300.7 МП6 до 300.7 МП7 ќе бидат пренумерирани во точки од 300.7 МП7 до 300.7 МП8.]

...

ОДДЕЛ 320

ПРОФЕСИОНАЛНИ НАЗНАЧУВАЊА

...

Барања и материјал за примена

...

[Постојните точки Б320.10 до 320.10 МП1 ќе се заменат со точките Б320.10 до 320.10 МП1 подолу.]

Користење на работата на стручно лице

Б320.10 Кога професионалниот сметководител има намера да ја искористи работата на стручно лице во текот на вршењето професионална дејност, сметководителот утврдува дали користењето е соодветно за намената.

320.10 МП1 Факторите што треба да се земат предвид кога професионалниот сметководител има намера да ја користи работата на стручно лице вклучуваат:

- Угледот и експертизата и ресурсите кои се на располагање на стручното лице.
- Дали стручното лице подлежи на важечките професионални и етички стандарди.

Таквите информации може да се добијат од претходна поврзаност со, или од консултации со други за, стручното лице.

[Точките од Б320.11 до 320.12 МП1 ќе се додадат по точките 320.10 МП1.]

Користење резултати од технологијата

Б320.11 Кога професионалниот сметководител има намера да ги користи резултатите од технологијата во текот на вршењето професионална активност, сметководителот треба да утврди дали употребата е соодветна за наменетата цел.

320.11 МП1 Факторите што треба да се земат предвид кога професионалниот сметководител има намера да го користи резултатот од технологијата вклучуваат:

- Природата на активноста што треба да ја изврши технологијата.
- Очекуваната употреба или степенот на потпирање врз резултатот од технологијата.

- Дали сметководителот има способност или има пристап до стручно лице со способност да ја разбере, користи и објасни технологијата и нејзината соодветност за намената.
- Дали користената технологија е соодветно тестирана и оценета за наменетата цел.
- Претходно искуство со технологијата и дали нејзината употреба за специфични цели е општоприфатена.
- Надзор на организацијата работодавач врз дизајнот, развојот, имплементацијата, работењето, одржувањето, следењето, ажурирањето или надградбата на технологијата.
- Контролите кои се однесуваат на употребата на технологијата, вклучувајќи процедури за одобрување пристап на корисникот до технологијата и надгледување на таквата употреба.
- Соодветноста на влезните податоци за технологијата, вклучувајќи ги податоците и сите поврзани одлуки, и одлуките донесени од поединци во текот на користењето на технологијата.

Други разгледувања

320.12 МП1 Кога професионалниот сметководител разгледува да ја искористи работата на стручните лица или резултатот од технологијата, се зема предвид дали сметководителот е во позиција во фирмата да добие информации во врска со факторите неопходни за да се утврди дали таквата употреба е соодветна.

...

ОДДЕЛ 360

ОДГОВОР НА НЕУСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНИ И РЕГУЛАТИВА

...

Барања и материјал за примена

...

Ревизија на финансиски извештаи

...

Утврдување дали се потребни дополнителни активности

...

Одредување дали предметното прашање ќе се обелодени на соодветен орган

[Постојните точки од Б360.26 до Б360.27 ќе се заменат со точките од Б360.26 до Б360.27 подолу.]

Б360.26 Доколку професионалниот сметководител утврди дека обелоденувањето на неусогласеноста или сомнежот за неусогласеност до соодветен орган е соодветна насока на дејствување во околностите, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точката Б114.3 од Кодексот. Кога прави такво обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра волја и да биде внимателен кога дава изјави и тврдења. Сметководителот, исто така, треба да размисли дали е соодветно да го информира клиентот за намерите на сметководителот пред да го обелодени предметното прашање.

Непосредно прекршување

Б360.27 Во исклучителни околности, професионалниот сметководител може да стане свесен за постојното или планираното однесување за кое сметководителот има причина да верува дека ќе претставува непосредно прекршување на закон или регулатива што би предизвикало значителна штета на инвеститорите, доверителите, вработените или на пошироката јавност. Откако прво размислил дали би било соодветно да се разговара за предметното прашање со раководството или со оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот, сметководителот треба да примени професионално расудување и треба да одреди дали предметното прашање веднаш да го обелодени на соодветен орган со цел да се спречат или ублажат последиците од такво непосредно прекршување. Доколку се обелоденат, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точката Б114.3 од Кодексот.

...

Професионални услуги кои не се ревизии на финансиски извештаи

Разгледување дали се потребни дополнителни активности

[Постојните точки од Б360.37 до Б360.38 ќе бидат заменети со точките од Б360.37 до Б360.38 подолу.]

Б360.37 Доколку професионалниот сметководител утврди дека обелоденувањето на неусогласеноста или сомнежот за неусогласеност до соодветен орган е соодветна насока на дејствување во околностите, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точката Б114.3 од Кодексот. Кога прави такво обелоденување, сметководителот треба да постапува со добра волја и да биде внимателен кога дава изјави и тврдења. Сметководителот, исто така, треба да размисли дали е соодветно да го информира клиентот за намерите на сметководителот пред да го обелодени предметното прашање.

Непосредно прекршување

Б360.38 Во исклучителни околности, професионалниот сметководител може да стане свесен за постојното или планираното однесување за кое сметководителот има причина да верува дека ќе претставува непосредно прекршување на закон или регулатива што би предизвикало значителна штета на инвеститорите, доверителите, вработените или на пошироката јавност. Откако прво размислил дали би било соодветно да се разговара за предметното прашање со раководството или со оние кои се задолжени за управувањето со ентитетот, сметководителот треба да примени професионално расудување и треба да одреди дали предметното прашање веднаш да го обелодени на соодветен орган, со цел да се спречат или ублажат последиците од такво непосредно прекршување на законот или регулативата. Доколку се обелоденат, тоа обелоденување е дозволено во согласност со точката Б114.3 од Кодексот.

...

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА НЕЗАВИСНОСТ (ДЕЛОВИ 4А И 4Б)

ДЕЛ 4А –НЕЗАВИСНОСТ КАЈ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

ОДДЕЛ 400

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА ЗА НЕЗАВИСНОСТ КАЈ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

...

Барања и материјал за примена

...

Забрана за преземање управувачка одговорност

[По точката Б400.21 ќе се додаде точка 400.21 МП1.]

400.21 МП1 Кога технологијата се користи за вршење професионална дејност за клиент на ангажман за ревизија, барањата во точките Б400.20 и Б400.21 се применуваат без оглед на природата или степенот на употребата на таквата технологијата.

...

ОДДЕЛ 520

ДЕЛОВНИ ОДНОСИ

...

Барања и материјал за примена

Општо

[Постојната точка 520.3 МП2 ќе се замени со точката 520.3 МП2 подолу.]

520.3 МП2 Примери за блиски деловни односи кои произлегуваат од комерцијален однос или заедничко финансиско учество вклучуваат:

- Имање финансиско учество во заедничко вложување или со клиентот или со контролирачкиот сопственик, директор или раководно лице или друго лице кое врши високи раководни активности за тој клиент.
- Аранжмани за комбинирање на една или повеќе услуги или производи на фирмата или фирма од мрежата со една или повеќе услуги или производи на клиентот и за пласирање на пакетот со повикување на двете страни.
- Аранжмани според кои фирмата или фирма од мрежата продава, препродава, дистрибуира или пласира производи или услуги на клиентот, или клиентот продава, препродава, дистрибуира или продава производи или услуги на фирмата или фирма од мрежата.
- Аранжмани според кои фирмата или фирма од мрежата развива заеднички со клиентот, производи или решенија кои едната или двете страни ги продаваат или лиценцираат на трети страни.

[Точката 520.3 МП3 ќе се додаде по точката 520.3 МП2.]

520.3 МП3 Пример што може да создаде близок деловен однос, во зависност од фактите и околностите, е аранжман според кој фирмата или фирма од мрежата лиценцираат производи или решенија до или од клиентот.

...

Купување стоки или услуги

[Постојната точка 520.6 МП1 ќе се замени со точката 520.6 МП1 подолу.]

520.6 МП1 Купувањето стоки и услуги, вклучително и лицензирање технологија од клиент на ангажман за ревизија од страна на фирма, фирма од мрежата, член на тимот на ангажман за ревизија или кој било од потесното семејство на тој поединец, обично не создава закана за независност, доколку трансакцијата е во нормален тек на деловното работење и на принципот на дофат на рака. Меѓутоа, таквите трансакции може да бидат од таква природа и големина што создаваат закана од личен интерес.

[Точката 520.7 МП1 заедно со насловот подолу ќе се додадат по точката 520.6 МП2.]

Обезбедување, продавање, препродавање или лицензирање технологија

520.7 МП1 Кога фирмата или фирма од мрежата обезбедува, продава, препродава или лиценцира технологија на:

- (а) Клиент на ангажман за ревизија; или
- (б) Ентитет кој обезбедува услуги со користење таква технологија на клиенти на ангажмани за ревизија на фирмата или фирма од мрежата,

во зависност од фактите и околностите, се применуваат барањата и материјалот за примена од Оддел 600.

...

ОДДЕЛ 600

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ ЗА АНГАЖМАН БЕЗ УВЕРУВАЊЕ НА КЛИЕНТ НА АНГАЖМАН ЗА РЕВИЗИЈА

Вовед

[Точката 600.6 да се додаде по точката 600.5.]

- 600.6 Барањата и материјалот за примена во овој дел се применуваат кога фирмата или фирма од мрежата:
- (а) Користи технологија за да обезбеди услуга без уверување на клиент на ангажман за ревизија; или
 - (б) Обезбедува, продава, препродава или лиценцира технологија што резултира со обезбедување услуга без уверување од страна на фирмата или фирма од мрежата на:
 - (i) Клиент на ангажман за ревизија; или
 - (ii) Ентитет кој обезбедува услуги со користење таква технологија на клиенти на ангажман за ревизија на фирмата или фирма од мрежата.

...

Барања и материјал за примена

Општо

Даватели на услуги без уверување во закони или регулатива

[Постојните точки од 600.6 МП1 до 600.8 ќе бидат пренумерирани во точките од 600.7 МП1 до 600.9]

...

Идентификување и оценка на закани

Сите клиенти за ревизија

[Постојната точка 600.9 МП1 ќе се пренумерира во точка 600.10 МП1. Постојната точка 600.9 МП2 ќе се замени со точката 600.10 МП2 подолу.]

- 600.10 МП2 Факторите кои се релевантни за идентификување на различните закани кои би можеле да се создадат со обезбедување услуга без уверување, на клиент на ангажман за ревизија и проценка на нивото на таквите закани вклучуваат:

- Природата, обемот, наменетата употреба и целта на услугата.
- Начинот на кој ќе се обезбеди услугата, како што е персоналот што треба да се вклучи и неговата локација.
- Зависноста на клиентот од услугата, вклучувајќи ја и фреквенцијата со која ќе се обезбедува услугата.
- Правната и регулаторната средина во која се обезбедува услугата.
- Дали клиентот е ентитет од јавен интерес.
- Нивото на стручност на раководството и вработените на клиентот во однос на видот на дадената услуга.
- Степенот до кој клиентот одредува значајни прашања на расудување. (точки од Б400.20 до Б400.21).
- Дали исходот од услугата ќе влијае на сметководствената евиденција или прашањата одразени во финансиските извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење и, доколку е така:
 - Степенот до кој резултатот од услугата ќе има материјално влијание врз финансиските извештаи.
 - Степенот на субјективност вклучен во одредувањето на соодветните износи или третман за тие прашања што се рефлектираат во финансиските извештаи.
- Природата и степенот на влијанието на услугата, доколку ги има, врз системите кои генерираат информации што претставуваат значаен дел од клиентот:
 - Сметководствена евиденција или финансиски извештаи за кои фирмата ќе изрази мислење.
 - Внатрешни контроли врз финансиското известување.
- Степенот на потпирање на исходот од услугата како дел од ревизијата.
- Надоместокот во врска со обезбедувањето на услугата без уверување.

[Постојните точки од 600.9 МПЗ до 600.27 А1 ќе бидат пренумерирани во точки од 600.10 МПЗ на 600.28 МПЗ]

...

=

ПОДОДДЕЛ 601 – СМЕТКОВОДСТВЕНИ И КНИГОВОДСТВЕНИ УСЛУГИ

Вовед

...

Барања и материјал за примена

...

Клиенти на ангажман за ревизија кои не се ентитети од јавен интерес

[Точката 601.5 МП2 ќе се додаде по точката 601.5 МП1.]

601.5 МП2 Сметководствените и книговодствените услуги може да бидат мануелни или автоматизирани. При одредувањето дали автоматизираната услуга е рутинска или механичка, факторите што треба да се земат предвид ги вклучуваат, активностите извршени од технологијата и резултатот од технологијата и дали технологијата обезбедува автоматизирана услуга која се заснова или бара експертиза или расудување на фирмата или фирма од мрежата.

[Постојната точка 601.5 МП2 ќе биде пренумерирана и заменета со точката 601.5 МП3 подолу.]

601.5 МП3 Примери на услуги, без разлика дали се мануелни или автоматски, кои може да се сметаат за рутински или механички вклучуваат:

- Подготовка на пресметки или извештаи за плати врз основа на податоци добиени од клиентот за одобрување и плаќање од страна на клиентот.
- Евидентирање повторливи трансакции за кои износите лесно се одредуваат од изворните документи или изворните податоци, како што е сметката за комунални услуги каде што клиентот ја одредил или одобрил соодветната класификација на сметките.
- Пресметување амортизација на основните средства кога клиентот ја одредува сметководствената политика и проценките на корисниот век и преостанатата вредност.
- Книжење трансакции кодирани од клиентот во главната книга.
- Книжење ставови одобрени од клиентот во бруто-билансот.

- Подготвување финансиски извештаи врз основа на информации во бруто-билансот кој е одобрен од клиентот и подготовка на поврзани белешки врз основа на евиденција одобрена од клиентот.

Фирмата или фирма од мрежата може да обезбеди такви услуги на клиенти на ангажмани за ревизија, кои не се ентитети од јавен интерес, под услов фирмата или фирма од мрежата да ги исполни барањата од точката Б400.21, за да се осигури дека не презема управувачка одговорност во врска со услугата и со барањето во точката Б601.5 (б).

[Постојната точка 601.5 МПЗ ќе се пренумерира во 601.5 МП4]

...

ПОДОДДЕЛ 606 – УСЛУГИ ОД ОБЛАСТА НА ИТ СИСТЕМИ

Вовед

...

Барања и материјал за примена

Опис на услугата

[Точката 606.2 МП1 ќе се додаде по точката 606.1.]

606.2 Услугите од областа на ИТ системи опфаќаат широк опсег на услуги, вклучувајќи:

- Дизајнирање или развој на хардверски или софтверски ИТ системи.
- Имплементирање ИТ системи, вклучувајќи инсталација, конфигурација, интерфејс или прилагодување.
- Работење, одржување, следење, ажурирање или надградба на ИТ системи.
- Обезбедување или складирање податоци или управување (директно или индиректно) со хостирањето на податоците.

[Постојната точка 606.2 МП1 ќе се пренумерира и ќе се замени со точката 606.2 МП2 подолу.]

606.2 МП2 ИТ системите може да:

- (а) Собираат изворни податоци;
- (б) Се дел од внатрешната контрола врз финансиското известување; или
- (в) Генерираат информации кои влијаат на сметководствената евиденција или финансиските извештаи, вклучувајќи ги и поврзаните обелоденувања.

Сепак, ИТ системите може да вклучуваат и работи кои не се поврзани со сметководствената евиденција на клиентот на ангажман за ревизија или внатрешната контрола врз финансиското известување или финансиските извештаи.

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга од областа на ИТ системи

[Постојната точка Б606.3 ќе биде заменета со точка Б606.3 подолу.]

Б606.3

Точката Б400.20 спречува фирмата или фирма од мрежата да преземе управувачка одговорност. Кога обезбедува услуги од областа на ИТ системи на клиент на ангажман за ревизија, фирмата или фирма од мрежата треба да бидат сигурни дека:

- (а) Клиентот ја признава својата одговорност за воспоставување и следење на системот на внатрешни контроли;
- (б) Клиентот, преку компетентен поединец (или поединци), по можност во рамки на повисокото раководство, ги донесува сите раководни одлуки кои се соодветна управувачка одговорност во однос на дизајнот, развојот, имплементацијата, работењето, одржувањето, следењето, ажурирањето или надградбата на ИТ системи;
- (в) Клиентот ја оценува соодветноста и резултатите од дизајнот, развојот, имплементацијата, работењето, одржувањето, мониторингот, ажурирањето или надградбата на ИТ системот; и
- (г) Клиентот е одговорен за управување со ИТ системот и за податоците што ги генерира и користи.

[Точките 606.3 МП1 до 606.3 МП2 ќе се додадат по точка Б606.3.]

606.3 МП1. Примери на услуги од областа на ИТ системи кои резултираат со преземање управувачка одговорност, вклучуваат примери каде што фирмата или фирма од мрежата:

- Зачувува податоци или управува (директно или индиректно) со хостирањето на податоците во име на клиентот на ангажманот за ревизија. Таквите услуги вклучуваат:
 - Дејствување како единствен пристап до финансиски или нефинансиски информациски систем на клиентот на ангажман за ревизија.
 - Преземање или складирање на податоците или записите на клиентот на ангажман за ревизија, така што податоците или записите на клиентот на ангажман за ревизија се инаку нецелосни.
 - Обезбедување електронска безбедност или резервни услуги, како што е континуитет на деловна активност или функција на закрепнување, за податоците или записите на клиентот на ангажман за ревизија.

- Управува, одржува или ги следи ИТ системите, мрежата или веб-локацијата на клиентот на ангажман за ревизија.

606.3 МП2 Обезбедувањето, приемот, преносот и чувањето на податоците обезбедени од клиентот на ангажман за ревизија, во текот на ревизијата или за да се овозможи обезбедување дозволена услуга на тој клиент, не резултира со преземање управувачка одговорност.

Потенцијални закани кои произлегуваат од обезбедување услуги од областа на ИТ системи

Сите клиенти на ангажман за ревизија

[Постојната точка 606.4 МП2 ќе биде избришана. Постојната точка 606.4 МП3 ќе биде пренумерирана во точка 606.4 МП2.]

[Точката 606.4 МП3 ќе се додаде по пренумерираната точка 606.4 МП2.]

606.4 МП3. Примери на услуги од областа на ИТ системи кои создаваат закана од самопроверка, кога се дел или влијаат на сметководствената евиденција на клиентот на ангажман за ревизија или системот на внатрешна контрола врз финансиското известување вклучуваат:

- Дизајнирање, развивање, имплементирање, работење, одржување, следење, ажурирање или надградба на ИТ системи, вклучувајќи ги и оние поврзани со сајбер-безбедноста.
- Поддршка на ИТ системите на клиентот на ангажман за ревизија, вклучувајќи мрежни и софтверски апликации.
- Имплементација на софтвер за известување за сметководство или финансиски информации, без разлика дали е развиен од фирмата или од фирма од мрежата.

Клиенти на ангажман за ревизија кои се ентитети од јавен интерес

...

[Постојната точка 606.6 МП1 ќе биде избришана.]

ДЕЛ 4В – НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

ОДДЕЛ 900

ПРИМЕНА НА КОНЦЕПЦИСКАТА РАМКА ЗА НЕЗАВИСНОСТ ЗА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ КОИ НЕ СЕ АНГАЖМАНИ ЗА РЕВИЗИЈА И ПРОВЕРКА

Вовед

Општо

[Постојната точка 900.1 ќе се замени со точка 900.1 подолу.]

900.1 Овој дел се применува на ангажмани за уверување, кои не се ангажмани за ревизија и ангажмани за проверка. Примери за такви ангажмани вклучуваат:

- Уверување за клучните индикатори за успешност на ентитетот.
- Уверување за усогласеноста на ентитетот со закони или регулатива.
- Уверување за критериумите за успешност, како што е вредноста за парите, постигнати од страна на тело од јавниот сектор.
- Уверување за ефективноста на системот за внатрешна контрола на ентитетот.
- Уверување за нефинансиските информации на ентитетот, на пример, еколошки, социјални и обелоденувања на раководството, вклучително и изјави за стакленички гасови.
- Ревизија на одредени елементи, сметки или ставки од финансискиот извештај.

...

Барања и материјал за примена

...

Забрана за преземање управувачка одговорност

[Точките од 900.13 МП4 до 900.13 МП5 ќе се додадат по точката 900.13 МП3.]

900.13 МП4 Примери на услуги од областа на ИТ системи, што резултираат со преземање управувачка одговорност во однос на основното предметно прашање во ангажманот за атестирање и за информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување, вклучуваат примери кога фирмата:

- Зачувува податоци или управува (директно или индиректно) со хостирањето на податоците поврзани со основното предметно прашање или информации за предметно прашање. Таквите услуги вклучуваат:
 - Делување како единствен пристап до податоците или записите поврзани со основното предметно прашање или информации за предметното прашање.
 - Преземање или складирање на податоците или записите поврзани со основното предметно прашање или информации за предметното прашање, така што податоците или записите на клиентот на ангажман за уверување се инаку нецелосни.
 - Обезбедување електронска безбедност или резервни услуги, како што е континуитет на деловна активност или функција на закрепнување, за податоците или записите на клиентот на ангажман за уверување, поврзани со основното предметно прашање или информации за предметното прашање.
- Управување, одржување или надгледување на ИТ системите, мрежата или веб-локацијата на клиентот за ангажман за уверување поврзани со основното предметно прашање или информации за предметното прашање.

900.13 МП5 Прибирањето, приемот, преносот и задржувањето на податоците обезбедени од клиентот на ангажман за уверување во текот на ангажманот за уверување или за да се овозможи обезбедување дозволена услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување, не резултира со преземање управувачка одговорност.

[Постојната точка 900.13 МП4 ќе биде пренумерирана во точка 900.13 МП6.]

[Точката 900.14 МП1 ќе се додаде по точката Б900.14.]

900.14 МП1 Кога технологијата се користи при вршење професионална дејност за клиент на ангажман за уверување, барањата во точките Б900.13 и Б900.14 се применуваат без оглед на природата или

степенот на таквата употреба на технологијата.

...

ОДДЕЛ 920

ДЕЛОВНИ ОДНОСИ

...

Барања и материјал за примена

Општо

[Постојната точка 920.3 МП2 ќе се замени со точката 920.3 МП2 подолу.]

920.3 МП2 Примери за близок деловен однос што произлегува од комерцијален однос или заедничко финансиско учество вклучуваат:

- Финансиско учество во заедничко вложување или со клиентот на ангажман за уверување или со контролирачкиот сопственик, директор или раководно лице или друго лице кое врши високи раководни активности за тој клиент.
- Аранжмани за комбинирање на една или повеќе услуги или производи на фирмата со една или повеќе услуги или производи на клиентот и за пласирање на пакетот со повикување на двете страни.
- Аранжмани според кои фирмата ги продава, препродава, дистрибуира или продава производите или услугите на клиентот, или клиентот ги продава, препродава, дистрибуира или продава производите или услугите на фирмата.
- Аранжмани според кои фирмата развива заеднички со клиентот, производи или решенија кои едната или двете страни ги продаваат или издаваат лиценца на трети лица.

[Точката 920.3 МП3 ќе се додаде по точката 920.3 МП2.]

920.3 МП3 Пример што може да создаде близок деловен однос, во зависност од фактите и околностите, е договор според кој фирмата лиценцира производи или решенија до или од клиентот на ангажман за уверување.

...

Купување стоки или услуги

[Постојната точка 920.5 МП1 ќе се замени со точката 920.5 МП1 подолу.]

920.5 МП1 Купувањето стоки и услуги, вклучително и лиценцирање технологија од клиент на ангажман за уверување од страна на фирма, или член на тимот на ангажман за уверување или кој било од потесното семејство на тој поединец, обично не создава закана за независност ако трансакцијата е во нормална насока на деловното работење и според принципот дофат на рака. Меѓутоа, таквите трансакции може да бидат од таква природа и големина, што создаваат закана од личен интерес.

[Точка 920.6 МП1 заедно со насловот ќе се додаде по точка 920.5 МП2.]

Обезбедување, продавање, препродавање или лиценцирање технологија

920.6 МП1 Кога фирмата обезбедува, продава, препродава или лиценцира технологија на:

- (а) Клиент на ангажман за уверување; или
- (б) Ентитет кој обезбедува услуги со користење таква технологија за клиентите на ангажман за уверување на фирмата,

во зависност од фактите и околностите, се применуваат барањата и материјалот за примена на Оддел 950.

...

ОДДЕЛ 950

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛУГИ ЗА АНГАЖМАН БЕЗ УВЕРУВАЊЕ НА КЛИЕНТИ НА АНГАЖМАНИ ЗА УВЕРУВАЊЕ

...

Вовед

[Точката 950.5 ќе се додаде по точката 950.4.]

- 950.5 Барањата и материјалот за примена во овој дел се применуваат кога фирмата:
- (а) Користи технологија за да обезбеди услуга без уверување на клиент на ангажман за уверување; или
 - (б) Обезбедува, продава, препродава или лиценцира технологија што резултира со обезбедување услуги без уверување од страна на фирмата на:
 - (i) Клиент на ангажман за уверување; или
 - (ii) Ентитет кој обезбедува услуги користејќи таква технологија за клиентите на ангажман за уверување на фирмата.

Барања и материјал за примена

Општо

Ризик од преземање управувачка одговорност при обезбедување услуга без уверување

[Постојните точки од 950.5 МП1 до точката Б950.6 ќе бидат пренумерирани во точките од 950.6 МП1 до Б950.7]

...

Идентификување и оценка на законите

[Постојната точка 950.7 МП1 ќе се пренумерира во точка 950.8 МП1. Постојната точка 950.7 МП2 ќе биде пренумерирана и заменета со точката 950.8 МП2 подолу.]

- 950.7 МП2 Факторите кои се релевантни за идентификување и оценување на различните закани кои би можеле да се создадат со обезбедување услуга без уверување на клиентот на ангажман за уверување

вклучуваат:

- Природата, обемот, наменетата употреба и целта на услугата.
- Начинот на кој ќе се обезбеди услугата, како што е персоналот што треба да се вклучи и неговата локација.
- Зависноста на клиентот од услугата, вклучувајќи ја и фреквенцијата со која ќе се обезбедува услугата.
- Правната и регулаторната средина во која се обезбедува услугата.
- Дали клиентот е ентитет од јавен интерес.
- Нивото на стручност на раководството и вработените на клиентот во однос на видот на дадената услуга.
- Дали исходот од услугата ќе влијае на основното предметно прашање и, во ангажманот за атестирање, прашањата што се рефлектираат во информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување и, доколку е така:
 - Степенот до кој исходот од услугата ќе има материјално влијание врз основното предметно прашање и, во ангажманот за атестирање, информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.
 - Степенот до кој клиентот на ангажман за уверување одредува значајни прашања за расудување (Точки од Б900.13 до Б900.14).
- Степенот на потпирање врз исходот од услугата како дел од ангажманот за уверување.
- Надоместокот во врска со обезбедувањето на услугата без уверување.

Материјалност во однос на информациите на клиентот на ангажман за уверување

[Постојните точки од 950.8 МП1 до 950.9 МП1 ќе бидат пренумерирани во точки од 950.9 МП1 до 950.10 МП1.]

...

Закани од самопроверка

[Постојната точка 950.10 МП1 ќе се замени со точката 950.11 МП1 подолу.]

950.11 МП1 Може да се создаде закана од самопроверка ако, во ангажман за

атестирање, фирмата е вклучена во подготовката на информации за предметното прашање што последователно стануваат информации за предметното прашање на ангажманот за уверување. Примерите на услуги без уверување кои можат да создадат такви закани од самопроверка при обезбедување услуги поврзани со информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување вклучуваат:

- (а) Развивање и подготовка на потенцијални информации и последователно издавање извештај за уверување за овие информации.
- (б) Вршење процена кое е поврзано со или е дел од информациите за предметното прашање на ангажманот за уверување.
- (в) Дизајнирање, развивање, имплементирање, работење, одржување, следење, ажурирање или надградба на ИТ системи или ИТ контроли и последователно преземање ангажман за уверување за изјава или извештај подготвен за ИТ системите или ИТ контролите.
- (г) Дизајнирање, развивање, имплементирање, работење, одржување, следење, ажурирање или надградба на ИТ системи и последователно издавање извештај за уверување за информации за предметното прашање, како што се елементи на нефинансиски информации, кои се подготвени од информации генерирани од таквите ИТ системи.

Клиенти на ангажман за уверување кои се ентитети од јавен интерес

[Постојните точки од 950.11 МП1 до 950.12 МП4 ќе бидат пренумерирани во точките од 950.12 МП1 до 950.13 МП4.]

...

ПОИМНИК, ВКЛУЧУВАЈКИ И ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

[Дефиницијата на поимот „доверливи информации“ како што е наведено подолу ќе биде додадена во Поимникот.]

Доверлива информација (Confidential information) Секоја информација, податок или друг материјал во каква било форма или медиум (вклучувајќи писмена, електронска, визуелна или усна) што не е јавно достапна.

[Постојните дефиниции за поимите „основни принципи“ и „тест на разумна и информирана трета страна“ ќе бидат заменети со дефинициите наведени подолу.]

Основни принципи (Fundamental principles) Овој поим е опишан во точката 110.1 МПП. Секој од основните принципи е, пак, опишан во следните параграфи:

Интегритет Б111.1

Објективност Б112.1

Професионална компетентност и должно внимание Б113.1

Доверливост Б114.1 до Б114.3

Професионално однесување Б115.1

Тест на разумна и информирана трета страна (Reasonable and informed third party test) Тестот на разумна и информирана трета страна на професионалниот сметководител за тоа дали истите заклучоци најверојатно би ги донела друга страна. Таквото разгледување е направено од перспектива на разумно и информирано трето лице, кое ги мери сите релевантни факти и околности што сметководителот ги знае, или разумно може да се очекува да ги знае, во моментот кога се донесуваат заклучоците. Разумното и информирано трето лице не мора да биде сметководител, туку лице кое би поседувало релевантно знаење и искуство за да ја разбере и оцени соодветноста на заклучоците на сметководителот на непристрасен начин.

Овие поими се опишани во точка 120.5 МП9

СТАПУВАЊЕ ВО СИЛА НА ИЗМЕНИТЕ ПОВРЗАНИ СО ТЕХНОЛОГИЈАТА

- Ревидирањата на деловите од 1 до 3 ќе стапат во сила од 15 декември 2024 година.
- Ревидирањата на Дел 4А ќе стапат во сила за ревизии и проверки на финансиските извештаи за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година.
- Соодветните и последователните измени на Дел 4Б во врска со ангажманите за уверување во однос на основните теми кои покриваат временски периоди ќе стапат во сила за периоди кои започнуваат на или по 15 декември 2024 година; во спротивно, овие измени ќе стапат во сила од 15 декември 2024 година.

Дозволена е предвремена примена.

**International
Federation
of Accountants®**

**529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T +1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.ifac.org
ISBN: 978-1-60815-563-7**